მცხეთობა-სვეტიცხოვლობა
ჩინიანთა და უჩინოთათვის
ფოტორეპორტაჟი A2

ეს ის ცისკარიშვილი არ არის, არა!
არც ბელბახიანია ის ბელბახიანი... A3

"თქვენი აფხაზეთი" A8

www.24hours.ge

24 საათი

ყოველდღიური

© გაზეთი 24 საათი | ოთხშაბათი, 15 ოქტომბერი, 2003 წელი. №272 (484) | ფასი 50 თეთრი

პოლიტიკა

ექვის ალმძვრელი ვერსია

პოლიტიკური კონსულტაციების ცენტრის "ნიკოლო M"-ის ხელმძღვანელმა გია ღამბაშიძემ გუშინ სპეციალურად მოწვეულ პრესკონფერენციაზე განაცხადა, რომ საინფორმაციო პროგრამა "მოამბის" 13 ოქტომბრის სიუჟეტმა (რომელიც არჩევნების თემას შეეხებოდა) იგი უხერხულ მდგომარეობაში ჩააგდო.

A2

ეკონომიკა

ძლიერი სოფელი - ჭერჭერობით, ოთხ რაიონში

გასული კვირის ბოლოს სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდმა (IFAD) დაბა ჩაქვში ორდღიანი სემინარი გამართა და "საქართველოს მაღალმთიანი რეგიონების სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამის" მიმდინარეობა შეაფასა. 7-წლიანი პროგრამა, რომელიც მაღალმთიან რეგიონებში მოსავლიანობისა და საქონლის ნაყოფიერების ამაღლებას ითვალისწინებს, 2001 წელს დაიწყო.

A4

უცხოეთი

საერთაშორისო თანამეგობრობა ერაყის მომავლის შესახებ

გაერო-ს უშიშროების საბჭო განაგრძობს აშშ-ს მიერ შემოთავაზებული რეზოლუციის პროექტის განხილვას, რომელიც ერაყის საკითხს შეეხება.

A5

საზოგადოება

საქართველოს გადარჩენის გზა წიაღში ყოფილა ჩამარხული

გეოლოგიის სახელმწიფო დეპარტამენტმა გეოლოგიური დარგის განვითარების სტრატეგიული გეგმის პრეზენტაცია მოაწყო. "გეოლოგებმა უნდა გამოიყვანონ საქართველო ეკონომიკური კრიზისიდან," - ასეთია ამ გეგმისა და ქართველ გეოლოგთა მიზანი.

A6

სამართალი

წყალტუბოელი „ნარკობარონის" ციხეში ჩასმას წლები დასჭირდა

დაახლოებით ერთი წლის წინ ნებისმიერი წყალტუბოელი მიგასწავლიდათ იმ აფთიაქებსა თუ კერძო პირებს, სადაც თქვენთვის სასურველ ნარკოტიკს დაუბრკოლებლად შეიძენდით. მაშინ წყალტუბოში ნარკორეალიზაციას იმდენად მასშტაბური სახე ჰქონდა მიღებული, რომ არასამთავრობო ორგანიზაციებმა წყალტუბოს "ნარკოტიკების მექა" შეარქვეს და ქალაქის პოლიციის უფროსის გადაყენების საკითხიც დააყენეს.

A7

ამინდი

თბილისი	23	☼
ქუთაისი	27	☼
სოხუმი	23	☼
ფოთი	26	☼
თელავი	22	☼
ზუგდიდი	27	☼
გორი	21	☼
ახმეტა	22	☼

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	2.0925
ევრო	2.4520
გირვანქა სტერლ.	3.4715
რუბლი	0.0696

კატის სახელი
ძაღლებზე მონადირეებისთვის

დავით ზურაბიშვილი

როდესაც საბჭოთა ტანკები 1968 წელს ჩეხოსლოვაკიაში შეიჭრნენ და "პრაღის გაზაფხული" სისხლში ჩაახშეს, ცნობილ ფრანგ პოეტს, შეთავსებით საფრანგეთის კომპარტიის ცეკას წევრს, ლუი არაგონს ძველი ფრანგული ანდაზა გაახსენდა და აღშფოთებულმა განაცხადა, რომ ამიერიდან ის "კატას კატას დაუძახებს." ქართულად თუ მოვთარგმნით, ეს გამოთქმა ნიშნავს, რომ შავს შავი უწოდო და თეთრს - თეთრი, ანუ, არ შეეცადო სიტყვათა ბლანდვით აბურდო ის, რაც ცხადზე უცხადესია და არანაირ ქვეტექსტურ წიაღსვლებს არ ექვემდებარება.

ესე ამბავი ფრანგული, ერთობ საგულისხმო და, არც მაინცა და მაინც სასიხარულო ასოციაციებს იწვევს. როგორც ჩანს, ძალზე ძნელია, კატას კატა უწოდო იმ უძაღლო ქვეყანაში, სადაც კატებს აყეფებენ ხოლმე, მით უმეტეს, როცა ეს მყეფარე კატები სულ სხვა კატაზე ნადირობენ, თანაც ცარიელ და ბნელ ოთახში.

არადა, უკვე მართლაც აუტანელია იმის ცქერა, თუ რამხელა აურზაური გამოიწვია სახელისუფლო ბლოკის ბრალდებებმა საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის წინააღმდეგ. ამაზე გაუთავებლად წერენ, ლაპარაკობენ, კამათობენ, აწყობენ ინტერაქტიურ გამოკითხვებს. აანალიზებენ მხარეთა არგუმენტ-კონტრარგუმენტებს. მოკლედ, მიდის გამალებული მკითხაობა იმის შესახებ, წარმოადგენს თუ არა ნინო ბურჯანაძე, თავისი დემოკრატებით, სუკი-ს აგენტურას.

გაგრძელება A3 გვერდზე

ორი ილჰამის ისტორია

"ფრანს პრესი"

მოქალაქეები, რომლებიც აზერბაიჯანის საპრეზიდენტო არჩევნებში ხმის მისაცემად წავლენ, ალბათ, ერთი წუთით მაინც დაფიქრდებიან იმაზე, როგორ ხდება, რომ ნავთობითა და გაზით უმდიდრეს ქვეყანაში მოსახლეობის ნახევარი ღატაკია.

განსხვავებას ორ ფენას შორის ზუსტად ასახავს ორი ადამიანის ისტორია, რომელთაც ერთი და იგივე სახელი ჰქვიათ. ერთი ილჰამ ალიევი პრეზიდენტის ვაჟი და თავადაც პრეზიდენტობის კანდიდატია, მეორე კი - უზომოდ ღარიბი დევნილი, რომელიც სახელმწიფო შემწეობის იმედად ცხოვრობს.

პირველი ილჰამ ალიევი პრივილეგირებულ ოჯახში დაიბადა. მამამისმა, მაშინ საბჭოთა მთავრობის მაღალჩინოსანმა, ყველაფერი გააკეთა იმისათვის, რომ მის შვილს საუკეთესო განათლება მიეღო და ჰქონოდა ყველაფერი, რასაც მოისურვებდა.

გაგრძელება A5 გვერდზე

REUTERS

დღეს ბაქოელ ილჰამ ალიევს, ალბათ, პრეზიდენტად აირჩევენ. მას ყარაბაღელი ილჰამ ალიევი ხმას არ მისცემს.

ჟორბენაძე პროკურორებს მითითებებს აძლევს

ხათუნა ჯანგირაშვილი

სახელმწიფო მინისტრი ამ დღეებში, ალბათ, უშიშროების სამინისტროშიც შეივლის და ამ უწყების თანამშრომელთაგან წინასაარჩევნო მზადების გეგმასა და ბოლო თვეებში გაწეული მუშაობის შედეგების მოსმენას მოითხოვს. შეხვედრის ბოლოს კი, ქვეყნის უშიშროების სამსახურს მითითებებსა და შენიშვნებს მისცემს და არჩევნებისთვის მობილიზებისკენ მოუწოდებს. ეს რომ ასე იქნება, შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და გენერალურ პროკურატურაში ავთანდილ ჟორბენაძის სტუმრობები ადასტურებს.

როგორ ვემზადებით მოახლოებული არჩევნებისთვის, როგორია ქვეყანაში არსებული კრიმინოგენული სიტუაცია და განვლილი ცხრა თვის მუშაობის შედეგები – ეს ის საკითხები გახლავთ, რომელთა შესახებაც ბოლო ორი დღის განმავლობაში, სახელმწიფო მინისტრის, მისი მოადგილის ანზორ ბალუაშვილისა და ეროვნული უშიშროების საბჭოს მდივნის თედო ჯაფარიძის თანდასწრებით შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და გენერალური პროკურატურის კოლეგიის დარბაზებში ამ ორი უწყების თანამშრომლები მსჯელობდნენ.

ძალოვან უწყებებში სახელმწიფო მინისტრის მოსასმენად გამართული დარბაზობების ფინალი იდენტურია. **"ჩვენ უნდა გავაკეთოთ ყველაფერი იმისთვის, რომ არჩევნებმა კანონის ფარგლებში, მშვიდად, ყოველგვარი გართულებებისა და ექსცესების გარეშე ჩაიაროს, კანონდარღვევის არც ერთი ფაქტი რეაგირების გარეშე არ დარჩეს.**

გაგრძელება A7 გვერდზე

უნდა დახატო ის, რასაც გრძნობ
და არავის გაუწიო ანგარიში

მაია ქალაგანიძე

ჩარლი ჩაპლინის მაწანწალასავით გმირი ჰყავს გამოგონილი. მის განწყობებს ხატავს. ხან საკუთარ მძივს ან რაიმე ნივთს მიუხატავს... ეს გმირი ძალიან ჰგავს ეთერ ჭკადუას, კოკა იგნატოვის საყვარელ მოწაფეს.

ეთერი დედას საკომისიო მაღაზიებში დაჰყავდა, სადაც ძველ ნახატებს ათვალიერებინებდა. სახლში მისული კი ისე ხატავდა, მნახველებს მაღაზიაში ნაყიდი ეგონათ...

ეთერ ჭკადუა თხუთმეტი წელია, ამერიკაში ცხოვრობს. ასეთი თავგადასავალი კი მარტო ნიჭიერ ადამიანებს არ ემართებათ, იღბალიც საჭიროა: ძმასთან ერთად დანგრეულ სახლში ქირაობდა ბინას. ერთ მშვენიერ დღეს მდიდარი კაცი მოვიდა - სახლის დანგრევა და იმ უბნის ათვისება ჰქონდა განზრახული. ეთერის ნახატებიც იქ ნახა... ეთერი უკვე ხუთი თვის გადასული იყო იმ ბინიდან, როდესაც ამ კაცმა უზარმაზარ ჩიკაგოში იპოვა და ახალბედა დილერი გააცნო.

გაგრძელება B1 გვერდზე

ეთერ ჭკადუას ნახატი

მთვრალი მწყემსი ქალი.

მეშვიდეკლასელი სამოსნის დონეზე

"ბურჯანაძე-დემოკრატებმა" გუშინ ჟურნალისტებს იმ დოკუმენტის ქსერო-ასლები გადასცეს, რომელიც სახელისუფლებო ბლოკის სპიკერმა რამდენიმე დღის წინ უშიშროების მინისტრს წარუდგინა. შეგახსენებთ, რომ სარიშვილის მტკიცებით, ამ დოკუმენტებით ნინო ბურჯანაძისა და რუსული სპეცსამსახურების კავშირი დასტურდება. "ბურჯანაძე-დემოკრატების" გენერალური მდივანი გოკა გაბაშვილი აღნიშნულ დოკუმენტს "ბოდვას" უწოდებს და დარწმუნებულია, რომ ხელისუფლება "ბურჯანაძე-დემოკრატების" თემაზე მსგავსი "ბოდვების" კიდევ არაერთ "სერიას გადაიღებს".

სოფო ბუკია

"მიუხედავად იმისა, რომ თქვენ ბრძანდებით საკანონმდებლო ხელისუფლების წარმომადგენელი და არა პარტიული ლიდერი, თქვენი როლი პოტენციალურ კოალიციაში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია. ჩვენ გვესმის, რომ თქვენ დაინტერესებული ხართ ამ კოალიციის ჩამოყალიბებით და რომ თქვენი მონაწილეობით მნიშვნელოვნად განამტკიცებთ მას და, მისი შექმნის შემთხვევაში, ნდობის დამატებით ფაქტორს მიანიჭებთ. ამასთან ერთად, აღვნიშნავთ, რომ თქვენი პირადი მონაწილეობა ამ შემთხვევაში არ არის აუცილებელი, მაგრამ ურიგო არ იქნებოდა, თუ თქვენ ვინმეს დაავალებდით ჩვენთან უწყვეტი კავშირის განხორციელებას თქვენი სახელით, ისევე როგორც მონაწილეობას მნიშვნელოვან შეხვედრებში. იმავე დროს, პარტიული ლიდერების შეხვედრებისა და კოალიციის ჩამოყალიბებასთან დაკავშირებული ინდივიდუალური კონსულტაციების ორგანიზების თვალსაზრისით. თქვენ, ისევე როგორც ადრე, ხელმისაწვდომი უნდა იყოთ ჩვენთვის," - ეს გახლავთ ამონარიდი იმ დოკუმენტიდან,

გაგრძელება A3 გვერდზე

აკაკი ასათიანის რჩევები და სურვილები

აკაკი ასათიანს სასაცილოდაც არ ჰყოფნის ის ბრალდებები, რომელსაც ირინა სარიშვილი პარლამენტის ამჟამინდელ და ყოფილ თავმჯდომარეებს - ნინო ბურჯანაძესა და ზურაბ ჟვანიას უყენებს. ტრადიციონალისტთა კავშირის ლიდერის თქმით, სახელისუფლებო ბლოკის სპიკერის მიერ უშიშროების მინისტრისთვის გადაცემული "მამხილებელი დოკუმენტები" უწიგნური ადამიანების შეთითხნილია და ეს საქმე მესამე კლასელის დონეზეა გაკეთებული. ასათიანი შევარდნაძეს, სარიშვილსა და ჟორბენაძეს ურჩევს, საღამოობით, ძილის წინ, "საიდუმლო მასალები" ერთმანეთს უკითხონ და ამ გზით შეიქციონ თავი. შექმნილ ტრაგიკომიკურ სიტუაციაში ასათიანს ყველაზე მეტად ვალერი ხაბურძანია ეცოდება, რომელიც იძულებულია, თავისი მოვალეობის შესრულების ნაცვლად რაღაც "ნაჩხაპნს" უკირკიტოს.

გიორგი ასანიშვილი

გუშინ, კონრად ადენაუერის ფონდის ინიციატივით სასტუმრო "ვერე-პალასში" ჩატარებულ მორიგ პრესკონფერენციაზე, აკაკი ასათიანი შეეცადა, განემარტა ედპ-ს თავმჯდომარისთვის, თუ რა განსხვავებაა მედალსა და ორდენს შორის. **"ისეთ მედლებს, რომლის მიღებასაც ნინო ბურჯანაძეს სამშობლოს ღალატად უთვლიან, როგორც წესი, რიგით ლონისძიებებში მონაწილეობისთვის მარჯვნივ და მარცხნივ უხვად არიგებენ ხოლმე, ორდენს კი მხოლოდ განსაკუთრებული დამსახურებისთვის ანიჭებენ,"** - უხსნის ტრადიციონალისტთა თავკაცი ირინა სარიშვილს და იქვე იმასაც აუწყებს, რომ პირადად მასაც (ასათიანს), თავის დროზე სხვადასხვა ქვეყნების ხელისუფალთაგან მრავალი მედალი აქვს მიღებული.

"მრავალგზის მედალოსან" ექსსპიკერს მისი თანაბლოკელების მისამართით გამოთქმულ ბრალდებებზე მეტად უფრო ის აწუხებს, რომ დღევანდელმა ხელისუფლებამ ქვეყანა კატასტროფამდე მიიყვანა. ამჟამინდელი საქართველო ასათიანს ლათინური და ცენტრალური ამერიკის ქვეყნების მდგომარეობას ახსენებს. **"ლათინოსებიც ჩვენნაირი გულმხურვალე პატრიოტები არიან. მათაც ჰყავთ კარგი მწერლები და სპორტსმენები, მაგრამ წლობით**

გაგრძელება A3 გვერდზე

წერა-კითხვის უცოდინარი პოლიტიკოსი თუ, უბრალოდ, დემაგოგი?

"აღორძინების" ოფისის კედლებზე "კმარას" აქტივისტები ჰომოსექსუალური ხასიათის მოწოდებების გაკვრას აპირებდნენ. ისინი "აღორძინების" წევრებმა კი არა, აღშფოთებულმა რიგითმა მოქალაქეებმა სცემეს. "კმარას" წევრები ჰომოსექსუალები არიან," – ეს "აღორძინების" კავშირის ერთ-ერთი ახალი და საკმაოდ კოლორიტული სახის - ცოტნე ბაკურიას სიტყვებია, რომელმაც რუსთაველის გამზირზე სტუდენტებზე განხორციელებულ თავდასხმას, რატომღაც, სხვა ახსნა ვერ მოუძებნა.

თამარ მჭედლიშვილი

სამწუხაროდ, საქმეში უკეთესად გარკვევის შემდეგ ისეთი შთაბეჭდილება შეგვექმნა, რომ ცოტნე ბაკურია, რბილად რომ ვთქვათ, ქართულ ანბანს კარგად არ იცნობს და მშობლიურ ენაზე დაწერილი სიტყვების მნიშვნელობა არ ესმის. თუმცა, ეს კიდევ ასატანი იქნებოდა, ბაკურია პოლიტელიტის წარმომადგენლად რომ არ მიიჩნევდეს თავს და ჩვენი ბედის გადაწყვეტის პრეტენზია რომ არ ჰქონდეს.

ჩვენი "აღმოჩენა" სიმართლისაგან რომ არც ისე შორსაა, ამას იმ ბროშურის გაცნობისთანავე მიხვდებით, რომელსაც სტუდენტები "აღორძინების" ოფისის წინ, გამვლელებს ურიგებდნენ.

მასში ვკითხულობთ:

"კმარა" არის მოძრაობა, რომელიც უპირისპირდება ქვეყანაში გაბატონებულ კორუფციას, გაუნათლებლობას, განუკითხაობას, კლანურ მმართველობას და არჩევნების გაყალბებას, ვინც ყოველივე ამას ასახიერებს.... მოძრაობა "კმარა" დაიწყეს ახალგაზრდებმა, რომლებიც ვერ ეგუებიან ქვეყანაში შექმნილ ვითარებას და საკუთარი, ისევე როგორც მთელი საზოგადოების, პროტესტის ხმამაღლა გამოხატვა გადაწყვიტეს..... ჩვენ გამოვხატავთ პროტესტს, ჩვენ მზად ვართ გვერდზე დავუდგეთ ყველა უფლებაშელახულ ჩვენს მოქალაქეს.

გაგრძელება A3 გვერდზე

A2 ფოტორეპორტაჟი | A3 პოლიტიკა | A4 ეკონომიკა | A5 უცხოეთი | A6 საზოგადოება | A7 სამართალი | A8 პროექტი

B1 სტუმარი | B2 რევიუ | B3 რევიუ | B4 სპორტი | B5 სპორტი | B6 ევროისტორია | B7 სხვადასხვა | B8 სხვადასხვა

მცხეთობა-სვეტიცხოვლობა ჩინიანთა და უჩინოთათვის

ამბები

ამომრჩევლის მოსყიდვა თუ პროვოკაცია

მაია მოსიაშვილი

გუშინ რუსთავში თავისუფლების ინსტიტუტის წარმომადგენლებმა ვიდეოკამერით დააფიქსირეს, თუ როგორ ურიგებდნენ მოსახლეობას მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატის, გიორგი სალაყაიას ბუკლეტებთან ერთად, სხვადასხვა პროდუქტს.

"ჩვენ შეგვატყობინეს, რომ რომელიღაც დეპუტატობის კანდიდატი ხალხს პროდუქტებს ურიგებდა. იქ რომ მივედით, პროდუქტის დარიგება უკვე დაწყებული იყო. მივედით და დავინტერესდით, ვინ იყვნენ და რას არიგებდნენ. ახალგაზრდა კაცი, რომელსაც ხელში სია ეჭირა, გელა ცუცქირიძედ გაგვეცნო და გვითხრა, რომ სალაყაიას შტაბიდან იყო. მოსახლეობას ურიგებდნენ ფქვილს, ზეთს, შაქარს, ორცხობილას. თითოეულ პარკში იდო სალაყაიას ბუკლეტები, ყველაში არა, მაგრამ ზოგიერთ მათგანში 5 და 10 ლარიანები აღმოჩნდა. ჩვენ ეს ყველაფერი დავაფიქსირეთ და თბილისში, ეუთო-ს ოფისში წავიღეთ," - განუცხადა "24 საათს" თავისუფლების ინსტიტუტის ქვემო ქართლის კოორდინატორმა ია მიმინოშვილმა.

ამის შემდეგ მოვლენები სწრაფად განვითარდა. უკვე დაცლილი მანქანა პოლიციამ ქალაქის გასასვლელში დააკავა. როგორც პოლიციაში აცხადებენ, მათ ეს სალაყაიას შტაბიდან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე გააკეთეს. დაკავებული სამი პირი ერთხმად აცხადებს, რომ ისინი უცნობმა პირებმა ელიავას ბაზრობაზე დაიქირავეს, მძღოლს 40 ლარი მისცეს, დანარჩენ ორს 20-20 ლარი. მათ ისიც თქვეს, რომ არ იცოდნენ, რა იდო ყუთებში, რომელიც რუსთავში ჩამოიტანეს და თავადვე დაარიგეს. ცუცქირიძე და სამხარაძე საჩუქრის მიმღებთა ვინაობას იწერდნენ და ხელსაც აწერინებდნენ.

ამის შემდეგ სასწრაფოდ პრესკონფერენცია მოიწვია სახელისუფლებო ბლოკის კანდიდატმა გიორგი სალაყაიამ. მან ჟურნალისტებს განუცხადა, რომ ადგილი ჰქონდა შეგნებულ პროვოკაციას. **"ჩემი მოწინააღმდეგეები ძალიან ბინძურ თამაშზე გადავიდნენ. მე ვთხოვ სამართალდამცავებს, რომ მაქსიმალურად მოკლე დროში გამოიძიონ მომხდარი და დაკავებულ იქნან როგორც შემსრულებელნი, ისე დამკვეთნი,"** - განაცხადა სალაყაიამ. მან თავი აარიდა დაეკონკრეტებინა, თავისი მოწინააღმდეგე კანდიდატებიდან ვისზე ჰქონდა ეჭვი. **"რომ ვიცოდე, ალავიძემ გააკეთებინა, ნამდვილად ვიტყოდი, მაგრამ ეს არ არის გაკეთებული იმ პირების მიერ, ვინც თავიანთი შრომით, მოღვაწეობით რუსთავს უკავშირდებიან,"** - ასკვნის სალაყაია.

"თავისუფლების ინსტიტუტის" წარმომადგენლები მიიჩნევენ, რომ სალაყაიამ პრესკონფერენცია და მომხდარის აჟიტირება მას შემდეგ გადაწყვიტა, როცა გაიგო, რომ ფაქტზე დაიჭირეს და ეს თავდაცვის მიზნით გააკეთა. საწინააღმდეგოს აცხადებენ სალაყაიას მომხრეები. მათი წრიდან გამოჟონილი ინფორმაციით, მომხდარი ვიდეოკამერით ერთ-ერთი კონკურენტი კანდიდატის ოპერატორმა დააფიქსირა.

სარქის აივაზოვი, გელა ცუცქირიძე და მოსე სამხარაძე - მიკროავტობუსის მძღოლი და მისი თანმხლებნი, შეიძლება ითქვას, რომ პოლიტიკური ავანტიურის მსხვერპლნი გახდნენ. ამჟამად ისინი რუსთავის პოლიციის სამმართველოში იმყოფებიან.

ეჭვის აღმძვრელი ვერსია

პოლიტიკური კონსულტაციების ცენტრის "ნიკოლო M"-ის ხელმძღვანელმა გია ღამბაშიძემ გუშინ სპეციალურად მოწვეულ პრესკონფერენციაზე განაცხადა, რომ საინფორმაციო პროგრამა "მოამბის" 13 ოქტომბრის სიუჟეტმა (რომელიც არჩევნების თემას შეეხებოდა) იგი უხერხულ მდგომარეობაში ჩააგდო: "გადაცემის შემდეგ ლევან ჩრდილელმა დამირეკა და მკითხა, რამდენი გადაგიხადეს ჩემს ჩასაძირადო?" ღამბაშიძის ვარაუდით, ჩრდილელს ხელისუფლება ძირავს, ხოლო თავად გია ღამბაშიძე ამ ბინძური საქმისთვის პირველმა არხმა გამოიყენა.

ვერიკო თევზაძე

ვისაც 13 ოქტომბრის "მოამბე" არ უნახავს (ასეთები, გასაგები მიზეზების გამო, უხვად იქნებიან) ავუხსნით, რომ სიუჟეტი მომზადებულია არჩევნების თემაზე, მასში კომენტარებს იძლევა "ნიკოლო M"-ის ხელმძღვანელი გია ღამბაშიძე, რომელიც გაიგივებულია სოციოლოგიურ ჯგუფ "სოციუმთან" (ღამბაშიძე საუბრობს და ტიტრებში "სოციუმია" მიწერილი).

გია ღამბაშიძის განმარტებით, სიუჟეტში წარმოდგენილი იყო რეიტინგი, რომლის მიხედვითაც სახელისუფლებო ბლოკის მაჟორიტარი კანდიდატი ვაკის რაიონში, ლევან ჩრდილელი იგნორირებულია, სამაგიეროდ, წარმატებულად გამოიყურებიან მისი უშუალო კონკურენტები ლევან გაჩეჩილაძე და მაია ნადირაძე. პოლიტიკური კონსულტანტი ღამბაშიძე, რომელსაც თავის პროფესიონალიზმში ეჭვი არ ეპარება, ყველაფერთან ერთად, ცოტა ხნის წინ უშიშროების სამინისტროს მიერ ჩრდილელის წინააღმდეგ ამოქექილ მასალებსაც ითვალისწინებს და ვერსიის დონეზე ასკვნის, რომ ხელისუფლებას ჩრდილელის ჩაძირვა სურს: **"ჩემი ინფორმაციით, ზოგიერთ რაიონში ხდება გარიგებები, რომლებიც საარჩევნო ტექნოლოგიაში მიღებული ფორმაა. ამ შემთხვევაში ვგულისხმობ გარიგებას ბიზნესსტრუქტურებთან მიმართებაში. მოგეხსენებათ, რომ საარჩევნო ბატალიებს, პარტიების გარდა, ბიზნესსტრუქტურებიც აფინანსებენ... ჭორის დონეზე, ყველაფერ ამას ბიძინა ივანიშვილთან მივყავართ. ამ ბიზნესმენზე ზეწოლა, ფაქტობრივად, დღემდე ვერ მოახერხეს..."**

ღამბაშიძემ თემის შემდგომი განვრცობა არ ისურვა. თუმცა, "ჭორის დონეზე" ვერსიას თუ მივყვებით, ამგვარ სქემას მივიღებთ: ლევან ჩრდილელის ძმა გიგა ჩრდილელი "ქართუ" ბანკის მმართველია, ბიზნესმენი ივანიშვილი კი - იმ გიგანტური "ქართუ ჯგუფის" მფლობელი, რომლის ერთ-ერთი შემადგენელი ნაწილიც ხსენებული ბანკია. საბოლოო ჯამში, გამოდის, რომ ხელისუფლებამ ივანიშვილის "მოთვინიერება" გადაწყვიტა და ეს არასასიამოვნო მესიჯი მას ლევან ჩრდილელის მაგალითით აუწყა.

ღამბაშიძე, უპირველეს ყოვლისა, თავისი უფლების დაცვას ითხოვს: **"თუ ხელისუფლებას ვერ გაურკვევია, ვინ არის თავისი კანდიდატი და ვისზე უნდა იმუშაოს, მე თავი დამანებონ, ამ საქმეს ნუ "ამკიდებენ" და ჩემს ბიზნესს ნუ დამაკარგვინებენ."** პოლიტიკურმა კონსულტანტმა გუშინ ჟურნალისტებს აუწყა, რომ იგი დაუკავშირდა პირველი არხის ხელმძღვანელს ზაზა შენგელიას, რომლისგანაც ასეთი პასუხი მიიღო: "ამ ფაქტთან დაკავშირებით არანაირ კომენტარს არ ვიძლევი" (სხვათა შორის, გუშინდელ პრესკონფერენციას პირველი არხის წარმომადგენელი არ ესწრებოდა). სამწუხაროდ, ჩვენ ვერ მოვახერხეთ თავად ლევან ჩრდილელთან დაკავშირება. თუმცა, მისი კომენტარის გარეშეც არ გვიძნელდება, გავექცეთ პარადოქსულ ფაქტს, რომ ხელისუფლება თავისი მაჟორიტარი კანდიდატის წინააღმდეგ, თანამედროვე ტერმინოლოგიით რომ ვთქვათ, შავ პიარს აგორებს. თავად ეს ფაქტი კი, ცხადია, მრავალ საეჭვო კითხვას ბადებს.

გამომცემელი რუსთავი 2 პრინტი. მთავარი რედაქტორი მამუკა ფაჩუაშვილი. პაატა ვეშაპიძე (მმართველი რედაქტორი), ვახტანგ ნადირაძე (გამომშვები რედაქტორი), ირაკლი ლეჟავა (პასუხისმგებელი რედაქტორი). დამატებები: დედაქალაქი - დავით მაღრაძე, ლიტერატურა - მალხაზ ხარბედია, სამყარო - ქეთევან სადღობელაშვილი, სამართალი - ნიკოლოზ რურუა, სტილი - ბიძინა მაყაშვილი, მედიცინა - ზაზა ფაჩუაშვილი, ბიზნესი - გიორგი კალანდაძე, საბავშვო - ვალერი ჯინჭარაძე. ფოტო: ბესო გულაშვილი (მენეჯერი). დიზაინი: გიორგი ხმალაძე. კომპიუტერული ცენტრი: თამაზ ჩხაიძე (მენეჯერი), მაია ყიასაშვილი, ლელა წიქარიშვილი, ბექა ბალარჯიშვილი, დავით გეგეჭკორი, დიმიტრი შალუტაშვილი, ირაკლი ბილაშვილი, თენგიზ ქირია, პაატა ქორიძე. სტილი: ნანა ჯოხარიძე, ნინო სვანიძე, თამარ კვაჭანტირაძე, ხათუნა გოგიშვილი, ძიძია ძნელაძე, ლია თოფურია. რეკლამა - ზურაბ ჯაოშვილი.

ორი სიტყვით

თბილისი. საქართველოს თავდაცვის მინისტრი, გენერალ-ლეიტენანტი დავით თევზაძე აშშ-ში მიემგზავრება, სადაც ორი ქვეყნის სამხედრო თანამშრომლობის გაღრმავების მიზნით, სამდღიანი კონსულტაციები გაიმართება. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. პოლიტიკური გაერთიანება "ერთობის" ყრილობა დღეს ფილარმონიის დიდ საკონცერტო დარბაზში გაიმართება. ყრილობის 1700 დელეგატი 2 ნოემბრის საპარლამენტო არჩევნებთან დაკავშირებით, გაერთიანების სახელით, საქართველოს მოსახლეობას სპეციალური განცხადებით მიმართავს. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. აფხაზეთის თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის პრეზიდენტის მრჩევლის ასტამურ ტანიას განმარტებით, იგი შეძლებისდაგვარად ეცნობა წინასაარჩევნო ვითარებას საქართველოში, მაგრამ იმის გამო, რომ საქართველო და აფხაზეთი კონფლიქტის მდგომარეობაში იმყოფებიან, მას არა აქვს სურვილი, საქართველოში მიმდინარე შიდა პოლიტიკურ პროცესებს კომენტარი გაუკეთოს. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. აფხაზეთის რკინიგზის სამმართველოს ხელმძღვანელობა სოხუმის ხელისუფლებისგან ფინანსურ დახმარებას და 10 თვის სახელფასო დავალიანებების დაფარვას მოითხოვს. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. საარჩევნო ბლოკ "ბურჯანაძე-დემოკრატების" ისნის რაიონის მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატი დავით ჭიჭინაძე ისნის რაიონში არჩევნების ჩაშლის საფრთხეს ხედავს, რადგან მიიჩნევს, რომ რაიონში ამომრჩეველთა რაოდენობა 81 ათასითაა გაზრდილი. ამასთან, ჭიჭინაძე კატეგორიულად უარყოფს ამავე რაიონში სახელისუფლებო ბლოკის მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატის გიორგი ყარყარაშვილის ბრალდებას იმასთან დაკავშირებით, რომ თითქოს მან გაავრცელა დეზინფორმაცია, არჩევნებიდან ყარყარაშვილის კანდიდატურის მოხსნის შესახებ. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

ქუთაისი. "მრეწველთა პარტიის" ლიდერი გოგი თოფაძე ქუთაისში ამომრჩევლებს შეხვდა და მათ ამ ქალაქის სამრეწველო განვითარების პროგრამა წარუდგინა. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. ტრასეკას წევრი ქვეყნების მეთაურების მეორე სამიტი გაისად, სავარაუდოდ, მაის-ივნისში, თბილისში გაიმართება. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თელავი. საპარლამენტო არჩევნებში კენჭისყრის უფლება საოლქო კომისიამ არ მისცა პარტია „ერთიანი საქართველოს“ (თავმჯდომარე ავთანდილ მარგიანი) კანდიდატს თამაზ ბეჟანიშვილს, რადგან მან კომისიას არასრულყოფილი საარჩევნო დოკუმენტაცია წარუდგინა. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. ”ლეიბორისტულმა (შრომის) პარტიამ” დასავლეთ საქართველოში წინასაარჩევნო კამპანია დაიწყო. ამ მიზნით გუშინ ზუგდიდის რაიონში პარტიის ლიდერი შალვა ნათელაშვილი ჩავიდა, სადაც მან ამომრჩევლებს ”ლეიბორისტების” მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატი, პროფესიით ექიმი, გიორგი დანელია წარუდგინა. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. საქართველოში უკრაინის ელჩმა ვლადიმირ სპისკამ საქართველო-უკრაინას შორის მეგობრობის განმტკიცების საქმეში შეტანილი წვლილისათვის ბათუმის, ფოთის, ზუგდიდის, ოზურგეთისა და საქართველოს სხვა ქალაქების ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების წარმომადგენლები საპატიო სიგელებით დააჯილდოვა. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. სახელისუფლებო ბლოკის ინიციატივას საპარლამენტო არჩევნების მშვიდობიანად ჩატარების მომხრეთა ხელმოწერების შეგროვების შესახებ, ჯერჯერობით, მხოლოდ 100-მდე რიგითი მოქალაქე გამოეხმაურა. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

ბორჯომი. „აღორძინების“ ლიდერები ბორჯომელ ამომრჩევლებს შეხვდნენ და ამ რაიონში პარტიის მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატი თამაზ გელაშვილი წარუდგინეს. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. სოხუმის მთავრობის უშიშროების სამსახურის უფროსმა გივი აგრბამ განაცხადა, რომ თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დივერსიების მოსაწყობად აშშ-ს "წვრთნისა და აღჭურვის" პროგრამის ფარგლებში მომზადებული სამხედროები იგზავნებიან. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. "დემოკრატიული აღორძინების კავშირი" აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ამომრჩეველთა რაოდენობის მატებას შობადობის საგრძნობლად სწრაფი ზრდით ხსნის. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. ეუთო-ს მოქმედი თავმჯდომარე, ჰოლანდიის საგარეო საქმეთა მინისტრი იააპ დე ჰოოპ სხეფერი ოქტომბრის მესამე დეკადის დასაწყისში სამხრეთ კავკასიის ქვეყნებს ეწვევა. ვიზიტის დროს, კერძოდ, საუბრები შეეხება ეუთო-ს როლს სამხრეთ ოსეთსა და მთიან ყარაბაღში კონფლიქტების დარეგულირებაში, ასევე, საქართველო-რუსეთის საზღვრის ჩრდილოეთ მონაკვეთებზე ეუთო-ს დამკვირვებელთა საქმიანობის საკითხებს. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. სამშაბათს ბლოკ "ნაციონალური მოძრაობის" ქობულეთის რაიონული ორგანიზაციის ოფისი დაარბიეს. ამის შესახებ განაცხადა რესპუბლიკური პარტიის თავმჯდომარემ, ბათუმის მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატმა დავით ბერძენიშვილმა. მისი თქმით, ოფისიდან წაღებულია კომპიუტერი, სადაც მონაცემთა ბაზა იყო განთავსებული. **პრაიმ-ნიუსი**

აკაკი ასათიანის რჩევები და სურვილები

აკაკი ასათიანი: "ამ ხელისუფლების ხელში აფრიკის ჩამორჩენილი ქვეყნების დონეზე დავეშვებით".

პირველი გვერდიდან

ერთ ადგილს ტკეპნიან და პროგრესი არ ეტყობათ. ამ ხელისუფლების ხელში საქართველოს მომავალი, უკეთეს შემთხვევაში, ანალოგიური იქნება, უარეს შემთხვევაში კი, აფრიკის ჩამორჩენილი ქვეყნების დონეზე დავეშვებით და შიდსი და სხვა უბედურებები მოგვიღებს ბოლოს," - წუხს ტრადიციონალისტთა ლიდერი, რომლის აზრითაც, ვითარების გასაუმჯობესებლად, პირველ რიგში, ხელისუფლების შეცვლაა საჭირო, რადგან შევარდნაძე და მისი ამალა საქართველოსთვის თუ არა უარესს, ყოველ შემთხვევაში, სასიკეთოს მაინც ვერაფერს გააკეთებს.

აკაკი ასათიანი გაოცებულია იმით, რომ ხელისუფლება ვერც ერთ სფეროში მიღწევით ვერ დაიკვეხნის და, მიუხედავად ამისა, ძალაუფლება მაინც არ ეთმობა. მისთვის გაუგებარია, თუ რატომ უკვირს სარიშვილს, რომ ოპოზიცია აპირებს, დაიწყოს მოძრაობა დევიზით - "დღევანდელი ხელისუფლება უნდა წავიდეს".

"თუ ხელისუფლებაში კვლავ ძველი ძალა დარჩება, საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტები საქართველოს აღარ აღუდგენენ დახმარების პროგრამებს," - ასეთია ასათიანის კიდევ ერთი არგუმენტი იმის სასარგებლოდ, თუ რატომ უნდა მოხდეს "რევოლუცია რევოლუციის გარეშე".

"ბურჯანაძე-დემოკრატების" ერთ-ერთ ლიდერს მიაჩნია, რომ შესაძლებელია არა მარტო არსებული მძიმე ვითარების გამოსწორება, არამედ მდგომარეობის რადიკალურად გაუმჯობესება და ასეთ შანსს 2 ნოემბრის საპარლამენტო არჩევნები იძლევა.

ასათიანის აზრით, მომავალ პარლამენტში ექვსი-შვიდი პარტია მოხვდება, მაგრამ უმრავლესობას ვერავინ მიიღებს. მიუხედავად სავარაუდო მრავალპოლუსიანობისა, ტრადიციონალისტთა ლიდერი იმედოვნებს, რომ საკანონმდებლო ორგანოში შესული ოპოზიციური ძალები ერთმანეთთან თანამშრომლობას მოახერხებენ და შეძლებენ კოალიციური მთავრობის ჩამოყალიბებას.

რაც შეეხება პირველ ნაბიჯებს, რომელსაც ასათიანი ახალი პარლამენტისგან ელოდება, ეს უნდა იყოს მინისტრთა კაბინეტის შემოღება, "მომჭირნე ბიუჯეტის" შემუშავება და გადასახადების ლიბერალიზება, აგრეთვე "რაო ეეს"-თან გაფორმებული შეთანხმების გადასინჯვა.

მეშვიდეკლასელი სამოსნის დონეზე

საინტერესოა, თუ ჰგავს ეს ყველაფერი მოზრდილი ადამიანის ნააზრევს? - კითხულობს გოკა გაბაშვილი.

პირველი გვერდიდან

რომელიც ედპ-ს ლიდერმა ირინა სარიშვილმა მოიპოვა და სადაც დაკვირვებულმა თვალმა საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარისა და რუსეთის სპეცსამსახურების მეგობრობა უნდა შენიშნოს. ეს ის დოკუმენტია, რომლის გამოც საქართველოს უშიშროების მინისტრი, ირინა სარიშვილის დავალებით, ღამეებს ათევს. ვალერი ხაბურძანიამ ეს დოკუმენტი წაიკითხა და როგორც "რუსთავი 2"-ის პირდაპირ ეთერში გამოჩნდა, გარკვეული აზრის გამოტანაც შეძლო, რისთვისაც ბატონი ხაბურძანია ნამდვილად ღრმა პატივისცემას იმსახურებს. ალბათ, იგი თავისი სამსახურებრივი მოვალეობის ფარგლებში შეჩვეულია გაუგებარი ტექსტების გაშიფრვას, თორემ ჩვეულებრივი მოკვდავი სარიშვილისეულ დოკუმენტში ნამდვილად ვერ გაიკვლევს გზა-კვალს. დამტვრეული რუსულით შედგენილ დოკუმენტს თან ფრიად საინტერესო ქართულ ენაზე შესრულებული კომენტარები ერთვის. მათი დამწერის გრამატიკული ცოდნა მეშვიდეკლასელი სამოსანი მოსწავლის დონეს არ აღემატება, შინაარსობრივად კი ეს კომენტარები წიგნებზე ერთობ განაწყენებული ადამიანის ნაბოდვარს ჰგავს. შეუცვლელად გთავაზობთ რამდენიმე ნაწყვეტს ამ კომენტარებიდან: **"ამასწინათ ბურჯანაძეს რომ ინტელიგენცია მიასკდა და მერე ზოგიერთი მათგანი გაკვირვებით კითხულობდა - არ ვიცოდი, რატომ მოგვიწვიესო, არც მთლად სპონტანურად ყოფილა"; "ტექსტი** (იგულისხმება დოკუმენტის ტექსტი – "24 საათი") **იმდენად რუსულია, რომ უნდა ვივარაუდოთ, ეს რუსული პიარ ჯგუფია"; "ქალბატონ ბურჯანაძეს ამ საპარლამენტო არჩევნებში ხომ გაუწევენ როგორც ორგანიზაციულ, ასევე მატერიალურ დახმარებას, საპრეზიდენტო არჩევნებისთვისაც სრული მოცულობით თანადგომას ჰპირდებიან. პიარ ჯგუფები საკმაოდ მაღალ ანაზღაურებას ითხოვენ. ესენი კი ხარჯების ანაზღაურებას იქეთ აპირებენ, ესეც კიდევ ერთი კითხვის ნიშანი."** საინტერესოა, თუ ჰგავს ეს ყველაფერი მოზრდილი ადამიანის, თანაც ხელისუფლებასთან დაახლოებულის ნააზრევსა და ნაწერს?

არ ვთვლით საჭიროდ, რაიმე დამატებითი ახსნა-განმარტება დავურთოთ არც თავად დოკუმენტს და არც მის ფრიად საინტერესო კომენტარებს. უბრალოდ, კიდევ ერთხელ შევახსენებთ, რომ საქართველოს უშიშროების მინისტრი დღეს ამ ფორმისა და შინაარსის დოკუმენტს მთელი სერიოზულობით უკირკიტებს, კითხულობს, კოდებსა და შიფრებს არგებს, შემდეგ ამ დოკუმენტზე ხალხის წინაშე კომენტარებს აკეთებს. საქართველოს პრეზიდენტი კი ამ დოკუმენტს რადიოინტერვიუს უძღვნის, საოცრად ღელავს და ხმაც უკანკალებს.

კატის სახელი ძაღლებზე მონადირეებისთვის

პირველი გვერდიდან

როდესაც ქვეყნის მეორე პირს და ერთ-ერთ ყველაზე მაღალრეიტინგიან პოლიტიკოსს აგენტობაში ადანაშაულებ, საზოგადოების დაინტერესება სრულიად ბუნებრივია, მაგრამ ამ შემთხვევაში მნიშვნელოვანია არა იმდენად ბრალდების არსი, არამედ მისი დასაბუთების სერიოზულობა. კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია საზოგადოების დამოკიდებულება ანალოგიური ტიპის ბრალდებების მიმართ.

განა იმთავითვე დღესავით ნათელი არ იყო, რომ ირინა სარიშვილი-ჭანტურიას "სენსაციური" განცხადება სიტყვების რახარუხს არ გასცილდებოდა და სახელისუფლებო ბლოკი არანაირი სერიოზული კომპრომატის დამდები არ გახლდათ? მარტო "იზვესტიას" ფრიალი და სამახსოვრო მედალის აჩხარუნება სრულიად საკმარისი უნდა ყოფილიყო ყველა ნორმალური ადამიანისთვის, რათა კიდევ ერთხელ დარწმუნებულიყო, თუ რა დონეა მის მშობლიურ ხელისუფლებაში...

თუმცა, აქ მთავარი ის კი არაა, რომ ირინა სარიშვილი-ჭანტურია დაუსაბუთებელ ბრალდებებს ისვრის - ეს ხომ პირველი შემთხვევა არ არის. ეს მისი სტილია, სტილი კი, როგორც იგივე ფრანგები ამბობენ, თვით ადამიანია.

არა, ეს ნამდვილად არ არის მთავარი.

არც ის, როცა ქვეყნის პრეზიდენტი აცხადებს, რომ ამ ბრალდებებთან მას არანაირი კავშირი არა აქვს და იქვე უმატებს: ირინა სარიშვილმა სიტყვის ფასი იცის, აი, ბურჯანაძეზე კი რაღაც სათქმელი ენაზე მადგას, მაგრამ არ ვიტყვიო - ძნელია რამე სერიოზულობა მოსთხოვო კაცს, რომლის გამოსვლები სულ უფრო ემსგავსება მულტსერიალ "ჩვენი ეზოს" პერსონაჟის მეტყველებას და რომელსაც საბჭოთა კავშირის მინისტრობა (ალბათ, ცეკას მდივნობაც) უფრო ესახელება, ვიდრე დამოუკიდებელი საქართველოს პრეზიდენტობა.

არც ის, როცა სამთავრობო ბლოკის ერთ-ერთი ლიდერი, ლევან მამალაძე, ოპოზიციის მხრიდან ქართული საზოგადოების ფსიქოტროპიული ზომბირების გეგმასა და სხვა მსგავს აბდაუბდაზე ლაპარაკობს.

არც ის, როცა სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი საჯაროდ ამბობს, რომ მისთვის გადაცემული კომპრომატების შესწავლას დრო ჭირდება, რადგან სამი დღეა რაღაც ფაილს ვერ ხსნის ფლეშ-კარტაში (სტილი დაცულია. დ. ზ.).

არა, მთელი ეს უნიჭო ცირკი არანაირად არ შეიძლება იყოს მთავარი. ეს მხოლოდ ჩვენი ხელისუფლების დონეზე მეტყველებს, რაც, თავისთავად, ერთი უბედურებაა, მაგრამ არც ისე დიდი, როგორც სხვა. კერძოდ:

ის, რომ სტალინისა და ხრუშჩოვის მეხოტბე, ფრანგი კომუნისტი პოეტი, ათასჯერ უფრო პატიოსანი კაცი აღმოჩნდა, ვიდრე მთელი საქართველოს ხელისუფლება, ყველა თავისი "მონტელიგენტო" მხარდამჭერით, რომელთაგანაც ვერავინ გაბედა, კატისთვის კატა ეწოდებინა.

ის, რომ მთელი ქართული მასმედია, უმნიშვნელო გამონაკლისის გარდა, სერიოზულად მსჯელობს იმაზე, რაზედაც, უბრალოდ, არ შეიძლება სერიოზულად მსჯელობა, ისევე როგორც არ შეიძლებოდა სერიოზულად განხილვა იმ საკითხისა, თუ ვისი ბრალი იყო ბოლნისის ინციდენტი, სააკაშვილის, ხელისუფლების, თუ ორივესი ერთად.

მართლაც, უბედურებაა ქვეყნისთვის, როცა ელემენტარული ჭეშმარიტებები სადავო და საკამათო ხდება. როცა ის ხალხი, ვინც პირველმა უნდა უწოდოს კატას კატა, იმის გარჩევას უნდება, ეს კატა კატაა, ძაღლი თუ ორივე ერთად.

არის ასეთი პარტია, სახელად "მძლეველი." არც ისე დიდი ხნის წინ, ამ პარტიის ლიდერმა, 2000 წლის არჩევნებში პრეზიდენტობის ერთ-ერთმა კანდიდატმა, რამაზ ჯოგლიძემ, კატეგორიულად განაცხადა: მეორედ მოსვლა უკვე მოხდა და ანტიქრისტეს მეუფება საქართველოში პარლამენტის თავმჯდომარემ ნინო ბურჯანაძემ დააკანონაო. მაშინ არავის მოსვლია აზრად ჯოგლიძის განცხადების ანალიზი. არავის უთქვამს, რომ გაერთიანება "მძლეველმა" პარლამენტის თავმჯდომარეს "სერიოზული ბრალდებები" წაუყენა. რატომ? განა ანტიქრისტეს დაკანონება სუკ-ის აგენტობაზე ნაკლები სიმძიმის დანაშაულია? ან იქნებ ვინმეს ეჩვენება, რომ ხელისუფლების ბრალდებები უფრო სოლიდურია?

არავინ დავობს იმაზე, რომ მასმედიამ საზოგადოებას ადეკვატური ინფორმაცია უნდა მიაწოდოს ქვეყანაში მიმდინარე პროცესებზე, მაგრამ არც ისაა სადავო, რომ ადეკვატურობა დიდწილად ფაქტების მიმართ დამოკიდებულებაშიც აისახება. თუკი აშკარა სისულელეში მაინც რაღაც ჭკვიანურს ეძებ, ხოლო ელემენტარული უსინდისობა ვილაცის მოსაზრებად ფიგურირებს, ეს უკვე ობიექტური ინფორმაცია აღარ არის. თავისუფალ მასმედიას "დემოკრატიის ნაგაზს" იმიტომაც ეძახიან, რომ ის სწორედ ფუნდამენტური მორალური ღირებულებების სადარაჯოზე უნდა იდგეს, იმ ღირებულებებისა, რომლებიც დემოკრატიული სისტემის ფუძეთა ფუძეს წარმოადგენს.

და ამ შემთხვევაში არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს პოლიტიკურ სიმპათია-ანტიპათიებს. როცა მასმედია თეთრსა და შავს არჩევს და არც კატისთვის კატის დაძახება უჭირს, ეს საზოგადოების განწყობაზეც მოქმედებს და პოლიტიკოსებიც უფრო წინდახედულები ხდებიან თავიანთ გამონათქვამებში. საზოგადოებრივი აზრი დიდი ძალაა, მაგრამ რა ქნას ამ საზოგადოებამ, თუკი ის, ვინც საზოგადოებრივი აზრის ფორმირებას უნდა ახდენდეს, აზრს და უაზრობას ხეირიანად ვერ არჩევს ერთმანეთისგან?

საბოლოო ჯამში კი, ეს ყველაფერი მხოლოდ საზოგადოების ნიჰილიზმს აძლიერებს. იქმნება შთაბეჭდილება, რომ "ამ ქალაქში ყველაფერი მოსულა," ყველა ერთმანეთთან შეკრულია და რაღაც ერთ, გაუგებარ თამაშს თამაშობენ, სადაც კაციშვილი ვერ გაიგებს, ვინ გამარჯვებულია და ვინ დამარცხებული. მოკლედ, წყალი იმღვრევა, ხოლო მღვრიე წყალში თევზის დაჭერის ოსტატი ვინაა, ადვილი მისახვედრია – ის, ვინც ამ დონეზე ყველაზე კარგად გრძნობს თავს და ვის დონეზეც ზემოთ მოგახსენებდით.

ხელისუფლებას კი რა ენაღვლება? ის კიდევ გამოაგდებს ხმაურიან ბრალდებებს, კიდევ დაახვედრებს მონაფეების კორდონს და პოლიციის რაზმებს ამომრჩევლებთან მიმავალ პარტიებს, ახალგაზრდების აქციებსაც დაარბევს, საბიუჯეტო ორგანიზაციებში მომუშავეებსაც დაემუქრება სამსახურიდან გაგდებით, თუ ხმას არ მისცემენ და უარესსაც იზამს, რადგან ისინი აქ დგანან და სხვაგვარად არ ძალუძთ. ეს მათი დონეა. ჩვენ ჩვენი დონე ვიკითხოთ, კატისთვის კატის დარქმევა რომ გვიჭირს და მერე იმას ნუღარ ვტირით, ამ უძაღლო ქვეყანაში კატებს რატომ აყეფებენო.

ეს არ ეხება მარტო მასმედიას. ეს ეხება ყველას, ვისაც კი რაიმე გავლენის მსგავსი გააჩნია ამ საზოგადოებაში და ვისაც მეტ-ნაკლებად მაინც მიაჩნია თავი იმ ღირებულებების მატარებლად, რაზედაც თავისუფალი საზოგადოება დგას. ყველა ისინი შეგვიძლია "დემოკრატიის ნაგაზებად" მოვიხსენიოთ, მაგრამ როცა ეს ნაგაზები, იმის ნაცვლად, რომ კატას კატა უწოდონ, თვითონ იწყებენ ბნელ ოთახში კატის ძიებას, მაშინ ყველაფერი მთავრდება ისე, როგორც ნოდარ დუმბაძის ცნობილ რომანში - სანადიროდ წასულ ილარიონს და ზურიკელას საყვარელი მურადა რომ შემოაკვდათ.

აქ კი აღარ გვიშველის ევროპასა თუ ოკეანის გაღმა ჩივილი. ერთხელაც რომელიმე პატიოსანი უცხოელიც მოგვიბრუნდება და დაახლოებით იგივეს გვეტყვის, რაც ილიკო ჩიგოგიძის სამგლოვიარო დეპეშაში ეწერა: ვიზიარებ თქვენს ღრმა მწუხარებას, მაგრამ, ვაი, თქვენს პატრონს უბედურს, ძაღლებზე სანადიროდ რომ წახვალთ, არ გამომაპაროთო.

წერა-კითხვის უცოდინარი პოლიტიკოსი თუ, უბრალოდ, დემაგოგი?

პირველი გვერდიდან

ჩვენ გამოვალთ ქუჩაში და გადაველობებით უკანონობას, ხელს შევუშლით მთავრობას, რომელიც მტერს მოყვრობს, საკუთარ ხალხს კი ატყუებს, გამოვალთ ქუჩაში და დავასუფთავებთ მას, თუკი ხელისუფლება ვერ ახერხებს სისუფთავეში ცხოვრებას, შევაგროვებთ საკვებს, წიგნსა და ტანსაცმელს უსახლკაროთათვის, ვინც ხელისუფლებამ უღირსი ცხოვრებისათვის გაწირა, ჩვენ მივალთ არჩევნებზე და ყველაფერს გავაკეთებთ იმისათვის, რომ ხელისუფლებამ ვერ გააყალბოს ჩვენი ხმა. ჩვენ გვჯერა, რომ მოვერევით ამდენ ჭუჭყს..."

აღმოაჩინეთ მასში ჰომოსექსუალური სახის მოწოდებები? ჯერ ვერა?

მაშინ გავაგრძელოთ ბროშურის კითხვა:

"დღეს, როდესაც საქართველოს ხელისუფლებამ მკვეთრად გადაუხვია თავისუფლებისაკენ მიმავალ გზას და ავტორიტარული მეთოდებით ცდილობს ძალაუფლების შენარჩუნებას, ჩვენ, სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლები ვთავაზობთ თანამშრომლობას იმ პოლიტიკურ ძალებს, ვინც გაიზიარებს ქვემოჩამოთვლილ ათ პრინციპს და მისი მოქალაქეების ღირსებისა და თავისუფლების დასაცავად, ორ ნოემბერს არჩეულ პარლამენტში იბრძოლებს მათი განხორციელებისთვის...."

ალბათ, ცოტნე ბაკურიას ლოგიკით, სწორედ ახლა, ამ ათი პრინციპის ჩამოთვლისას უნდა გაისმას სექსუალური სახის მოწოდებები. ამიტომაც ყურადღებით ვკითხულობთ:

"1. სახელმწიფო მართვის საბჭოური სისტემის რეფორმა... 2. სახელმწიფო თანამდებობების პირთათვის დაუსაბუთებელი ქონებისა და შემოსავლების ჩამორთმევის კანონის მიღება. 3. კერძო საკუთრების ხელშეუხებლობის გარანტიების გაძლიერება... 4. საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენისათვის ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და თანამიმდევრული განხორციელება. 5. თბილისისა და ფოთის მერების არჩევითობა, ევროპული თვითმმართველობის ქარტიის რატიფიკაცია.... 6. 2007 წლამდე საქართველოს ტერიტორიიდან რუსეთის სამხედრო ბაზების გაყვანა, ევროკავშირსა და ნატო-ში გასაწევრიანებლად სახელმწიფო სტრატეგიული გეგმის შემუშავება და თანამიმდევრული განხორციელება....7. ნაფიცი მსაჯულების ინსტიტუტის შემოღება, სამართალდამცავი ორგანოების დეცენტრალიზაცია....8. საპენსიო და სახელფასო დავალიანებების 2006 წლამდე სრული დაფარვა... 9. საგანმანათლებლო დაწესებულებებისათვის ფინანსური და ადმინისტრაციული დამოუკიდებლობის მინიჭება... 10. სიტყვისა და პრესის თავისუფლების შესახებ კანონის მიღება...."

ცოტნე ბაკურიას გასაგონად უნდა ვთქვათ, რომ ამ ბროშურაში ჰომოსექსუალიზმზე სიტყვაც კი ვერ ვიპოვეთ.

შესაძლოა, "კმარას" აქტივისტების მიერ არჩეული პროტესტის ფორმა ბევრისთვის მიუღებელია. თუმცა ის მოწოდებები, რასაც სტუდენტები აჟღერებენ, თავად "აღორძინებისაგან" არაერთხელ მოგვისმენია - იგივე კორუმპირებული ხელისუფლების გადადგომის თაობაზე.

ასე რომ, გუშინდელი ინციდენტი, ალბათ, იმის მაჩვენებელია, თუ როგორ განსხვავდება იმავე "აღორძინების" წევრთა სიტყვები მათი საქმეებისაგან.

P.S. ღამით ცოტნე ბაკურიამ "რუსთავი 2"-ის ეთერში განაცხადა, რომ ბროშურებში ჩადებული იყო ფურცლები, სადაც მოუწოდებდნენ, დაეცვათ სექსუალური უმცირესობების უფლებები, რაც "კმარას" წარმომადგენლებმა კატეგორიულად უარყვეს და მორიგ პროვოკაციად მონათლეს.

ეს ის ცისკარიშვილი არ არის, არა! არც გელბახიანია ის გელბახიანი...

თამარ ხორბალაძე

წინასაარჩევნო "ბრძოლის" ერთ-ერთ მეთოდს, კონკურენტის მსგავსი ჟღერადობის სახელწოდებით საარჩევნო სუბიექტის შექმნას, ახალი დაემატა - ერთი და იგივე გვარის მაჟორიტარის დაპირისპირება ერთ საარჩევნო უბანში.

ასეთი შემთხვევები გასულ არჩევნებზეც იყო, როცა, მაგალითად, ასპინძაში "მოქალაქე" ედუარდ სურმანიძეს მოწინააღმდეგეებმა ედუარდ სურმანიძე დაუპირისპირეს. პარტიის იდენტური სახელწოდებით საარჩევნო სუბიექტის შექმნის მცდელობა უკვე განხორციელდა, როცა სექტემბრის დასაწყისში ახალი პოლიტიკური პარტია ჩამოყალიბდა, სახელწოდებით "ბურჯანაძე-დემოკრატები" და ცესკო-ში რეგისტრაციასაც შეეცადა, თუმცა, უშედეგოდ.

ახლა კი მოტყუების საფრთხის წინაშე აღმოჩნდა კრწანისის მაჟორიტარული ოლქის ამომრჩეველი, სადაც კენჭს ერთბაშად ორი ცისკარიშვილი იყრის: პეტრე ცისკარიშვილს "ნაციონალებიდან", რომელსაც ამ რაიონში ისედაც საკმაოდ სერიოზული კონკურენციის პირობებში უხდება მოღვაწეობა, 2 ნოემბრის არჩევნებში მამუკა ცისკარიშვილი დაუპირისპირდება.

მამუკა ცისკარიშვილი ბლოკ "სამშობლოდან" იყრის კენჭს და იგი, ისნის ამბოხებასთან დაკავშირებით დაკავებულია.

პეტრე ცისკარიშვილი კი დარწმუნებულია, რომ მამუკა ცისკარიშვილის სახელი და გვარი კრწანისის მაჟორიტართა ნუსხაში ხელისუფლების და იმ პოლიციის წყალობით აღმოჩნდა, რომელიც დაკავებულის საქმეს დღესაც "იკვლევს", შესაბამისად, მასზე ზემოქმედების ბერკეტებსაც ფლობს. მიზანი ზემოთ უკვე მოგახსენეთ - მოსახლეობის დაბნევა.

ჩვენი ინფორმაციით, კრწანისის შემთხვევა ერთადერთი არ გახლავთ ამ არჩევნებზე. მაგალითად, ყველასათვის კარგად ნაცნობ ვალერი გელბახიანს, რომელიც "აღორძინებას" გაეყარა და ახლა დამოუკიდებლად იყრის კენჭს, საბურთალოს რაიონში ვალერი გელბახიანი დაუპირისპირეს. ხოლო თუ იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ "ექსამღორძინებელ" ვალერი გელბახიანს "განმასხვავებელი ნიშანი", პარტიული კუთვნილების სახით, აღარ აქვს, მისი პრობლემა კიდევ უფრო სერიოზული ჩანს.

ამიტომ, ამომრჩეველს აშკარად განსაკუთრებული ყურადღება მართებს, რომ შემთხვევით იმას არ მისცეს ხმა, ვისთვისაც ხმა სულაც არ ემეტებოდა.

"გაზპრომს" ჩრდილოევროპული გაზსადენისთვის ფულს არ აძლევენ

"გაზპრომის" ჩრდილოევროპული გაზსადენის მშენებლობის პროექტი, რომლის განხორციელების პირობაც ამ ერთი კვირის წინ თავად რუსეთის პრეზიდენტმა პუტინმა დადო, შესაძლოა, ჩაიშალოს. საქმე ისაა, რომ გუშინ გერმანულმა კონცერნმა "რურგაზმა", ფაქტობრივად, უარი განაცხადა პროექტში თანხების ჩადებაზე და განაცხადა, რომ "ჯერ კიდევ შორსაა კონკრეტული საინვესტიციო გადაწყვეტილებების მიღებისაგან."

გაზის სექტორის ექსპერტთა ვარაუდით, უახლოესი 5-7 წლის მანძილზე ევროპას გაზის დეფიციტი არ ემუქრება. ერთადერთი, ვისაც შეიძლება დამატებით 40-45 მილიარდი კუბური მეტრი გაზის შეძენა მოუხდეს, დიდი ბრიტანეთია. მისი გაზმომარაგების პრობლემა კი უკვე მოხსნილია. ამდენად, "რადგან ევროპულ ბაზარზე რუსული გაზისთვის ადგილი არ რჩება, "რურგაზი" თავს იკავებს პროექტში მონაწილეობისაგან," – წერს "გაზეტა".

"გაზპრომში" "რურგაზის" განცხადებას ოპტიმისტურად უყურებენ და არ მიიჩნევენ, რომ ეს უარის ნიშნავს. თანაც, როგორც რუსული ენერგოგიგანტის ხელმძღვანელები აცხადებენ, ჩრდილოეთ ევროპის გაზსადენის მშენებლობის თაობაზე მოლაპარაკებები "შელ"-სა და "ბი-პი"-სთანაც მიმდინარეობს.

"შესაძლოა, ძირითადი ინვესტორის დაკარგვის გამო "გაზპრომს" შიდა გაზსადენების რემონტზე უარის თქმა მოუწიოს," – ვარაუდობს "გაზეტა".

24 საათი

მონიტორინგი

სოცფონდის ხარჯებში კვლავ გარღვევაა

კატასტროფული მდგომარეობაა პენსიების დაფინანსებაში.

12 ოქტომბრისათვის მაისში პენსიების დაფინანსებაში გარღვევა 4 მილიონი ლარია, ივნისში - 6,4 მილიონი ლარი, ივლისში - 9,9 მილიონი ლარი, აგვისტოში - 11,6 მილიონი ლარი, სექტემბერში - 13,7 მილიონი ლარი, ხოლო ოქტომბრის თვის პენსიების დაფინანსება ჯერ არ დაწყებულა.

უმწეოთა სოციალური დახმარება, ძალოვანი სტრუქტურების და რეგრესული პენსიები დაფინანსებულია აგვისტოს ჩათვლით.

ჩვენ არაერთხელ აღვნიშნეთ, რომ ცენტრალური ბიუჯეტიდან უმწეოთა სოციალური დახმარების ტრანსფერი ჯერ კიდევ 23 სექტემბერს გადმოირიცხა. თუმცა, 12 ოქტომბრის მდგომარეობით იგი კვლავ არ არის გაცემული სოციალური ფონდიდან. ეს საკითხი პრეზიდენტის მსჯელობის საგანი უნდა გახდეს.

სულ სოციალურ და სადაზღვევო პენსიებში გარღვევა 12 ოქტომბრისათვის 68,7 მილიონი ლარია.

მნიშვნელოვანი გარღვევაა ჯანდაცვისა და სოციალური პროგრამების დაფინანსებაშიც.

ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამის ცხრა თვის გეგმა დაფინანსებულია 76 პროცენტით, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა სოციალური ადაპტაციის ხელშეწყობის პროგრამა - 49,5 პროცენტით, ხოლო უმუშევრის სოციალური დაცვისა და დასაქმების ხელშეწყობის პროგრამა - 39,3 პროცენტით.

12 ოქტომბრისათვის ჯანდაცვისა და სოციალური პროგრამების ცხრა თვის გეგმაში გარღვევა 17,1 მილიონი ლარია.

სოციალური ფონდის 10 თვის ხარჯების გეგმაში გარღვევა 92,7 მილიონი ლარია.

საკონსულტაციო ფირმა "დამენია, ვარშალომიძე, ნოღაიდელი და ქავთარაძე"

სოციალური ფონდის 9 თვის შემოსავლების და ხარჯების ბალანსი

№	დასახელება	ცხრა თვის გეგმა	შესრულება	%
	შემოსავლები			
1	[illegible]	4,800,000.0	3,865,090.2	80%
2	[illegible]	178,313,200.0	148,349,964.7	83%
3	[illegible]	59,970,420.0	42,580,370.8	71%
4	[illegible]	6,600,000.0	3,899,798.1	59%
5	[illegible]	0	148,174.8	
	სულ შემოსავლები	249,683,620.0	198,843,398.9	80%
	ხარჯები			
1	[illegible]	165,636,100.0	132,580,254.0	80%
2	[illegible]	1,150,000.0	428,771.0	63%
3	[illegible]	10,800,000.0	10,771,515.0	100%
4	[illegible]	22,200.0	22,195.0	100%
5	[illegible]	3,480,700.0	1,750,000.0	51%
6	[illegible]	11,805,000.0	7,505,325.3	64%
7	[illegible]	35,816,620.0	24,043,754.0	67%
8	[illegible]	6,330,000.0	5,171,806.0	82%
9	[illegible]	416,000.0	408,591.7	98%
10	[illegible]	3,080,000.0	1,131,048.0	37%
11	[illegible]	3,945,000.0	1,670,081.0	42%
12	[illegible]	400,000.0	250,000.0	63%
13	[illegible]	380,000.0	200,000.0	53%
14	[illegible]	6,680,000.0	4,480,213.0	67%
	სულ ხარჯები	249,683,620.0	190,385,554.1	76%

სოციალური ფონდის ჯანდაცვის და სოციალური პროგრამების ხარჯები 12 ოქტომბრისათვის

ათას ლარებში

დასახელება	ცხრა თვის გეგმა	ფაქტი	% ცხრა თვესთან
[illegible]	54,862	41,685	76.0%
[illegible]	10,705	5,941	55.5%
[illegible]	37,541	29,631	78.9%
[illegible]	5,700	5,213	91.5%
[illegible]	916	901	98.3%
[illegible]	3,060	1,513	49.5%
[illegible]	1,035	161	15.5%
[illegible]	1,425	930	65.3%
[illegible]	150	53	35.0%
[illegible]	450	370	82.2%
[illegible]	3,945	1,552	39.3%
[illegible]	290	191	65.9%
[illegible]	1,560	779	49.9%
[illegible]	1,300	58	3.7%
[illegible]	280	51	18.2%
[illegible]	515	473	91.8%

[illegible] 12 ოქტომბრისათვის

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ამერიკული კომპანია "Euro Pak International Inc."
გთავაზობთ კომპიუტერული ტექნიკის ფართო არჩევანს მსოფლიოს წამყვანი მწარმოებლებისგან IBM, DELL, COMPAQ, HP, TOSHIBA, SONY, როგორც ახალს ასევე მეორადი მოხმარების, საცალო და საბითუმო ფასებში. ფასები სისტემის საწყობებისთვის: Intel Pentium I 37$-დან, Intel Pentium II 102$-დან, Intel Pentium III 200$-დან. აგრეთვე 15" და 17" მონიტორების 45$-დან და ნოუთბუქების 390$-დან. სრულყოფილი საგარანტიო და სერვისული მომსახურება უზრუნველყოფილი იქნება.
ჩვენი წარმომადგენლობებია:
საქართველოში: ტელ: 22 78 59
899 74 50 65
სომხეთში: ტელ: (3741) 52 92 30
ფაქსი: (3741) 52 92 30
E-mail: optsales@gig.am
URL: http://www.gig.am

ძლიერი სოფელი - ჭერჭერობით, ოთხ რაიონში

IFAD-ის პროგრამის ფარგლებში აცრილი ძროხები 30 პროცენტით მეტს იწველებიან

გასული კვირის ბოლოს სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდმა (IFAD) დაბა ჩაქვში ორდღიანი სემინარი გამართა და "საქართველოს მაღალმთიანი რეგიონების სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამის" მიმდინარეობა შეაფასა. 7-წლიანი პროგრამა, რომელიც მაღალმთიან რეგიონებში მოსავლიანობისა და საქონლის ნაყოფიერების ამაღლებას ითვალისწინებს, 2001 წელს დაიწყო. მისი განხორციელებისთვის ფონდმა საქართველოს 8 მილიონი დოლარის ოდენობის დაბალპროცენტიანი კრედიტი გამოუყო.

მაია ურუშაძე

საქართველოს მაღალმთიანი რეგიონების სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამა" ამჟამად საქართველოს მხოლოდ ოთხ რაიონში – დუშეთში, ამბროლაურში, ასპინძასა და შუახევში ხორციელდება და 290 ათას ოჯახს ეხება. მათი 87 პროცენტი 500 მეტრს, ხოლო 32 პროცენტი – 1000 მეტრს ზემოთ ცხოვრობს. პროგრამის ფარგლებში გათვალისწინებულია ფერმერთა საკონსულტაციო ცენტრების შექმნა და მათი კოორდინაცია იმისათვის, რომ კოოპერაციისა და ხარისხიანი პროდუქციის წარმოების გზით მათი შემოსავლები გაიზარდოს.

მაგალითად, პროგრამის ფარგლებში გახსნილ ფერმერთა საკონსულტაციო ცენტრებში (ე.წ. "ფერმერთა ოთახებში") ფერმერებს შესაძლებლობა აქვთ, მიიღონ სრულფასოვანი ინფორმაცია იმის თაობაზე, თუ რა ტიპისა და ოდენობის სასუქით გაანოყიერონ ნიადაგი; სად შეიძინონ ხარისხიანი სასუქი, რომლის საერთაშორისო სტანდარტთან შესაბამისობაზეც თავად სახელმწიფო აგებს პასუხს; როდის რა ტიპის ვაქცინაცია ჩაუტარონ საქონელს და ა.შ. იგეგმება ე..წ "ფერმერთა სახლების" გახსნა. შეიქმნება ე.წ. "მარკეტინგის ჯგუფებიც", რომელიც ფერმერებს დაეხმარებიან წარმოებული პროდუქციის რეალიზებაში.

წელს, გაზაფხულზე, პროგრამის სამოქმედო არეალში კარტოფილის სადემონსტრაციო ნაკვეთები მოეწყო და ევროპული სელექციის მაღალხარისხოვანი კარტოფილის სათესლე და სამომხმარებლო ჯიშები დაითესა. შედეგად, ერთ ჰექტარზე მიღებული კარტოფილის მოსავალი 14-ჯერ მეტი აღმოჩნდა, ვიდრე გასულ წლებში მოდიოდა.

ანალოგიურად იმატა მოსავლიანობამ პროგრამის ფარგლებში გაუმჯობესებულ სათიბ-საძოვრებზეც.

რაც შეეხება მეცხოველეობას, პირუტყვის ვაქცინაციის შედეგად წელს საქონლის დაავადების არც ერთი შემთხვევა არ დაფიქსირებულა. სწორმა მოვლამ კი შედეგად პირუტყვის წველადობის 15-20 პროცენტით, ზოგ შემთხვევაში კი 30 პროცენტით ზრდა გამოიწვია.

ერთ-ერთი ყველაზე საყურადღებო მიმართულება, რაზეც აღნიშნული პროგრამა მუშაობს, ფერმერთათვის საკრედიტო ხაზების გახსნაა.

ზემოთ აღნიშნულის გარდა, ასპინძის რაიონში პროგრამის ფარგლებში დაიწყო გუმბათ-აწყვიტის 32-კილომეტრიანი სარწყავი სისტემის რეაბილიტაცია (არხი 139 ჰექტარ მიწას გაასარწყავებს), ხოლო სოფელ ბარისახოში პროგრამამ გამონაკლისი დაუშვა და ფერმერთა პირობების გაუმჯობესების მიზნით მცირე – 0,5 მეგავატიანი ელექტროსადგურის მშენებლობა დაიწყო. სადგური ოთხ თვეში აშენდება. იგი 1000 ოჯახს მოემსახურება, 179 ათასი დოლარი დაჯდება, ხოლო ელექტროენერგიის საფასურით ამ თანხების ამოღებას ორი წელი დასჭირდება. პროგრამის დირექტორის ნოე ხოზრევანიძის განცხადებით, ჰესი თავიდან ადგილობრივი საკრებულოს განკარგულებაში იქნება, მოგვიანებით კი მის მეპატრონეს შესაბამისი უწყებები განსაზღვრავენ.

დავით კირვალიძე: "ფერმერული მეურნეობის განვითარებისთვის მხოლოდ ფონდის დახმარება არ კმარა".

ფონდის წარმომადგენლები ვარაუდობენ, რომ IFAD-ის პროგრამა მეზობელ რაიონებზეც გავრცელდება. პროგრამის ფარგლებში მეფუტკრეობის ხელშეწყობაცაა გათვალისწინებული. გარდა ამისა, სოფლის მეურნეობის სამინისტროში მიიჩნევენ, რომ დროა, საქართველოს ორიენტაცია არა სურსათის ექსპორტზე, არამედ გადამუშავებული პროდუქციის საზღვარგარეთ გატანაზე აიღოს;

როგორც საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის მინისტრი დავით კირვალიძე მიიჩნევს, საქართველოში ფერმერული მეურნეობების განვითარებისათვის მხოლოდ ფონდის ხელშეწყობა არ კმარა. "საქართველოში ჯერ არ არის მიღებული კანონი ბიომეურნეობების შესახებ. ეს ნიშნავს, რომ რაც არ უნდა ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქცია აწარმოონ ქართველმა ფერმერებმა, ამ აღნიშვნას ეტიკეტზე ვერ გაუკეთებენ," – აცხადებს კირვალიძე. სხვათა შორის, კანონპროექტი "ბიომეურნეობების შესახებ" უკვე მზადაა, შეტანილია პარლამენტში, მაგრამ, სანამ ახალი პარლამენტი მუშაობას არ შეუდგება, მას დამტკიცება არ უწერია.

ორი სიტყვით

თბილისი. უცხოელი ექსპერტები საბაჟო დეპარტამენტს 10 დღეში წარუდგენენ ახალი საბაჟო კოდექსის პროექტს. ეს პროექტი ავსტრიელმა ექსპერტებმა "ტასისის" პროექტის ფარგლებში მოამზადეს. პროექტზე მუშაობა საქართველოში 18 თვის წინათ დაიწყო და 1 ნოემბერს უნდა დასრულდეს. პროექტით გათვალისწინებულია საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის ევროპულთან ჰარმონიზაცია და საბაჟო სისტემის მართვის სრულყოფა. საბაჟო სისტემის მენეჯმენტისა და მართვის გაუმჯობესებაზე ჰოლანდიელი ექსპერტები მუშაობდნენ. 17 ოქტომბერს გაიმართება პროექტის მმართველი კომიტეტის სხდომა, სადაც ახალი საბაჟო კოდექსის პროექტს განიხილავენ და საბაჟო სისტემის მართვის გაუმჯობესებაზე რეკომენდაციებს მოისმენენ. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. ტრასეკა-ს ქვეყნების მეთაურების მეორე სამიტი გაისად, სავარაუდოდ, მაის-ივნისში, თბილისში გაიმართება. საქართველოს პრეზიდენტის ამ ინიციატივას ერევანში გამართული სამთავრობათშორისო კომისიის მესამე კონფერენციის მონაწილეებმა ერთსულოვნად დაუჭირეს მხარი. პირველი სამიტი ტრასეკა-ს ქვეყნების პრეზიდენტების დონეზე გაიმართა 5 წლის წინ, ბაქოში. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. აფხაზეთის რკინიგზის სამმართველოს ხელმძღვანელობა სოხუმის ხელისუფლებისგან ფინანსურ დახმარებას და 10 თვის სახელფასო დავალიანებების დაფარვას მოითხოვს. სამმართველოს 500 თანამშრომლის სახელფასო დავალიანება 2 მილიონ რუსულ რუბლს შეადგენს. სამმართველოს უფროსის ლეონიდე კორუას განცხადებით, აფხაზეთის რკინიგზის მონაკვეთზე სარემონტო სამუშაოების შესასრულებლად უამრავი პრობლემა დაგროვდა და ხელისუფლების დახმარების გარეშე ამ მონაკვეთის მუშა მდგომარეობაში შენარჩუნება გაჭირდება. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. მსოფლიო ბანკის ფინანსური მხარდაჭერით მიმდინარე "საქართველოს ირიგაციისა და დრენაჟის მომხმარებელთა ორგანიზაციათა განვითარების" პროექტის შემდგომი გაგრძელება კითხვის ნიშნის ქვეშ დგას, რადგან ფინანსთა სამინისტრომ პროგრამის თანადაფინანსების თანხა – 500 ათასი ლარი არ გამოყო, მსოფლიო ბანკმა კრედიტის გამოყოფა უკვე ორი თვეა შეაჩერა. ირიგაციის პროგრამის განხორციელება 2002 წელს დაიწყო და პროექტის ღირებულება 32,5 მლნ. დოლარს შეადგენს. **ინტერ-პრესი**

მოკლედ

მოსკოველები ოპტიმისტები აღმოჩნდნენ

მოსკოველთა ნახევარი საკუთარი ქალაქის ეკონომიკური მდგომარეობით კმაყოფილია – ასეთი დასკვნა გააკეთა დამოუკიდებელ სოციოლოგიურ გამოკვლევათა ცნობილმა ორგანიზაციამ "გელაპმა" მეგაპოლისებში ჩატარებული გამოკითხვის შემდეგ. ცხოვრების დონე მოსკოველთა 41 პროცენტს აკმაყოფილებს, რაც პრაღის, ვარშავის, ბუქარესტის, ბუდაპეშტის, ბაღდადისა თუ სხვა ქალაქების მონაცემებს აჭარბებს. მოკლედ, ერთადერთი მეგაპოლისი, სადაც მოსკოვზე მეტი კმაყოფილი ადამიანი ცხოვრობს, ნიუ-იორკი აღმოჩნდა. ამასთან, თუ გავითვალისწინებთ, რომ ხუთი წლის წინ ცხოვრების დონე მოსკოველთა მხოლოდ 17 პროცენტს აკმაყოფილებდა, წელს გამოკითხულთა 60 პროცენტი მიიჩნევს, რომ ქალაქში ვითარება ყოველწლიურად უმჯობესდება, 10 პროცენტი ქალაქის ეკონომიკურ მდგომარეობას მაღალ შეფასებას აძლევს, ხოლო 27 პროცენტს თავისი შვილების აღზრდა სწორედ მოსკოვში სურს. მოსკოველთა უკმაყოფილებას იწვევს ქალაქის სამედიცინო მომსახურების დაბალი და დანაშაულის მაღალი დონე.

ნიუ-იორკელთა ნახევარი, მოსკოველთა 49 პროცენტი და ბაღდადელთა 43 პროცენტი მიიჩნევს, რომ უახლოეს 5 წელიწადში საუკეთესო პირობები სწორედ მათ ქალაქში იქნება. ყველაზე დაბალი შეფასებები ცენტრალური ევროპის ქვეყნების დედაქალაქების მაცხოვრებლებმა გაიმეტეს (10-დან 23 პროცენტამდე).

მოკლედ, გამოკითხვის მონაცემები ადასტურებს, რომ რუსეთის დედაქალაქის მცხოვრებთა აზრი რუსეთის მცხოვრებთა აზრისაგან საკმაოდ განსხვავდება. რუსეთის მოსახლეობის 35 პროცენტი ცხოვრების დონით ძალიან უკმაყოფილოა, ხოლო 46 პროცენტი არსებულ ვითარებას უარყოფითად აფასებს.

ერაყი ვალების 65 პროცენტის ჩამოწერას ლამობს

ერაყის საგარეო ვალი 45 მილიარდ დოლარს შეადგენს. "კრედიტორებმა ეს ვალი უნდა გვაპატიონ, - განაცხადა ერაყის დროებითი მმართველი საბჭოს ვაჭრობის მინისტრმა ალი აბდულ-ამირ ალაუიმ აზიური ტურნეს დროს, - ეს ვალი ხომ სადამ ჰუსეინის დიქტატის დროს არის დაგროვილი და სესხები სამხედრო მოქმედებების დაფინანსებას ხმარდებოდა."

ამ ვალების რესტრუქტურიზაციის თაობაზე ერაყმა "პარიზის კლუბთან" მოლაპარაკება მომავალ წელს უნდა დაიწყოს. სხვათა შორის, კლუბმა მას ვალები ისედაც შეუმცირა, რის შემდეგაც ერაყს ახლა მხოლოდ 21 მილიარდად შეფასებული ვალის ტვირთი აწევს. აქედან 4,1 მილიარდი – იაპონიის, 3,5 მილიარდი – რუსეთის, 3 მილიარდი – საფრანგეთის, 2,4 მილიარდი – გერმანიის, ხოლო 2,2 მილიარდი – აშშ-ის მართებს. გარდა ამისა, ერაყის კრედიტორებს შორის იტალია და დიდი ბრიტანეთიც არიან.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ თუ "პარიზის კლუბი" ერაყს საპროცენტო განაკვეთების ჩათვლით დაუანგარიშებს ვალს, მაშინ მისი საერთო ოდენობა 130 მილიარდ დოლარს მიაღწევს.

კანადელები აბრამოვიჩის ოქროს ყიდულობენ

მსოფლიოში სიდიდით მესამე ოქროს მომპოვებელმა კანადურმა Barrick Gold Corp.-მა განაცხადა, რომ Highland Gold Mining Ltd.-ს უმსხვილესი, აქციათა 39 პროცენტის მფლობელი აქციონერი ხდება. რუს მილიარდერ რომან აბრამოვიჩთან ასოცირებულ ბრიტანულ Highland Gold Mining Ltd.-ს რუსეთის ოქროს მომპოვებელ სექტორში დიდი წილები აქვს.

"მობილური ტელესისტემები" სამ რეგიონულ ოპერატორს დაეპატრონა

კომპანიამ "მობილური ტელესისტემები" "ვოლგოგრად მობაილ"-ის და "ასტრახან მობაილ"-ის 50-50, ხოლო "მარ მობაილ GSM"-ის აქციათა 100 პროცენტი შეიძინა. "ვოლგოგრად მობაილი" GSM-1800-ის ლიცენზიას ვოლგოგრადის ოლქში ფლობს, სადაც 2,7 მილიონი ადამიანი ცხოვრობს; "ასტრახან მობაილი" მილიონიანი ასტრახანის ოლქის ოპერატორია, ხოლო "მარ მობაილ GSM" 730-ათასიან რესპუბლიკას ემსახურება.

გარიგების დასრულების შემდეგ "მობილური ტელესისტემები" რუსეთის 76 რეგიონს აკონტროლებს, სადაც ქვეყნის მოსახლეობის 88 პროცენტი ცხოვრობს. უკრაინასა და ბელორუსიაში კი (კომპანიის ლიცენზიის მოქმედების ზონაში) 186,3 მილიონი ადამიანი ექცევა.

აქცია ძალაშია პროკრედიტ ბანკის ყველა ფილიალსა და განყოფილებაში 2003 წლის 15 დეკემბრამდე
პროკრედიტ ბანკი
ProCredit Bank

პროკრედიტ ბანკს მოაქვს შუქი!
ყოველი 21-ე, ვინც 15 დეკემბრამდე გახსნის დეპოზიტს პროკრედიტ ბანკში (ყოფილი ემ-ბი-ჯი ბანკი) მიიღებს შესანიშნავ საჩუქარს, ხოლო ყოველი მე-200 საჩუქრად მიიღებს გენერატორს. დეპოზიტის მინიმალური თანხა შეადგენს 40 ლარს

ცენტრალური ფილიალი
0112 თბილისი
თამარ მეფის გამზ. 18
ტელ: (995 32) 20-16-16
ფაქსი: (995 32) 77-96-11
central@procreditbank.ge
ვაკის განყოფილება
0179 თბილისი
მელიქიშვილის ქ. 8
ტელ: (995 32) 25-28-06
ფაქსი: (995 32) 25-28-07
vake@procreditbank.ge
საბურთალოს განყოფილება
0177 თბილისი
ვაჟა-ფშაველას გამზ. 46
ტელ: (995 32) 20-17-17
ფაქსი: (995 32) 20-17-18
saburtalo@procreditbank.ge
ვაგზლის განყოფილება
0112 თბილისი
[illegible] 3/32
ტელ: (995 32) 92-16-16
ფაქსი: (995 32) 77-96-11
stationsquare@procreditbank.ge
ქუთაისის განყოფილება
4600 ქუთაისი
[illegible] ქ. 4
ტელ: (995 231) 4-87-05
kutaisioutlet@procreditbank.ge
ზუგდიდის განყოფილება
2100 ზუგდიდი
[illegible] ქ. 1
ტელ: (995 215) 5-11-23
ფაქსი: (995 32) 93-43-74
zugdidi@procreditbank.ge
გორის ფილიალი
1400 გორი
ჭავჭავაძის ქ. 10
ტელ: (995 270) 2-16-09, 7-30-64
ფაქსი: (995 32) 33-46-57; 33-46-58
gori@procreditbank.ge
მარნეულის განყოფილება
3000 მარნეული
[illegible] ქ. 3
ტელ: (995 257) 2-16-00; 2-16-50
ფაქსი: (995 32) 94-31-36
marneuli@procreditbank.ge
გლდანის ფილიალი
0167 თბილისი
[illegible] ქ. 1
ტელ: (995 32) 57-01-01
ფაქსი: (995 32) 57-10-01
gldani@procreditbank.ge
ვარკეთილის ფილიალი
0182 თბილისი
[illegible]
ტელ: (995 32) 76-44-82
ფაქსი: (995 32) 76-44-81
varketili@procreditbank.ge
ლილოს განყოფილება
0115 თბილისი
[illegible] 112
ტელ: (995 32) 77-96-35
ფაქსი: (995 32) 77-96-36
lilo@procreditbank.ge
ქუთაისის ფილიალი
4600 ქუთაისი
თამარ მეფის ქ. 85
ტელ: (995 231) 4-14-14
ფაქსი: (995 231) 4-51-64
kutaisi@procreditbank.ge
ფოთის ფილიალი
4400 ფოთი
[illegible] ქ. 23
ტელ: (995 293) 28-28-5; 28-28-3
ფაქსი: (995 293) 28-28-4
poti@procreditbank.ge
ბათუმის ფილიალი
6000 ბათუმი
[illegible] ქ. 18
ტელ: (995 222) 7-24-20
ფაქსი: (995 222) 7-19-54
batumi@procreditbank.ge
ბათუმის განყოფილება
6000 ბათუმი
ჭავჭავაძის ქ. 10
ტელ: (995 222) 7-74-19
ფაქსი: (995 222) 7-74-19
batumioutlet@procreditbank.ge
ქობულეთის განყოფილება
6201 ქობულეთი
[illegible] ქ. 2
ტელ/ფაქსი: (995 236) 66-439
kobuleti@procreditbank.ge

ვლადიმირ გუსინსკი გაათავისუფლეს

რა სასჯელი შეიძლება ემუქრებოდეს კაცს, რომელმაც 250 მილიონი დოლარი მოიპარა? ცხადია, არანაირი. ასეთი გადაწყვეტილება მიიღო ათენის სასამართლომაც, რომელმაც რუს მილიარდერს, ვლადიმირ გუსინსკის ყველა ბრალდება მოუხსნა.

სააპელაციო სასამართლომ განაცხადა, რომ გუსინსკი თავისუფალია, და შეუძლია, სადაც უნდა, იქ წავიდეს.

"სასამართლომ გადაწყვიტა, უარით უპასუხოს გუსინსკის ექსტრადიციის მოთხოვნას. დაკავების სანქცია გაუქმებულია," – ასეთი იყო განაჩენი, რომელიც სასამართლოს თავმჯდომარემ, ნიკოს ფაგიოლასმა წაიკითხა. გუსინსკი, რომელიც ერთდროულად რუსეთისა და ისრაელის მოქალაქეა, აგვისტოში, რუსეთის მიერ გაცემული საერთაშორისო სანქციის საფუძველზე დააკავეს. მოსკოვი მის ექსტრადიციას მოითხოვდა. დაკავებული მილიარდერის გათავისუფლების თხოვნით კი ათენს ისრაელმა და აშშ-მ მიმართეს.

მოსკოვი გუსინსკის 250 მილიონი დოლარის მითვისებასა და გათეთრებაში სდებს ბრალს.

დაახლოებით ანალოგიური ბრალდებები აქვს წაყენებული ამჟამად ინგლისში მცხოვრებ ბორის ბერეზოვსკისაც, თუმცა რუსეთმა ვერც მის ექსტრადიციას მიაღწია.

ათენშიც და ლონდონშიც ყველამ კარგად იცის, რა მეთოდებით ჩაიგდეს ხელში ქონება ოლიგარქებმა 90-იანი წლების დასაწყისში, მაგრამ, როგორც ჩანს, რუსი მილიარდერების მიმართ დაწყებულ კამპანიას ისინი პოლიტიკურ დევნად მიიჩნევენ.

პოლიტიკა, ეკონომიკა და კრიმინალი იმდენად მჭიდროდაა რუსეთში ერთმანეთთან გადაჯაჭვული, რომ მართლაც ძნელი სათქმელია, სად იწყება ერთი და სად მთავრდება მეორე.

საერთაშორისო თანამეგობრობა ერაყის მომავლის შესახებ

გაერო-ს უშიშროების საბჭოში აშშ-ს ელჩი ნეგროპონტე თავის ფრანგ კოლეგას ესაუბრება.

გაერო-ს უშიშროების საბჭო განაგრძობს აშშ-ს მიერ შემოთავაზებული რეზოლუციის პროექტის განხილვას, რომელიც ერაყის საკითხს შეეხება. როგორც ცნობილი გახდა, შესაძლოა, პროექტს საფრანგეთის და გერმანიის წარმომადგენლებმა მხარი დაუჭირონ. რაც შეეხება მოსკოვს, გაერო-ში რუსეთის ელჩმა სერგეი ლავროვმა განაცხადა, რომ დოკუმენტის საბოლოო ვარიანტში აუცილებლად უნდა იყოს გათვალისწინებული რუსეთის პოზიცია. რეზოლუციის თანახმად, ერაყის მმართველმა საბჭომ 15 დეკემბრისათვის უნდა წარმოადგინოს ქვეყნის კონსტიტუციის შემუშავების და არჩევნების ჩატარების დეტალური გრაფიკი. თუმცა, ვაშინგტონის მიერ მომზადებულ ტექსტში არაფერია ნათქვამი ხელისუფლების გადაცემაზე დროებითი მთავრობისათვის, რომელმაც ერაყის ახალი კონსტიტუცია უნდა შექმნას. გერმანიის, საფრანგეთის და რუსეთის პოზიციით, რეზოლუციის საბოლოო ვარიანტში სწორედ ეს უნდა იყოს განსაზღვრული.

როგორც ცნობილია, თეთრმა სახლმა რეზოლუციის პროექტი ჯერ კიდევ რამდენიმე თვის წინ მოამზადა, თუმცა ევროპის ქვეყნების მიერ პირველად ტექსტს მკვეთრად უარყოფითი რეაქცია მოჰყვა. პირველ ვარიანტში საუბარი იყო მხოლოდ ერაყში საერთაშორისო კონტიგენტის შეყვანასა და სხვა ქვეყნების მიერ ფინანსური დახმარების გაწევაზე. რაც შეეხება ერაყის დამოუკიდებელი მთავრობის შექმნას, არჩევნებსა და კონსტიტუციას, ეს პროექტში საკმაოდ ბუნდოვნად იყო ასახული. გერმანიის, რუსეთის და საფრანგეთის პოზიციის გათვალისწინებით, თეთრმა სახლმა პირველ ვარიანტში მნიშვნელოვანი ცვლილებები შეიტანა და ამჟამად გაერო-ს უშიშროების საბჭოს რეზოლუციის თვისებრივად ახალი პროექტი წარუდგინა. თუმცა, როგორც რუსეთი აცხადებს, ტექსტში კიდევ რამდენიმე პუნქტია დასაკონკრეტებელი.

აშშ-ს რეზოლუციის პროექტისადმი თავიანთი მხარდაჭერის შესახებ უკვე განაცხადეს ვაშინგტონის ტრადიციულმა მოკავშირეებმა – დიდმა ბრიტანეთმა და ესპანეთმა.

ამასთანავე, დიდი ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ჯეკ სტრომ გამოთქვა იმედი, რომ საბოლოო კენჭისყრა ამ კვირაშივე გაიმართება. აშშ-სა და დიდ ბრიტანეთს სურთ, რომ რეზოლუცია რაც შეიძლება მალე იყოს მიღებული, რაც მათ ერაყში შემდგომი მოქმედების დაწყების საშუალებას მისცემს. ჯეკ სტროს თქმით, დოკუმენტში მკაფიოდ არის ასახული ის საკითხები, რომლებმაც პირველ ტექსტში ოპონენტთა დაეჭვება გამოიწვია.

რაც შეეხება აშშ-ს ტრადიციულ ოპონენტს - საფრანგეთს, მისმა საგარეო საქმეთა მინისტრმა დომინიკ დე ვილეპენმა განაცხადა, რომ რეზოლუციის ახალი პროექტი მის წინამორბედ დოკუმენტზე გაცილებით უკეთესია, თუმცა საბოლოო მხარდაჭერამდე პარიზმა პროექტი უფრო დაწვრილებით უნდა შეისწავლოს. **"ძირითადი საკითხი იმაში მდგომარეობს, თუ რამდენად შეესაბამება ეს პროექტი ერაყში არსებულ რეალურ ვითარებას,"** - განაცხადა დე ვილეპენმა. თუმცა, საბოლოო ჯამში საფრანგეთი რეზოლუციის პროექტს მხარს უჭერს, რადგან მისი ტექსტი პარიზის პოზიციას მთლიანობაში შეესაბამება. ბოლოს და ბოლოს, თეთრმა სახლმა ხომ კორექტივები რეზოლუციის პირველ ტექსტში სწორედ საფრანგეთის ზეწოლის გამო შეიტანა. თუმცა, ოპონენტები კვლავ აცხადებენ, რომ რეზოლუციის პროექტში გაერო-ს ომისშემდგომი ერაყის რეკონსტრუქციის საკითხში არცთუ მნიშვნელოვანი როლი აქვს მინიჭებული.

ვიდრე გაერო-ს უშიშროების საბჭო რეზოლუციის პროექტს კენჭს უყრის, ევროკავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრებმა ერაყისათვის ფინანსური დახმარების გამოყოფის საკითხი საკმაოდ ოპერატიულად გადაწყვიტეს.

ლუქსემბურგში გამართულ სამიტზე, ევროკავშირის წევრმა სახელმწიფოებმა განაცხადეს, რომ 2004 წლის ბოლომდე ერაყს 230 მილიონ ამერიკულ დოლარს გადაურიცხავენ.

ახლა გადასაწყვეტია არანაკლებ რთული საკითხი. კერძოდ, თუ როგორ განაწილდება ეს თანხა და ვინ რამდენს გაიღებს.

ევროკავშირის ერთ-ერთმა დიპლომატმა სააგენტო "ბიბისის" განუცხადა, რომ ერაყის აღდგენისათვის კოლოსალური თანხები სწორედ იმ ქვეყნებმა უნდა გაიღონ, რომლებიც სადამ ჰუსეინის წინააღმდეგ სამხედრო კამპანიას მხარს უჭერდნენ.

საფრანგეთი და გერმანია კი ერაყისათვის ფინანსური დახმარების გამოყოფას არც თუ დიდი ხალისით ეკიდებიან.

გერმანიის კანცლერმა გერჰარდ შრიოდერმა განაცხადა, რომ გერმანია ერაყის აღდგენაში თავის წვლილს აუცილებლად შეიტანს, თუმცა თანხის რაოდენობა არ დაუკონკრეტებია.

დიდი ბრიტანეთი ერაყის რეკონსტრუქციისათვის "მნიშვნელოვანი თანხის" გაღების პირობას იძლევა. ეს საკითხები უფრო დეტალურად 23-24 ოქტომბრისათვის გადაწყდება, როდესაც დონორი ქვეყნების მეთაურთა კონფერენცია გაიმართება.

მანამდე კი, საინფორმაციო საშუალებები ავრცელებენ წინასწარ ინფორმაციას ერაყისათვის ფინანსური დახმარების გაწევის შესახებ. კერძოდ, "ფაინენშალ ტაიმსი" იტყობინება, რომ დიდი ბრიტანეთი ამ საქმეში 910 მილიონი ამერიკული დოლარის შეტანას აპირებს, ომის მეორე ევროპელი მხარდამჭერი, ესპანეთი კი – დაახლოებით 105 მილიონისას. კანადა მზად არის, 300 მილიონი გაიღოს. და ბოლოს, სააგენტო "როიტერის" ცნობით, ერაყის აღდგენისათვის კოლოსალურ თანხას დებს იაპონია. ტოკიო მზად არის, ერაყელების მომავალი 5 მილიარდი ამერიკული დოლარით დააფინანსოს.

ვიდრე მდიდარი ქვეყნები საკუთარ ჯიბეს გადახედავენ და დანგრეული ერაყის აღდგენაში საკუთარ წვლილს შეიტანენ, ერაყის მომავალი მოწყობის საკითხია გადასაწყვეტი, რაც გაერო-ს უშიშროების საბჭომ უნდა ითავოს. რეზოლუციის პროექტისათვის კენჭისყრის ზუსტი დრო ჯერ დადგენილი არ არის. მანამდე კი უშიშროების საბჭოში რეზოლუციის დეტალებზე ვაჭრობა გრძელდება.

ათიათასობით ბოლივიელი პრეზიდენტის გადადგომას ითხოვს

ბოლივიაში საპროტესტო აქციები სახალხო დაუმორჩილებლობაში გადაიზარდა.

ბოლივიაში მასობრივი სახალხო დაუმორჩილებლობა და დემონსტრაციები გრძელდება. გამოსვლებმა თითქმის მთელი ქვეყანა მოიცვა. დემონსტრანტები პრეზიდენტ გონსალო სანჩეს დე ლოზადას გადადგომას ითხოვენ. ხალხი ქუჩაში მას შემდეგ გამოვიდა, რაც ბოლივიის მთავრობამ აშშ-ში ბუნებრივი აირის ექსპორტირების გადაწყვეტილება მიიღო.

ხელისუფლებამ დემონსტრანტებს პოლიციის ძალები დაუპირისპირა. დემონსტრანტებსა და სამართალდამცველებს შორის შეტაკებებს უკვე რამდენიმე ათეული ადამიანის სიცოცხლე ემსხვერპლა. მარტო ორშაბათს, მსხვერპლმა მომიტინგეთა შორის 20 ადამიანს გადააჭარბა.

გუშინ ბოლივიის მთავრობამ განაცხადა, რომ მზად არის, დემონსტრანტების მოთხოვნა ნაწილობრივ დააკმაყოფილოს. კერძოდ, პრეზიდენტმა ლოზადამ სატელევიზიო გამოსვლაში პირობა დადო, რომ ბუნებრივი აირის ექსპორტირებას ახალი კონსტიტუციის პროექტის საყოველთაო განხილვამდე არ მოახდენს. კონსტიტუციის პროექტის თაობაზე რეფერენდუმის ჩატარება კი ამ წლის ბოლოსთვის არის ნავარაუდევი.

ამასთანავე, დე ლოზადა მიიჩნევს, რომ საპროტესტო აქციები მის წინააღმდეგ მიმართული შეთქმულების ნაწილს წარმოადგენს, რომლის მიზანიც ბოლივიის ამჟამინდელი საერთაშორისო პოზიციების მოშლაში მდგომარეობს. **"შემუშავებულია ფართომასშტაბიანი გეგმა, რომელიც ორგანიზებული და დაფინანსებულია საზღვარგარეთიდან. გეგმის მიზანს ბოლივიის დემოკრატიული წყობის დანგრევა წარმოადგენს,"** - განაცხადა პრეზიდენტმა.

ბოლივიაში კი დემონსტრაციები გრძელდება. როგორც ჩანს, პრეზიდენტის კომპრომისულმა ვარიანტმა დემონსტრანტები ვერ დააკმაყოფილა. ისინი მოთხოვნას არ ცვლიან. გამოსვლებმა ბოლივიის ყველა დიდი ქალაქი მოიცვა.

ბოლივიაში განვითარებული მოვლენების გამო შეშფოთება გამოხატა აშშ-ს ადმინისტრაციამ. თეთრმა სახლმა ბოლივიის პრეზიდენტს სრული მხარდაჭერა აღუთქვა და დემონსტრაციის ორგანიზატორებს დიალოგისკენ მოუწოდა.

თუმცა, დემონსტრანტები ამ განცხადებას არაფრად მიიჩნევენ. მდგომარეობა უფრო დაძაბა ბოლივიის ვიცე-პრეზიდენტის კარლოს მესას განცხადებამ. ის პრეზიდენტის პოლიტიკას გაემიჯნა და როგორც განაცხადა, დემონსტრანტთა რიგებს შეუერთდა. მის მაგალითს მიბაძა ეკონომიკური განვითარების მინისტრმა ხორხე ტორეს ობლეამაც. მთავრობიდან განდგომილები პრეზიდენტის ეკონომიკურ კურსს და ბუნებრივი აირის ექსპორტირებას ქვეყნისადმი დანაშაულად მიიჩნევენ. მათი აზრით, ბოლივიის ეს ძირითადი სიმდიდრე ნაციონალიზებული უნდა იყოს.

ორი ილჰამის ისტორია

პირველი გვერდიდან

ილჰამმაც სწრაფად შეითვისა ელიტარული ცხოვრების სტილი. რასაკვირველია, ოფიციალური პირები ამას არ ადასტურებენ, მაგრამ უმცროს ალიევს, როგორც ამბობენ, უზარმაზარი თანხები აქვს წაგებული კაზინოებში.

მოგვიანებით, იგი თავის მამას ქვეყნის ეკონომიკის აღორძინებაში ეხმარებოდა. წინსვლა დასავლური ნავთობკომპანიების მიერ ამ ქვეყანაში ჩადებული მილიარდების მეშვეობით იქნა მიღწეული.

ილჰამი სიმბოლოა იმ მდიდარი აზერბაიჯანელებისა, რომლებიც ბაქოს ქუჩებში უკანასკნელი მოდელის მერსედესებით დაჰქრიან და რესტორნებში ყოველ საღამოს უზარმაზარ ფულს ხარჯავენ.

სულ ახალი მაგალითი: ამ ზაფხულს ბაქოში გამართულ ქორწილში ჯიპსი კინგსი და ეროს რამაზოტი უკრავდნენ, რომლებიც სიძემ და პატარძალმა სპეციალურად ამ შემთხვევისათვის ჩამოიყვანეს.

ილჰამის სეხნიას ასეთ სიმდიდრეზე ოცნებაც არ შეუძლია. ადრე იგი მთიან ყარაბაღში ცხოვრობდა. მას შემდეგ, რაც ეს ტერიტორია სომხებმა დაიპყრეს, იგი 800 ათას სხვა აზერბაიჯანელთან ერთად, დევნილად იქცა.

ის ჰორადიზში დასახლდა, აზერბაიჯან-ირანის საზღვრის ახლოს. ახლა მთელი მისი გარდერობი ერთი გახუნებული პიჯაკისაგან შედგება. ის და მთელი მისი ოჯახი 25 დოლარზე ცხოვრობს, რომელსაც მთავრობა უხდით მათ, როგორც დევნილებს.

ამ დახმარებას "პურის ფულს" უწოდებენ. მართლაც, ეს თანხა თვიდან თვემდე პურის საყიდლად თუ გეყოფა. "მე ვისაც ვიცნობ, არავის სამუშაო არა აქვს," – ოხრავს ალიევი.

მისი მეგობარი, ასევე ლტოლვილი არზუმან ქერიმლი აწყვეტინებს: "ჩვენ არანაირი შემოსავალი არა გვაქვს. არავინ არ მუშაობს. მე რამდენიმე თხა მყავს და მთელი ოჯახი ამით ვცხოვრობთ. ჩვენი სახელი ლამისაა, დაინგრეს".

ილჰამ ალიევს თავისი სეხნია მაინცადამაინც არ უყვარს. ერთხელ იგი წავიდა მეზობელ ქალაქ იმიშლიში, რათა ისა გამბარის წინასაარჩევნო მიტინგს დასწრებოდა.

ამ მიტინგზე მას თავისი სახელის გამხელისა შერცხვა. "ბედის ბოროტი დაცინვაა, მე რომ ეს სახელი მქვია."

იგი არაფრით გამოირჩევა მილიონობით სხვა აზერბაიჯანელისაგან. ქვეყანაში საშუალო ხელფასი 50 დოლარს შეადგენს. გაერო-ს მონაცემებით, მოსახლეობის ნახევარი სილატაკის ზღვარს ქვემოთ ცხოვრობს, პატარა ბავშვების 25 პროცენტს კი საკვები აკლია.

მთავრობა აცხადებს, რომ ყველაფერს აკეთებს, რაც შეუძლია. ნავთობიდან შემოსავლები სულ რამდენიმე წელია, რაც შემოდის და ხალხამდე მის მიღწევას რამდენიმე წელი სჭირდება.

ოპოზიცია კი ამტკიცებს, რომ ნავთობის გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი ჩინოვნიკების ჯიბეში მიდის. აზერბაიჯანი მსოფლიოს ათ ყველაზე კორუმპირებული ქვეყნის სიაში შედის.

და მაინც, იმაში, რომ არჩევნებზე ილჰამ ალიევი გაიმარჯვებს, ეჭვი არავის ეპარება. საერთაშორისო დამკვირვებლები აცხადებენ, რომ ილჰამის სასარგებლოდ არჩევნები მასიურად გაყალბდება.

ესეც რომ არ იყოს, ამომრჩეველთა დიდი ნაწილი ოპოზიციას არ ენდობა. ისინი პატივს სცემენ ალიევების დინასტიას და იმედი აქვთ, რომ ილჰამი დაპირებებს შეასრულებს.

მეორე ილჰამი კი თავისი სეხნიასათვის ხმის მიცემას არ აპირებს. იგი აცხადებს, რომ ისა გამბარს დაუჭერს მხარს და გაბრაზებით დასძენს: "ჩვენ ჩვენი ხმების დაცვას ვაპირებთ."

ოპოზიცია აცხადებს, რომ ირანს საიდუმლო ბირთვული ობიექტები აქვს

ირანულმა ოპოზიციურმა დაჯგუფებამ გაავრცელა ინფორმაცია ირანის ახალი საიდუმლო ბირთვული ობიექტის შესახებ.

ისპაჰანიდან რამდენიმე კილომეტრის მოშორებით ფუნქციონირებს ე.წ. საწვავის კვლევისა და წარმოების ცენტრი, სადაც სინამდვილეში ურანის გასამდიდრებლად საჭირო ცენტრიფუგების გამოცდა ხდება, – ნათქვამია "ირანის წინააღმდეგობის ეროვნული საბჭოს" განცხადებაში.

საბჭოს განცხადებამ მაშინვე მიიპყრო ყურადღება, რადგან, შარშან სწორედ მის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე აღმოაჩინეს ორი ბირთვული ობიექტი: ურანის გამამდიდრებელი უზარმაზარი ფაბრიკა ნათანცში და მძიმე წყლის დანადგარი არაკში. ერთ-ერთ მათგანში გამდიდრებული ურანის ნაკვალევიც აღმოჩნდა, რამაც ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტო სერიოზულად შეაშფოთა.

თუმცა, წინააღმდეგობის საბჭო ასპროცენტიანი საიმედობით არ გამოირჩევა. სახელმწიფო დეპარტამენტს იგი რეგისტრირებული ჰყავს, როგორც ტერორისტული ორგანიზაცია.

ირანელმა დიპლომატებმა ინფორმაცია სასწრაფოდ უარყვეს და მას "სრულიად უსაფუძვლო" უწოდეს.

თუმცა, ამის გარეშეც, გაერო-ს ატომურ ინსპექტორებთან ირანს სერიოზული პრობლემები აქვს. ახლო მომავალში იქ ვითარების შესასწავლად ინსპექტორთა ხელმძღვანელი მოჰამად ელ-ბარადეი მიემგზავრება. თეირანს სულ ორი კვირა დარჩა იმის დასამტკიცებლად, რომ საიდუმლო ბირთვული პროგრამა არ გააჩნია.

წინააღმდეგობის საბჭოს განცხადება კი ამ ისედაც რთულ ამოცანას კიდევ უფრო ართულებს.

აირჩიე და მოიგებ!

2 ნოემბრის არჩევნებში მონაწილეობის მიღება აუცილებელია ქვეყნისათვის. თქვენი მონაწილეობითა და აქტიურობით საქართველო მოიგებს, მოიგებს მისი თითოეული მოქალაქე. ამიტომ „დამოუკიდებელი პრესის განვითარების ჯგუფი" ფონდ „ღია საზოგადოება — საქართველოს" დაფინანსებითა და ტელეკომპანია „რუსთავი 2"-ის თანადგომით მართავს სატელეფონო ვიქტორინას.

2 ნოემბრის არჩევნებამდე ყოველი კვირის განმავლობაში პრესაში გამოქვეყნდება 6 კითხვა საარჩევნო თემებზე ოთხი სავარაუდო პასუხით. თითოეულ კითხვასა და პასუხს მინიჭებული ექნება თავისი ნომერი (1,2,3,4). ვიქტორინაში მონაწილეობის მსურველმა გამოქვეყნებულ შეკითხვებზე უნდა გასცეს სწორი პასუხები. ვიქტორინის მონაწილემ ექვსივე შეკითხვაზე გაცემული პასუხების ნომრებით უნდა შეადგინოს საკუთარი ექვსციფრიანი ვარიანტი. ეს ვარიანტი სატელეფონო კომპანიის კოდთან (8-05-32) ერთად წარმოადგენს სატელეფონო ნომერს, რომელზეც უნდა დარეკოს ვიქტორინაში მონაწილეობის მსურველმა.

ვიქტორინაში მონაწილეობის ადასტურებს ავტომოპასუხე
1 სატელეფონო ზარის ღირებულებაა 30 თეთრი

მაგალითი

დასმული შეკითხვის ნომერი ⇨ 1 2 3 4 5 6

8	0	5	3	2	-	-	-	-	-	-

⇧ სატელეფონო კომპანიის კოდი ⇧ თქვენს მიერ შერჩეული პასუხების ნომრები შეკითხვების მიხედვით

აკრიფეთ 11-ციფრიანი სწორი ნომერი, აირჩიეთ და მოიგეთ!!!

2 ნოემბრის არჩევნებამდე ყოველ კვირა საღამოს „რუსთავი 2"-ის პირდაპირ ეთერში მოხდება ვიქტორინაში გამარჯვებულთა გამოვლენა ლოტოტრონის საშუალებით. ლოტოტრონში მოთავსდება ყველა იმ ვიქტორინაში მონაწილის სატელეფონო ნომერი, რომლებმაც დარეკეს სწორ ვარიანტზე. ვიქტორინის ყოველ ეტაპზე გამარჯვებულებს გადაეცემათ შემდეგი პრიზები:

1. ტელევიზორი
2. მუსიკალური ცენტრი
3. სარეცხი მანქანა
4. მტვერსასრუტი
5. მობილური ტელეფონი
6. მიკროტალღური ღუმელი
7. პირის საპარსი აპარატი

ხოლო არჩევნების დღეს — 2 ნოემბერს იგივე წესებით ჩამოთვლილ პრიზებთან ერთად გათამაშდება სუპერ-პრიზი — ავტომობილი „რენო-სიმბოლი".

ასე რომ, 41 ამომრჩეველი, განსაკუთრებით კი ერთ-ერთი, საგანგებოდ მოგებული დარჩება. გახსოვდეთ, პრიზები გაიცემა მხოლოდ მათზე, ვინც არჩევნებში მიიღებს მონაწილეობას — საარჩევნო დამლის წარმოდგენის პირობით.

კითხვები ვიქტორინისათვის მოამზადა არასამთავრობო ორგანიზაციამ „თავისუფალი არჩევნები".

ვიქტორინის პირველი ეტაპის გათამაშება შედგება 19 ოქტომბერს „რუსთავი 2"-ის საღამოს პირდაპირ ეთერში. სატელეფონო ზარები მიიღება 14 ოქტომბრიდან - 19 ოქტომბრის 18:00 საათამდე.

სატელეფონო ზარები მიიღება ქალაქ თბილისის ადგილობრივი სატელეფონო ნომრებიდან და „მაგთის", „ჯეოსელისა" და „ლაი-ლაის" აბონენტებისაგან.

სწორი პასუხები ყველა კითხვაზე შეგიძლიათ მიიღოთ არასამთავრობო ორგანიზაციის — „თავისუფალი არჩევნების" ტელეფონზე: 95-45-59 (ზარი უფასოა).

აირჩიე და მოიგებ!

ვიქტორინის პირველი ეტაპის შეკითხვები:

1. როდემდე შეიძლება საარჩევნო სიებში აღმოჩენილი უზუსტობების საუბნო საარჩევნო კომისიაში გასაჩივრება?
1. 18 ოქტომბრის ჩათვლით
2. 22 ოქტომბრის ჩათვლით
3. 30 ოქტომბრის ჩათვლით
4. 2 ნოემბრის ჩათვლით

2. სად შეიძლება გადაამოწმოთ, ხართ თუ არა ამომრჩეველთა სიაში?
1. ინტერნეტის საშუალებით
2. ცენტრალურ და საოლქო საარჩევნო კომისიაში
3. საუბნო საარჩევნო კომისიაში
4. ყველა მათგანში

3. ვის შესახებ შეგიძლიათ მოითხოვოთ სიებში ცვლილებების შეტანა?
1. მხოლოდ საკუთარი თავის შესახებ
2. ნებისმიერი პირის შესახებ
3. საკუთარი თავის და ოჯახის წევრების შესახებ
4. არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

4. გასაჩივრებიდან რამდენი დღის ვადაში უნდა შევიდეს ცვლილება სიებში?
1. 3 დღის ვადაში
2. 5 დღის ვადაში
3. 2 ნოემბრამდე
4. 30 ოქტომბრის ჩათვლით

5. სად აძლევს ის ამომრჩეველი ხმას, რომელიც არჩევნების დღეს არ იქნება შეყვანილი ამომრჩეველთა სიაში?
1. ვერსად
2. ხდება ამომრჩევლის ადგილზე დარეგისტრირება
3. საოლქო საარჩევნო კომისიაში
4. ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში

6. რომელ უბანში აძლევენ დევნილები ხმას?
1. დევნილებისათვის იქმნება ცალკე საარჩევნო უბანი
2. საოლქო საარჩევნო კომისიაში
3. ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში
4. იქ, სადაც ფაქტობრივად ცხოვრობენ

მეტყველი ციფრები

მეტყველი სურათი.

საქართველოს ბავშვთა დახმარების ერთიანი სამოქმედო პროგრამის შემუშავებას (ამ პროგრამის თაობაზე "24 საათი" უკვე წერდა) წინ ქვეყანაში არსებული სიტუაციის ანალიზი უძღოდა. მონაცემებს, რომელსაც, ანალიზზე დაყრდნობით, პროგრამა იძლევა, თავისუფლად შეიძლება შემაშფოთებელი ეწოდოს. ჩვენ მოკლე ამონარიდების სახით მოგაწვდით ამ ინფორმაციის ნაწილს, დასკვნა კი იმის თაობაზე, თუ როგორ კარგად იმუშავა ჩვენმა ხელისუფლებამ სახელმწიფოთა განვითარების საყოველთაოდ მიღებული მაჩვენებლის – დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობის დაცვისთვის, თქვენთვის მოგვინდია.

მაკა ჭაიანი

ის, რომ 1998 წლიდან მოყოლებული შობადობამ საქართველოში მნიშვნელოვნად იკლო, ნაცნობი ფაქტია. პარალელურად, 1993-1999 წლებში დაფიქსირდა უარყოფითი დინამიკა მოსახლეობის ბუნებრივი მატების თვალსაზრისით. იკლო, ასევე, ქორწინების მაჩვენებელმაც. მათ შორის კი, ვინც ამ წლების განმავლობაში დაქორწინება მოახერხა და ბავშვის გაჩენა გადაწყვიტა, ასეთი ვითარებაა: 1996 წელს, ორსულობისა და მშობიარობის პერიოდში წარმოშობილი გართულებების გამო, გარდაიცვალა 31 დედა, 1997 წელს – 37, 1998 წელს – 34, 1999 წელს – 24, 2000 წელს – 23, 2001 წელს – 27. დედათა სიკვდილობის მაჩვენებელში ორსულობისა და მშობიარობის პერიოდში სიკვდილობის წილი, საშუალოდ, 38 პროცენტს შეადგენს. ჩვილთა სიკვდილობის მაჩვენებელმა 2001 წელს 1000 ცოცხალშობილზე 20.0 შეადგინა. გარდაცვალების მაღალი მაჩვენებელი, ძირითადად, სიცოცხლის ორ-ხუთ დღეზე მოდის. მიზეზი, როგორც სპეციალისტები ამბობენ, ყველაზე ხშირად არაადეკვატური სამედიცინო მანიპულაციებია.

2001 წელს საქართველოს სტაციონარებში გარდაიცვალა 15 წლამდე ასაკის 1060 ბავშვი (2000 წელს – 1132). აქედან ნულიდან ერთ წლამდე – 920 და ერთიდან ხუთ წლამდე – 62 ბავშვი. ხუთ წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალების მაჩვენებელმა 2001 წელს შეადგინა 21,3 ყოველ 1000 ბავშვზე. დაბადებიდან შვიდ დღეში წარმოქმნილ პრობლემებთან ერთად ერთ წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილობის სტრუქტურაში სიკვდილობის მიზეზებად გვევლინება: ინფექციური და პარაზიტული დაავადებები, სასუნთქი ორგანოების დაავადებები, თანდაყოლილი ანომალიები. სასუნთქი გზების დაავადებები პირველ ადგილს იკავებს ერთიდან ხუთ წლამდე ასაკის ბავშვთა გარდაცვალების მიზეზებში. მას მოსდევს ტრავმები და მოწამვლები, ონკოლოგიური დაავადებები, სისხლისა და სისხლძარღვთა, ნერვული სისტემის, ასევე - ინფექციური და პარაზიტული დაავადებები. ჯამში საქართველოში ბავშვთა ავადობის სტრუქტურაში სასუნთქი გზების დაავადებები პირველ ადგილზე გახლავთ.

2001 წელს ბავშვებში ტუბერკულოზური მენინგიტის 15 შემთხვევა აღირიცხა (1999 წელს ეს მაჩვენებელი 28-ს, ხოლო 2000 წელს 21-ს შეადგენდა). თითქმის, ორჯერ მომატა სქესობრივი გზით გადამდებმა დაავადებებმა. 2001 წელს საქართველოში აღრიცხულია სიფილისის 1257 და გონოკოკური ინფექციის 970 შემთხვევა. ამავე წელს ბავშვებში აღირიცხა სიფილისის ცხრა ახალი და გამოვლინდა თანდაყოლილი სიფილისის ხუთი ახალი შემთხვევა. 2000 წელს პირველად დაფიქსირდა დედიდან შვილზე აივ/შიდსის გადაცემის ორი შემთხვევა. 2001 წელს დაფიქსირდა მწვავე დუნე დამბლის 16 შემთხვევა, რაც ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ მიღებულ სტანდარტებზე მეტია. 1995 წლიდან დაიწყო და 2000 წელს ოთხჯერ გაიზარდა ყბაყურით ავადობის შემთხვევები ბავშვებში. 2001 წელს მისმა მაჩვენებელმა 69,2 შეადგინა. მიუხედავად იმისა, რომ, გაერო-ს ბავშვთა ფონდის დახმარებით, იკლო მნიშვნელოვანი ინფექციების მაჩვენებელმა, მთელი რიგი ინფექციების წინაშე ჩვენი მოსახლეობა ისევ უძლურია.

ქირას მერია გადაიხდის, სახლს ებრაელი ინვესტორი ააშენებს

თბილისის მერია პირობას ასრულებს, ფიროსმანის ქ.№36-38-ში დაზიანებული სახლების ნაცვლად მრავალსართულიანი სახლის შენება 2-3 დღეში დაიწყება. როგორც საბინაო მეურნეობის განვითარებისა და რეაბილიტაციის ცენტრის ხელმძღვანელი გოგი თვალავაძე აცხადებს, მოსახლეობასთან მოლაპარაკება უკვე დასრულდა. ფიროსმანის ქ.№36-ში მცხოვრები 5 ოჯახიდან ერთმა ბინის ყიდვა სხვა ადგილას მოითხოვა. დანარჩენი 4 ოჯახს კი ახლად აშენებულ სახლში კუთვნილი ფართის ბინით დააკმაყოფილებენ. სახლის აშენებამდე ბინის ქირას მერია გადაუხდის. ახალ მრავალსართულიან სახლს ებრაელი ინვესტორი ააშენებს (იგი ადრე საქართველოში ცხოვრობდა). ის საქართველოში ორ დღეში ჩამოვა და მშენებლობაც დაიწყება.

24 საათი

გამოხმაურება

პარასკევს, 10 ოქტომბერს ჩვენს გაზეთში დაიბეჭდა პუბლიკაცია სათაურით "რატომ ყარს ასე ვაკის პარკის მიწისქვეშა გასასვლელი?". პუბლიკაციას გამოეხმაურნენ გასავლელში მდებარე ფარდულების მფლობელები, ბატონები ზვიად პაიჭაძე და გიორგი გოგაძე. მათ განაცხადეს, რომ მათი ძალისხმევის მიუხედავად, გასასვლელისათვის მოვლილი სახე მიეცათ, ეს შეუძლებელი ხდება ჩვენი მოქალაქეების დაბალი მოქალაქეობრივი კულტურის გამო. მართალია, გვირაბების დასუფთავება მერიის კეთილმოწყობის სამსახურის მოვალეობაში შედის, მაგრამ ბატონები გოგაძე და პაიჭაძე გასასვლელის კეთილმოწყობას თავის თავზე იღებენ. ისინი იმედოვნებენ, რომ თავისი მოვალეობის მინიმუმს კეთილმოწყობის სამსახურიც შეასრულებს. გარდა ამისა, მათ სურთ ჩვენი გაზეთის მეშვეობით, თხოვნით მიმართონ ჩვენს თანამემამულეებს, თავი შეიკავონ გასავლელის დაბინძურებისაგან.

ლიფტები და სახურავები ისევ პროგრამაშია

თბილისში 2150 ოჯახს წლევანდელ ზამთარს ერთი პრობლემა მაინც მოაკლდება, წლების მანძილზე შეუკეთებელი სახურავიდან წვიმა და თოვლი აღარ ჩამოუვა. თანაც, თუკი ფინანსთა სამინისტრო და ქალაქის მერია პირობას შეასრულებენ, ზამთრამდე სახურავშეკეთებული კორპუსების რაოდენობა შეიძლება, გაიზარდოს კიდეც.

ნანა ქადაგიშვილი

ექსპერტების გაანგარიშებით, ქალაქში მხოლოდ კორპუსების სახურავების კაპიტალურად აღდგენა-შეკეთებას 15-20 მილიონი ლარი მაინც სჭირდება. თბილისის წლევანდელ ბიუჯეტში კი სახურავებისა და ლიფტების აღდგენის პროგრამისთვის 4,5 მილიონი ლარია გათვალისწინებული. ამ თანხით 250 კვადრატული მეტრი ფართის სახურავები და 800 ლიფტი უნდა გაკეთეს. თუმცა, როგორც საკრებულო აცხადებს, ეს ოთხი მილიონი, უპირველესად, ყველაზე მწვავე მდგომარეობაში მყოფ სახურავებსა და 14-16 სართულიანი კორპუსების ლიფტების აღდგენას მოხმარდება. მომავალი წლის ბიუჯეტში კი გაცილებით მეტი თანხების მოძიება გახდება შესაძლებელი. "მომავალი წლიდან ყველა ლიფტს აღვადგენთ," – გვპირდება საკრებულო.

"აღორძინების" წარმომადგენლებს თუ დავუჯერებთ, თბილისის მოქალაქეებს ჭერგადახურულ და ლიფტამუშავებულ კორპუსებში ცხოვრების იმედი კარგა ხნით უნდა დაეკარგათ და ამ საქმისთვის გამოყოფილი ფული "ნაციონალური მოძრაობის" წინასაარჩევნო კლიპებში ეძებათ. თუმცა, ქალაქის ხელმძღვანელობა ყველანაირად ცდილობს, მოქალაქეებს ასეთი ეჭვის საფუძველი გაუფანტოს. პირველი ოქტომბრის მონაცემებით, ივნისიდან ოქტომბრამდე ლიფტებისა და სახურავების აღდგენის პროგრამა 2 მლნ. ლარით, ანუ 44 პროცენტით დაფინანსდა. კაპიტალური მეურნეობის საქალაქო სამსახურის უფროსის მოადგილის ელდარ კვერნაძის ცნობით, ამ თანხით 165 კვადრატული მეტრი ფართის სახურავი გადაიხურა, ანუ 2150 ოჯახი დამდეგ ზამთარს ჭერგადახურულ კორპუსში გაატარებს. რაც შეეხება ლიფტებს, მაღალსართულიანი კორპუსების 261 სადარბაზოს მობინადრეებს ფეხით სიარული აღარ უწევთ. **"ამის გარდა, 500 ათასი ლარი ღირებულების სამუშაობიც დავიწყეთ. ბიუჯეტიდან გადმორიცხული თანხა ბოლომდე გაიხარჯა, პროგრამის გასაგრძელებლად დაფინანსებას ველით,"** – აცხადებს ელდარ კვერნაძე.

აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში მერიის კაპიტალური მშენებლობის მიერ შესრულებული სამუშაობი ქალაქის საკრებულოს სარევიზიო კომისიამ შეამოწმა და როგორც კომისიის ხელმძღვანელი ირაკლი ოქრუაშვილი აცხადებს, სერიოზული დარღვევები არ აღმოუჩენიათ. მერიაში აცხადებენ, რომ ლიფტებისა და სახურავების აღდგენის პროგრამის დაფინანსება ოქტომბრის ბოლოსთვის უნდა გაგრძელდეს. თუკი მერიის კაპიტალური მშენებლობის სამსახურმა ოთხ თვეში პროგრამით გათვალისწინებული სამუშაოების ნახევარის შესრულება მოახერხა, წლის ბოლომდე 250 კვადრატული მეტრი ფართის სახურავებისა და 800 ლიფტის აღდგენა სრულად უნდა შეძლოს. თუმცა, მიწისძვრით დაზარალებულთა ფონდის მაგალითს თუ გავითვალიწინებთ, ლიფტებისა და სახურავების აღდგენის პროგრამისთვის გათვალისწინებული დარჩენილი თანხა შეიძლება, წლის ბოლომდეც ვერ გადაირიცხოს.

შეკეთებულ სახურავებს ზამთრის გამოცდა ელის.

საქართველოს გადარჩენის გზა წიაღში ყოფილა ჩამარხული

გეოლოგიის სახელმწიფო დეპარტამენტმა გეოლოგიური დარგის განვითარების სტრატეგიული გეგმის პრეზენტაცია მოაწყო. "გეოლოგებმა უნდა გამოიყვანონ საქართველო ეკონომიკური კრიზისიდან," - ასეთია ამ გეგმისა და ქართველ გეოლოგთა მიზანი.

ნანა ქადაგიშვილი

"იაპონიამ სწორედ ბუნებრივი რესურსების მაქსიმალურად ათვისებით დააღწია თავი ეკონომიკურ კრიზისს. საქართველოს ხელისუფლება და ეკონომიკური მრჩევლები ავრცელებენ მცდარ აზრს, თითქოს, საქართველო მინერალური რესურსებით ღარიბი ქვეყანაა, არადა, რეალურად, იგი ერთ-ერთი ყველაზე მდიდარია ბუნებრივი რესურსებით. ჩვენი რესურსული ფონდის ღირებულება 90 მილიარდ დოლარს შეადგენს, აქედან კი შემოსავალს, თითქმის, არ ვიღებთ. საქართველოს რესურსული ფონდი მოიცავს 675 საბადოს ერთობლიობას, რომელთაგან შესწავლილია მხოლოდ ერთი - სამშენებლო მასალები," – აცხადებს გეოლოგიის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი სანდრო თვალჭრელიძე.

გეოლოგიის დარგის განვითარების სტრატეგიული გეგმის მიხედვით, საქართველოს რესურსული ფონდის ასათვისებლად აუცილებელია გეოლოგიური დარგის 5 მიმართულების განვითარება. ეს მიმართულებებია: გეოლოგიური რუკის შექმნა; მონაცემთა ბაზის შემუშავება და ინფორმაციის გაცვლა; გეოდინამიკური უსაფრთხოება; რესურსული ფონდის მართვა და, რაც ყველაზე მთავარია, საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა. **"რესურსული ფონდი უნდა დაიყოს სამ კატეგორიად: სახელმწიფო რეზერვი, რაც კრიზისის დროს ქვეყნის გადარჩენის საშუალება უნდა იყოს (მისი პრივატიზება დაუშვებელია); ქვეყნის ძირითადი რესურსები და ფართოდ გავრცელებული რესურსები, რომელთა პრივატიზებაც შესაძლებელია. სხვადასხვა კატეგორიაზე განსხვავებული საგადასახადო რეჟიმი უნდა დაწესდეს,"** – აცხადებს თვალჭრელიძე.

რაც შეეხება დაფინანსებას, გეოლოგიის სახელმწიფო დეპარტამენტი, დარგის განვითარებისა და ინვესტიციების მოზიდვით, გეოლოგიის დარგის დაფინანსების 2,5-ჯერ გაზრდას ვარაუდობს. დაფინანსებაში სახელმწიფოს წილი 3 პროცენტს არ უნდა აღემატებოდეს. სახელმწიფო დაფინანსება წიაღითსარგებლობის გადასახადიდანაც უნდა შეივსოს. **"წიაღითსარგებლობის გადასახადიდან ნახევარი ბიუჯეტში უნდა შევიდეს, ნახევარი კი გეოლოგიის დეპარტამენტსა და გარემოს დაცვის სამინისტროს შორის გაიყოს,"** – მოითხოვენ გეოლოგები.

სანდრო თვალჭრელიძე: "მრჩევლები მცდარ აზრს ავრცელებენ".

განათლების პირამიდა

სამ თვეში 23 პროფესიონალი მებათქაშე, კალატოზი, მღებავი, და დურგალი მომზადდება. მათგან ოცს პირდაპირ სამუშაოზე "უკრავენ" თავს. ზრდასრული მოსახლეობის პროფესიული გადამზადების ცენტრი "პირამიდა" სამთვიან კურსებს გააგრძელებს. აქ განათლებას მიიღებენ და გადამზადდებიან, როგორც პრაქტიკოსები, ასევე, პროფესიის ათვისების მსურველები, ვისაც ხელში ჯერ შალაშინი და ქაფჩა არ სჭერია.

დალი კუპრავა

მრავალდარგოვან პროფლიცეუმში, რომელმაც დააფუძნა ასოციაცია "პირამიდა", ევროპული სტანდარტებით მომზადებული პროგრამებით ასწავლიან. ქართველ სპეციალისტებთან ერთად თეორიულ კურსს გერმანელი ლექტორებიც კითხულობენ-თვენახევრის განმავლობაში ისწავლება სპეცტექნოლოგია, მასალათმცოდნეობა, სამშენებლო ხაზვა, ტექნიკური უცხო ენა.

შემდეგი თვენახევარი პრაქტიკას ეთმობა. ისინი, ვინც ორგანიზაციებმა მოავლინეს, პრაქტიკას მშენებლობებზე გაივლიან, ხოლო დამწყებები ლიცეუმის სახელოსნოებში იმუშავებენ. სოფელ ნუკრიანიდან ჩამოსული რვა სტუდენტის საცხოვრებელ პირობებს აფინანსებს გერმანული ორგანიზაცია IZZ DVV- გერმანიის სახალხო უნივერსიტეტების ასოციაციის საერთაშორისო თანამშრომლობის ინსტიტუტი.ის სრულად აფინანსებს სკოლა-ლიცეუმში ზრდასრულთა უწყვეტი განათლების პროგრამას და "პირამიდის" პირველ გამოშვებას: თითო სტუდენტის "ღირებულებაა" 360 ლარია.

IZZ DVV 17- 21 ოქტომბრამდე "ექსპო ჯორჯიაში" აწყობს ზრდასრულთა განათლებისადმი მიძღვნილ ფესტივალს "სწავლა სიბერემდე". ფესტივალზე ის საგანმანათლებლო ორგანიზაციები მონაწილეობენ, რომლებიც ზრდასრულ მოსახლეობას, პროფესიული გადამზადების მიზნით, სხვადასხვა სახის კურსებს სთავაზობენ. საფესტივალო კვირეულის ფარგლებში მოეწყობა გამოფენა, ასევე, ჩატარდება თემატური სემინარები, გაიმართება დისკუსიები. პარალელურად, გოეთეს ინსტიტუტში ჩატარდება ახალგაზრდა ქართველი მწერლების ლიტერატურული საღამოები, ფოტოგამოფენა და პერფორმანსის საღამო; აქვე გაიმართება გერმანული ბიბლიოთეკის პრეზენტაცია.

კომპიუტერი, ბიზნესი, ენები, ბუღალტერია, პარიკმახერი, ვიზაჟისტი, ტურისტული ოპერატორი, მაშველი, ფოტოგრაფი, ბროკერი - ამ და სხვა პროფესიების დაუფლება არასდროს არ არის გვიანო, - ამბობენ "უწყვეტი განათლების" წარმომადგენლები და ქართულ ორგანიზაციებთან ერთად ამას პრაქტიკულად ამტკიცებენ.

ევროპულ სტანდარტებამდე ჯერ შორია.

ორი სიტყვით

მცხეთა. საქართველოს მართლმადიდებელმა ეკლესიამ გუშინ საუფლო კვართისა და ღვთივბრწყინვალე და მირონმდინარე სვეტის ხსენების დღე აღნიშნა. დღესასწაულთან დაკავშირებით, საზეიმო ლოცვა გუშინწინ 17 საათზე სვეტიცხოველში დაიწყო, გუშინ კი მცხეთის საკათედრო ტაძარში სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქმა ილია მეორემ, სინოდის წევრებსა და სამღვდელოებასთან ერთად, საზეიმო წირვა აღავლინა. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. სენაკში ჯილეხის კიდევ ერთი შემთხვევა გამოვლინდა. ავადმყოფი 45 წლის ასაკის მამაკაცია. მას აქვს ჯილეხის შედარებით მსუბუქი კანის ფორმა და სენაკის საავადმყოფოში მკურნალობს. ბოლო ორი კვირის განმავლობაში სენაკში ეს უკვე ჯილეხის მესამე შემთხვევაა. როგორც გაირკვა, სამივე დაავადებული მამაკაცი მეზობლები არიან და ერთი და იმავე დროს საქონლის დაკვლა-დამუშავებაში მონაწილეობდნენ. სენაკში ეპიდსიტუაციის შესწავლა დაიწყო. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა მოძიების ქართულ-აფხაზურმა კომისიებმა თხოვნით მიმართეს წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტის მისიას, რომ ზოგიერთი ტექნიკური საკითხის მოგვარებაში დაეხმაროს. წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტი უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა მოძიების ქართულ-აფხაზური კომისიების მონაცემებზე დაყრდნობით შექმნის კომპიუტერულ ბაზას, რომელშიც შევა ყველა უგზო-უკვლოდ დაკარგული პირის მოკლე მონაცემები. საერთაშორისო წითელი ჯვარი აფხაზეთის ციხეებში მყოფი ქართველი პატიმრების ახლობლებს მათთან კონტაქტების დამყარებაშიც ეხმარება. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. არასამთავრობო ორგანიზაცია „კლარიტასმა", რომელიც გაეროს ბავშვთა ფონდის ხელშეწყობით უკვე მესამე წელია თბილისის, გორის, თელავისა და ქუთაისის მოსახლეობას უფასო სატელეფონო კონსულტაციებით ეხმარება, საქმიანობა გააფართოვა.

აქამდე ამ სამსახურს შეეძლო მხოლოდ ჩვილი ასაკის ბავშვების მოვლის, კვებისა და ჯანმრთელობის შესახებ კონსულტაციების გაწევა, ახლა კი უწყების თანამშრომლები მშობლებს ამომწურავ ინფორმაციას მიაწვდიან ბავშვის ზრდა-განვითარების, კვების, იმუნიზაციის, იოდდეფიციტის, ბავშვთა შორის ხშირად გავრცელებული დაავადებების, სახელმწიფო გარანტიების, სამედიცინო მომსახურებაზე მოსახლეობის უფლებების, უსაფრთხო დედობის, ქალთა ჯანმრთელობისა და იმის შესახებაც, თუ ვის უნდა მიმართონ კონკრეტული პრობლემის გადასაწყვეტად. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. ბოლო კვირის განმავლობაში ქუთაისში ყივანახველას უკვე მეორე შემთხვევა გამოვლინდა. ამჯერად დაავადებულია 2 თვის ბავშვი. რამდენიმე დღის წინათ ქუთაისში ყივანახველა 3 თვის ბავშვს შეეყარა. ორივე აუცრელი იყო. არ არის გამორიცხული, რომ შემოვლის შედეგად ახალი ავადმყოფებიც გამოვლინდნენ, ამიტომ დაავადების კერაში მდგომარეობის შესწავლის მიზნით, ეპიდემიოლოგები კარდაკარ ჩამოივლიან. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

აჭარა. თამარ მეფის თანამედროვე მწერლისა და ასტროლოგის აბუსერიძე ტბელის დაბადების 800 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები გრძელდება.

19 ოქტომბერს ტბელის მშობლიურ ხულოს რაიონის სოფელ თხილვანაში დღესასწაული „ტბელობა" გაიმართება. სახალხო დღესასწაულში, ადგილობრივი მაცხოვრებლების გარდა, მონაწილეობას მიიღებენ საქართველოს სხვადასხვა კუთხიდან ჩასული სტუმრები, რომლებიც თხილვანას ეთნოგრაფიულ მუზეუმსა და ტბელების საგვარეულო ხიხანის ციხეს მოინახულებენ. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. გუშინ სვეტიცხოვლობასთან დაკავშირებით, თბილისის მერმა საჩუქრები დაარიგა. ვანო ზოდელავამ მოინახულა თბილისის განათლების სამინისტროს №1 მიუსაფარ ბავშვთა სახლის აღსაზრდელები, რომელთაც დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონის გამგეობის მიერ მომზადებული საჩუქრები გადაეცათ. საკვები პროდუქტების გარდა, ბავშვებმა საჩუქრად რადიოფლეერები მიიღეს. **მედია-ნიუსი**

ორი სიტყვით

წყალტუბო. წყალტუბოში, რუსთაველის ქუჩაზე მოძრავი "ჟიგულის" მარკის ავტომანქანა, რომელსაც ონში მცხოვრები ტარიელ გუგეშაშვილი მართავდა, გუშინ საპრისპიროდ მოძრავ "ფორდის" ტიპის ავტომანქანას შეეჯახა.

შეჯახების შედეგად "ჟიგულში" მყოფი მგზავრი, მძღოლის ძმა ბადრი გუგეშაშვილი ადგილზევე გარდაიცვალა, ხოლო სხეულის მძიმე დაზიანება მიიღეს მანქანის მძღოლმა და არასრულწლოვანმა, 12 წლის ლევან გუგეშაშვილმა. დაშავებულები წყალტუბოს საავადმყოფოში მოათავსეს. ავტოავარიის მიზეზებს იკვლევს წყალტუბოს საგამოძიებო სამსახური. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. საოლქო სასამართლოში საქართველოს საზღვრის უკანონო გადმოკვეთაში ეჭვმიტანილი სამი ჩეჩენი პატიმრის საქმის განხილვა იწყება.

ჩეჩნების ერთ-ერთი ადვოკატის არჩილ ჩოფიკაშვილის თქმით, დღეს საოლქო სასამართლოში რუსლან გელოგაევის, ბექხან მულკოევის და ხუსეინ ალხანოვის საქმეების არსებითი განხილვა დაიწყება. ადვოკატის განმარტებით, სასამართლო იმსჯელებს იმაზე, ჩეჩნებმა უკანონოდ გადმოკვეთეს თუ არა საქართველოს სახმელეთო საზღვარი და ედებათ თუ არა ბრალი იარაღის უკანონო შეძენა-ტარება-გადმოტანაში.

გარდა ამისა, მოსამართლეთა კოლეგია კიდევ ერთ ბრალდებაზე - 2002 წლის 4 ოქტომბერს (5 ჩეჩენის რუსეთის ფედერაციაში ექსტრადიციის დროს) ჩეჩნების მიერ თბილისის მე-5 საპყრობილის ბადრაგისთვის წინააღმდეგობის გაწევაზეც იმსჯელებს.

გელოგაევი, მულკოევი, ალხანოვი იმ ცამეტ პირს შორის იყვნენ, რომლებიც 2002 წლის 4 აგვისტოს საქართველოს საზღვრის უკანონო გადმოკვეთის ბრალდებით დააკავეს გირევის საგუშაგოზე. საოლქო სასამართლოში პროცესი ხვალ 14.00 საათზე დაიწყება. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. ევროსასამართლოს მისია საქართველოს საზღვრის უკანონო გადმოკვეთის ბრალდებით დაკავებული 13 ჩეჩენის საქმეების დეტალურად შესწავლისთვის, ჯერჯერობით მხოლოდ რუსეთის ფედერაციაში ჩავა. ჩეჩნების ერთ-ერთი ადვოკატის ნანა კინწურაშვილის თქმით, ევროსასამართლოს მისია რუსეთში 26-27 ოქტომბერს იქნება. ადვოკატის განმარტებით, საქართველოს წარმომადგენელმა ევროსასამართლოში ლაშა ჭელიძემ მისიის საქართველოში ვიზიტის თარიღის გადაწევა ითხოვა. ამ დროისათვის გარკვეული არ არის, თუ როდის ჩამოვა საქართველოში სტრასბურგის ადამიანის უფლებათა დამცველი სასამართლოს მისია. 13 ჩეჩენი ეროვნების მოქალაქე 2002 წლის 4 აგვისტოს, გირევის საგუშაგოზე დააკავეს. ხუთის ექსტრადიცია რუსეთის ფედერაციაში 2002 წლის 4 ოქტომბერს განხორციელდა. ევროსასამართლომ ჩეჩნების საქმე წარმოებაში 2003 წლის 17 სექტემბერს მიიღო. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

წყალტუბო. გუშინ, ღამის 02.00 საათზე, წყალტუბოს რაიონის სოფელ ფარცხანაყანებში, საკუთარ ავტომანქანაში გარდაიცვალა 25 წლის მამუკა კოპალიანი. წყალტუბოს პროკურატურის წარმომადგენლის თქმით, ეს უბედური შემთხვევა იყო. მამუკა კოპალიანი თავის მეგობარ გოგონასთან, ქუთაისში მცხოვრებ 22 წლის ლელა ბუნტურთან ერთად იმყოფებოდა სოფელ ფარცხანაყანებში არსებული სამხედრო დასახლების მიმდებარე ტერიტორიაზე. ამ დროს კოპალიანი გულის შეტევით მოულოდნელად გარდაიცვალა. აღნიშნულზე მოკვლევას აწარმოებს წყალტუბოს რაიონის პროკურატურა. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

ტყიბული. ტყიბულის რაიონის სოფელ დაბა ძველში ხანძრის შედეგად ერთი ადამიანი დაიღუპა. გუშინ დაბა ძველში მცხოვრებ სოსო ცირეკიძის საცხოვრებელ სახლს ცეცხლი გაუჩნდა. ცირეკიძე სახლში მარტო იმყოფებოდა, მეზობლებმა ცეცხლი გვიან შენიშნეს, რის გამოც ვერ მოხერხდა ხანძრის ლოკალიზება. სახლთან ერთად დაიწვა ოჯახის უფროსი, 43 წლის სოსო ცირეკიძე. ტყიბულის პროკურატურა ხანძრის გამომწვევ მიზეზებს ადგენს. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. შინაგან საქმეთა სამინისტრო დაიწყებს სისტემიდან დათხოვნილი თანამშრომლების რეესტრის შედგენას, სადაც მათი დათხოვნის მიზეზს მიუთითებს. შს მინისტრის პირველი მოადგილის შოთა ასათიანის თქმით, რეესტრის შექმნის მიზანია უწყებაში ხელახლა არ დასაქმდეს ის ადამიანი, რომელიც კორუფციის ან სხვა მძიმე დანაშაულის გამო დაითხოვეს. შს სამინისტრო თავის რეესტრს გააცნობს სხვა დაინტერესებულ უწყებებსაც, რათა ულირს ადამიანს არც სხვა უწყებაში შეეძლოს სამუშაოს დაწყება. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი."წელს, 9 თვის განმავლობაში, საქართველოში 1436 ავტოავარია მოხდა, რასაც 371 ადამიანის სიცოცხლე შეეწირა, ხოლო 1811 ადამიანი დასახიჩრდა", — აცხადებს შს მინისტრის მოადგილე დავით თოდუა. მისი თქმით, ავტოავარიაში დაღუპულთა რიცხვი თითქმის უტოლდება განზრახ მოკლულთა ოდენობას. თოდუას თქმით, ავტოავარიის შემთხვევებმა წლეულს გასულ წელთან შედარებით მოიმატა, რაც განპირობებულია მძღოლების მხრიდან მოძრაობის წესების დარღვევით, გზის საფარის ცუდი მდგომარეობითა და შექნიშნების გაუმართაობით. **მედია-ნიუსი**

ჯორბენაძე პროკურორებს მითითებებს აძლევს

პირველი გვერდიდან

"ვინც არ უნდა იყოს კანონდამრღვევი, სამთავრობო ბლოკიდან თუ ოპოზიციიდან, ყველა ერთნაირად დაისჯება", - ასეთ დაპირებას აძლევენ შინაგან საქმეთა სამინისტრო და გენერალური პროკურატურა ავთანდილ ჯორბენაძეს და მისგან საპასუხო დაპირებას იღებენ: **"ჩვენ, ჩვენი მხრივ, ყველანაირად შეგიწყობთ ხელს, რომ მუშაობის ელემენტარული საშუალება გქონდეთ"**. ფინანსურ-მატერიალური და ტექნიკური დახმარება – ამ მოწყალებას სახელმწიფო მინისტრი შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და გენერალური პროკურატურისთვის წინასაარჩევნოდ იღებს.

შსს-ს თანამშრომლებისგან განსხვავებით, რომელთაც ჯორბენაძესთან ღიად დააფიქსირეს საკუთარი პოლიტიკური პოზიცია და არჩევანი, და თანაც, სახელმწიფო მინისტრს "ყველას თავის ჭკუაზე გადაყვანასაც" დაჰპირდნენ, პროკურატურაში გამართულ კოლეგიაზე საკუთარი სიმპათიების გამჟღავნებისგან ყველამ თავი შეიკავა, თუმცა, გარკვეული მინიშნებები მაინც გაკეთდა.

სახელმწიფო მინისტრისთვის გენერალურ პროკურატურაში საგანგებო კოლეგია მოეწყო.

გენერალურ პროკურატურაში გამართულ გუშინდელ გაფართოებულ სხდომაზე არავის უკადრებია, აეხსნა ჯორბენაძისთვის, რა დანიშნულება აქვს ტელეფონს და რამდენად საჭიროა ეს ატრიბუტი ისეთი უწყებისთვის, როგორიც პროკურატურაა, მაგრამ თვეების განმავლობაში რომ გენერალურ პროკურატურაში არც ერთი ტელეფონი არ მუშაობს, ამის შესახებ პროკურორებმა სახელმწიფო მინისტრთან გუშინ ბევრი იწუწუნეს. **"იქნებ, არჩევნების შემდეგ მაინც გამოინახოს ჩვენთვის ცოტაოდენი თანხები"**, - ასეთი იყო პროკურორთა თხოვნა. ჯორბენაძე ამ პრობლემის მოგვარებას მათ არჩევნებამდე დაჰპირდა.

სახელმწიფო მინისტრის გვერდით, თავის ძველ სავარძელში მოკალათებული ანზორ ბალუაშვილი, გუშინ ოთხი საათის განმავლობაში გულდასმით ისმენდა ყოფილი კოლეგების მოხსენებებს. მათ მიერ ბოლო ცხრა თვის განმავლობაში გაწეულ მუშაობას იწონებდა და იწუნებდა კიდეც. დედაქალაქის რაიონებისა და საქართველოს ყველა რეგიონის პროკურორები გუშინ ერთმანეთისა და სახელმწიფო მინისტრის წინ თავს იწონებდნენ გახსნილი საქმეების რაოდენობით, ქურდების, ყაჩაღების, გამტაცებლებისა და მკვლელების დაკავებით, თუმცა ვერც იმას მალავდნენ, რომ ქვეყანაში შექმნილი კრიმინოგენული ვითარება საგანგაშოა, თაროებზე ბევრი საქმე დევს მტვერდადებული და მკვლელებიც, ყაჩაღებიც და გამტაცებლებიც უპრობლემოდ "მოღვაწეობენ".

"ჩვენ ჩვენი ცოდვებიც გვეყოფა, მაგრამ არ შეიძლება არ ვილაპარაკოთ იმაზე, რასაც პოლიცია და სასამართლო ხელისუფლება აკეთებს", - ასეთი გახლდათ პროკურორთა საერთო პრეტენზია. პოლიციაში განუკითხაობაა, პოლიციაში დანაშაული იმალება, პოლიციაში დანაშაულის სტატისტიკური მანიპულირება, შელამაზება ხდება - ეს ის ძირითადი ბრალდებებია, რაც გუშინ პროკურორებმა შინაგან საქმეთა სამინისტროს წაუყენეს. რაც შეეხება მართლმსაჯულებას, პროკურორებს მათთანაც სერიოზული პრობლემები ჰქონიათ. **"პატიმართა ვადამდე ადრე გათავისუფლება, მოსამართლეთა მიერ აღმკვეთი ღონისძიების - წინასწარი პატიმრობის შინა პატიმრობით ან გათავისუფლებით შეცვლა და პროკურატურის მიერ მოპოვებული მტკიცებულებების ბათილად ცნობა – ეს ყველაფერი ჩვენს მიერ გაწეულ მუშაობას წყალში ყრის"**, - შესჩივლეს ჯორბენაძეს კოლეგიაზე შეკრებილებმა.

გენერალურ პროკურატურაში, ისევე როგორც შსს-ში, "კანონიერი ქურდების" თემა იყო აქტუალური. მათზე მსჯელობის შემდეგ, თავად პროკურორებს გაუჩნდათ ერთმანეთთან კითხვა: **"რატომ ჰქვიათ მათ "კანონიერები", ჩვენ რა, უკანონოები ვართ?"** - კითხულობდნენ პროკურორები.

სხვათა შორის, გენერალურ პროკურატურაში გუშინ შეკრებილებმა სახელმწიფო მინისტრისგან ისეთი ქება-დიდება ვერ დაიმსახურეს, როგორიც შინაგან საქმეთა სამინისტრომ და მისმა ხელმძღვანელობამ. ჯორბენაძემ გენერალური პროკურატურის შენობა გუშინ პროკურორთათვის მითითებების მიცემისა და მათი დამოძღვრის შემდეგ დატოვა.

დივერსიული ჯგუფები აფხაზეთში დაზვერვას არ შეუგზავნია

გალის რაიონში სიტუაციის გამწვავებას აფხაზეთის სეპარატისტული ხელისუფლება უკვე კარგა ხანია ცალსახად მიაწერს ქართულ დივერსიულ ჯგუფებს და აფხაზეთის ტერიტორიაზე მათ შეგზავნაში საქართველოს დაზვერვის დეპარტამენტს ადანაშაულებს. ამჯერად კი, სოხუმის მთავრობის უშიშროების მინისტრი გივი აგრბა დივერსანტების ვინაობას აზუსტებს და აცხადებს, რომ აფხაზეთის ტერიტორიაზე დივერსიების მოსაწყობად ამერიკის შეერთებული შტატების "წვრთნისა და აღჭურვის" პროგრამის ფარგლებში მომზადებული სამხედროები იგზავნებიან. მისივე თქმით, ამ განცხადებას იგი ოპერატიულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით აკეთებს. მეტიც, აგრბა ირწმუნება, რომ მას უფრო მტკიცე საბუთებიც გააჩნია, კერძოდ ის, რომ 5 ოქტომბერს გალის რაიონში ლიკვიდირებულ ქართველთაგან ერთ-ერთს – კოპალიანს – ნატო-ს სამხედრო ფორმა ეცვა. საუბარია საქართველოს იმ ორ მოქალაქეზე, რომლებიც, აფხაზების მტკიცებით, აფხაზი მებაჟეების მანქანას დაესხნენ თავს. ამ თავდასხმის შედეგად სამი ადამიანი, მათ შორის ორი აფხაზი მებაჟე დაიღუპა. ქართული მხარის ინფორმაციით, მებაჟეები შიდა გარჩევებს ემსხვერპლნენ, თუმცა აფხაზური მხარე ამას უარყოფს და აცხადებს, რომ მოკლული კოპალიანი და ზარანდია სწორედ ამ თავდასხმისას ატეხილი სროლის დროს დახოცეს.

ჯერ ერთი, "წვრთნისა და აღჭურვის" პროგრამის დაწყებისთანავე გაცხადდა, რომ ამ პროგრამაში მონაწილე ოთხი ბატალიონის გამოყენება კონფლიქტის ზონებში არ მოხდება. გარდა ამისა, გივი აგრბას მიერ გაკეთებულ განცხადებას (ქართული მხარის მიერ აფხაზეთის ტერიტორიაზე დივერსიული ჯგუფების შეგზავნისა და, მით უმეტეს, ამ ჯგუფებში "წვრთნისა და აღჭურვის" პროგრამის ფარგლებში მომზადებული ჯარისკაცების მონაწილეობის შესახებ) კატეგორიულად უარყოფს დაზვერვის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარე ავთანდილ იოსელიანი.

მისი განცხადებით, დაზვერვის დეპარტამენტს არანაირი კავშირი არა აქვს იმ პირებთან, რომლებსაც აფხაზური მხარე დივერსანტებს უწოდებს.

ამასთანავე, ავთანდილ იოსელიანი მიიჩნევს, რომ კონფლიქტის ზონაში, ოქტომბერში, გაერო-ს ეგიდით 20 საერთაშორისო პოლიციელი ინსტრუქტორის ჩასვლა ხელს შეუწყობს იქ განვითარებული მოვლენების ობიექტურ გაშუქებას.

მისი თქმით, ამ სპეციალისტების მეშვეობით კვალიფიკაციას აიმაღლებენ ქართველი და აფხაზი სამართალდამცველები, რაც პოზიტიურად აისახება გალის რაიონში არსებულ სიტუაციაზე.

პრაიმ-ნიუსი

პოლონელი ელჩი გარეჯში დააყაჩაღეს

უცხოელი დიპლომატის დაყაჩაღების დეტალები

ხათუნა ჯანგირაშვილი

პოლონეთის ელჩის მოვალეობის შემსრულებლის მარეკ მარკინეკის, პირადობის მოწმობებითა და პოლონეთის საელჩოს სავიზიტო ბარათებით უკვე მეოთხე დღეა, რაც ყაჩაღები სარგებლობენ. დასვენების დღეს დავით გარეჯის სამონასტრო კომპლექსის დასათვალიერებლად ქალაქიდან გასული პოლონეთის ელჩის მოვალეობის შემსრულებელი და მისი ოჯახის წევრები თავდამსხმელებმა ტანსაცმლის, ავტომანქანის, მობილური ტელეფონის, პირადობის დამადასტურებელი ყოველგვარი საბუთისა და ფულის გარეშე დავით გარეჯიდან დაახლოებით ორი კილომეტრის მოშორებით, უდაბნოს ტერიტორიაზე დატოვეს.

დაყაჩაღებულ ელჩს და მის თანმხლებლებს ტურისტული კომპანიის "კავკაზუს თრეველის" წევრები და მათი უცხოელი სტუმრები იმ დროს გადაეყარნენ, როცა დაზარალებულები გზის გაკვლევას ცდილობდნენ.

"დაყაჩაღებულები შეშინებულნი იყვნენ. თავდამსხმელებს მათთვის ტანსაცმელიც კი გაუხდიათ. დაზარალებულები ჩვენს ავტობუსში ჩავსვით და მომხდარი სამართალდამცველ ორგანოებს სასწრაფოდ შევატყობინეთ", - განაცხადა ჩვენთან საუბრისას ტურისტული კომპანიის ხელმძღვანელმა ელენე რაქვიაშვილმა.

"ორი ნიღბიანი, შეიარაღებული ახალგაზრდა გადაგვიდგა. თავდამსხმელებმა მანქანიდან გადმოსვლა გვიბრძანეს. გადმოსულებს შესაშინებლად ფეხებში ტყვიები დაგვიშინეს, მერე ისევ მანქანაში ჩაჯდომა გვიბრძანეს და თვითონაც ჩაგვისხდნენ. გარკვეული მანძილის გავლის შემდეგ ისევ გადმოგვიყვანეს მანქანიდან. ჯერ დაგვაჩოქეს, მერე მიწაზე დაგვაწვინეს და გაგვჩხრიკეს. ყველაფერი წაგვართვეს, გვაიძულებდნენ, მიწაზე გართხმულები ვყოფილიყავით. "გაგვასუფთავეს", ჩასხდნენ ჩვენს მანქანაში და გაუჩინარდნენ", - ასე გაიხსენეს მარეკ მარკინეკმა და მისმა ახლობლებმა დავით გარეჯის უდაბნოში მომხდარი.

ოთხი ფოტოაპარატი, საათები, მობილური ტელეფონები, ტანსაცმელი, ხელჩანთები, 300 დოლარი და 400 ლარი – ეს ის ნადავლია, რომელიც ყაჩაღებმა პოლონეთის ელჩის მოვალეობის შემსრულებლის "ჯიპთან" ერთად გაიტაცეს. **"ჩვენ ქართველები ვართ"**, - ასე გაუცხადნიათ თავი უცხოელებისთვის თავდამსხმელებს.

სამართალდამცველებმა გატაცებული "ჯიპი" მეორე დღესვე აღმოაჩინეს საგარეჯოს რაიონის სოფელ სართიჭალასთან. რაც შეეხება პისტოლეტებითა და ავტომატებით შეიარაღებულ თავდამსხმელებს, მათი კვალი პოლიციისთვის ჯერ კიდევ უცნობია.

როგორც ამბობენ, დავით გარეჯის ტერიტორიას ცოტა ხნის წინ რუსთავის მკაცრი რეჟიმის კოლონიიდან მასობრივი გაქცევის დროს გაუჩინარებული მსჯავრდებულები აფარებენ თავს. დასაშვებია, ელჩის მოვალეობის შემსრულებლის და მისი ახლობლების პირადობის მოწმობებითა და საელჩოს სავიზიტო ბარათებით სწორედ მკაცრი რეჟიმის კოლონიიდან გაქცეული პატიმრები სარგებლობენ. არც ის არის გამორიცხული, რომ მათ ამ საბუთების საშუალებით უპრობლემოდ დატოვონ საქართველოს ტერიტორია.

მოკლულია თუ არა გერვასი ჯოლოგუა

ქართულმა და აფხაზურმა მხარეებმა ორი თვის მანძილზე ვერ დაადგინეს, ოჩამჩირეში ჩატარებული სპეცოპერაციის დროს ლიკვიდირებული პირი იყო თუ არა გერვასი ჯოლოგუა.

როგორც ცნობილია, 2001 წელს გერვასი ჯოლოგუა აფხაზების მიერ ტყვედ იქნა აყვანილი. მას თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის სასამართლომ სიკვდილით დასჯა მიუსაჯა. აფხაზ ძალოვანთა მტკიცებით, გერვასი ჯოლოგუა თან ახლდა რუსლან გილაევსა და მის რაზმს, როდესაც ისინი კოდორის ხეობის გავლით აფხაზეთის ტერიტორიაზე შეიჭრნენ.

შარშან ჯოლოგუამ, სხვა პატიმრებთან ერთად, დრანდის ციხიდან გაქცევა მოახერხა და მას შემდეგ იგი უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ითვლებოდა.

გასულ კვირას საქართველოს დაზვერვის დეპარტამენტის თავმჯდომარემ და მისმა მოადგილემ ვლადიმერ დობორჯგინიძემ გალის რაიონის სოფელ ჭუბურხინჯში მოლაპარაკებები გამართეს; შედეგად აფხაზური მხარე ოჩამჩირეში მოკლულის გვამის გადმოცემას დათანხმდა. ამჟამად ცხედარი, რომელიც, აფხაზთა რწმუნებით, გერვასი ჯოლოგუაა, ზუგდიდის ცენტრალურ პროზექტურაში ასვენია.

ცხედრის იდენტიფიცირებისთვის თბილისიდან ზუგდიდში გერვასი ჯოლოგუას დედა ჩაიყვანეს. მან დანამდვილებით მაინც ვერ თქვა, რომ ცხედარი მისი შვილისაა. ცხედრის სინჯები ლაბორატორიული გამოკვლევებისთვის დედაქალაქში ჩამოიტანეს და ორი კვირის განმავლობაში მას პირველი კლინიკური საავადმყოფოს სამედიცინო ექსპერტიზის განყოფილებაში გამოიკვლევენ.

მედია-ნიუსი

წყალტუბოელი „ნარკობარონის" ციხეში ჩასმას წლები დასჭირდა

ნარკორეალიზატორი დაუსჯელობას ექიმებისგან "ყიდულობდა"

ბექა სისაური
ქუთაისიდან

დაახლოებით ერთი წლის წინ ნებისმიერი წყალტუბოელი მიგასწავლიდათ იმ აფთიაქებსა თუ კერძო პირებს, სადაც თქვენთვის სასურველ ნარკოტიკს დაუბრკოლებლად შეიძენდით. მაშინ წყალტუბოში ნარკორეალიზაციას იმდენად მასშტაბური სახე ჰქონდა მიღებული, რომ არასამთავრობო ორგანიზაციებმა წყალტუბოს "ნარკოტიკების მექა" შეარქვეს და ქალაქის პოლიციის უფროსის გადაყენების საკითხიც დააყენეს. დაახლოებით იგივე მოთხოვნა წაუყენა შინაგან საქმეთა მინისტრს იმერეთის გუბერნატორმა თემურ შაშიაშვილმაც. ნარჩემაშვილმა კი წყალტუბოს პოლიციის უფროსს გელა დარსაძეს ვითარების გასაუმჯობესებლად გარკვეული ვადა დაუწესა.

მას შემდეგ წყალტუბოში ნარკოტიკების გამსაღებლებზე დევნა გამოცხადდა და წვრილმანი მოვაჭრეები ციხეში სხვადასხვა მიზეზებით აღმოჩნდნენ. რაც შეეხება მსხვილ "ნარკობარონებს", ისინი წყალტუბოდან გადაიხვეწნენ და მათზე ძებნა გამოცხადდა. ორიოდე დღის წინ კი იმერეთის სამართალდამცველებმა მთელ მხარეში ცნობილი ნარკომოვაჭრე მალხაზ თალაკვაძე დააკავეს.

მას იმერეთის ოლქის პროკურატურა ნომერ პირველ "ნარკობარონად" მიიჩნევდა. თალაკვაძის დაჭერით წყალტუბოში არსებულმა ნარკორეალიზაციამ მძიმე დარტყმა მიიღო. ვინ არის მალხაზ თალაკვაძე? სამართალდამცავთა ინფორმაციით, თალაკვაძე სხვადასხვა სახის დანაშაულის ჩადენისათვის წარსულში ექვსჯერაა ნასამართლევი. ამავე დროს იგი იმერეთში უმდიდრეს ადამიანადაა ცნობილი. მას ძვირად ღირებული მანქანების, უკვე აშენებული თუ მშენებარე სახლების გარდა, წყალტუბოსა და საქართველოს სხვა მსხვილ ქალაქებში აფთიაქების ქსელიც ეკუთვნის. გამოძიების მასალების თანახმად, აფთიაქები, ძირითადად, ნარკოტიკული ნივთიერებების რეალიზაციას ახდენდნენ. პროკურატურის დოსიეს მიხედვით, მალხაზ თალაკვაძე 1954 წელსაა დაბადებული. იგი პირველად საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ 1974 წელს გასამართლდა და ჩადენილი ქურდობისა და ხულიგნობისთვის 5 წლით თავისუფლების აღვეთა მიესაჯა. 1976 წელს თალაკვაძეს თაღლითობისთვის ისევ ასამართლებენ და კვლავ 5 წლით პატიმრობას უფარდებენ. 1981 წელს უზენაესმა სასამართლომ თალაკვაძეს ქალის მოტაცება-გაუპატიურებისთვის 7 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა. 1997 წელს კი იგი ხაშურის სასამართლომ ნარკოტიკების განმეორებითი მოხმარებისთვის ხუთი თვით დააპატიმრა. უკვე ამის შემდეგ ნარკორეალიზატორმა ძლიერი მფარველები გაიჩინა როგორც სამართალდამცველ სტრუქტურებში, ისე სასამართლო და ჯანდაცვის სისტემაში. ამგვარი ვარაუდის გამოთქმის საფუძველს ის ფაქტი იძლევა, რომ მიუხედავად არაერთგზის ჩადენილი დანაშაულისა და წყალტუბოს ნარკოტიკების "მექად" ქცევისა, მისი დაპატიმრება რეალურად კარგა ხანი არავის უცდია. სწორედ ამაზე მეტყველებს ქვემოთ მოყვანილი ფაქტები.

1998 წლის 11 აპრილს მალხაზ თალაკვაძისა და მარინე კუჭავას მიმართ სისხლის სამართლის საქმე აღიძრა პროკურატურაში. ოფიციალური ინფორმაციით, კუჭავამ ცხინვალში 120 დოლარად შეიძინა 10 გრამი ოპიუმი, საიდანაც 5 გრამი თალაკვაძეს მიჰყიდა. პროკურატურაში ეჭვობდნენ, რომ საქმე პირიქით იყო და კუჭავას ნარკოტიკებით თალაკვაძე ამარაგებდა. ამ საქმეში ყველაზე საინტერესო ის არის, რომ ქუთაისის საქალაქო სასამართლომ ქალბატონს სამი წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა, მალხაზ თალაკვაძეს კი მხოლოდ შინაპატიმრობა აკმარა(?!). აღნიშნული გადაწყვეტილების სამედიცინო ცნობა ფიგურირებდა (სამედიცინო ცნობები თალაკვაძეს კიდევ მრავალჯერ იხსნის სასჯელისგან). ამჟამად პროკურატურაში ფიქრობენ, რომ ექიმებმა აღნიშნული ცნობების გაცემისათვის გარკვეული ანაზღაურება მიიღეს.

უკვე 1999 წლის 29 ოქტომბერს ქუთაისის სასამართლომ კვლავ ნარკოდანაშაულისთვის მალხაზ თალაკვაძეს ერთი წლით და ექვსი თვით თავისუფლების აღკვეთა მკაცრი რეჟიმის შრომა-გასწორების კოლონიაში მოხდით შეუფარდა, მაგრამ ონკოლოგიური ცენტრის მიერ გაცემული ცნობის საფუძველზე სასჯელის მოხდა გამოჯანმრთელებამდე გადაუვადდა. ექიმებმა თალაკვაძეზე გაცემულ ცნობაში მიუთითეს, რომ მას მესამე სტადიის სიმსივნე ჰქონდა, ამთავრებდა ქიმიოთერაპიის კურსს და ემზადებოდა გადაუდებელი ოპერაციისათვის მარცხენა მკერდის არეში სიმსივნის ამოსაკვეთად. თალაკვაძემ ქუთაისისა და წყალტუბოს ტუბდისპანსერების ხელმძღვანელთა მიერ გაცემული სამედიცინო ცნობებიც წარადგინა, სადაც მითითებული იყო, რომ მას, სიმსივნესთან ერთად, სხვა სერიოზული დაავადებებიც აწუხებდა.

მიუხედავად ექიმთა მიერ გაცემული შემაშფოთებელი დასკვნებისა, თალაკვაძეს არავითარი ოპერაცია არ გაუკეთებია. უფრო მეტიც, ასეთმა "მძიმე ავადმყოფმა" კვლავ არაერთი დანაშაული ჩაიდინა. 2001 წელს იგი ცეცხლსასროლი იარაღის უკანონო შენახვა-ტარებისა და პოლიციელების მიმართ წინააღმდეგობის გაწევისთვის გაასამართლეს. მიუხედავად ამისა, 2001 წლის 16 მარტს ქუთაისის საოლქო სასამართლომ თალაკვაძეს შინაპატიმრობა მიუსაჯა. ამის მიზეზი კვლავ ცნობების წარდგენა გახლდათ. "შინაპატიმარი" თალაკვაძე კი ამის შემდეგ პოლიციის პიკეტს ცეცხლს უხსნის და მიმალვასაც ახერხებს. ანალოგიური ფაქტი წყალტუბოშიც მეორდება.

როგორც იქნა, იმერეთის საოლქო პროკურატურამ გადაწყვეტილება მიიღო – თალაკვაძე უნდა დაეპატიმრებინათ. საქართველოს სოციალური და ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრის ამირან გამყრელიძისადმი არაერთხელ მიწერილი საჩივრის შედეგად პროკურატურამ მოახერხა და თალაკვაძეს ყალბი სამედიცინო ცნობების დამზადებაში ხელი შეუშალა; რის შემდეგაც უზენაესმა სასამართლომ მასზე ძებნა გამოაცხადა. რამდენიმე დღის წინ კი თალაკვაძე მაშინ დააკავეს, როდესაც იგი ქუთაისში ავტომობილით გადაადგილდებოდა.

ევროსასამართლომ ლატვიის ხელისუფლება გაამტყუნა

სტრასბურგის ადამიანის უფლებათა სასამართლომ ვერდიქტი გამოიტანა საქმეზე "სლივენკო ლატვიის წინააღმდეგ".

სასამართლომ სამართლიანად მიიჩნია ტატიანა სლივენკოს სარჩელი ოფიციალური რიგის მიმართ. სარჩელის თანახმად კი, ლატვიის ხელისუფლებამ სლივენკოსა და მის ოჯახს ლატვიის მუდმივი მაცხოვრებლის სტატუსი ჩამოართვა და ქვეყნიდან გააგდო.

ევროსასამართლოს თერთმეტმა მოსამართლემ მიიჩნია, რომ ამით ლატვიის ხელისუფლებამ დაარღვია ადამიანის უფლებათა ევროკონვენცია, რომელშიც საუბარია ადამიანის პირადი ცხოვრებისა და საცხოვრებელი ადგილის თავისუფლად შერჩევის უფლების პატივისცემაზე. სასამართლოს გადაწყვეტილებას არ დაეთანხმა ექვსი მოსამართლე. სლივენკოს 10 ათას ევროს გადაუხდიან კომპენსაციის სახით, თავად მოსარჩელე 40-ჯერ მეტს ითხოვდა.

ტატიანა სლივენკო და მისი ქალიშვილი კარინა სლივენკო ლატვიის ყოფილი მაცხოვრებლები არიან. დედა 1959 წელს ესტონეთში დაიბადა, ქალიშვილი – 1981 წელს ლატვიაში. ლატვიის ხელისუფლებამ მათ, როგორც რუსი ოფიცრის ცოლ-შვილს, ქვეყნის დატოვება 1994 წელს მოსთხოვა, როდესაც ქვეყნიდან რუსეთის ჯარები გაიყვანეს. ამჟამად ისინი რუსეთის ქალაქ კურსკში ცხოვრობენ. სლივენკოს სარჩელი ეხებოდა 1998 წელს მისი და მისი შვილის ლატვიიდან ძალით გაყრას და არალეგალური იმიგრანტების ცენტრში დაკავებას. სლივენკომ ევროსასამართლოს 1999 წლის მაისში მიმართა. სარჩელში საკუთარ პრეტენზიებს სლივენკო ევროკონვენციის სამი მუხლით ამყარებდა: მე-8 (პირადი და ოჯახური ცხოვრების პატივისცემა), მე-14 (დისკრიმინაციის აკრძალვა) და მე-5 (თავისუფლებისა და უსაფრთხოების უფლება).

ამჟამად ევროსასამართლოში ლატვიიდან დეპორტირებული რუსულენოვანი მოსახლეობის კიდევ 19 სარჩელი განიხილება. სლივენკოს საქმე კი იმითაც არის მნიშვნელოვანი, რომ რუსეთი თავისი არსებობის მანძილზე პირველად წარდგა ევროსასამართლოში მოწმის როლში.

განათლების სამინისტროს საინფორმაციო ტექნოლოგიების ცენტრი „მზიური"
გთავაზობთ:
კომპიუტერის შემსწავლელ კურსს თემებით:
■ კლავიატურაზე ბეჭდვის ათთითიანი მეთოდი,
■ საქმიანი დოკუმენტაციის წარმოება – MS Word,
■ აღრიცხვა,საბუღალტრო-ეკონომიკური ამოცანები – MS Excel.
■ ლოკალური ქსელი,ინტერნეტი,ელ-ფოსტა,
■ ოპერაციული სისტემა Windows.
ცენტრში მოქმედებს სხვა კურსებიც.
მისამართი: ი. ჭავჭავაძის №25 ტელ:29-48-61

"თქვენი აფხაზეთი"

პროექტის კოორდინატორი
თორნიკე ბერიშვილი

დევნილი ბავშვობა - ოცნების შიში

განწყობის ანთროპოლოგიისა და ფსიქოთერაპიის თავისუფალი ინსტიტუტი (ARBOR VITAE) პირველი არასამთავრობო ორგანიზაციაა, რომელმაც დევნილ ბავშვებთან მუშაობა ჯერ კიდევ 1990 წელს დაიწყო. დღეს გთავაზობთ ინსტიტუტის ხელმძღვანელის, ფსიქოლოგ დავით ამირეჯიბის მიერ მოწოდებულ მასალას, რომელიც დევნილ ბავშვთა ნახატების ანალიზს მოიცავს.

ბავშვი ჩვენთვის **მეტაფორაა** ჩვენში არსებული უნარისა, აღიქვა და იგრძნო გარემო, პირველადი, ფაქიზი ემოციური იმპრესიის დონეზე.

შინაგანად ბავშვი უშუალოდ რეაგირებს. მან არ იცის იდეოლოგია. ამბობს და თავის ქცევაში გამოხატავს, რასაც გრძნობს და იღუპება, თუ მასზე არ ზრუნავენ.

ჩვენი მიზანი ბავშვის ძიება და ბავშვთან ურთიერთობაა. ჩვენ გვსურს ურთიერთობა შინაგან არსებასთან, რომელსაც არ შეეხო ღვარძლი, შური, აგრესია, რომელიც გრძნობს მარტოობას, რადგან დიდი ხანია, მისით არავინ დაინტერესებულა, არავის გამოუხატავს მასზე ზრუნვის სურვილი.

ჩვენ გვაინტერესებს დევნილ ბავშვებთან მუშაობა, რომლებიც დღეს საქართველოს სხვადასხვა რაიონებში, დევნილთა კომპაქტური განსახლების ადგილებში ცხოვრობენ. ზოგიერთ მათგანს ახსოვს და ვფიქრობთ, არასოდეს დაავიწყდება მშობლიური კუთხე და ის ვითარება, რომელშიაც მოუხდათ მისი დატოვება. სხვა, ასაკით უმცროსი ბავშვები, დაიბადნენ დევნილობაში და მშობლიურ გარემოს მოსმენილი ამბებით, გადარჩენილი და სათუთად შენახული ფოტოგრაფიებით იცნობენ - დედის მიერ ძილის წინ მოყოლილი და მათ სულში ღრმად ჩაბეჭდილი ზღაპრული ხატებითა და სახეებით.

პირველი შთაბეჭდილების გაღრმავება და ბავშვების შინაგანი, ჩვეულებრივი ხედვისათვის დაფარული სამყაროს გაცნობა, შესაძლებელი ხდება ბავშვების მიერ სპონტანურად შესრულებული ნახატების პერსონაჟების ამეტყველებით.

ბავშვის ნახატის სპეციფიკაა, რომ ის მხოლოდ პირობითადაა შემოფარგლული ფურცლის კიდეებით. სინამდვილეში, ნახატი მხოლოდ ერთი კადრია ფილმიდან, რომელიც ბავშვის შინაგან სამყაროს აღწერს და აცოცხლებს.

ნახატების ავტორი ბავშვების მიერვე ამეტყველებული პერსონაჟები ადვილად ტოვებენ ნახატის ჩარჩოს და მოგზაურობაში გვეპატიჟებიან. მოგვითხრობენ სხვა ბავშვების შესახებ, შევყავართ სკოლაში, გვაცნობენ თავის მშობლიურ კუთხეს, ოჯახის წევრებს. საუბრობენ ერთმანეთთან, სხვა ნახატების ავტორ ბავშვებთან, ჩვენთან და იმ ძიებთან და დეიდებთან, რომლებიც ჩვენი თვალთახედვის მიღმა რჩებიან.

მოვიყვან სოხუმელი გოგონას, მარიამ ბესელიას (მაცაცოს) ნახატის ანალიზის მაგალითს. ის ცხოვრობს სასტუმრო ''ამირანში'', დედასთან და ბებიასთან ერთად. 1994 წელს მაცაცო 6 წლის გახლდათ, მან დახატა უზარმაზარი მზე, მზის დისკოს ფონზე კი ფრინველების გადაფრენა. მდელო ნაირფერადი ყვავილებით. მდელოზე პატარა ბილიკია გაკვალული. ბილიკზე ქალი მიდის. ამ ნახატზე ყველაფერი მშვენიერია: ქალი, ულამაზესი, ნათელი, ფერადი ლაქებიანი კაბით შემოსილი. კოხტა ვარცხნილობით, ლამაზი სამკაულებით. მინდვრის პატარა ყვავილები, დიდის რუდუნებით დახატული, სხვადასხვა ფერისა და მართლაც ძალიან ლამაზი. ნახატი ძალზე ესთეტურად გამოიყურებოდა და ერთი შეხედვით, ავტორის ჰარმონიულ გუნება-განწყობას გამოხატავდა. ეს არ იყო პირველი ნახატი, რომელიც მაცაცომ ჩვენთან შეასრულა. მას ძალიან მოსწონს ხატვა და თავისი თუ სხვისი ნახატების პერსონაჟებთან გასაუბრება.

მთელი ეს პროცესი მიმდინარეობდა ბავშთა ჯგუფში, სადაც ყველა ხატავდა იმას, რაც სურდა. შემდეგ ბავშვები სურათებს კედლებზე კიდებდნენ და მათ პერსონაჟებს ესაუბრებოდნენ.

მაცაცომ თავიდან აამეტყველა მზე, რომელიც თავისი სიმაღლიდან ყველაფერს ხედავდა. იმასაც კი, რაც ნახატზე არ ჩანდა, ანუ მისი ჩარჩოს მიღმა იყო. ნახატის მიღმა კი იყო სახლი, რომლის ფანჯრიდანაც პატარა გოგონა თვალს ადევნებდა მდელოზე მიმავალ ქალს. აღმოჩნდა, რომ ეს ქალი დედამისი იყო, რომელიც სახლიდან ბაზრობაზე მიდიოდა, მაცაცოსთვის წიწილის საყიდლად. ამისათვის კი უნდა გაევლო მწვანე ველი, საიდანაც მუდმივად ისმოდა სროლის ხმა. სხვა გზა ბაზრობისაკენ არ არსებობდა.

მაცაცო ჩვენთან საუბრისას ყველაზე ხშირად იყენებდა სიტყვა ლამაზს. მისი აზრით, დედიკოც, მზეც, მინდორიც, ყველაფერი არაჩვეულებრივად ლამაზი იყო. როდესაც მაცაცოს ვკითხეთ, თუ რაზე მეტყველებს ეს სილამაზე, რა სურს მას? მან გვიპასუხა: – სილამაზეს უნდა, რომ ირგვლივ ყველაფერი ლამაზი იყოს, მზე, ბალახი, ყვავილები, განსაკუთრებით კი დედიკო, რადგანაც თუ ირგვლივ ყველაფერი ლამაზი იქნება, მაშინ ვერც ერთი კაცი მის წინააღმდეგ ტყვიის სასროლად ხელს ვერ აღმართავს და ჩემი დედიკო სახლში ცოცხალი დამიბრუნდება.

6 წლის პატარა გოგონას, რომელიც ფანჯრიდან უყურებს, თუ როგორ მიდის საშიშ მინდორზე მისი დედიკო, ღრმად სწამს იმის, რომ სწორედ სილამაზეა ის ჯადოსნური ძალა, რომელიც მას ხიფათისაგან გადაარჩენს და მშვიდობით დააბრუნებს სახლში. ესთეტური განცდის, დედაზე ზრუნვისა და მისადმი უზომო სიყვარულის უნარი ყველაზე დიდი რესურსია მისი ფსიქოლოგიური წონასწორობის შესანარჩუნებლად. სილამაზემ გადაარჩინა მაცაცოს დედიკოც და თვით მაცაცოც.

ეს ბავშვის შინაგან სამყაროში ესთეტური და ეთიკური საწყისების არაჩვეულებრივი, ჰარმონიული ერთობის გასაოცარი შემთხვევაა.

მოვიყვანთ ცხინვალის რაიონიდან დევნილი 11 წლის გოგონას ნახატის ანალიზის მაგალითს.

ყველა ნახატში შორენა ხატავდა სოფელს. ერთხელ გოგონა დავპატიჟეთ აფხაზეთიდან დევნილი ბავშვების ჯგუფში, რომლებიც სულ ზღვას ხატავდნენ. მანაც, მიბაძვით დაიწყო ზღვის ხატვა, მაგრამ არ მიიყვანა ბოლომდე, დაუმთავრებელი ნახატი გვერდზე გადადო და ისევ თავისი სოფელი დახატა, ისეთი, როგორიც ის ომამდე იყო - ხანძრებისა და ნანგრევების გარეშე.

შორენასთვის, მშობლიური სოფლის კოგნიტური ხატი წარმოადგენდა ოაზისს დანგრეულ სამყაროში. მის ნახატებში ეს ოაზისი დაცული იყო ულამაზესი მთებით, მდინარით, ტყით. ხატვის დროს შორენა შინაგანად გარდაისახებოდა, მშვიდდებოდა და შეეძლო, საათობით ეხატა თავისი სოფელი, რომელიც რეალურად აღარ არსებობდა. მშობლიური მხარის დიდებული ბუნება, ულამაზესი პეიზაჟები მისთვის სულიერი ენერგიის წყაროს წარმოადგენდნენ.

ჩვენ საქართველოს სხვადასხვა ქალაქებში განსახლებულ დევნილ ბავშვებთან არტთერაპიული სესიებს ვაწყობდით: სკოლებში, საბავშვო ბაღებში, სასტუმროებში. ჩვენდა გასაოცრად, დევნილი ბავშვების ნახატებში, როგორც ეს შორენას ნახატშიც გამოჩნდა, არ აისახა ძალადობის ფაქტები, ნგრევისა და სამხედრო მოქმედებების სცენები, მკვლელობები. თუმცა, ბავშვების უმრავლესობა მსგავსი სცენების მოწმე იყო.

ამ ნახატების გარჩევის დროს, რომელიც შედგა ჩვენს მიერ ორგანიზებულ გაერთიანებულ სემინარზე - ასოციაცია ''ბავშვი და გარემოს'' და ნორვეგიის ლტოლვილთა საბჭოს მონაწილეობით, 1995 წლის ზაფხულში - აღინიშნა, რომ ამ ფაქტების ახსნა შესაძლებელია ფსიქოლოგიური განდევნის მექანიზმის ამოქმედებით.

ფსიქოლოგიური დაცვის მექანიზმი ბავშვის ცნობიერებას პრობლემური განცდებისაგან, სულიერი ტრავმებისაგან იცავს. ქვეცნობიერში განდევნილი განცდების კვალი, შესაძლოა, ნახატის სიმბოლოებში და ნიშნებში აღმოვაჩინოთ.

ჩვენი აზრით შორენას ნახატისა და მის მსგავს შემთხვევათა ბუნების გასაგებად, ტრადიციული ფსიქოანალიტური დისკურსის გამოყენება არასაკმარისია.

ჩვენი აზრით, ბავშვის ცნობიერება კი არ განდევნის ტრავმატულ განცდებს, არამედ აქტიურად უპირისპირებს მათ უდიდეს სულიერ რესურსს, რომელიც ადამიანს გააჩნია.

ეს რესურსი პოზიტიური მეხსიერებაა, რომელშიც შენახულია ჩვენი საერთო სამშობლოს ესთეტური არსი, ეს შინაგანი საქართველოა.

ამ ბავშვების სულიერ სიღრმეში სამშობლოს ხატი დაცულია და წარუყვნელია ომისაგან, ნგრევისაგან, ძალადობისაგან. ეს ის ხატებებია, რომლებიც მომავალ თაობებს სამშობლოს რესტავრაციის შესაძლებლობას მისცემს.

მაცაცოს და შორენას პირველად 1994 წელს შევხვდით. ამ გოგონებთან მუშაობის გამოცდილებამ გვასწავლა, რომ **ფსიქოლოგის მთავარი ამოცანა იმ სულიერი ღირებულებების აქტუალიზაციაა, რომელსაც ბავშვები მოიპოვებენ და საკუთარ თავში ატარებენ.** მათი პიროვნული რეაბილიტაციის უმთავრეს რესურსს სწორედ ეს ღირებულებები წარმოადგენს. **თერაპიის და პედაგოგიკის უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა, მიაღწიოს ესთეტური და ზნეობრივი საწყისის შინაგან გამთლიანებას.**

სამწუხაროდ, ჩვენს სინამდვილეში არსებობს ესთეტური და ეთიკური რეალობის ურთიერთდაპირისპირების მრავალი შემთხვევა, როდესაც დევნილთა საწინააღმდეგოდ მიმართული უზნეო ქმედებები: უხეში ძალის გამოყენებით დევნილთა დევნა ბაზრობებიდან, ჯიხურებისაგან ქუჩების გასუფთავება, ადამიანთა უსახსროდ დატოვება, ყოველგვარი ალტერნატივის შეთავაზების გარეშე და სხვა, მოტივირებული იყო სწორედ ესთეტიკური პრინციპების დაცვით. სულიერების ესთეტიკური და ეთიკური მხარის მსგავსი ურთიერთდაპირისპირება შინაგანი კონფლიქტების და სერიოზული ფსიქიკური აშლილობების მიზეზი ხდება.

მომდევნო ნაწილი ბავშვთა ოცნებებს შეეხება

ჩვენ აფხაზები უნდა შემოვირიგოთ!

საქართველოს დაზვერვის დეპარტამენტის თავმჯდომარე გენერალ-ლეიტენანტი ავთანდილ იოსელიანი ქართულ-აფხაზურ დაპირისპირებამდე აფხაზეთის უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე იყო. 1993 წელს თბილისში გადმოვიდა და საინფორმაციო სადაზვერვო სამსახურის უფროსის მოადგილედ დაინიშნა. შემდეგ უშიშროების მინისტრის მოადგილე გახდა და პარალელურად ტყვეთა გაცვლის და მოძიების სახელმწიფო კომისიას ხელმძღვანელობდა. ამრიგად, დღეს "თქვენი აფხაზეთის" სტუმარია აფხაზეთის კონფლიქტის საკითხებში ერთ-ერთი ყველაზე კომპეტენტური პიროვნება.

ზაზა ფარჯაშვილი

- დღეს რა მდგომარეობაა აფხაზეთში? როგორ ცხოვრობენ უჩვენოდ?

- აფხაზეთში სოციალურ და ეკონომიკურ სფეროში ბევრად უფრო ცუდი მდგომარეობაა, ვიდრე დანარჩენ საქართველოში – უმუშევრობაა, გაჭირვებაა. მე შემიძლია ვთქვა, რომ ამ ომმა უკან დაგვწია აფხაზებიც და ქართველებიც და მიმაჩნია, რომ როგორც აფხაზებს არ შეუძლიათ ქართველების გარეშე ნორმალური ქვეყნის შექმნა, ისე ქართველებს გაუჭირდებათ აფხაზების გარეშე ამის გაკეთება.

- პოლიტიკური ვითარება როგორია?

- ძალიან დაბნეულები და შეშინებულები არიან. არძინბა ავადაა, უძლურია. უფროსობა კი ყველას უნდა და მიმდინარეობს პირველობისთვის ბრძოლა. აფხაზეთში არძინბას შემცვლელი 5-6 კაცი მოიაზრება და ყველას იმის შიში აქვს, ვინ მოვა და რა მოხდება.

- არიან თუ არა აფხაზეთში ქართველებისადმი ლოიალურად განწყობილი ძალები და აქვთ თუ არა მათ პოლიტიკური წარმატების შანსი?

- უდავოდ არის ასეთი ძალა. გასაგები მიზეზების გამო, ვინაობას ვერ დაგისახელებთ, მაგრამ გეტყვით, რომ მათ წარმატების რეალური შანსი აქვთ და დიდი იმედიც მაქვს, რომ არძინბას შემდეგ ხელისუფლებაში სწორედ ისინი მოვლენ.

- აფხაზები თუ ელოდებიან რაიმე ცვლილებებს ჩვენთან მიმდინარე არჩევნებისგან?

- ელოდებიან და მერე, როგორ. იცით როგორ განიცდიან? ეშინიათ რადიკალური ძალების გამარჯვების და ომის დაწყების. ვუთხარი კიდეც, ასე რომ ნერვიულობთ, იქნებ თქვენც მიგეღოთ არჩევნებში მონაწილეობა-მეთქი.

- რამდენად შეესაბამება სიმართლეს ინფორმაცია, რომ აფხაზეთიდან ბუნებრივი წიაღისეული გადის?

- ინფორმაცია სწორია და ეს მხოლოდ ბუნებრივ წიაღისეულს არ ეხება. იმის გამო, რომ საქართველოს სასაზღვრო დეპარტამენტს სათანადოდ არ აფინანსებენ, აფხაზეთის აკვატორია დაუცველია და თვეში 5-6 გემი თავისუფლად შემოდის სოხუმში. აფხაზეთიდან გააქვთ ყველაფერი, რისი გატანაც შეუძლიათ: ქვანახშირი, ხე-ტყე, ჯართი, ნარკოტიკები, იარაღი. იარაღი შემოაქვთ კიდეც და "ბოევიკებიც" შემოჰყავთ.

ზუსტ რაოდენობას ვერ დავასახელებ, მაგრამ დანამდვილებით შემიძლია ვთქვა, რომ საუბარია იარაღის და ნარკოტიკების დიდ პარტიებზე.

თუ აფხაზები შემედავებიან, არა ხარ სწორიო, მაშინ მე ვეტყვი, რომ ფსოუს მიდამოებში და გულრიფშის ტყეებში ხდება ნარკოტიკების დამზადება და შემდეგ საზღვარგარეთ გატანა.

აქვე მინდა გავაფრთხილო ჩვენი მეზობელი დიდი რუსეთი, რომ აფხაზეთი არის ის ადგილი, სადაც ბევრია იარაღი, ნარკოტიკი, "ბოევიკი" და რადიკალური ისლამის წარმომადგენელი.

- სოხუმის ხელისუფლება რას ამბობს ყოველივე ამის თაობაზე?

- ქვანახშირის გატანასთან დაკავშირებით მათი დამოკიდებულება ასეთია, რა ვქნათ, არაფერი გაგვაჩნია და რაღაცით ხომ უნდა ვიცხოვროთო (ქვანახშირი ჩვენც შემოგვთავაზეს). დანარჩენზე რა აქვთ სათქმელი?

სხვათაშორის წელს აფხაზეთში რუსეთიდან ტურისტთა არნახული რაოდენობა ჩავიდა. ჩვენი მონაცემებით – 280 ათასი, მაგრამ ეს დიდ მოგებასთან არ უნდა იყოს დაკავშირებული. იქ ხომ ყველაფერს ჩალის ფასი ადევს.

- რითი შეგვიძლია, წინ აღვუდგეთ ამ მოვლენებს?

- ჩვენ შეგვიძლია, ვიყვიროთ, გავაფრთხილოთ. ჩემს თურქ კოლეგებს, რომლებმაც თქვეს, რომ ამას კერძო ფირმები აკეთებენ და ჩვენ ვერ ვუკრძალავთო, პირდაპირ ვუთხარი, თუ ასეა, იცოდეთ, რომ აფხაზეთიდან თურქეთში იარაღი, ნარკოტიკი და შხამი შეაქვთ - მეთქი.

სხვათაშორის, ჩვენმა მესაზღვრეებმა საქართველოს საზღვრის დარღვევისთვის თურქეთის რამდენიმე გემი დააკავეს, მაგრამ, რად გინდა, ჩვენმა მოსამართლეებმა გაუშვეს. ასეა, ჩვენ ვაკავებთ, ისინი უშვებენ.

- ნარკოტიკებს აფხაზეთში ამზადებენ?

- კი, კი, დამზადება ხდება ადგილზე და ამით ხალხი დიდ ფულს შოულობს. სხვათაშორის, ნარკოტიკი აქაც შემოაქვთ. რუსეთიდან შემოტანილ დიდი რაოდენობის კონტრაბანდულ სიგარეტზე და საწვავზე აღარაფერს ვამბობ.

- ამ ბოლო დროს გალში რამდენიმე სისხლიანი შეტაკება მოხდა, რაშიც სოხუმი ჩვენს მხარეს ადანაშაულებს.

- ბოლო შეხვედრაზე სოხუმის ხელისუფლების წარმომადგენლებმა განაცხადეს, გალის რაიონში კრიმინალებთან და ტერორისტებთან ბრძოლა გვიჭირსო.

შევეკითხე, ვინ არიან-მეთქი ტერორისტები, თქვენ ვის ეძახით ტერორისტებს – ხალხს, რომელიც იქ ცხოვრობდა და აქეთ გამოყარეთ?! - და პირდაპირ განვუცხადე (მე არ მიყვარს აფხაზებთან ზურგს უკან ლაპარაკი), რომ სანამ აფხაზეთიდან დევნილები საკუთარ სახლებში არ დაბრუნდებიან, ჩვენ ვერ მოგცემთ იმის გარანტიას, რომ თქვენი გზა ია-ვარდებით იქნება მოფენილი. წარმოიდგინეთ 100 ათასობით დევნილის მდგომარეობა, რომლებიც 10 წლის განმავლობაში სახლში ვერ დაბრუნებულა.

რომ გვედავებიან, ტერორისტები თქვენგან გადმოდიანო, ჩვენი მონაცემებით ზარანდია და კოპალიანი, რომელთა ცხედრები რამდენიმე დღის წინათ გადმოვასვენეთ, აფხაზეთის მაცხოვრებლები არიან და არავინ არსად არ გადასულა. ადგილზე მოხდა შეტაკება.

- თქვენი აზრით, ამ 10 წლის განმავლობაში ერთმანეთს დავცილდით, თუ დავუახლოვდით?

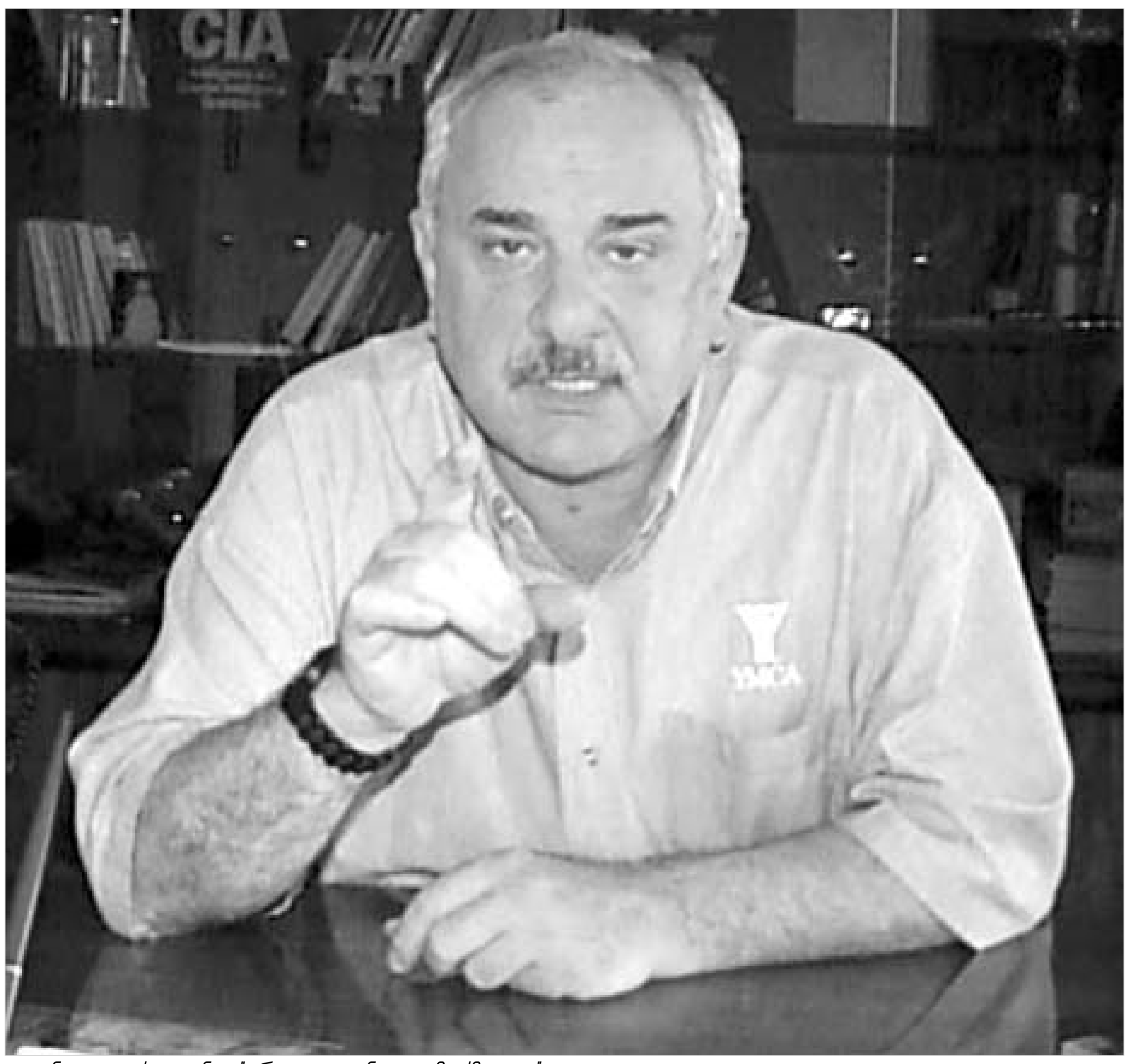

ავთანდილ იოსელიანი: "დროულად უნდა ვიმოქმედოთ".

- მე მგონი, დავცილდით და ამიტომ დროულად უნდა გადავდგათ ქმედითი ნაბიჯები. არავინ იცის, როგორი ახალი თაობა მოვა და გაუგებენ თუ არა ისინი ერთმანეთს.

- კი, მაგრამ რა ვქნათ, როგორ შევრიგდეთ?

- მე გამოვიყენებდი სიტყვას "შემორიგება". ჩვენ აფხაზები უნდა შემოვირიგოთ (ეს ორივე მხარისთვის სასიამოვნო ტერმინი იქნება). თავისი სიტყვა უნდა თქვას სახალხო დიპლომატიამ. უნდა მოვაწყოთ ახალგაზრდობის, ხელოვნებისა და კულტურის მოღვაწეთა შეხვედრები.

ამასთან ერთად უნდა გავაძლიეროთ ეკონომიკა, ჯარი, შევქმნათ სამუშაო ადგილები, გავაუმჯობესოთ სოციალური სფერო, რომ აფხაზები დავაინტერესოთ. გალში შეხვედრაზე სოხუმის ხელისუფლების ერთ-ერთმა დიდი თანამდებობის პირმა მითხრა, კი, მაგრამ, რა შეგიძლიათ შემოგვთავაზოთო, რითი დაგვაინტერესებთო.

- ქართველებთან თანაცხოვრების პრობლემა არ ექნებათ?

- ჩვენ ყოველთვის ვაკეთებთ აქცენტს ერთად ცხოვრებაზე, რაც აფხაზებისგან მე არ მახსოვს. სხვათაშორის, ამის თაობაზე აფხაზები გვეუბნებიან, უფროსი ძმები თქვენ ხართო და ასეც უნდა იყოსო. ასე იმიტომ გვპასუხობენ, რომ ერთმანეთის ეშინიათ, დასმენის ეშინიათ, თორემ ისე აფხაზს ერთი ერთზე რომ ელაპარაკო, რაგინდ ოდიოზური პიროვნებაც იყოს, საერთო ენას მაინც გამონახავ. მე ბევრი ასეთი აფხაზი შემხვედრია, მათთან ძალიან მძიმე საუბარიც მქონია, მაგრამ ბოლოს საერთო ენა გამოგვინახავს.

მაგალითად, ორი წლის წინათ შევხვდი ოჩამჩირელ აფხაზ "ბოევიკებს", რომლებიდან ზოგს ფეხი ჰქონდა ქართველებთან ომში დაკარგული, ზოგს – ხელი. მათაც კი მითხრეს, რას შვრებით, დროზე გააკეთეთ რამეო. სწორედ ამ ბიჭებმა დაგვიჭირეს მხარი, რომ სოხუმთან სატელეფონო კავშირი აღგვედგინა.

- გამოდის, მაინცდამაინც ჯიუტად არ დგანან სეპარატისტულ პოზიციაზე.

- სხვანაირად არც შეიძლება იყოს. 42 პროცენტი შერეული ოჯახები გვყავს. ერთი გვაქვს ისტორია, ადათი, წესი, სარწმუნოება (აფხაზების 2 პროცენტიც კი არ იქნება მუსულმანი), სუფრა ბოლოსდაბოლოს და როგორ შეიძლება, ეს ხალხი ერთმანეთს აღარ მოერგოს. გუდაუთაში ორი ქრისტიანული ეკლესიაა, ხალხი დიდი ჯგრებით დადის. მე ბევრ მათგანს ვესაუბრე და როცა პირისპირ ვკითხე, ქართველები მართლა არ გინდათ-თქო, გაჩუმდნენ და არაფერი მიპასუხეს.

ცხადია, რადიკალებიც არიან და მე ვიცი რამდენიმე გვარი, რომლებიც, საშუალება რომ ჰქონდეთ, ჩვენს სისხლს დალევენ, მაგრამ ამის განზოგადება არ შეიძლება. ასეთები ყველგან არიან.

- რუსეთის ფაქტორის ფონზე რამდენად თავისუფლები არიან არჩევანში აფხაზები?

- რუსეთის ფაქტორი ყოველთვის იქნება. ამიტომ ჩვენ რუსეთთანაც აუცილებლად უნდა გამოვნახოთ საერთო ენა. ცხადია, ეს არ იქნება ადვილი გასაკეთებელი.

საკუთარი თვალით მაქვს ნანახი დოკუმენტები, სადაც გადმოცემულია ჩემი რუსი კოლეგების ასეთი აზრი: "ერთადერთი ბერკეტი, რომლითაც საქართველოს ჩვენი გავლენის ქვეშ ვამყოფებთ, აფხაზეთია და თუ აფხაზეთის საკითხი საქართველოსთვის დადებითად გადაწყდა, ჩვენ დავკარგავთ საქართველოსაც და მთელ სამხრეთ კავკასიასაც." აი მაგათი სიტყვები. ეს არის დოკუმენტი, რომელიც ჩემი თვალით ვნახე და წავიკითხე (სხვათაშორის, მე მაგათი ისეთი რადიკალური აზრებიც მაქვს წაკითხული, გიჟების მემუარები გეგონება).

ამიტომ, იმედი მაქვს, რომ პრეზიდენტების დონეზე ურთიერთობა დათბება და ვითარება შემსუბუქდება.

„რუსეთი საქართველოს არ დათმობს!"

ამბობს საქართველოში დისლოცირებული სამშვიდობო ჯარების რუსი ოფიცერი

"თქვენი აფხაზეთის" დღევანდელი სტუმრის საქართველოს დაზვერვის დეპარტამენტის თავმჯდომარის ავთანდილ იოსელიანის განცხადებას იმის თაობაზე, რომ რუსეთის მაღალი თანამდებობის ჩინოვნიკებს აფხაზეთის პრობლემასთან დაკავშირებით ისევ "ველიკოდერჟავნიკული" წარმოდგენები აქვთ, სრულად ადასტურებს წინამდებარე ინტერვიუ სამშვიდობო ძალების რუს ოფიცერთან, რომელმაც საკუთარი ვინაობის გამხელა ვერ გაბედა.

ბოცო ქავაბთაძე

- რა აზრის ხართ საქართველოს მოსახლეობის მოთხოვნაზე, რომ ქვეყნიდან დაუყოვნებლივ იქნეს გაყვანილი თქვენი სამშვიდობო ძალები?

- დღევანდელ პოლიტიკურ ვითარებაში მოსახლეობის ამ მოთხოვნას იურიდიულ მნიშვნელობას არ ვანიჭებთ, რადგანაც ეს საქართველოს ხელისუფლების აზრი არ არის.

- რას გულისხმობთ დღევანდელ პოლიტიკურ ვითარებაში?

- დარწმუნებული ვარ, კონფლიქტის ზონებიდან რუსეთის სამშვიდობო ძალები რომ გავიდეს, დაპირისპირებული მხარეები ერთმანეთს ისევ იარაღით დაუპირისპირდებიან.

- ასეთი განცხადებისთვის რა საფუძველს ხედავთ?

- საქართველოს ხელისუფლებისათვის კარგადაა ცნობილი, აფხაზები და ოსები როგორ აქტიურად იბრძვიან რუსეთის იურისდიქციაში შესვლისათვის და პრინციპულად უნდა ითქვას, რომ ნაწილობრივ სანდელს კიდევაც აღწევენ. მოსახლეობის აბსოლუტური უმრავლესობა უკვე რუსეთის მოქალაქე გახდა. ეს იმას ნიშნავს, რომ პრაქტიკული ნაბიჯები უკვე გადადგმულია.

ამავე დროს მწამს, რომ საქართველო თავის ისტორიულ მიწა-წყალს არ დაკარგავს და შეეცდება ტერიტორიული მთლიანობა ძალისმიერი მეთოდებით აღადგინოს.

- თქვენი აზრით, საქართველოს საამისო ძალები არ გააჩნია?

- სამხრეთ ოსეთსა და აფხაზეთს საკმაოდ მომზადებული სამხედრო ძალები ჰყავთ. თანამედროვე მოდერნიზებული იარაღით აღჭურვილი. ამ ზღუდის დაძლევა არც ისე იოლი საქმეა. მით უმეტეს, რომ ბოლო ხანებში, მაგალითად "ოსეთში" მძიმე სახმელეთო და საჰაერო ტექნიკაც შეაქვთ.

- კი, მაგრამ ვინ აიარაღებს მას, ვინ არღვევს ასე უხეშად საერთაშორისო სამართლის ნორმებს?

- თქვენი კითხვა გაკვირვებას იწვევს. განა დიდი პოლიტიკური ორიენტაცია საჭირო იმისთვის, თუ ვინ დგას "დამოუკიდებელი ოსეთის" ზურგს უკან?

- გამოდის, რომ თქვენი ქვეყანა დამპყრობელია?

- რატომ? განა ჩვენ ქართველთა ეროვნულ ინტერესებს არ ვიცავთ? როგორ ფიქრობთ, ჩვენ რომ საქართველოდან გავიდეთ, როგორი პოლიტიკური სიტუაცია შეიქმნება შავი ზღვის აუზში? თურქეთი, რომელმაც ეკონომიკით მთელი კავკასია დაიკავა, არ შეეცდება უპატრონოდ მიტოვებული საქართველოს ხელში ჩაგდებას? როგორ ფიქრობთ, რუსეთს ასეული წლები დასჭირდა შავი ზღვისა და კავკასიის რეგიონის ხელში ჩასაგდებად და ახლა ვინმეს დაუთმობს?

- თქვენი აზრით, ურუსეთოდ კონფლიქტი არ მოგვარდება?

- ზუსტად ასეა, მაგრამ თქვენი ქვეყნის ხელისუფლება ამ პოლიტიკურ პროცესს არაობიექტურად აფასებს. მას სურს კონფლიქტი ამერიკის შეერთებული შტატების ძალის მეოხებით თავის სასარგებლოდ გადაწყვიტოს. ეს არ მოხდება. რუსეთი საქართველოს არ დათმობს. აშშ იქნება თუ სხვა ქვეყანა, ამას ჩვენთვის პრინციპული მნიშვნელობა არა აქვს. საქართველო რუსეთის ორიენტაციის გავლენის სფერო იქნება.

- მსოფლიოს მთელი რიგი ქვეყნები აცხადებენ მზადყოფნას კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების შეყვანის თაობაზე, რომლის შედეგადაც რეგიონში აღსდგება საქართველოს ხელისუფლების იურისდიქცია. ამის შესახებ რას იტყვით?

- ვფიქრობ ამ კითხვას უკვე გავეცი პასუხი. პრინციპულად გეუბნებით, რომ რეგიონში რუსეთის ძალებს, მის ორიენტირებას ვერც ერთი ქვეყანა ვერ შეაჩერებს. კიდევ ვიმეორებ, საქართველოს ხელისუფლების მთელი იმედები ამერიკაზე არის გადატანილი, მაგრამ ეს ილუზიებია, რადგანაც გონს უნდა მოეგოთ, რომ მსოფლიო დიდი ხანია განაწილებულია გავლენის სფეროებად. კავკასია რუსეთის წილხვედრია.

- თქვენი აზრით სამაჩაბლო დაკარგულია?

- მიკვირს, მარტო სამაჩაბლოზე რად ამახვილებთ ყურადღებას, განა აფხაზეთი თქვენი ისტორიული მიწა-წყალი არ არის? აფხაზეთი, რა, დაიბრუნეთ? განა სამხრეთ საქართველოში ახალ აფეთქებას არ ელით?

- თქვენი ნება რომ იყოს, როგორ აღადგენდით საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას?

- ამისათვის მხოლოდ ერთი გზა არსებობს. საქართველო რუსეთის შემადგენლობაში უნდა შევიდეს. თუ ეს პოლიტიკური პროცესი ასე არ გადაწყდება, მაშინ თქვენს ქვეყანაში არ გამოილევა ეთნოკონფლიქტები.

- რა სტატუსით გვეპატიჟებით?

- ახლახან იალტის სამიტზე გადამწყვეტი სიტყვა ითქვა თავისუფალ, დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა კავშირის შექმნაზე. ვფიქრობ, რომ ამ კავშირის ღირსეული წევრი იქნება საქართველო, რომელსაც ექნება პოლიტიკური და ეკონომიკური დამოუკიდებლობა, მაგრამ ქვეყანათა კავშირის მართვის ცენტრი მოსკოვი იქნება.

- XXI საუკუნის საბჭოთა კავშირი?

- მე ღრმად მაქვს გათვითცნობიერებული, რას წარმოადგენდა კომუნისტური მმართველობისდროინდელი საბჭოთა კავშირი, როცა საქართველოს რესპუბლიკა რუსულ დიქტატს განიცდიდა. იყო აშკარა ანტიქართული ქმედებები, მაგრამ დღეს სხვა დრო დადგა. დამოუკიდებელმა ქვეყნებმა დემოკრატიული ურთიერთობებით უნდა ვიცხოვროთ.

ფოტოკონკურსი

საკონკურსო ფოტო N10.

www.24hours.ge 24 B

უნდა დახატო ის, რასაც გრძნობ

და არავის გაუწიო ანგარიში

პირველი გვერდიდან

- იღბლიანი ყოფილხართ...

- ეგრე გამოდის. ეს დილერი, მაია პოლსკი, რუსეთიდან დიდი ხნის წამოსული იყო და გალერეის გახსნა ჰქონდა გადაწყვეტილი. ჩემს ბედზე, ისიც გამოუცდელი და ჩემსავით თავისნათქვამა იყო. ნამუშევრებს ისეთი ფასები დავადეთ, ცნობილი მხატვრები რომ ვერ რისკავდნენ. ახალ გალერეებს ნახატების გაყიდვის დიდი შანსი არ აქვთ. მაიამ გალერეა ჩემი სამი ნახატით გახსნა და სამ თვეში მთელი ჩემი ნამუშევრები გამოფინა.

გამოცდილმა დილერებმა სასაცილოდ აგვიგდეს - ამ ფასად არავინ არაფერს იყიდის, უცნობი ავტორი ხარ შენც და შენი დილერიცო... ასე მინდამეთქი და... პირველსავე გამოფენაზე რაც გასაყიდი იყო, ყველაფერი გაიყიდა. ასეთი რამ იშვიათად ხდება.

- უმაღლესი ფასი რა იყო?

- ყველაზე დიდი ნახატი 20 000 დოლარად შევაფასეთ. თუმცა, სტანდარტი არ არსებობს, ფასებს ასე ვერ დააზუსტებ - გააჩნია დილერს, გააჩნია მხატვარს. ეს ფასი ახალბედა მხატვრისთვის საკმაოდ დიდია...

- დედა ხატავდა?

- არა. ბაბუა იყო სკოლის დირექტორი და მხატვარი. მეც და ჩემი ძმაც (რომელიც, ჩემი აზრით, საინტერესო დიზაინერია) დედის მოთხოვნით ვხატავდით. თუმცა, კონკურსებში ჩემი ძმა უფრო იმარჯვებდა. მახსოვს, ბავშვების საუკეთესო ნახატები იაპონიაში წაიღეს. მათ შორის, ჩემი ძმისაც იყო. ჩემი ნამუშევარი არ წაიღეს და დედა მამშვიდებდა - შენი სხვაგან მიაქვთო...

ბავშვობისდროინდელ ჩემს ნახატებს ახლა რომ ვუყურებ, კომპოზიციურად ყველა ნაფიქრია.

პირველ სკოლაში ვსწავლობდი. ცნობილი მხატვარი მოვიდა (გვარი არ მახსოვს, კოლმეურნეებს ხატავდა ძალიან კარგად), ჩემი გამოფენა ნახა და თქვა, ეს ბავშვი აკადემიაში უნდა წავიდესო. დედასაც ეს უნდოდა... თინა მაცაბერიძე და თაზო ხუციშვილი იყვნენ ჩემი მასწავლებლები. აკადემიაში მოდელირების ფაკულტეტზე ჩავაბარე, რადგან ჩემებს ფერწერაზე დიდი კონკურსის შეეშინდათ...

მიუხედავად იმისა, რომ ბავშვობიდან თოჯინებისთვის სულ ვკერავდი და დღესაც კმაყოფილი ვარ, რომ რაღაც-რაღაცეები ვისწავლე, აკადემიაში სულ ტირილით ვკერავდი და დაწყებულის ბოლომდე მიყვანა არაფრით არ შემეძლო...

ერთ-ორ წელიწადში კოკა იგნატოვმა აკადემიაში სახელოსნო გახსნა... სტუდენტების სურვილსაც ითვალისწინებდნენ, მაგრამ პედაგოგებიც ირჩევდნენ ხოლმე სტუდენტებს.

ზაფხულში, ახალქალაქში დავდიოდით პრაქტიკებზე. ორი განსხვავებული, უცხო, შესანიშნავი ადამიანი ჩამოვიდა - კოკა იგნატოვი და გოგი მესხიშვილი... მახსოვს, ეს ნახატები წინ გავუფინე და შორიდან ვუთვალთვალებდი კოკას რეაქციას... მოეწონა.

სწავლის პერიოდში მუდმივად ვარღვევდი წესებს და მე და ჩემი პედაგოგი ხან ვიბრძოდით, ხან ვჩხუბობდით. დროთა განმავლობაში კოკამ საყვედურებს უკლო, რადგან ხედავდა - რაც უნდა არასწორი, არაორდინარული კომპოზიციით დამეწყო ნახატი, რაღაცას მაინც გამოვიყვანდი. ყველაფერს ვაკეთებდი, რათა ეს ჩემი დარღვევები საბოლოოდ გამართლებული ყოფილიყო.

დღეს ჩემს ნახატებში ემოციაა უმთავრესი. სხვას არაფერს არ ვაქცევ ყურადღებას.

- ამერიკაშიც ებრძვიან დარღვევებს?

- იქ კომპოზიციას არც ასწავლიან. ნიუ-იორკში ერთი-ორი სკოლაა, სადაც ხატვას აკადემიურად ასწავლიან და ისიც რუსეთიდან ჩამოსული პედაგოგები.

რაღაც აუცილებლად უნდა დაანგრიო. მთელი იდეა ის არის, რომ არავის დაემსგავსო, რაღაც ახალი გააკეთო. ჩემი სიახლე ემოციური კომპოზიციაა.

- კოკა იგნატოვი გასწავლიდათ. მაშინვე ხვდებოდით, როგორ გაგიმართლათ?

- ვხვდებოდი იმას, რომ უფრო მეტის გაბედვა შემეძლო. მაშინ სიგარეტს ვეწეოდი და გავაბოლე. ეს ყველას გაუკვირდა, მასთან მოწევას ვერავინ ბედავდა. ვიცოდი, კოკას შეეძლო ესაყვედურა, მაგრამ საბოლოოდ მაინც მაპატიებდა.

- ასეთი ხასიათის პატრონს პრობლემებიც გექნებოდათ ჯგუფში...

- ჩემი ამხანაგები ბევრ რამეს იხსენებენ, თუმცა ერთ-ორ დღეში ყველაფერი დავიწყებული იყო... სულაც არ მინდა, იყოს კონფლიქტი, მაგრამ თუ მაინც ხდება, ის გამოსასვლელს ავტომატურად ჰპოვებს ხატვაში... ნერვებმოშლილი, რაღაც წინადადებას რომ გავიფიქრებ, მაშინვე ნახატში ჩნდება. და ეს ეხება ყველანაირ უთანხმოებას (არ ვგულისხმობ შეურაცხყოფას, რომლის დროსაც ფიზიკურ ჩხუბზეც შემილია გადასვლა)...

მწერალი რომ ვიყო, ალბათ, მოთხრობაში გამოჩნდებოდა ეს ჩემი ნერვიული ემოცია და ა.შ.

- შთაგონებისთვის სხვა არაფერია საჭირო?

- ყველაზე აუცილებელი და რთულად განსახორციელებელი - იზოლირებაა. ნახატზე ფოკუსირება და სხვა არაფერი. ყველაფერი, ყველას ნათქვამი ფეხზე უნდა გეკიდოს... არავითარ შემთხვევაში არ უნდა ფიქრობდე, ვინ რას იტყვის და იფიქრებს. მხატვრობაში ეს მთავარია. ამ დასკვნამდე თვითონ მივედი, ბევრი არ მიფიქრია. ვთქვი, რომ მინდა ამის გაკეთება და ვაკეთებ...

- ბევრი უსამართლობა გსმენიათ საკუთარი თავის შესახებ?

- ცუდი, მაინცდამაინც, არ მახსენდება. მიმაჩნია, რომ კარგი ცხოვრება მქონდა. დედის გარდაცვალებაა ერთადერთი, რაც საშინლად მახსენდება... ბავშვობა, აკადემიის წლები - ყველაფერი კარგი იყო... ხო, ცუდი ის იყო, ფორტეპიანოზე მეცადინეობას რომ მაძალებდნენ და ხელებში მირტყამდნენ. მიუხედავად იმისა, რომ კარგად ვსწავლობდი, მეცადინეობა და მომზადება იყო ძნელი. ადამიანებთან დაკავშირებით კი, ცუდი არ მახსენდება...

- როგორ წახვედით საქართველოდან?

- თბილისში ერთი ქართველოლოგი, ქევინ თუიითი იყო ჩამოსული. თავის დროზე ის ბიოფიზიკოსი ყოფილა და სერიოზულად იყო დაკავებული მეცნიერებით. ერთ მშვენიერ დღეს მიხვდა, რომ აღარ აინტერესებს ბიოფიზიკა. დაიწყო სიმფონიების წერა, გადავარდა რელიგიაში... მოკლედ, ეძებდა. იქამდე ეძება, ვიდრე ჩიკაგოს უნივერსიტეტში ქართული დამწერლობა არ ნახა. ჰოდა, ისწავლა რუსული, რათა ჩვენთან ჩამოსულიყო (რაც 1985 წელს აქ მოხვედრის, თითქმის, ერთადერთი გზა იყო).

მამა, ამბაკო ჭკადუა, ლინგვისტია - ქართულ-ჭანურ-მეგრულ-სვანურ დიალექტებზე მუშაობდა და ქევინიც მამასთან მოიყვანეს. მან ჩემი ნახატები ნახა. შემდგომ ის ჩემი ქმარი გახდა და ამერიკაში წავედით.

პირველად ვნახე ამერიკული ცხოვრება და ეს ჩემთვის კარგი მაგალითი იყო, ყველა თავდაუზოგავად მუშაობდა. სწორი ურთიერთობები, ცხოვრების წესი... ძალიან საინტერესო ოჯახის წევრები ჰყავდა - ერთ ოჯახში განსხვავებული ტიპის ამერიკელები ცხოვრობდნენ და ამ წესებში მეც კარგად ჩავჯექი. ძალიან დამეხმარა ქევინი და მისი ოჯახი.

- დასაწყისში რას საქმიანობდით?

- ერთ პატარა ოთახში ვცხოვრობდით. იქ გვეძინა, ვჭამდით, ვმუშაობდით და ა.შ. თავიდან ქევინის ხელფასზე ვცხოვრობდით. 6 თვის მერე კი ის იაპონიაში, ერთ-ერთ დიდ უნივერსიტეტში მიიწვიეს სამუშაოდ და მეც იქ გავემგზავრე.

რამდენიმე თვის შემდეგ ჩიკაგოში დავბრუნდი.

- და სწავლა განაგრძეთ?

- იქ სწავლა ძალიან ძვირი ღირს. თან, როცა ჩემი ფერწერა ნახეს - ხატვის სწავლა აღარ გჭირდებაო, - მითხრეს. კომპიუტერული ან ვიდეო ხელოვნების სწავლას კი მე არ ვაპირებდი. ამიტომ, თბილისის სამხატვრო აკადემიის გარდა არსად მისწავლია.

- რა იფინება ჩიკაგოსა და ნიუ-იორკის საგამოფენო გალერეებში?

- ფერწერა ჩიკაგოში უფრო იფინება, მაინც ძველი სკოლაა. ნიუ-იორკში ოთხი ნახატით ჩავედი. ძლიერი, მნიშვნელოვანი გალერეები ფერწერით არ იყვნენ გატაცებული. ის გალერეები, ვინც ფერწერას აჩვენებდა, ძალიან სუსტი, პრიმიტიული იყო. შეიძლება, გაყიდო კიდეც ნახატი, მაგრამ ამ ტიპის გალერეებში გამოფენა მხატვარს კლავს.

ამერიკაში, ხელოვნების ისტორიას ცნობილი, პრესტიჟული გალერეები ქმნიან. იქ კი მეუბნებოდნენ - ძალზე საინტერესო ნამუშევრები გაქვს, მაგრამ ფერწერას არ ვაჩვენებთო.

- რითი ცხოვრობდით?

- ისევ ჩიკაგოში ვაგზავნიდი ნახატებს და იქ ვყიდდი. საერთოდ ცოტა ნამუშევარს ვაკეთებ - წელიწადში, ალბათ, ოთხ ნამუშევარს... დიდ ხანს ვუნდები. წელიწადში ორ, სამ ნახატზე ვიყავი დამოკიდებული. ჩიკაგოს დილერი კი ხელფასივით მიგზავნიდა გარკვეულ თანხას - ეს პრივილეგიასავით მქონდა.

- სტილის შეცვლით ნიუ-იორკის ცნობილი გალერეების "გულის მოგება" არ გიცდიათ?

- არა. სხვათა შორის, ცნობილ კრიტიკოსებს, მხატვრებს ყოველგვარი ძალისხმევის და მონდომების გარეშე გავიცნობდი ხოლმე. მოვიდოდნენ და მაინცადამაინც მე დამიწყებდნენ საუბარს.

დახედავდნენ ჩემს ნამუშევრებს და ერთგვარი დანანებით ამბობდნენ - ჰოო, შენ ხატვა მართლა გცოდნია... ერთხელ, ძალიან ცნობილ კონცეპტუალისტ მხატვართან იყო დიდი შეკრება. იქ მყოფი ცნობილი მწერალი და ხელოვნების კრიტიკოსი დამიძახებდა და ნიმუშად დამაყენებდა - აი, დღეს ეს არის ერთ-ერთი ტალანტი, მაგრამ, ის "ხეიბარიაო", - რაც იმას ნიშნავდა, რომ კი ხატავს, მაგრამ დღეს მისი ნახატები არავის სჭირდება...

- თქვენ არ იმშვიდებთ თავს იმით, რომ სიცოცხლეში ვერც ერთ გენიალურ მხატვარს ვერ გაუგეს? რა უნდა გააკეთოს მხატვარმა, რომ პრესტიჟულ გალერეაში გამოიფინოს?

- თუ პროგრესული მხატვარი ხარ, მოდას უნდა აჰყვე და ის აკეთო, რასაც სხვები. ახლა ვიდეო, ფოტო არტი შემოვიდა. ამ საგანს ცნობილი და ძვირადღირებული პედაგოგები ასწავლიან, ტექნიკის უკანასკნელი მიღწევებით მუშაობენ. იქიდან, მართლაც, მაგარი ერთი სტუდენტი თუ გამოვა. დანარჩენები მიმსგავსებულად აკეთებენ რაღაცას. თუმცა, ზოგს, მართლაც, გემოვნებით გამოსდის და სწორედ ასეთები გამოიფინებიან ხოლმე.

მიუხედავად იმისა, რომ, რატომღაც, ყველგან მიწვევდნენ - ასე მაინც არ ვიქცეოდი. ვგრძნობდი, ისინი რაღაც სიმბოლოსავით მიყურებდნენ. ყველა ცნობილი მხატვარი მეკითხებოდა, თუ რატომ ვხატავდი ასე... მოკლედ, ასეთი ხელოვნება იქ არავის სჭირდება. როცა ამას ცნობილი მხატვრები გეუბნებიან, რთულია, გაუძლო ცდუნებას, რაც ბევრმა ვერ მოახერხა. მე კი რის გამო, ყურადღება არ მივაქციე და ძალიან სწორად მოვიქეცი...

- როდემდე ებრძოდით ტექნოლოგიების შემოტევებს?

- ამერიკაში კონცეპტუალისტების სკოლა მომძლავრდა. მათ შემოქმედებაში ირონია გაჩნდა. თანამედროვე ხელოვნებაში კი ძალიან ადვილია ვინმეს დაცინვა.

წინა საუკუნის ბოლოს შემოქმედებაში ზომიერად და ნორმალურად იყო გამოხატული ირონია. მე მაინც იქ ვცხოვრობ და ძალაუნებურად ავყევი ამ წესს. ჩემს ნახატებშიც შეიმჩნევა მსუბუქი ირონია, ვილაცას შეიძლება გაეცინოს კიდეც.

წლების განმავლობაში უნდა ხატო, რომ რაღაც შედეგი მიიღო. დრო გადის, დიდხანს ვხატავ. დადგება რაღაც მომენტი და აღარ იქნება საინტერესო შენი შემოქმედება - ასეთი დროც იყო, თუმცა, ყოველთვის ვგრძნობდი, რომ ოდესღაც ერთადერთი და უნიკალური აღმოვჩნდებოდი. დიდხანს არ გაამართლა ამ ლოდინმა. მქონდა პერიოდი, მდივნად მუშაობაზეც არ ვიტყოდი უარს, მაგრამ... გავიცანი ძალიან ცნობილი და საინტერესო, წარმოშობით იტალიელი დილერი ჯანეცო სპერონე...

თანამედროვე ხელოვნება იმდენად პოპულარული ჟანრი იყო და იმდენად ყველგან ჩანდა, რომ ვგრძნობდი, ჩემი დრო მალე მოვიდოდა. ჩემი ნამუშევრები ახალი და უცხო იყო. ვროპელებმა საზოგადოების გაკვირვება მოინდომეს. ცნობილმა დილერებმა ვილაცეები გამოძებნეს, ახალგაზრდა, მაგარმა კრიტიკოსებმა დაწერეს ამის შესახებ და ეს ერთი შეხედვით - ძველი ხელოვნება - კვლავ საინტერესო გახდა. თუმცა, ეს გატაცება არ იყო მასობრივი. იქ თუ პროგრესული და ახალი ხელოვნება არ აჩვენე, არავინ დაინტერესდება.

- კონცეპტუალისტი მხატვრები რა აზრის არიან? დადიან ამგვარ გამოფენებზე?

- ცოტა ზემოდან გიყურებენ და ჩამორჩენილად მიაჩნიხართ. თუმცა, დრო და დრო გამოფენებზეც დადიან.

- როგორ ფიქრობთ, მათი ნამუშევრები 50, 100 წლის მერე ისევ ფასეული იქნება?

- ეს არავინ იცის. საინტერესო რაც იყო, აუცილებლად დარჩება. ისტორიაში უკვე შევიდნენ, რადგანაც მათ გამოიგონეს ეს მიმართულება.

- ტრადიციისა და ტექნოლოგიების ჭიდილში გამარჯვებულები არიან?

- ასე ვერ იტყვი. ის იმარჯვებს, რაც პროგრესულია, რადგან პროგრესის შეჩერება და მით უფრო, ამერიკაში, შეუძლებელია. თანამედროვე თაობა კომპიუტერით იზრდება, ამიტომ, ხელოვნებაც კომპიუტერული გახდა და კომპიუტერს მიჯაჭვული ბავშვი რომ შემოაბრუნო და ფერწერა ანახო, რეალობას მოწყდება.

- თქვენი უკანასკნელი ნახატი როდის გაყიდეთ?

- ჩემს ნამუშევრებს დილერი ყიდულობს და აგროვებს. უკვე ოთხი წელია, ასე იქცევა. ამ დროში დიდი-დიდი, 18 ნახატი გავაკეთე. ეს კი ძალიან ცოტაა. ერთ გამოფენას 20 ნახატი მაინც სჭირდება. ეს რაოდენობა შეგროვებულია და იანვრიდან ჩემი გამოფენა დაიწყება.

- კოლექციონერები, გასაგებია. ჩვეულებრივი ადამიანები რას ყიდულობენ ამერიკაში?

- თუ გალერეა პრესტიჟულია, ყიდულობენ. მაგრამ ამას უფრო ინვესტიციის გამო აკეთებენ. შეიძლება, არ გაამართლოს, მაგრამ რადგან მნიშვნელოვან გალერეაშია გამოფენილი, მყიდველს დილერის სჯერა.

- რატომ გადაწყვიტეთ თბილისში *(გალერეა "ჰობში" –რედ.)* თქვენი ნამუშევრების ჩვენება?

- ნიუ-იორკში ჩამოსულ ქართველებს ხშირად ებადებოდათ აზრი, რომ კარგი იქნებოდა, გამოფენა მომეწყო. მაგრამ აქ ორ წელიწადში ერთხელ მხოლოდ დასასვენებლად და გასართობად ჩამოვდივარ. ჩემს ნამუშევრებს ახლობლებს ისედაც ვაჩვენებ ხოლმე. რა თქმა უნდა, მაინტერესებს, რას იტყვის თბილისელი საზოგადოება. ზოგს შეიძლება მოეწონოს და ზოგს - არა, ეს ჩვეულებრივი ამბავია და ამაზე დიდად არ ვღელავ.

მინდა, ეს გამოფენა ჩემი პედაგოგის, კოკა იგნატოვის ხსოვნას მივუძღვნა. ორი წლის წინ მას ვაჩვენე ნამუშევრები და ძალიან მინდოდა, იტალიაში გამართულ ჩემს გამოფენას დასწრებოდა... ეს გამოფენა ჯერ არ შემდგარა.

- აქაურ მიმართულებებზე და გალერეებზე რა ინფორმაცია გაქვთ?

- რაღაც-რაღაცეები ვნახე, თუმცა, ფერწერაში ბევრი არ მინახავს.

მხატვრობაში აუცილებელია, დაანგრიო ყველაფერი, დახატო ის, რაც გინდა, რასაც გრძნობ და არავის გაუწიო ანგარიში - ეს თერაპიასავით ადგება შენს ემოციებს. საქართველოში კი ამგვარი რამ რთულად განსახორციელებელია და აქ რომ ვყოფილიყავი, მეც გამიჭირდებოდა.

გთავაზობთ ტექსტს, რომელიც "მთვრალი მწყემსი ქალის" იდეის წარმოშობას განმარტავს, ეთერ ჭკადუას შეთხზულია და ამერიკელი კრიტიკოსებისთვის არის განკუთვნილი: ეს ქართული ლეგენდაა. მწყემსი გოგონა ეთერი - ძროხებს კარგავს. ვფიქრობ, რომ ის მთვრალია და ძალიან ცუდ მდგომარეობაშია. პრინცი აბესალომი ამალასთან ერთად ნადირობს, დაინახავს ეთერს, იმ წამსვე შეუყვარდება და სასახლეში წაიყვანს, რათა ცოლად შეირთოს. ეთერი აბესალომის მოსამსახურე მურმანსაც შეუყვარდება და დრამაც დაიწყება... ამ ლეგენდაზე კავკასიის მთებში, საქართველოში, პიესები და ბალეტები იდგმება. ეთერს, რომელიც ბიბლიური სახელია და ვარსკვლავს ნიშნავს, ბავშვებს აღარ არქმევენ.

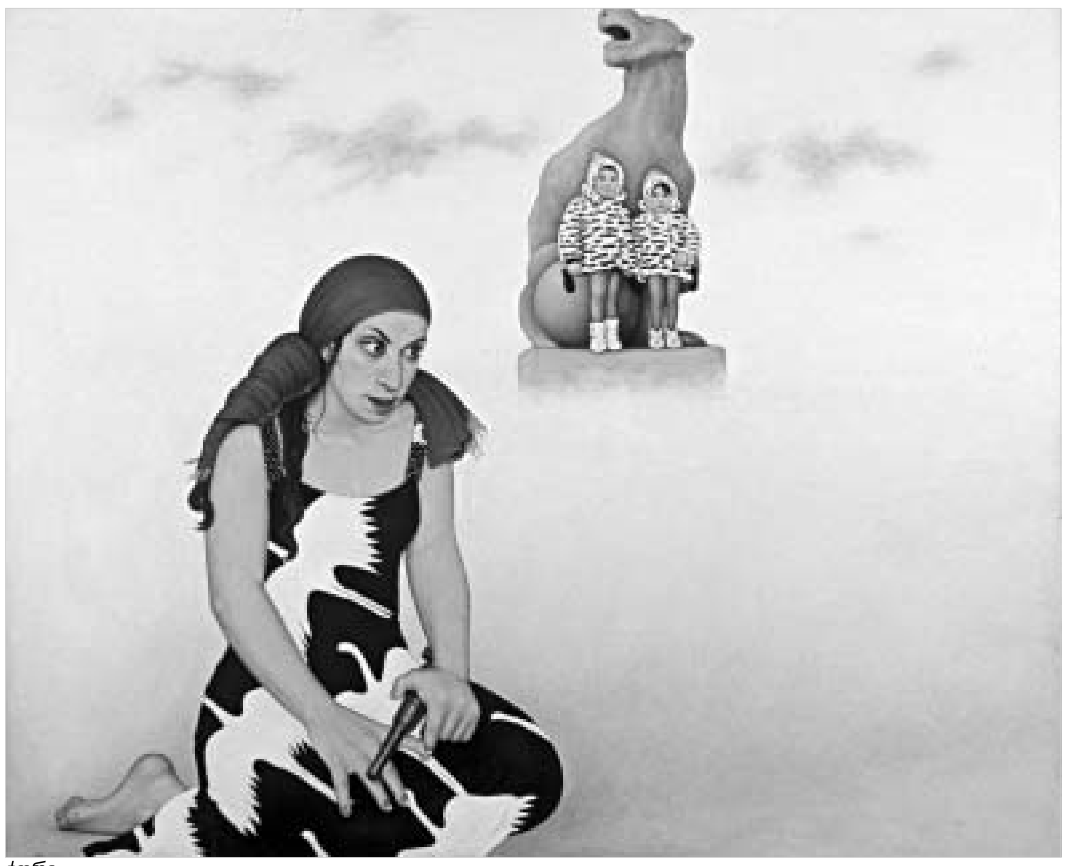

ჭორი.

ლომი.

ეთერ ჭკადუას ნახატები

კითხვარი

1. თქვენი აზრით, რაზეა დამოკიდებული კულტურის აქტივობა, რა არის ყველაზე გამომწვევი (სახელმწიფოსა და საზოგადოების მხრიდან) ფაქტორი კულტურისთვის, რით შეუძლია მას უპასუხოს ამგვარ გამოწვევებს?

2. როგორ ფიქრობთ, შეიცვალა თუ არა რაიმე ქართულ კულტურაში ახალი საუკუნისა და ახალი ათასწლეულის მიჯნაზე? იქნებ დაგვისახელოთ უკანასკნელი წლების ყველაზე მნიშვნელოვანი კულტურული მოვლენა.

3. ამჟამად რას კითხულობთ, რას უსმენთ, რომელ გამოფენას ეწვიეთ ან რომელი სპექტაკლი თუ ფილმი ნახეთ ბოლო დროს?

ყველა გოდორში ნამყოფი ვარ

ბიძინა კვერნაძე
კომპოზიტორი

1. სწორედ ამას წინათ მეგობრები ვისხედით ერთად - ზურა ნიჟარაძე, გოგი მესხიშვილი, გია ყანჩელი - და ზუსტად ამ თემაზე ვსაუბრობდით. ჩვენ დავკარგეთ ტრადიცია, რასაც ძალზედ დიდი მნიშვნელობა აქვს - ძველი, მამა-პაპური ტრადიცია. არადა, ფუძე ხომ უნდა შეინარჩუნო, რაღაცაზე ხომ უნდა აღმოცენდე. აქტიურობა, რასაკვირველია, მოისპობა, კულტურული ადამიანები რომ აღარ იარსებებენ, არადა თუკი კულტურას, ბიბლიოთეკას და წიგნს აღარ მიეტანება ხალხი, კულტურა საიდან უნდა შენარჩუნდეს. ადრე ბიბლიოთეკებში უამრავი ადამიანი დადიოდა, ახლა მხოლოდ საჯარო ბიბლიოთეკაში დადიან, ისიც – ძირითადად, ძველი თაობა. ახალგაზრდობას წიგნი აღარ აინტერესებს, ყველა საშოვარზეა გადასული – უნდათ, რაც შეიძლება სწრაფად დაიმკვიდრონ თავი. რატომღაც, ბოლო ხანს ასეთი ტენდენცია გაჩნდა. ქართველების 90 პროცენტი დღეს ამაზე ფიქრობს და, ალბათ, ამიტომაცაა ახლა უკულტურობის ასეთი დიდი შემოსევა. გვყავს განსწავლული და განათლებული ხალხიც, მაგრამ უმეტესობას ფულის მოხვეჭა და მხოლოდ საკუთარი თავი აინტერესებს. ვიღაც გაუნათლებელ და უვიც ადამიანებს არჩევნებში სურთ მონაწილეობა, რაც, თავისთავად, კარგს არაფერს გვიქადის და საფრთხის წინაშე გვაყენებს. ზოგიერთი ისეა ფულისაგან გადაგვარებული, რომ მიესალმები, ღრუტუნით გპასუხობს. ღმერთმა არასდროს არ მოგვცეს იმდენი, რომ ცხოველებს დავემსგავსოთ.

ასე რომ, კულტურა დღეს აქტიური ნამდვილად არ არის. რამდენიმე ადამიანი თავის საქმეს რომ აკეთებს და ღრმად განსწავლულია, ეს არავითარ შემთხვევაში არ ნიშნავს იმას, რომ მასაც იგივეა. ადრე პირიქით იყო. არ მინდა, ცუდად გამიგოთ. მე სიახლის და ახალგაზრდობის მომხრე ვარ, მათ გარეშე არაფერი არ არსებობს, მაგრამ... თუ უკან არ მიიხედეს, ხომ უნდა იცოდნენ, საიდან მოდიან?! არ შეიძლება, მხოლოდ წინ ირბინო, თან ისე, რომ სად მირბიხარ, არც იცოდე - უკანაც მოიხედე, იქნებ ნაპრალები ჩნდება, იქნებ ინგრევა ყველაფერი?! მარტო შენ თავზე ხომ არ უნდა იფიქრო, სხვამაც ხომ უნდა გაიაროს?!

საშველი მხოლოდ ერთია - როდესაც ჩვენი ხელმძღვანელობა დაინტერესდება, რომ თვითონ იყოს ღრმად განსწავლული, მაშინ ადამიანებსაც ელემენტარული განათლება ექნებათ.

2. რაც შეეხება უკანასკნელი წლების მნიშვნელოვან კულტურულ მოვლენებს, ასეთს იგივე რობერტ სტურუა, თემურ ჩხეიძე და რამდენიმე ახალგაზრდა რეჟისორი ქმნის. შესანიშნავად მუშაობს გია ყანჩელი, გოგი მესხიშვილი, ზურა ნიჟარაძე, თენგიზ მირზაშვილი, რეზო გაბრიაძე (ფანტასტიკური, უნიკალური მოვლენაა, სიახლეებით აღსავსე კაცია), ვატო კახიძე – მშვენიერ ფესტივალებს აწყობს, ძალიან ღრმად განსწვლული, ნიჭიერი დირიჟორი და კომპოზიტორია, ასევე ნიკა მემანიშვილი. ძირითადად, ისევ ძველი ხალხი ქმნის ახალ კულტურულ მოვლენებს. ბევრი საინტერესო რამ ხდება, მაგრამ ეს იმდენად ცოტაა... ზღვაში წვეთია. ბუნებრივია, ყველა ასეთი ვერ იქნება, მაგრამ ერთი, ორი და სამი ადამიანის იმედით ყოფნა და ცხოვრების აშენება შეუძლებელია.

3. ყველაფერს ვნახულობ, კითხვითაც ყველაფერს ვკითხულობ, თუკი ვინმე რამეს გამოსცემს; ერთი ჭილაძის "გოდორი" დამრჩა, თორემ დანარჩენი ყველა გოდორში ნამყოფი ვარ. ხშირად დავდივარ გამოფენებზე, აუცილებლად ვნახულობ ჩვენი მხატვრების ნამუშევრებს. ფილმებსაც ვნახულობ - ძალიან მაინტერესებდა დიტო ცინცაძის ფილმი, მაგრამ ვერ მოვახერხე. ახლახანს ნანა ჯანელიძის ფილმის პრემიერაზე ვიყავი და მინდა აღვნიშნო, რომ ძალიან კარგი სურათი იყო. საინტერესო რაღაცეები კეთდება "სარდაფის თეატრში" და სხვა თეატრებშიც, მაგრამ საჭიროა, ცოტა მეტი იყოს. ამ ყველაფრისთვის კი, ვიცი, საშუალებაა მთავარი. არადა, თუ ხელოვნებას, კულტურას, სპორტს არ აფინანსებ, ვინა ხარ საერთოდ - რა გინდა?

ნაცნობი რომანები, ახალი წიგნები

პრეზენტაცია "წიგნის სახლში"

დღეს, 18 საათზე "წიგნის სახლი" და ზაალ სამადაშვილი ახალ წიგნებს სთავაზობენ ქართველ მკითხველს. ჩანაფიქრის თანახმად, სულ მალე ჩვენს თაროებს ყველა დროის საუკეთესო ქართული მცირე რომანების 18 ტომი შეავსებს, დღეს კი მხოლოდ ოთხს დავჯერდეთ.

ილია ჭავჭავაძის "კაცია-ადამიანი?!", ჯემალ ქარჩხაძის "გუბე", რეზო ჭეიშვილის "ვაიმე, ჩემო ვენახო" და აკა მორჩილაძის "უდაბნოს გლახები" უმრავლესობას, ალბათ, უკვე წაკითხული გვაქვს – სხვა თუ არაფერი, პირველი წიგნი მაინც. ამ ახალი გამოცემების დიდი ხიბლი (პირადად ჩემთვის) წინასიტყვაობებია.

ლუარსაბ თათქარიძის წყალობით, ყველა ასაკისა და წრის ქართველებისთვის საყვარელი "შედევრი ჟანრისა" ქალბატონ ნაირა გელაშვილის წინასიტყვაობით გამოქვეყნდა. ის კი იმუქრება, - მომიწევს ჩვენს, ნიადაგ გართობისთვის გამეცადინებულ მკითხველს" გუნება-განწყობა ჩავუშხაროო, - მაგრამ ამისა ნუ შეგეშინდებათ.

"გუბის" ახალი გამოცემა, პროლოგის, ეპილოგის და ორი ნაწილის გარდა, ლევან ბრეგაძის წინასიტყვაობისგანაც შედგება – სწორედ ის გვაცნობს "უსწავლელ" კოსტას და "ნასწავლ" იაშას.

რეზო ჭეიშვილის პატარა რომანს აკა მორჩილაძემ დაურთო წინასწიტყვაობა, აკას "უდაბნოს გლახებს" კი - მალხაზ ხარბედიამ. და თუკი ამ სერიაში შემდგომაც ასევე შესანიშნავად შეარჩევენ ხოლმე "მეორე ავტორს", მაშინ ნამდვილად შევძლებთ იმის თქმას, რომ "ნეტარ არიან მთხრობელნი".

და მკითხველნიც.

მაშ, ასე, ოთხშაბათს, 18 საათზე "წიგნის სახლში" ბაკურ სულაკაურის მიერ გამოცემული, ყველა დროის საუკეთესო ოთხი ქართული მცირე რომანის პრეზენტაცია გაიმართება.

პატარა ქვეყნების პატარა კულტურული ფესტივალი

სალომე კიკალეიშვილი

OLLA VOGALA-2 – ნიდერლანდურ-ფლანდრიულ-ქართული კულტურის ფესტივალი, რომელსაც თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის უნივერსიტეტის ბაზაზე დაარსებული ნიდერლანდური ენისა და კულტურის ცენტრი ატარებს, 12 ოქტომბერს თანამედროვე ფლანდრიული ფოტოგამოფენით გაიხსნა ქარვასლაში. გამოფენაზე, რომელიც 30 ოქტომბრამდე გასტანს, წარმოდგენილია - მეხიტარ გარაბედიანის, ხეერთ ხოირისის, ვალერი მანაართსმასის და კატრინ ვერმეირმის ფოტოები.

ცენტრი, რომელმაც ნიდერლანდურენოვანი ლიტერატურის ქართულად თარგმანის ტრადიციას ჩაუყარა საფუძველი, და ქართველ მკითხველს იოკე ვან ლეეუვენის მრავალი პრიზით დაჯილდოებული "ჰიპ!" შესთავაზა, არც ამჯერად ღალატობს თავის საქმიანობას და სტეფან ჰერმანსის ლექსთა კრებულს "ანუნსიაციებს" გვთავაზობს. ეს სწორედ ის კრებულია, რომლის ნაწყვეტები თავად ავტორმა გააცნო 13 ოქტომბერს სამეფო უბნის თეატრში შეკრებილ საზოგადოებას. პარალელურად, ფართო ეკრანზე ზაზა თვარაძის და დავით ღოლიჯაშვილის მიერ ნათარგმნი ლექსების ქართული ვარიანტი მიდიოდა, ელექტრონული მუსიკის ერთ-ერთი პიონერის, გოგი ძოძუაშვილის აკომპანიმენტით. მოგვინებით კი, ჰერმანსის საღამოზე, უფრო სწორედ, მის შემოქმედებაზე ისაუბრა კულტურის რეცენზენტმა ანა კორძაია-სამადაშვილმა.

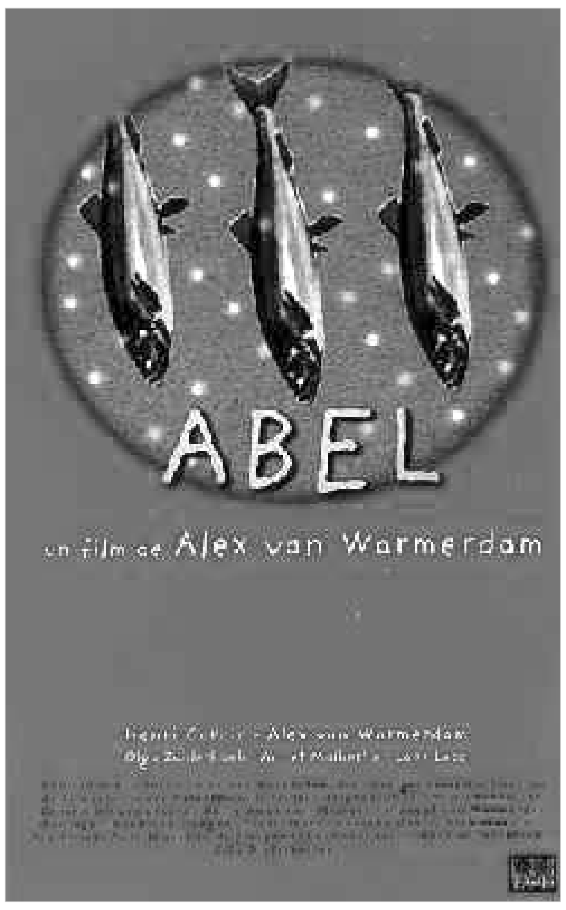

ფილმების: "ჩრდილოეთის მაცხოვრებლების" და "აბელის" პლაკატები.

ფესტივალის შემდეგი ნაწილი – კინორეტროსპექტივა, კინოს სახლში 15-18 ოქტომბრის ჩათვლით ჩატარდება. წარმოდგენილი იქნება ქართული საზოგადოებისათვის უცნობი ჰოლანდიელი კინორეჟისორის - ალექს ვან ვარმერდამის, და ნაცნობი ქართველი რეჟისორის ალექსანდრე რეხვიაშვილის ფილმები. როგორც ორგანიზატორებმა განაცხადეს, ეს ორი სხვადასხვა ქვეყნის რეჟისორი "იმდენად ჰგავს ერთმანეთს, რამდენადაც ერთმანეთისგან განსხვავდება;" ანუ მათ შემოქმედებაში თავისებური პირობითობა და შეხედულება სამშობლოზე იმდენად თვალშისაცემია, რომ ჩაფიქრებულმა ორმაგმა რეტროსპექტივამ მაყურებელში მშვენიერი პარალელური ასოციაციები უნდა გამოიწვიოს. ნაჩვენები იქნება ალექს ვან ვარმერდამის - "აბელი", "ჩრდილოელები", "კაბა", "პატარა ტეუნი" და ალექსანდრე რეხვიაშვილის - "ნუცა", მე-19 საუკუნის ქართული ქრონიკა", "გზა შინისკენ", "საფეხური" და "მიახლოება".

ეს ფესტივალი, რომელიც უკვე მეორედ ტარდება, და ქართულ-ნიდერლანდურ-ფლანდრიული კულტურების გაცვლას ისახავს მიზნად, ამ პატარა ქვეყნების მწერლებს, მუსიკოსებსა თუ ხელოვანებს საშუალებას აძლევს, თავისი შემოქმედება ერთმანეთს გაუზიარონ და თავიანთი ფოტოებით, პოეზიით და ფილმებით მაყურებელსაც სიამოვნება მიანიჭონ.

არტ-ქაოსი

ნინო ჟანიშვილი

ქართული არტ-ბიზნესის წარმომადგენლებმა, არნასწავლი თუ დავიწყებული რუსულის გამო, თავი უხერხულ სიტუაციაში ჩაიგდეს. "კულტურის ბაზრობა კავკასია 2003"-ის ფარგლებში მოწყობილ კონფერენციას, რომელსაც მოსკოვიდან ჩამოსული მონაწილეები ესწრებოდნენ, თარჯიმანი არ ჰყავდა. კონფერენციის ორგანიზატორს, გაზეთ "კულტურას" კორესპონდენტს ვერა წერეთელს კი ქართული არ "ეკერკება". ამ და სხვა მიზეზების გამო ორდღიანი კონფერენცია "კულტურის პოლიტიკა" მთლიანად რუსულ ენაზე მიმდინარეობდა და ქართველი მონაწილეები დამტვრეული რუსულით თავს საბრალო მდგომარეობაში იგდებდნენ. ის, ვინც საერთოდ არ იცოდა რუსული, მათ გამოსვლას მოსკოველ სტუმრებს არ უთარგმნიდნენ.

მოსკოვიდან ჩამოსული "კულტურის პოლიტიკის ინსტიტუტის" და ფესტივალ "არტკლაზმას" წარმომადგენლების წინაშე ქართველი მონაწილეები (ძირითადად, გალერისტები და მხატვრები) განუწყვეტლივ ჩიოდნენ, რომ მათ, საწყლებს და უბედურებს, კულტურის სამინისტრო არ აფინანსებს; რომ ისინი ვერ ახერხებენ პოპულარიზაცია გაუწიონ თანამედროვე ქართველ მხატვრებს; რომ ქართველი ჩინოსნები მხოლოდ

თბილისის საერთაშორისო ბაზრობის ემბლემა.

კაკაბაძეს და ახვლედიანს ეტანებიან. როდესაც ერთი ქალბატონი გამოვიდა იმერეთის რეგიონიდან და თქვა, რომ მან შეძლო სახელმწიფოს დახმარების მოპოვება და კერძო პროექტი განახორციელა, ეს არ თარგმნეს - ნეგატიური ლეიტმოტივი ოდნავადაც რომ არ დაჩრდილულიყო.

თავიანთ გამოსვლებში მოსკოველები გარკვევით აღნიშნავდნენ, რომ მათ, როგორც არასამთავრობო ორგანიზაციებს, შეუძლიათ სახელმწიფო სტრუქტურებთან ურთიერთობა, მით უმეტეს, როცა საქმე ქვეყნის ინტერესს ეხება. "იმის გამო, რომ ჩვენ, როგორც არასამთავრობო ორგანიზაციას, არ შეგვიძლია ხელშეკრულება დავდოთ ევროსაბჭოსთან, დაიდო სამმხრივი ხელშეკრულება – ევროსაბჭოს, რუსეთის ფედერაციის კულტურის სამინისტროს და ჩვენს ინსტიტუტს შორის. მართალია, ამ ეტაპზე კულტურის სამინისტრო მხოლოდ მორალურად გვეხმარება, ჩვენთვის ესეც მეტად მნიშვნელოვანია," – თქვა "კულტურის პოლიტიკის ინსტიტუტის" პროგრამების დირექტორმა ელენა ზელენცოვამ.

კონფერენციაზე კულტურის სამინისტროდან არავინ მიიწვიეს, მაშინ, როცა საქმე ქვეყანაში კულტურის პოლიტიკის წარმართვას ეხება. კონფერენციაზე ერთადერთი სახელმწიფოს წარმომადგენელი იყო ნინო გუნია (თბილისის მერიიდან) და ისიც რაღაც საკუთარი ორგანიზაციის კოორდინატებს სთავაზობდა მოსკოველებს.

რაც შეეხება არტბიზნესის განვითარებას საქართველოში, რაც გალერისტებს და მხატვრებს ძალიან აწუხებთ, უპერსპექტივოდ გამოიყურება. კონფერენციაზე საქართველოში არტ-ბიზნესის განვითარების სამაგალითო ნიმუშად გალერეა "ორიენტი" მოიყვანეს - რომ გალერეა "ორიენტი" ყოველწლიურად ატარებს აუქციონებს. მაგრამ, ის არავის უთქვამს, რომ "ორიენტის" აუქციონები დახურულია და იქ დასწრების ექსკლუზიური უფლება მხოლოდ ქართველ ჩინოვნიკებს აქვთ. თუ რა ნამუშევარი და რამდენად გაიყიდა, ამას ვერავინ იგებს აუქციონის მომწყობებისა და მათი კლიენტების გარდა. საინტერესოა, საიდან უნდა დადგინდეს ნივთის საბაზრო ღირებულება ასეთი კონსპირაციის პირობებში. ხოლო, რამდენად სამართლებრივია ოფიციალურ კონფერენციაზე იმაზე საუბარი, თუ რომელი ქართველი მხატვრების ნამუშევრები იყიდება საქართველოს შავ ბაზარზე, თავად განსაჯეთ.

საინტერესოა, როგორ ხდება ქართული კულტურის უცხოელებისთვის გაცნობა. "კავკასია 2003"-ის ორგანიზატორებმა უეცრად კონფერენციაზე შემოიყვანეს ოზურგეთიდან ჩამოყვანილი ფოლკლორული ანსამბლი "პირველი სხივი". მოზარდების მიერ შესრულებულ ხალხურ-სუფრულ მელოდიებზე ანსამბლის ხელმძღვანელმა იქვე დაუარა; კულტურის სამინისტრო კი მოსკოვში "ქართული კულტურის დღეებზე," ქვეყნის სახის წარმოსაჩენად, ლელა წურწუმიას და დათო გომართელს წარადგენს.

მითიური დიუმა მონტე-კრისტოს სასახლეში

კითხვის ზეიმი 2003

ნათია ვადაჭკორია

საფრანგეთის კულტურის სამინისტროს მიერ 17, 18 და 19 ოქტომბერს დაგეგმილ "კითხვის ზეიმს", რომელიც წიგნისადმი მიძღვნილ ყველა ნაცნობ თუ ჩვენთვის უცნობ ღონისძიებებს (რომლებიც რაოდენობრივად 5 ათასს აღემატება) მოიცავს, თბილისის დიუმას ცენტრი ოთხი ლიტერატურული საღამოთი ეხმიანება. მათ შორისაა: შეხვედრა ალექსანდრე დიუმას სპეციალისტთან კლოდ შოპთან და ალექსანდრე დიუმას მეგობართა საზოგადოების გენერალურ მდივანთან შანტალ შემლასთან; ჟაკ დუალონის ფილმი – "ნატალი საროტი", ფრანსუაზა დიუმას – "ჟულიან გრაკი", და ბოლოს, მარგერიტ იურსენარის საღამო, რომელსაც მთარგმნელი მზია ბაქრაძე გაუძღვება.

თქვენს ყურადღებას უპირველესად დიუმას საღამოზე შევაჩერებ, მით უმეტეს, რომ ბოლო სამი დღეა ბატონი დიუმას და მისი ძეგლის შესახებ ქართული მედია არ დადუმებულა.

დიუმოლოგების – შანტალ შემლას და კლოდ შოპის მიერ მოწყობილ ლიტერატურულ საღამოზე, რასაკვირველია, საუბარი დიუმას საზოგადოებას და მწერლის ნაწარმოებებს შეეხებოდა.

მწერლის გარდაცვალებიდან ერთი საუკუნის შემდეგ, 33 წლის

კლოდ შოპი.

წინ, ალენ დეკოს მიერ დაარსებული დიუმას მეგობართა საზოგადოება მონტე-კრისტოს სასახლეში მდებარეობს. საზოგადოების დაარსებით სასახლესაც ეშველა, რადგან რეკონსტრუქცია ჩაუტარეს და დანგრევას გადაარჩინეს. დიუმას მეგობრები კი, ძირითადად, მწერლის ნაწარმოებების შესწავლით და გამოცემით არიან დაკავებულები.

მონტე-კრისტოს სასახლე, რომელიც პარიზიდან ოცი კილომეტრის დაშორებით მდებარეობს, განსაკუთრებულ და პრივილეგირებულ ადგილს წარმოადგენს, სადაც მუდმივად ეწყობა გამოფენები, ახალ გამოცემათა გაყიდვა, კონფერენციები და კოლოკვიუმები, რომლებიც მწერლის ცხოვრებას ან ნაწარმოებებს ეხება. სწორედ ამ ბოლო წლებში მოეწყო გამოფენები სახელწოდებით – "დედოფლის ყელსაბამი", "ეჟენ დელაკრუა", "გრაფი მონტე-კრისტო, დაუვიწყარი რომანი" და კოლოკვიუმი, რომელიც "სამი მუშკეტერის" და "გრაფი მონტე-კრისტოს" შექმნის 150 წლისთავს ეძღვნებოდა. XIX საუკუნის ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული მწერლის დაბადებიდან 200 წლისთავი შარშან, 30 ნოემბერს ფრანგებმა დიუმას ნეშტის პანთეონში გადასვენებით და უდიდესი ექსპოზიციით – "ალექსანდრე დიუმა, დიდების ორი საუკუნე" - აღნიშნეს.

გარდა ამისა, საზოგადოება ყოველწლიურ ბიულეტენს – "მუშკეტერს" გამოსცემს, რომელშიც ყველა სიახლეს იხილავთ, რაც ბოლო ხანებში მოხდა ან დაიწერა მწერლის ირგვლივ. აღარაფერს ვიტყვი უდიდეს ბიბლიოთეკაზე და ორ ინტერნეტ საიტზე, რომლებსაც, ასევე, დიუმას მეგობართა საზოგადოება ფლობს. ამჟამად დიდიე დეკუანის პრეზიდენტობით საზოგადოება და მისი წევრები, რომლებიც ყოველგვარი ხელფასის გარეშე მოღვაწეობენ, არაფერს იშურებენ, რათა დიუმას ნაწარმოებების ზიარებით დაუფლებული სიყვარულის გრძნობა არავის ჩაუხშონ და, პირიქით, კიდევ უფრო გაუღრმავონ.

თუმცა, დამეთანხმებით, როდესაც ისეთ დიდ მწერალზეა საუბარი, როგორიც ალექსანდრე დიუმაა, მხოლოდ საუბარი არ კმარა. არადა, მის ხსენებაზე ფრანგები ემოციებს ვერ იკავებენ. ფრანგებისა რა მოგახსენოთ და, დიუმა, მართლაც, ყველასთვის გასაგები, ადვილად აღსაქმელი და ახლობელი მწერალია, რომელიც თანაბრად დააინტერესებს ბავშვს, მოზრდილს თუ ზრდასრულ ადამიანს.

მითიური დიუმას შესახებ ამაღელვებელი და ემოციით დატვირთული საუბარი თბილისის დიუმას ცენტრში "მარიოტის" მიერ მოწყობილი, ასევე, დატვირთული "ა ლა ფურშეტით" დაგვირგვინდა.

ციფრულ დისკზე გადაწერილი ისტორია

ინგლისი მსოფლიო ჩემპიონია.

ახალგაზრდა მონარქი.

ყველაზე მხიარული ოთხეული.

ცხადია, ფოტოები, რომლებიც ამ წერილს ამშვენებს, ძალზე საინტერესოა, თანაც რამდენიმე კუთხით - ფოტოჟურნალისტური, ისტორიული და სუბიექტური მოსაზრებებით. ისინი დიდ შთაბეჭდილებას ახდენენ მათზე, ვისაც მერილინ მონრო ერთად აღებულ ყველა თანამედროვე ლამაზმანს ურჩევნია; ვინც დიდი "ბითლომანია"; ვინც ინგლისის ნაკრების გულშემატკივარია და 1966 წელი არასდროს დაავიწყდება; ვინც ომის ვეტერანია და ის წლები გუშინდელი დღესავით ახსოვს; და ბოლოს - ყველა, ვისაც ისტორიული ამბების გახსენება უყვარს.

თუმცა, როდესაც ფოტოების ცქერით იჯერებთ გულს, ალბათ, იმის გაგებაც მოგინდებათ, თუ როგორ და რატომ იქმნებოდა ეს ნამუშევრები. მით უფრო, რომ ამ ფოტოების ისტორია მსოფლიოში ერთ-ერთ უძველეს მედია-კომპანიასთან, "პატეს ბრიტანულ კინოს არქივთანაა" დაკავშირებული.

"პატეს არქივის" არსებობა 1890-იანი წლებიდან იწყება, როდესაც პარიზში შარლ პატემ მოძრავი სურათი გამოიგონა. თვითონ კომპანია კი ლონდონში 1902 წელს დაფუძნდა. 1910 წლისთვის უკვე გამოდიოდა მათი პერიოდული ახალი ამბების დღიური "პატეს გაზეთი". პირველი მსოფლიო ომის დასრულების შემდეგ კი მათ სხვადასხვა თემატიკის კინოჟურნალების გამოშვებაც დაიწყეს. 1930 წლიდან ძალზე პოპულარული იყო "გაზეთი", "პატეთოუნ უიქლი", "პატე ფიქთორიალ", "ევს ფილმ რევიუ". ამ კინოჟურნალებში შუქდებოდა ყველა მიმდინარე მნიშვნელოვანი მოვლენა – კულტურის, შოუბიზნესის, პოლიტიკის, სპორტის, ქალთა პრობლემების სფეროდან.

მე-20 საუკუნის პირველ წლებში დაწყებული "აღნუსხვის" პროცესი 1970 წელს დასრულდა – ამ წელს გამოვიდა ბოლო კინოჟურნალი. საბოლოოდ არქივში დაიდო საუკუნის პირველი ნახევრის უმნიშვნელოვანესი მოვლენების ამსახველი 3500-საათიანი კინოფირი - სულ 90 ათასი დამოუკიდებელი ისტორია.

ცხადია, კინოფირებს 1970 წლის შემდეგაც ყველა იყენებდა ისტორიულ ფილმებსა თუ ტელეგადაცემებზე მუშაობის დროს. თუმცა, მთელი არქივი ახლა პირველად ჩადეს ინტერნეტში. მათი დათვალიერება ნებისმიერ მსურველს შეუძლია, მაგრამ ხარისხიანი მასალის მიღება გარკვეული თანხა ღირს. სწორედ ამ დროს გამოჩნდა "როიტერსის" საინფორმაციო სამსახური, რომელმაც უზარმაზარი არქივის მცირე, მაგრამ ძალზე საინტერესო ნაწილი თავის მომხმარებლებს დაუგზავნა, თანაც ხარისხიანი ფოტოების სახით...

რაც შეეხება ინტერნეტში ჩადებულ კინოჟურნალებს, ისინი 35-მილიმეტრიანი ფირიდან ციფრულ ვიდეოზე გადაიტანეს. ამ საოცრად შრომატევადი სამუშაოს შესრულებას 50 ათასი საათი დასჭირდა.

ასე რომ, ახლა ყველა მსურველსა და პროფესიონალს შეუძლია მეოცე საუკუნის პირველი ნახევრის ისტორია დეტალური ვიზუალური მასალის საშუალებით სრულყოფილად დახატოს. პატეს არქივის ფირებს, რომელთაც კინოთეატრებში ჟურნალების სახით მთელი 60 წლის განმავლობაში უჩვენებდნენ, ახლა შემდეგ ინტერნეტ-საიტზე მიაკვლევთ: /http://www.britishpathe.com/. სხვათა შორის, საიტი აქვეყნებს ყველაზე პოპულარულ კლიპებსაც, რომელთა საშუალებითაც შეგვიძლია გავიგოთ, თუ რომელი ისტორიული მოვლენები აინტერესებს თანამედროვე საზოგადოებას ყველაზე მეტად. ესენია: "ტიტანიკის" ჩაძირვის დროს გადაღებული კადრები; ადოლფ ჰიტლერის კომენტარი ბისმარკის შესახებ; "ბითლზის" დაჯილდოება Help-ის გადასაღებ მოედანზე; მთელი 1940 წელი; ინგლისის საფეხბურთო ნაკრების გამარჯვება მსოფლიო ჩემპიონატზე და მასთან დაკავშირებული ამბები; ძველი ლოკომიტების განადგურებისა და ახლების შექმნის ამსახველი ფილმი; "როლინგ სტოუნზის" კონცერტი Hull ABC Cinema-ში; ლონდონის ცნობილი ხანძარი; ლონდონის აეროპორტში გადაღებული ფილმი, როდესაც ფანები ამერიკიდან დაბრუნებულ "ბითლზს" ელოდებიან; "ბითლზის" წევრების MBE-ის ორდენებით დაჯილდოება ბუკინგემის სასახლეში; ჩერჩილი ნიუ იორკში – ის "იმფაია სთეით ბილდინგის" ბოლო სართულზე დგას, ნიუ იორკს გადასცქერის და აღტაცებით ამბობს: "ამაზე მაღლა არსად ვყოფილვარ"...

იქვეა ფირი, რომელზეც ასახულია ელიზაბეტ ტეილორისა და რიჩარდ ბარტონის სეირნობა პარიზში; "რომეო და ჯულიეტას" 1920-იანი წლების დადგმა სერ ჯონ გილგუდით; ის ისტორიული ამბავი, როდესაც მარია კალასი კონცერტის წინ გადაწყვეტს, არ გავიდეს სცენაზე; ნახავთ სალვადორ დალისაც საკუთარი დიზაინით შექმნილი სამკაულით...

ასე რომ, თუ საიტს ეწვევით, ისტორიულ მოვლენებზე საკუთარი ცხელი ათეულის შედგენას თავადაც შეძლებთ.

GAP-ის ახალი სახე

რა აერთიანებს მადონას, მისი ელიოტსა და ნუცა კუხიანიძეს

ვერა ნეფარიძე

დაახლოებით, ერთი თვის წინათ ცნობილმა სავაჭრო ნიშანმა – GAP ხმაურიანად აღნიშნა, რომ მადონა მისი ახალი კოლექციის რეკლამირებას დასთანხმდა. ფოტოებთან ერთად მასმედიის საშუალებები ავრცელებდნენ ინფორმაციებს, რომლებიც აუცილებლად იუწყებოდნენ, რომ სავაჭრო ნიშნის საშემოდგომო კოლექციისთვის გადაღებებში, მადონას გარდა, ასამდე ცნობილი სახე და მოდელი მონაწილეობდა. მათ შორისაა პირველი ქართველი ჰოლივუდელი ნუცა კუხიანიძეც. ახლახან GAP-ის სარეკლამო ფოტოებზე ქართველი მსახიობის სახე გამოჩნდა.

ნუცა კუხიანიძემ ნიუ-იორკში Gap-ის საშემოდგომო კოლექციის სარეკლამო გადაღებებში, დაახლოებით, ექვსი თვის წინათ მიიღო მონაწილეობა. თვითონ მოდელობაზე, რასაკვირველია, არასდროს უფიქრია - არც ამჯერად. "საქმე" პირადმა აგენტმა შესთავაზა. "რადგანაც ვმუშაობ, იქიდან გამომდინარე, რასაც ჩემი აგენტი შემომთავაზებს, ხან ვთანხმდები, ხანაც - არა. ამ შემთხვევაშიც დავთანხმდი, გადამიხადეს და მივიღე მონაწილეობა. Gap კი მაგარია, ბავშვობაში ხშირად მეცვა ამ ფირმის ტანსაცმელი, მაგრამ... რაღაც უცნაურად მეჩვენება", - თბილისში ნუცა კუხიანიძეს ეუხერხულება კიდეც ამ თემაზე საუბარი. "ეს რომ იყოს რაიმე ახალი კინოპროექტი, კიდევ მესმის, მაგრამ ინტერვიუ Gap-ის რეკლამის გამო..." შესაძლოა, ქართველი მსახიობი მართალიც იყოს, რომ არა ერთი მნიშვნელოვანი დეტალი: პირველი ჰოლივუდელი ქართველი სამშობლოში იმდენად პოპულარულია, ვფიქრობთ, მასთან დაკავშირებული ყოველი სიახლე საზოგადოებას აინტერესებს, მით უმეტეს, თუ ეს დაკავშირებულია ისეთ ცნობილ სავაჭრო ნიშანთან, როგორიცაა Gap, და რომლის ახალი სახეებიც, ნუცას გარდა, არიან: მადონა, მისი ელიოტი და ასამდე სხვა, შოუ-ბიზნესის სამყაროდან ცნობილი ადამიანი, მათ შორის - მოდელებიც.

გააგრძელებს თუ არა სარეკლამო საქმიანობას მომავალში, ამაზე ნუცა ნაკლებად ფიქრობს: "ასეთ რამეებს თვითონ არ ვგეგმავ. თუ კარგი წინადადება იქნება, რატომაც არა". როგორც თავად გვითხრა, ნუცა კუხიანიძე უფრო სამსახიობო კარიერით არის დაკავებული და არის კიდევ რაღაც, რაც ჯერ საქმიანი პარტნიორებისთვის არც გაუმხელია – თეატრალურ სცენაზე თამაში. "ზუსტად გუშინ ვფიქრობდი, როდესაც გავიგე, რომ რობიკო სტურუა "ვეფხისტყაოსანს" დგამს. დიდი სიამოვნებით ვცდიდი თავს თეატრალურ სცენაზე. კინოში მაინც რეჟისორი და მონტაჟი ქმნის მსახიობს. საინტერესო იქნებოდა; მგონია, რომ მომეწონება", - გვითხრა ნუცამ. თუმცა, მას კარგად ესმის, რომ თბილისში სპექტაკლზე მუშაობა აქ გარკვეული ხნით დარჩენას გულისხმობს, რაც, ალბათ, კიდევ უფრო გაანერვიულებს ნუცას ამერიკელ აგენტს. "ძალიან ხშირად ჩამოვდივარ თბილისში, ახლაც მირეკავენ და მეუბნებიან, რომ იქ უნდა ვიყო".... მაგრამ, თუკი ასეთ წინადადებას მიიღებს, უმტკივნეულოდ გადაწყვეტს თავად.

ნუცა კუხიანიძე ამჯერად ლევან თუთბერიძის ფილმში – "მოგზაურობა ყარაბაღში" მონაწილეობის მისაღებად არის ჩამოსული. როგორც ცნობილია, გადაღებები წალკაში მიმდინარეობს. ნუცას ამ ფილმზე სამუშაოდ ერთი დღე დარჩა, რის შემდეგაც ისევ ლოს-ანჯელესში გაემგზავრება. "ამ ფილმში მონაწილეობას ორი ფაქტორის გამო დავთანხმდი. პირველ რიგში, არ მინდა, ისე გამოვიდეს, თითქოს, აქედან წავედი და არაფერი აქაური აღარ მაინტერესებს; და, რაც მთავარია, ძალიან მომეწონა სცენარი. მინდა, რომ ამ ფილმის ახალგაზრდა პროდუსერებს გამოუვიდეთ ეს საქმე, რომ ამას შემდეგ მომდევნო ნაბიჯები მოჰყვეს".

"მოგზაურობა ყარაბაღში" არაა ერთადერთი კინოპროექტი, რითაც ახლა ქართველი მსახიობია დაკავებული. ჯერ კიდევ ნიკ ნოლტის თბილისში ჩამოსვლისას გავრცელდა ინფორმაცია, რომ კინოთეატრ "ამირანში" ნუცას მონაწილეობით კიდევ ერთი ფილმის ქართული პრემიერა გაიმართებოდა, რომელზეც ცნობილ ამერიკელ მსახიობს ჯერემი აირონსსაც მოიწვევდნენ. ალბათ, ასეც იქნება, მაგრამ რადგანაც ჯერ ამ ფილმის გადაღება არ დასრულებულა, ქართული კინოს სამყაროში ამ მნიშვნელოვან მოვლენას ჯერ არ უნდა ველოდოთ. საუბარია რეჟისორ ნინა მიმიცას ნამუშევარზე - "მატილდა". სხვათა შორის, ეს ფილმი ამ ქალბატონის პირველი სრულმეტრაჟიანი მხატვრული ფილმი იქნება. "კარგი ფილმი გამოდის, უბრალოდ, იტალიელები იღებენ და ქართველებივით არიან. ვერ აბამენ თავს. დამონტაჟებაც დაწყებულია. ორი დღე დარჩა და იმ ორი დღის გამო ფილმი არ მთავრდება", - ამბობს ნუცა კუხიანიძე. გადაღებები ჩერნოგორიაში დაიწყეს, შემდეგ რომში გაგრძელდა და, ჩანაფიქრის მიხედვით, ხორვატიაში უნდა დასრულდეს. ქართველი მსახიობი ფილმში ერთ-ერთ მთავარ როლს ასრულებს და როგორც გვითხრა, ეს როლი მის კარიერაში, ალბათ, ყველაზე საინტერესო (ნუცას გმირი საკმაოდ ემოციური გოგონაა) იქნება.

ბეღურა სახურავზე

მარად ედიტ პიაფი

გარდაცვალებიდან ორმოცი წლის შემდეგ ედიტ პიაფს, საფრანგეთის უდიდეს მომღერალს აღორძინების ხანა დაეწყო – მის თაყვანისმცემლებს პიაფის ახალი ფირფიტების მოსმენის საშუალება მიეცათ.

ის საშინელ სიღატაკეში დაიბადა, ქუჩაში გაიზარდა და, რაც ყველაზე უსიამოვნოა, ედიტი არასოდეს არავის ჰყვარებია. მაგრამ, სიცოცხლის არნახული სიყვარულით და სიყვარულის არნახული წყურვილით დაჯილდოებული ეს ერთი ციდა ქალი მაინც უდიდესი ვარსკვლავი, საფრანგეთის საამაყო მომღერალი გახდა. დღესაც, მისი გარდაცვალებიდან 40 წლის თავზე, ედიტ პიაფს პატივისცემით იხსენებენ, ბაძავენ, თუმცა მისი ბადალი მაინც ვერავინ გახდა.

1963 წელს, როცა ედიტი 47 წლის ასაკში გარდაიცვალა, ქუჩაში 40 ათასი ადამიანი გამოვიდა – ინტელექტუალებიცა და უბრალო ხალხიც. ყველაზე საყვარელი მომღერლისა და მსახიობის სხეული პარიზელებმა დიდი პატივით მიაბარეს მიწას.

მისი გარდაცვალების დღის, 10 ოქტომბრის აღსანიშნავად, ფირმა EMI-მ შანსონის ლეგენდის სიმღერების ახალი ჩანაწერები გამოუშვა.

ორ კომპაქტ-დისკზე ედიტის "საუკეთესოა" წარმოდგენილი: La vie en rose, Milord; პაწაწინა, 147 სანტიმეტრის სიმაღლის ქალის სიცოცხლის ჰიმნი - Non, je ne regrette rien. გარდა ამისა, კრებულები პიაფის თაყვანისმცემელთა უმრავლესობისთვის უცნობ ჩანაწერებსაც შეიცავს, მაგალითად, 50-იან წლებში ნიუ იორკის კარნეგი ჰოლში გამართული კონცერტის ცალკეულ ნაწილებს.

როგორც ჩანს, ედიტ პიაფის ხელოვნება მარადიულ ღირებულებათა რიგებში დგება. არადა, ოდესღაც ამას ვერავინ წარმოიდგენდა – თუნდაც, მისი წარმოშობის გამო. რა პერსპექტივა უნდა ჰქონოდა ქუჩის აკრობატის და უყოფაქცევო მომღერლის ქალიშვილს? ლეგენდას თუ ვერწმუნებით, ედიტი პარიზის მუშათა უბანში, წვიმით დასველებულ ქუჩაში, ფარანის ქვეშ მოევლინა ქვეყანას; ერთმა კირკიტა ბიოგრაფმა კი აღმოაჩინა, რომ პიაფი ღატაკთა ჰოსპიტალში დაიბადა. რა განსხვავებაა? - ცხადია, რომ მის ოჯახს არ ულხინდა.

ეს კი დანამდვილებითაა ცნობილი, რომ ის ნორმანდიაში იზრდებოდა - ნათესავებთან, საროსკიპოში. ავადმყოფი ბავშვი იყო, სულ სურდო ჰქონდა, და ერთხელ დაბრმავებულა კიდეც. მის გადასარჩენად უძველესი პროფესიის წარმომადგენელი ქალბატონები გამოპრანჭულან და თავიანთ უფროსთან ერთად წმინდა ტერეზას მიახლებიან მონასტერში ერთადერთი თხოვნით – პატარასთვის თვალის ჩინი დაებრუნებინა. წმინდა ტერეზას დამსახურება იყო, თუ მეძავების ერთობლივი ძალისხმევისა, არავინ იცის, მაგრამ ედიტს თვალი აეხილა; ყოველ შემთხვევაში, მისმა იმპრესარიომ, ლუის ლეპლემ როცა იპოვნა, სიბრმავისა არაფერი ეტყობოდა.

ლუისმა ის ქუჩაში აღმოაჩინა. ჩანს, გოგონას ხმამ მასზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. მანაც იქვე შესთავაზა ღამის კლუბში მუშაობა. სწორედ მან დაარქვა ედიტს პიაფი, პატარა, თავხედი ბეღურა.

თავიდან ბეღურას არ გაუმართლა – ლეპლე მოკლეს, უსამართლო ბრალდების შიშით პიაფი პროვინციაში გაიქცა. დედაქალაქში მხოლოდ კარგა ხნის შემდეგ დაბრუნებულმა პიაფმა "საკუთარი" ავტორები აღმოაჩინა - ისინი, ვინც სწორედ იმას სთავაზობდნენ, რაც ედიტმა ყველაზე კარგად იცოდა და რაც ყველაზე მეტად სწყუროდა: სიყვარული.

მას ყველაზე ბანალური oh la la, l'amour-ის შესრულება ისე შეეძლო, რომ მსმენელს გული უჩერდებოდა. ედიტი ისეთი თავგანწირვით უგალობდა სიყვარულს, რომ ეს განცდა სხვებისთვისაც ხელშესახები ხდებოდა.

უცნაური ისაა, რომ ედიტს უამრავი სასიყვარულო თავგადასავალი ჰქონდა და უამრავი საყვარელიც ჰყავდა, მაგრამ არასოდეს განუცდია საპასუხო სიყვარული. ვერც ჟორჟ მუსტაკიმ და ვერც ივ მონტანმა ვერ გაუძლეს ამ მომღერალთან და პიროვნებასთან კონკურენციას. ისინი ედიტისგან სიმართლეს სწავლობდნენ, მას კი მოტყუებულს ტოვებდნენ.

ედიტის ცხოვრების უდიდესი ტრაგედია იყო ფრანგ მოკრივესთან, მარსელ კერდანთან ურთიერთობა. 1949 წელს ნიუ იორკში საყვარელი მამაკაცის მომლოდინე პიაფმა მას, გემის ნაცვლად, თვითმფრინავით მგზავრობა ურჩია. შეყვარებული ქალის მიერ შერჩეული თვითმფრინავი ავიაკატასტროფაში დაიღუპა.

ცხოვრების ბოლოს კი, როცა ედიტ პიაფი მძიმედ დაავადდა - წამლების, ალკოჰოლისა და ნარკოტიკებისგან მისგან აჩრდილილა დარჩა, ის ახალგაზრდა, ლამაზ კაცს შეხვდა. პარიკმახერი თეოფანის ლამბუკასი სულ მალე მომღერლად, თეო სარაპოდ იქცა. სწორედ მასთან ერთად შეასრულა ედიტმა პარიზის "ოლიმპიაში" "რაში გვარგია სიყვარული".

მართლაც, რაში გვარგია?

ვარსკვლავის სახლი

"ცუდი ბიჭები-2"-ის წარმატებული გამოსვლის შემდეგ უილ სმიტის ფანებს კიდევ ერთი სასიხარულო ამბავი ელით. სმიტი თავის მეუღლესთან, ჯადა პინკეტ სმიტთან ერთად სიტკომს "ჩვენ"-ს აკეთებს, რომელიც, ნაწილობრივ, სმიტების რეალურ ცხოვრებაზეა დაფუძნებული და რომელშიც წყვილი ხანდახან გამოჩნდება კიდეც.

პარალელურად, სმიტები ფართოვდებიან. სანამ მალიბუ-სანტა მონიკას მთებში 100-აკრიანი რანჩო აშენდება, ისინი სან ფერნანდოს ხეობაში დასახლდნენ; ამ დროებით სახლში მათ 3.6 მილიონი დოლარი გადაიხადეს.

სახლს ექვსი საძინებლის, ექვსი სააბაზანო ოთახის, მედია-ოთახის, ღვინის სარდაფის, საკუჭნაოს, აუზისა და პარკის გარდა, აქვს ღია ცის ქვეშ მოწყობილი სამზარეულო და სპეციალური, უზარმაზარი ღუმელი პიცის საცხობად. იქვეა სტუმართა სახლიც.

ფეხბურთი

ლუის ენრიკე "ბარსელონას" ადმინისტრაციულ პოსტზე დარჩება

ლუის ენრიკეს თანამდებობას სთავაზობენ.

ესპანურმა "ბარსელონამ" დაამტკიცა, რომ თავის ვეტერანებზე ზრუნავს. ამ დღეებში კატალონიურ პრესაში გაჩნდა ცნობა იმის შესახებ, რომ "ბარსას" 36 წლის ვეტერანი ლუის ენრიკე საფეხბურთო კარიერის დასრულებას აპირებს. ორშაბათს "ბარსას" პრესსამსახურმა ეს ინფორმაცია ოფიციალურად დაადასტურა. ამაზე ადრეც საუბრობდნენ. ყოველ შემთხვევაში, ლუის ენრიკე აცხადებდა, რომ მუდმივი ტრავმების გამო დაიღალა და პენსიაზე გასვლაზე იფიქრებს.

როგორც ჩანს, ლუის ენრიკემ გადაწყვიტა, დაასრულოს საფეხბურთო კარიერა. "ბარსელონა" კი აპირებს, თავისი ერთგული ფეხბურთელი დაასაჩუქროს – მას კლუბში ერთ-ერთ ადმინისტრაციულ პოსტს სთავაზობს.

შეგახსენებთ, რომ ლუის ენრიკე 1996 წელს მადრიდის "რეალიდან" "ბარსელონაში" გადავიდა და მას შემდეგ კატალონიის სიამაყის ღირსებას იცავდა. ბევრი საუბრობდა ლუისის შეუპოვრობასა და ფეხბურთისადმი ერთგულებაზე. როგორც ჩანს, ლუის ენრიკეს ეს თვისებები "ბარსელონას" ბოსებმაც დაინახეს და მას ახალი სტატუსით კლუბში დარჩენა შესთავაზეს.

უელსს მოსკოვური სიცივე აფრთხობს

ევროპის ჩემპიონატის გადამწყვეტი მატჩების კენჭისყრამ სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვა რეზონანსი გამოიწვია. მაგალითად, რუსეთი აღფრთოვანებულია იმით, რომ უელსთან ექნება საქმე. ესპანეთისა და ჰოლანდიისთვის სასურველი მეტოქე საერთოდ არ არსებობდა. ამ ნაკრები გუნდების მწვრთნელებმა დაახლოებით ერთი და იგივე კომენტარი გააკეთეს. ამ ეტაპზე სუსტი გუნდი არ არსებობს, ამიტომ ყველა მეტოქესთან სერიოზული ბრძოლა მოგვიწევს. დაახლოებით ასეთი იყო მათი კომენტარი. მომავალი მეტოქის ვინაობა მშვიდად მიიღო ლატვიის წარმომადგენელმაც. ბალტიისპირეთში მიიჩნევენ, რომ გუნდმა უკვე გმირობა ჩაიდინა, როცა ჯგუფიდან გავიდა. ამ ეტაპზე კი ნებისმიერი მეტოქე სერიოზულიაო.

უელსში კი ინფორმაციას რუსეთის ნაკრების მეტოქეობის შესახებ განსაკუთრებული რეზონანსი არ გამოუწვევია. ეს გარკვეულწილად იმ ფაქტმაც განაპირობა, რომ ბრიტანეთში კიდევ ორი ძლიერი გუნდი არსებობს - ინგლისისა და შოტლანდიის სახით. ბრიტანულ პრესაში დიდი ადგილი დაეთმო ბრიტანეთში ყველაზე ძლიერი ნაკრების - ინგლისის გასვლას ევროპის ჩემპიონატის ფინალურ ეტაპზე. პრინციპში, არც შოტლანდიას დაჰკლებია საგაზეთო ფართი, რადგან მისი მეტოქე ჰოლანდიის გუნდი პოპულარობით ბევრად აღემატება უელსის მეტოქეს - რუსეთის ნაკრებს.

შესაბამისად, უელსსა და რუსეთს არცთუ ისე დიდი ადგილი დაეთმო. ყველა სტატიის ერთგვარი ლაიტმოტივი კი დაახლოებით ასე ჟღერდა - "მეტოქე საჩუქარი არ არის, მაგრამ ჰოლანდიას მაინც სჯობს".

"ჩვენ არცთუ სახარბიელო მეტოქე გვერგო - BBC-სთვის მიცემულ ინტერვიუში განაცხადა უელსის ნაკრების მწვრთნელმა მარკ ჰიუზმა, - მაგრამ მაინც კმაყოფილნი ვართ, რადგან შეიძლებოდა, უარეს გუნდებთან გვქონოდა საქმე. მით უფრო, რომ რუსებთან განმეორებით მატჩს შინ ვთამაშობთ და ზუსტად გვეცოდინება, რა გვინდა. რუსებს უაღრესად ნიჭიერი ფეხბურთელებით დაკომპლექტებული გუნდი ჰყავთ, მაგრამ ჩვენც გვაქვს იმის რეალური შანსი, რომ პორტუგალიაში მოვხვდეთ".

უფრო ოპტიმისტურად გამოიყურებოდა ჰიუზის თანაშემწე ერიკ ჰართსონი. თურმე, მას ჯერ კიდევ ოთხი კვირის წინ დაესიზმრა, რომ უელსს რუსეთის ნაკრები შეხვდებოდა. თუმცა, ჰართსონი მაინც ვერ მიხვდა, სიზმარი გამარჯვების ტკბილი ნიშანი იყო თუ კოშმარი. სიზმრის შესახებ ჰართსონმა თავის შოტლანდიელ კოლეგას, რაინერ ბონჰოფს უამბო. მან კი განაცხადა, რომ სიზმარში კარგი მეტი იყო, ვიდრე ცუდი.

უელსის ნაკრების ფეხბურთელებს უფრო ის ადარდებთ, რომ ნოემბერში მოსკოვში საკმაოდ ცივა. ამის შესახებ თავისი შეშფოთება გამოთქვა რაიან გიგზმა. გუნდის კაპიტანმა გარი სპიდმა კი განაცხადა, რომ უნდა ვუფრთხილდეთ არა მარტო ამინდს, არამედ, ზოგადად, მოსკოვურ მატჩს. უელსის ნაკრებს ისიც ანაღვლებს, რომ რუსეთის გუნდმა ძალიან კარგად ჩაატარა საშინაო შეხვედრები. ამიტომ უელსელებმა უმთავრეს მიზნად დაისახეს ის, რომ მოსკოვში რუსების ზეწოლას გაუძლონ. განმეორებით მატჩში კი საკუთარ "მილენიუმ სტედიუმზე" 70 000 ერთგული ქომაგის თანდასწრებით საწადელს მიაღწიონ.

TV-სპორტი

ოთხშაბათი. 15 ოქტომბერი

НТВ + ФУТБОЛ
13:00 თავისუფალი დარტყმა
13:15 23:45 ახალი სეზონის საუკეთესო მატჩები. ინგლისის ჩემპიონატი. "ლივერპული" – "ჩელსი"
15:00 ჩემპიონთა ლიგის ჰიტ-აღლუმი
16:45 თავისუფალი დარტყმა
17:00 "პოსტსკრიპტუმი"
17:30 ახალი სეზონის საუკეთესო მატჩები. გერმანიის ჩემპიონატი. "ბავარია" – "ბაიერი"
19:15 "ცხრიანი"
19:30 "წვრილმანები". შესარჩევი ციკლი
20:00 "FUTBOL MUNDIAL"
20:30 სახვალიო ტელეპროგრამა
20:40 თავისუფალი დარტყმა
20:55 "დარტყმა გოლისთვის"
21:10 ჩემპიონთა ლიგის ჰიტ-აღლუმი
22:55 "ტოტალიზატორი". რუსეთის ჩემპიონატი. 28-ე ტური
23:10 რუსეთი – საქართველო. წვრილმანები
23:40 ახალი სეზონის საუკეთესო მატჩები. პორტუგალიის ჩემპიონატი. "პორტუ" – "სპორტინგი"
01:25 "დარტყმა გოლისთვის"

НТВ + СПОРТ
11:00, 14:15, 16:45, 19:30, 22:15 პრესცენტრი
11:15, 19:45 "ოლიმპის შვილები"
11:20, 14:30 აერობიკა
11:45 ჩოგბურთი. "Masters Series". მადრიდი
13:15 ვარსკვლავური სამშაბათი
14:55 კალათბურთი. ევროლიგა ფიბა. "ხიმკი" (რუსეთი) – "ლიმასოლი" (კვიპროსი)
16:30 "კეგლის დროა"
17:00 ჩოგბურთი. "Masters Series". მადრიდი. პირდაპირი ტრანსლაცია
18:45 "NHL-პლუსი"
19:00 "ნადირობის სეზონი"
19:50 სახვალიო ტელეპროგრამა
20:00 ჭადრაკი. ევროპის გუნდური ჩემპიონატი ბულგარეთში
20:30 "Power week – NHL-ის კვირა"
21:00 "ათენის გზაზე"
22:00 "NHL-პლუსი"
22:30 ჩოგბურთი. "Masters Series". მადრიდი. პირდაპირი ტრანსლაცია
00:10 ტრიატლონი. მსოფლიო თასი უნგრეთში
01:00 ახალი ამბები
01:15 "Power week – NHL-ის კვირა"

EUROSPORT
11:30 რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი სან რემოში
12:30 ოლიმპიური თამაშები
13:00 კრივი. საერთაშორისო ასპარეზობა
14:30 მულტისპორტი
15:00 სპიდვეი. ნორვეგიის გრან-პრი
16:00 ფეხბურთი. ევრო-2004
17:30 ჩოგბურთი. WTA ტურნირი შვეიცარიაში
20:30 ფეხბურთი. ევრო-2004
21:30 ჩოგბურთი. WTA ტურნირი
23:00 "ოლიმპიური თამაშები"
23:30 მულტისპორტი ოთხშაბათობით
23:45 გოლფი. PGA ტურნირი აშშ-ში
00:45 გოლფი. ჩელენჯ ტური
01:15 აფროსნობა
01:45 ახალი ამბები
02:00 ფეხბურთი. უეფა
04:00 მულტისპორტი
04:15 ახალი ამბები

ვინ იხეირა ფერდინანდის გულმავიწყობით?

აკა ტონია

თურქეთში მოპოვებული ერთი ქულით (0:0) ინგლისის ნაკრებმა ევროპის ჩემპიონატის საგზური გაინაღდა. თუმცა, ამ წარმატებამ სულაც ვერ მოახერხა, ინგლისელთათვის რიო ფერდინანდის ირგვლივ ატეხილი დოპინგ-სკანდალი დაევიწყებინა.

რიო ფერდინანდის მიერ გაცდენილი დოპინგ-ტესტის გამო ატეხილი აურზაურით ერთმა ადამიანმა მაინც შეძლო, სარგებელი ენახა. ეს გახლავთ ჯონ ტერი. "ჩელსის" მცველი თურქეთთან მატჩამდე რამდენიმე დღით ადრე ვერაფრით წარმოიდგენდა, რომ ფერდინანდის ირგვლივ ატეხილი სკანდალი მისი პირადი წარმატების საწინდარი გახდებოდა.

როდესაც დოპინგ-ტესტზე დაგვიანებისთვის რიო ფერდინანდს თურქეთში თამაში აუკრძალეს, ინგლისის ნაკრების დაცვის ცენტრში სწორედ ჯონ ტერიმ დაიკავა ადგილი. მან ამ მატჩში ისე ითამაშა, თითქოს მთელი ცხოვრების მანძილზე თურქი თავდამსხმელების იმედის გაცრუების მეტი არაფერი უკეთებია. მატჩი ფრედ, 0:0 დასრულდა. ინგლისის ნაკრები პირდაპირი გზით მოხვდა პორტუგალიაში, თუმცა, ინგლისური ფეხბურთი მაინც არ არის ზეიმის გუნებაზე.

ჯონ ტერიმ ფერდინანდის დაუდევრობით ისარგებლა.

მივყვეთ თანმიმდევრობით. პირველად იყო "მანჩესტერ იუნაიტედის" ფეხბურთელის, რიო ფერდინანდის მიერ დავიწყებული დოპინგ-ტესტი. პრემიერ-ლიგის ყველაზე ძვირად ღირებულ მცველს დილის ვარჯიშის წინ ინგლისის ფეხბურთის დოპინგ-კონტროლიორებმა მიაკითხეს და აუწყეს, რომ მათ მისი შარდის შემოწმება ჰქონდათ დავალებული. არჩევანიც შესთავაზეს: შარდის ჩაბარება ვარჯიშის დაწყებამდე ან მისი დასრულებისთანავე შეეძლო. ფერდინანდმა მეორე ვარიანტი აირჩია. თუმცა, ვარჯიშის შემდეგ აღარ გახსენებია, რომ შარდი ჰქონდა ჩასაბარებელი, სხვა საქმეები ჰქონდა.

ასე იყო თუ ისე, ვარჯიშის შემდეგ ფერდინანდი, იმის ნაცვლად, რომ ტუალეტში წასულიყო, მაღაზიებისკენ გაუყვა. დოპინგკონტროლიორები კი, ცარიელი სინჯარებით ხელში, "მანჩესტერ იუნაიტედის" საწვრთნელ ბაზაზე დაეძებდნენ ფერდინანდს... "მანჩესტერის" ხელმძღვანელობამ იგრძნო, რომ საქმე სერიოზულადაა და ფერდინანდს ტელეფონზე ურეკავდნენ. მას კი ტელეფონი გამორთული ჰქონდა. კონტროლიორები "მანჩესტერის" საწვრთნელ ბაზაზე დოპინგ-ტესტის საბოლოო ვადის ამოწურვამდე იცდიდნენ, შემდეგ კი გაუჩინარდნენ.

შედეგი? ინგლისის ფეხბურთის ფედერაციის კანონები მკაცრია. იმას, ვინც დოპინგ-ტესტზე არ გამოცხადდება, ისევე ექცევიან, როგორც დოპინგის მომხმარებლებს. უმაღლესი სასჯელი ორწლიანი დისკვალიფიკაციაა. ასეთი განაჩენის გამოტანის შემთხვევაში, "მანჩესტერის" 45 მილიონი ევროს ღირებულების მცველი ერთ ღამეში დაკარგავდა თავის ფასს. ეს საკმარისი მიზეზი იყო იმისთვის, რომ "მანჩესტერის" ხელმძღვანელობა იმავე დღეს შეხმიანებოდა ფეხბურთის ფედერაციას. თავის მხრივ, "მანჩესტერთან" "დალაპარაკების" აუცილებლობას ფედერაციაც გრძნობდა, რადგან თურქეთთან მატჩი კარს იყო მომდგარი, ფერდინანდი კი ნაკრების წევრია. იმის გამო, რომ ფედერაციას ფერდინანდის დაკარგვა არ უნდოდა, მომავალი მატჩის შემადგენლობის გამოცხადება მათ ორჯერ გადადეს, თუმცა, ფერდინანდს ახსნა-განმარტებისთვის არ ეცალა.

ამის შემდეგ ფეხბურთის ფედერაციამ გააკეთა ის, რაც უნდა გაეკეთებინა: ფერდინანდის გვარი განაცხადიდან ამოიღო. ერთი შეხედვით კანონიერი გადაწყვეტილება ბუნტის მიზეზი გახდა: ინგლისელმა ფეხბურთელებმა თავი შეურაცხყოფილად იგრძნეს. რიო ფერდინანდის თანაგუნდელი გარი ნევილი მეგობრებს გაფიცვისაკენ მოუწოდებდა. ინგლისის ნაკრების დანარჩენმა წევრებმა ნევილს უყოყმანოდ აუბეს მხარი და თურქეთის წინააღმდეგ მატჩის ჩაშლით იმუქრებოდნენ – "ან დაგვიბრუნებთ ფერდინანდს, ან არ ვითამაშებთ".

ფეხბურთელებმა აშკარად ვერ გათვალეს, რა რეზონანსი შეიძლებოდა მოყოლოდა მათ ქმედებას. სოლიდარობის გამოცხადების ნაცვლად, ინგლისური პრესა მათ დაუპირისპირდა. "თავი ვინ გგონიათ, ვინ ხართ?" – წერდა გაზეთი "მირორი". მცდარი განცხადება გააკეთა ფეხბურთელთა პროფკავშირების თავმჯდომარემ გორდონ ტეილორმაც – "ფეხბურთის ფედერაციას ადრეც ვაფრთხილებდი, რომ "მანჩესტერ იუნაიტედის" მსგავსი კლუბის წინააღმდეგ გალაშქრება დაუშვებელია!"

ნაკრების მწვრთნელი სვენ გორან ერიქსონი, როგორც ყოველთვის, ახლაც თავის დიდ სათვალეს ამოეფარა და ნეიტრალიტეტის შენარჩუნება სცადა. ერიქსონი მძიმე მდგომარეობაში აღმოჩნდა: ხელფასს ფედერაცია უხდის, მაგრამ მას არც საკუთარი ფეხბურთელების წინააღმდეგ შეეძლო გალაშქრება. მისი პოზიცია მოკლედ ასე შეიძლება დავახასიათოთ: "ერთი მხრივ, მეორე მხრივ..."

მთავარი კი ის გახლავთ, რომ შვედ მწვრთნელს ინგლისელ ვარსკვლავებში არავითარი ავტორიტეტი არა აქვს. ასეთი რამ არასოდეს მოხდებოდა ალექს ფერგიუსონის გუნდში. ფეხბურთელებმა კარგად იციან, რომ ფერგიუსონის წინააღმდეგ ბუნტის ატეხვას მშიერი ლომებით სავსე გალიაში ყოფნა სჯობს. დაუცველ და უსუსურ ერიქსონს მხსნელად დევიდ ბექჰემი გამოეცხადა. ნაკრების კაპიტანმა თანაგუნდელებს ურჩია, მიწაზე დაშვებულიყვნენ და თურქეთის წინააღმდეგ მატჩისთვის მომზადებულიყვნენ. ბექჰემის ავტორიტეტი ერიქსონისაზე დიდი აღმოჩნდა...

ამ ისტორიის შედეგი ასეთია: გარი ნევილის, სვენ გორან ერიქსონისა და პროფკავშირების თავმჯდომარის გორდონ ტეილორის იმიჯი "დავიწყებული შარდის ანალიზის" ამბავმა შეიწირა. "ჩელსის" მცველმა ჯონ ტერიმ კი ფერდინანდის გულმავიწყობის გამო ინგლისის ნაკრებში ადგილი გაინაღდა.

„ბერნის სასწაული" კინოფირზე გაცოცხლდა

გერმანელებმა 1954 წლის მსოფლიო ჩემპიონებზე მხატვრული ფილმი გადაიღეს

ფეხბურთი კინოხელოვანთა ყურადღებით დიდად არ არის განებივრებული. ჰოლივუდი, ძირითადად, ბეისბოლს, ამერიკულ ფეხბურთს, ავტორბოლებსა და სპორტის სხვა, უფრო ამერიკულ სახეობებს სწყალობს. "ნამდვილი", ევროპული ფეხბურთი კი ჩრდილშია.

1954 წლის მსოფლიო ჩემპიონატს გერმანელები დღემდე იხსენებენ. მათი ნაკრები პირველად სწორედ მაშინ გახდა მსოფლიო ჩემპიონი. საფეხბურთო სამყაროსთვის ეს სიურპრიზი იყო. გერმანელებმა იმ ჩემპიონატის ფინალს "ბერნის სასწაული" შეარქვეს. ახლა კი "ბერნის სასწაული" კინოთეატრებშიც გამოვიდა. გერმანელმა რეჟისორმა ზონკე ვორტმანმა 1954 წლის მსოფლიო ჩემპიონებს ფილმი მიუძღვნა და მას "ბერნის სასწაული" უწოდა.

გთავაზობთ ინტერვიუს მსახიობ პეტერ ლომაიერთან, რომელიც ამ ფილმში მთავარ როლს ასრულებს.

- ჰერ ლომაიერ, თქვენ ფეხბურთის დიდი გულშემატკივარი ბრძანდებით. "ბერნის სასწაულში" თამაშით თქვენი ოცნება ახდა?

- ყოველთვის, როდესაც მესმის, რომ გერმანიაში ფეხბურთის თემაზე ფილმს იღებენ, ყურებს დავცქვეტ ხოლმე. ეს პროექტი რომ ჩემს გარეშე განხორციელებულიყო, ალბათ, დარდისგან მოვკვდებოდი. როდესაც ამ ფილმის შესახებ შევიტყვე, მაშინვე გავიფიქრე: ფეხბურთი, 1954 წელი, სულ ცოტა, 11 ფეხბურთელი – მათგან ერთ-ერთი აუცილებლად მე უნდა ვყოფილიყავი.

- რომელი როლი უფრო გინდოდათ, ფრიც ვალტერის თუ ჰელმუტ რანის?

- გარეგნული სხვაობის გამო ჰელმუტ რანის განსახიერებას ვერ შევძლებდი. თუმცა, არც ამ როლისთვის ვარ ზედგამოჭრილი. ომის შემდეგ იმ გუნდის ყველა წევრი უკვე ხანდაზმული იყო. ბოლოს იმაზეც თანახმა ვიყავი, რომ არც ერთი ფეხბურთელის როლი არ მეთამაშა. კარგი საფეხბურთო სცენა ხომ ჩემს პერსონაჟსაც აქვს.

- კმაყოფილი ხართ ფილმით?

- ნამდვილად. ლოკარნოს ფესტივალზე, სადაც ფილმის საბოლოო ვარიანტი პირველად ვნახე, კარგი შთაბეჭდილება დატოვა ჩემზე. მაყურებლის რეაქციაც სასიამოვნო სიურპრიზი აღმოჩნდა. პრემიერის შემდეგ ქალაქში გავისეირნე. უამრავი ხალხი მაჩერებდა, მეუბნებოდნენ, რომ ფილმმა მათზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა.

- როგორც რეჟისორი ამბობს, მან ეს სურათი იმიტომაც გადაიღო, რომ თავად ფეხბურთის დიდი გულშემატკივარია. რას ნიშნავს სპორტი თქვენთვის?

- ფეხბურთი ჩემთვის ის არის, რაც სხვებისთვის იოგა ან მედიტაციაა. ჩემთვის ეს განტვირთვის, ემოციებისგან გათავისუფლების ერთგვარი ფორმაა. არა აქვს მნიშვნელობა, მე თვითონ ვთამაშობ თუ სტადიონზე ვუყურებ მატჩს. მე ფეხბურთთან ახლო ყოფნით ვიღებ სიამოვნებას. ძალიან დიდი განსხვავებაა თამაშის ფრაგმენტების ტელევიზორში ნახვასა და საფეხბურთო მატჩის ცოცხლად ხილვას შორის.

- რა დამოკიდებულება გქონდათ 1954 წლის მსოფლიო ჩემპიონებთან მანამ, სანამ ამ ფილმში მიიღებდით მონაწილეობას?

- თითქმის არავითარი. როგორც გულშემატკივარი, ფრიც ვალტერს შევხვედრივარ რამდენიმე სატელევიზიო თოქ-შოუზე. ამ გუნდის თამაშის ამსახველი კადრები ტელევიზიით მაქვს ნანახი, მომისმენია ჰერბერტ ციმერმანის რადიორეპორტაჟი. ფეხბურთი პირველად მხოლოდ 16 წლის შემდეგ, 1970 წლის მექსიკის ჩემპიონატით აღვიქვი.

- ფილმში თქვენს ვაჟთან ერთად თამაშობთ. როგორი იყო მასთან ერთად მუშაობა?

- ვცდილობდი, რჩევების მიცემისგან თავი შემეკავებინა. ჩემს შვილს საკუთარი ხელმძღვანელი ჰყავდა. მე მხოლოდ მაშინ მომმართავდა, როცა დავჭირდებოდი. ეს ხომ მისი პირველი სურათი არ ყოფილა. მან უკვე ითამაშა ერთ ფილმში, სადაც მე მის მამას ვასახიერებდი.

- რა აზრისაა ვეტერანი ლომაიერი თავის ახალგაზრდა კოლეგაზე?

- ლუისი ნიჭიერია, მას კინოოპერატორობა სურს. აპირებს, კინოში თამაშით საკუთარი განათლება დააფინანსოს. მე არა მაქვს პრეტენზია, ლუისის არჩევანზე რაიმე გავლენა მოვახდინო.

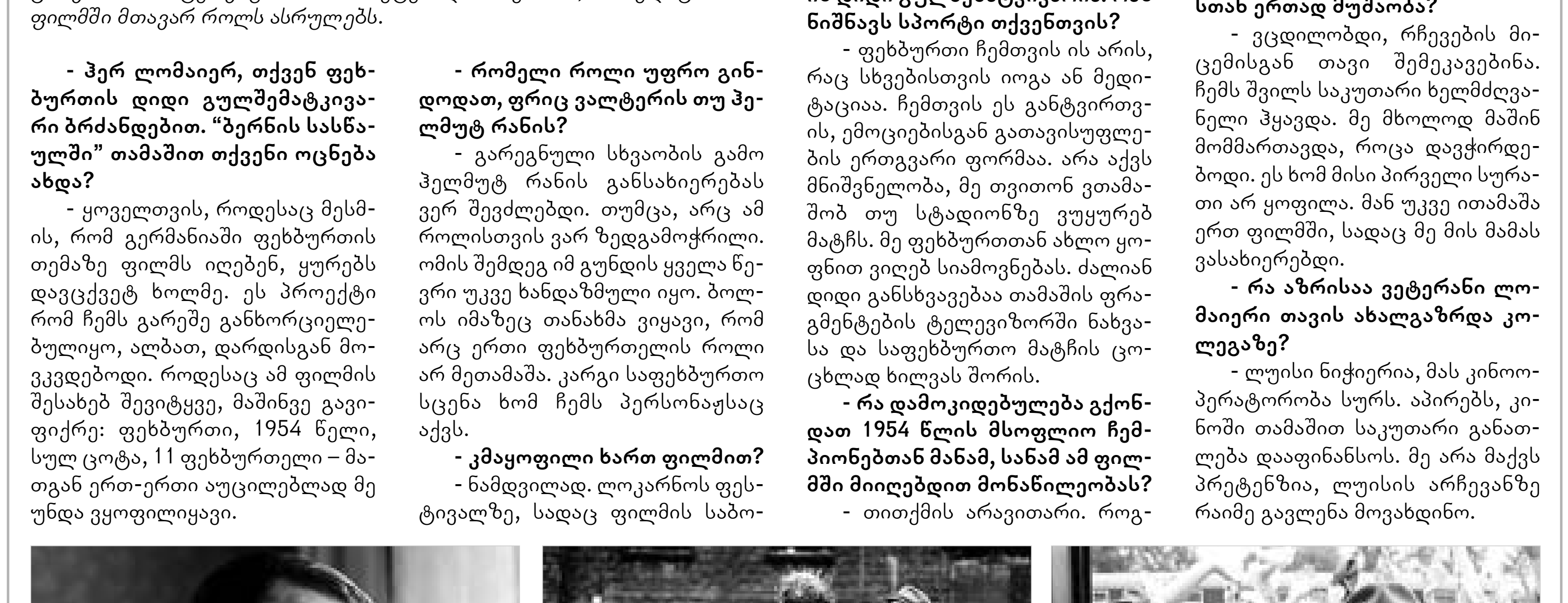

კადრები ფილმიდან "ბერნის სასწაული".

ინფოთეკა

ფეხბურთი. იტალიის ნაკრების ყოფილმა ნახევარმცველმა ლუიჯი დი ბიაჯომ მილანის "ინტერის" მწვრთნელი ექტორ რაულ კუპერი გააკრიტიკა. ფეხბურთელის სიტყვებით, არგენტინელმა მას უღალატა. "კუპერმა მიღალატა, - ამბობს ჰავბეკი, - გამოდის, რომ ადამიანს ბოლომდე არ იცნობ, რადგან ყოველთვის მჯეროდა, რომ კუპერი გულწრფელი და ლოიალური ადამიანი იყო". დი ბიაჯო ამტკიცებს, რომ კუპერისთვის არაერთხელ გაუმართავს ხელი, როცა მას ბიაჯოს მინდორზე გასვლა სჭირდებოდა. შარშან 100 პროცენტით მზად არ იყო, მაგრამ მოედანზე არაერთხელ გამოსულა. მადლიერების ნაცვლად კი ის "ბრეშაში" გაცვალეს.

■ ■ ■

ფეხბურთი. მცველი ფრანკ ვერლატი, რომელიც ვენის "აუსტრიამ" ბრემენის "ვერდერიდან" გადაიბირა, გამოტოვებს უეფას თასის მატჩს "ბორუსიას" წინააღმდეგ. მიზეზი ტრავმაა, რომელიც ფეხბურთელმა "კერნტენთან" შეხვედრაში მიიღო.

■ ■ ■

ფეხბურთი. "პსჟ"-ის მეკარის ლიონელ ლეტიზის მწყობრში ჩადგომა ორი-სამი კვირით გადაიდო. ეს იმისთვის კეთდება, რომ ახალი დაზიანებების რისკი შეწყდეს. ლეტიზის სეზონის დასაწყისიდანვე თან სდევს ტრავმები და ფრანგულ პრესაში გაჩნდა ცნობები, რომ კლუბი აპირებს, მისი შემცვლელი მოძებნოს. ერთ-ერთ პრეტენდენტად ფაბიენ ბარტეზსაც ასახელებენ. თუმცა, მწვრთნელმა ვაჰიდ ჰალილჰოჯიჩმა ეს ხმები უარყო.

■ ■ ■

ფეხბურთი. "მანჩესტერ სიტის" ფრანგი ფორვარდი ნიკოლა ანელკა დარწმუნებულია, რომ მის კლუბს შეუძლია, ინგლისის ნებისმიერ გუნდს ებრძოლოს და სეზონის ბოლოს უეფას თასის ზონაში მოსახვედრად იბრძოლოს. აღსანიშნავია, რომ ფრანგი უკანასკნელი წლების განმავლობაში პირველად მოხვდა გუნდში, სადაც მწვრთნელს არ ეჩხუბება. სწორედ მწვრთნელთან უკმაყოფილების გამო დატოვა მან ფრანგული "პარი სენ-ჟერმენი" და "ლივერპული".

■ ■ ■

ფეხბურთი. ამერიკის მსოფლიო ჩემპიონატზე გამარჯვების შემდეგ გერმანიის ქალ ფეხბურთელთა ნაკრები გუშინ სამშობლოში დაბრუნდა. ნაკრების მოთამაშეები თვითმფრინავიდან ოქროს მედლებით ხელში ჩამოვიდნენ და ფრანკფურტის აეროპორტის თანამშრომლებისგან მაშინვე ყვავილების თაიგული მიიღეს. საზეიმო შეხვედრის შემდეგ ფეხბურთელებმა მიაშურეს ქალაქის ცენტრს, სადაც მათ 5 ათასამდე აღფრთოვანებული ქომაგი ელოდებოდა.

■ ■ ■

ფეხბურთი. "მანჩესტერ იუნაიტედის" ჰოლანდიელმა ფორვარდმა რუუდ ვან ნისტელროომ განაცხადა, რომ ძალიან უნდა, თავის გუნდს ევროპის ჩემპიონატის ფინალურ ეტაპზე მოხვედრაში დაეხმაროს. შეგახსენებთ, რომ ჰოლანდიის ნაკრების მწვრთნელმა დიკ ადვოკაატმა ნისტელროო მოლდოვის წინააღმდეგ მატჩში არ გამოიძახა და გაიხსენა ფეხბურთელის არასწორი მოქმედება პრაღაში, ჩეხეთის ნაკრებთან შეხვედრაში. "მწვრთნელმა ამიხსნა, თუ რატომ არ ვიყავი შემადგენლობაში. მე მის გადაწყვეტილებას უნდა დავმორჩილებოდი. ადრე ვფიქრობდი, რომ ყველა საკითხი მოგვარებულია, მაგრამ მწვრთნელმა გადაწყვიტა, ჭკუის სასწავლებელი გაკვეთილი ჩამიტაროს. ახლა კიდევ უფრო ძალიან მინდა, ეროვნულ ნაკრებში ვითამაშო და გუნდს ევროპის ჩემპიონატის ფინალურ ეტაპზე მოხვედრაში დავეხმარო", - ამბობს ნისტელროო.

■ ■ ■

ფეხბურთი. ინგლისის ნაკრების მცველმა ჯონ ტერიმ განაცხადა, რომ "ასტონ ვილას" თურქი მცველი ალპაი თურქეთში, თურქეთ-ინგლისის მატჩის დროს არაკორექტული საქციელის გამო, ყველა ინგლისელი ქომაგისგან დამსახურების მიხედვით მიიღებს. შეგახსენებთ, რომ სწორედ ალპაი იყო იმ ჩხუბის ინიციატორი და მოთავე, რომელიც თურქეთ-ინგლისის მატჩის პირველი ტაიმის შემდეგ გასახდელისკენ მიმავალ გვირაბში მოხდა. "მატჩის წინ ალპაი ამტკიცებდა, რომ თურქეთში სტუმრებს ღირსეულად დახვდებოდნენ. შემდეგ კი ჩვენი გუნდის კაპიტანს დევიდ ბექჰემს შეურაცხყოფა მიაყენა. ინგლისელი გულშემატკივრები ასეთ საქციელს არავის პატიობენ", - განაცხადა ტერიმ.

■ ■ ■

ფეხბურთი. თურქეთ-ინგლისის მატჩისას ატეხილი ჩხუბის მონაწილეებს სერიოზული უსიამოვნებები ელით. მუშტი-კრივში მონაწილეობდნენ ალპაი, ბექჰემი და რუნი. ეს ფაქტი შეხვედრის არბიტრს, კოლინას არ გამოჰპარვია. უეფა გაეცნო მის მოხსენებას და განაცხადა, რომ საბოლოო გადაწყვეტილებას ვიდეოჩანაწერის ნახვის შემდეგ მიიღებს.

■ ■ ■

ფეხბურთი. ხორვატიის ნაკრების მთავარმა მწვრთნელმა ოტო ბარიჩმა განაცხადა, რომ იგორ ბისჩანი მისი ხელმძღვანელობით აღარასოდეს ითამაშებს. ფეხბურთელი ბულგარეთის ნაკრებთან გადამწყვეტი მატჩის წინ ღამის ბარში დათვრა. "მთელი ჩემი კარიერის განმავლობაში მსგავსი შემთხვევა არ მქონია. ვიდრე მე ნაკრების მწვრთნელი ვიქნები, ბისჩან მეორე შანსი არ მიეცემა", - ამბობს გამწარებული ოტო ბარიჩი. თუმცა, ინგლისის "ლივერპულში" ბისჩანის მწვრთნელი ჟერარ ულიე თავის ფეხბურთელს გამოესარჩლა. ბისჩანმა ულიეს უთხრა, რომ ღამის კლუბში ის მას შემდეგ წავიდა, რაც შემადგენლობაში მისი გამოჩენა გამოირიცხა. ულიემ ყველა დაარწმუნა, რომ ხორვატი ლოთი არ არის.

ინფოთეკა

რაგბი. გუშინ მსოფლიო თასზე მხოლოდ ერთი შეხვედრა გაიმართა. პირველ მატჩში ავსტრალიასთან დამარცხებული არგენტინის ნაკრები ნამიბიას შეხვდა და 67:14 მოუგო.

■ ■ ■

კრივი. ვლადიმირ კლიჩკოს განცხადებით, გამორიცხული არაა, ახლო მომავალში მოსკოვში მაიკ ტაისონს ეჩხუბოს. უკრაინელისა და ამერიკელის შესაძლო დაპირისპირების თემა ახლახან ძმები კლიჩკოების მოსკოვში ვიზიტისას გაიხილებოდა.

უკრაინელი მოკრივეების მიზანი რუსეთის დედაქალაქში რამდენიმე ორთაბრძოლის გამართვის პერსპექტივას ეხებოდა. ორთაბრძოლებს შორის ამ შემთხვევაში ვლადიმირის ერთ-ერთ მეტოქედ სწორედ "რკინის მაიკი" დასახელდა. თუმცა, ჯერჯერობით, უცნობია ვადები, ადგილი და შესაძლო მეტოქეთა ვინაობა. თითოეული მათგანი ჯერაც განხილვის სტადიაშია.

მოლაპარაკებების შემდეგ ვიტალი კლიჩკო ჰამბურგში გადაფრინდა, რათა კანადელ კირკ ჯონსონთან 6 დეკემბრის ორთაბრძოლისთვის მოემზადოს.

■ ■ ■

კრივი. ამ უქმეებზე ვლადიმირ კლიჩკო მონაკოში ერთობ საპატიო მისიით - პრინც ალბერის მიწვევით იმყოფებოდა. უმცროსი კლიჩკოს მისიის მიზანი მსოფლიო მუსიკალური ჯილდოების - "World Music Awards" გადაცემის ცერემონიალი გახლდათ. კერძოდ, პროგრამის მიხედვით ვლადიმირ კლიჩკოს რუსული დუეტი "ტატუ" უნდა დაეჯილდოებინა ნომინაციისთვის "საუკეთესო პოპ-ჯგუფი" და "საუკეთესო დუეტი". მაგრამ ჯილდოების გადაცემის ცერემონია არ შედგა.

"საქმე ის არის, რომ, რეგლამენტის თანახმად, დაჯილდოებამდე ნომინანტებს უნდა ემღერათ. "ტატუს" დუეტმა კი ამაზე უარი განაცხადა.

ერთი სიტყვით, ცერემონიის ორგანიზატორებმა გოგოებისგან ცივი უარი მიიღეს და იქაურობას გაეცალნენ. მანამდე კი განაცხადეს, ჯილდოები არ გვჭირდებაო, გვამცნობს ვლადიმირი, რომელმაც "ტატუს" პროტესტის შემდეგ ქველმოქმედებას მიჰყო ხელი: "დაჯილდოების ცერემონიალზე ცოტა ხნის წინათ ნაყიდი გიტარა გამოვამზეურე. მასზე ავტოგრაფების დატოვება ვთხოვე ისეთ ცნობილ ვარსკვლავებს, როგორებიც არიან მერაია ქერი, D.J. ბობო, "ფინქი", "50 Cent", "ლინკინ პარკი". აქციის მიზანი ამ გიტარის ყოველწლიურ საქველმოქმედო სალამოზე – "UNESCO-Gala"-ზე გასაყიდად გატანაა. აქცია ნოემბერში დიუსელდორფში მოეწყობა".

ძმები კლიჩკოების ოფიციალური საიტის თანახმად, აქციიდან შემოსული თანხა ბავშვთა განათლების პროგრამას მოხმარდება.

■ ■ ■

ფორმულა 1. "რენოს" ესპანელმა პილოტმა ალონსომ იაპონიის გრან-პრის შემდეგ ემოციებს მისცა გასაქანი. მას შემდეგ, რაც ესპანელი დროზე ადრე გამოეთიშა რბოლას (იაპონიის გრან-პრი 53 წრისგან შედგება, ალონსომ კი მხოლოდ 17 წრე გაიარა - რბოლისას მისი ბოლიდი მწყობრიდან გამოვიდა.-რედ.), ბოქსებში შესვლისას სარბოლო მუზარადზე იყარა ჯავრი. კერძოდ, ალონსოს დიდი დრო დასჭირდა მუზარადის თავიდან მოსაცილებლად. ბოლოს, როგორც იქნა, მოიხსნა და, განრისხებულმა, კედელს მიანარცხა. რბოლის შემდეგ კი კოლეგებს მიხაელ შუმახერის წვეულებაზე შეუერთდა.

■ ■ ■

ჩოგბურთი. სამხრეთაფრიკელ უეინ ფერეირას 2004 წელს საჩოგბურთო კარიერის დასრულება განუზრახავს.

"მომდევნო სეზონი ჩემთვის უკანასკნელი იქნება, - Madrid Masters-ის ტურნირზე პირველ წრეში ხორვატი ივან ლიუბიჩიჩის ძლევის შემდეგ განაცხადა 32 წლის ფერეირამ. – ჩემი მიზანი დიდი შლემის მოგებაა. შესაძლოა, კიდევ ერთხელ გამოვიდე ოლიმპიურ თამაშებზე. ამის მერე კი საკუთარ თავს მხოლოდ ოჯახს მივუძღვნი".

ფერეირა, რომლის საჩოგბურთო კარიერაც 1989 წელს დაიწყო, იმასაც დასძენს, რომ სურს, ისევ დიდ სპორტში დარჩეს, მაგრამ არა მოქმედი სპორტსმენის რანგში.

■ ■ ■

ჰოკეი. გამორიცხული არაა, "ატლანტა ტრეშერსის" ჰოკეისტი დენი ჰიტლი პირველი ხარისხის სატრანსპორტო მკვლელობის გამო ციხეში მოხვედრას გადაურჩეს. შეგახსენებთ, რომ შინ მიმავალი ჰიტლი საკუთარი "ფერარით" თანაგუნდელ დენ სნაიდერთან ერთად ბეტონის კედელს შეასკდა. ავარიის შედეგად დაშავებული სნაიდერი მაშინვე საავადმყოფოში წაიყვანეს, მაგრამ მალე გონზე მოუსვლელად გარდაიცვალა.

ახლა ცნობილი ხდება, რომ საჭესთან მჯდომი ჰიტლი ავარიის დროს ნასვამი არ ყოფილა. დალუპულის მშობლებმაც აპატიეს ჰიტლს შვილის სიკვდილი. ასე რომ, უფრო მოსალოდნელია, ბრალმდებლებმა ავარია უბედურ შემთხვევად ცნონ და საერთოდაც არ აღძრან სისხლის სამართლის საქმე. თუ ასე არ მოხდება, ჰოკეისტს 3-დან 15 წლამდე პატიმრობა ელის.

რაგბი

დატეხილი ვარდები

პაატა თოთაძე

სამხრეთ აფრიკის ნაკრებთან მომავალი დაპირისპირების წინ ინგლისელებს გარკვეული პრობლემები შეექმნათ, რამაც კლაივ ვუდვორდი, ცოტა არ იყოს, შეაშფოთა. ინგლისელთა თავკაცის საწუხარი ქართველებთან მოგებული მატჩი გამხდარა. "ვინ თქვა, რომ ეს ადვილი მატჩი იყო ჩვენთვის? გაუგებარია, რა კრიტერიუმებით აფასებენ იოლ და ძნელ მატჩებს. ერთი ისეთი გუნდი მაჩვენეთ, მოედანზე ადვილად რომ დაგითმობს რამეს. ანგარიშში სხვაობა ბევრს არაფერს ნიშნავს. ქართველები ფიზიკურად მშვენივრად იყვნენ მომზადებულნი, რამაც ჩემს ბიჭებს გარკვეული პრობლემები შეუქმნა. მატჩის შემდგომ არაერთისგან გავიგე, ქართველები რკინასავით მაგრები იყვნენო. მატჩის სიძნელეზე ისიც მეტყველებს, რომ ქართველებთან ჭიდილში რამდენიმე მოთამაშემ მიიღო ტრავმა. მომავალ მატჩში მათი თამაში სათუოა", - ცოტა გაღიზიანებული გამოიყურებოდა კლაივ ვუდვორდი ინგლისელთა მიერ გუშინ პერტში გამართულ პრესკონფერენციაზე. გასაგებიცაა. აბა, როგორია, სამხრეთ აფრიკასთან უმნიშვნელოვანეს მატჩში ინგლისელებს, შესაძლოა, ორი, სამი ან სულაც ოთხი მოთამაშე დააკლდეს. მთავარი პრობლემა ვუდვორდისთვის მეტ დოუსონის ტრავმაა. ძირითადმა ცხრა ნომერმა ქართველებთან მატჩში მიიღო ტრავმა და, საეჭვოა, შაბათამდე გამოჯანმრთელდეს. "ჩვენ მუდმივად ვაკვირდებით მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობას, მაგრამ ახლა არაფრის თქმა არ შეგვიძლია, თუმცა, არც იმას დავმალავ, რომ ექიმები გვაიმედებენ, მატჩამდე გამოჯანმრთელდებაო. ყველაფერი თამაშამდე ოთხი-ხუთი საათით ადრე გადაწყდება. თუ ის მზად იქნება, ითამაშებს, თუ არა, მის ჯანმრთელობას საფრთხეს არ შევუქმნით. წინ კიდევ სხვა, უფრო მნიშვნელოვანი მატჩებიც გვექნება", - ესეც ვუდვორდმა თქვა.

ბრიტანელთა კაპიტნის, მარტინ ჯონსონის თქმით, მომავალი მატჩი სამხრეთაფრიკელებთან ინგლისის ნაკრებისთვის უმნიშვნელოვანესი იქნება 1999 წლის შემდეგ. გამარჯვებული გუნდი ჯგუფში პირველ ადგილს ინაღდებს, რაც მეოთხედფინალში შედარებით იოლ მეტოქესთან თამაშის წინაპირობაა, დამარცხებულს, ანუ ჯგუფში მეორე ადგილზე გასულს კი ახალ ზელანდიასთან მოუწევს დაპირისპირება. ბოლო დროს ევროპელები მუდამ ახერხებდნენ სამხრეთელთა დამარცხებას, მაგრამ მსოფლიო თასი მაინც სხვა ტურნირია, თანაც, აფრიკელები გასული წლის ნოემბერთან შედარებით აშკარად მომძლავრებულნი არიან. მაშინ თვიქნემში ინგლისელებმა 53:3 დაამარცხეს მეტოქე. "მართალია, აფრიკელებს ბოლო პერიოდში ხშირად ვუგებთ, მაგრამ ეს ბევრს არაფერს ნიშნავს. შაბათს სულ სხვა, გაცილებით რთული და მნიშვნელოვანი მატჩი გველის, რომელსაც, იმედია, ჩვენს სასარგებლოდ დავასრულებთ", - იმედიანად იყო კაპიტანი.

ბრეიქენი და დოუსონი ექიმთა განაჩენს ელიან.

დოუსონის გარდა, ინგლისელებს, შესაძლოა, ბრეიქენი, გრივკოკი და ჰილი დააკლდეთ. მართალია, გუშინ ყველამ ივარჯიშა, მაგრამ მცირე დატვირთვით. მოულოდნელობებისგან თავის დასაზღვევად ვუდვორდმა ინგლისიდან მარტინ ვუდს უხმო, თუმცა, დოუსონის და ბრეიქენის არყოფნაში შერკინების ნახევარმცველობას, სავარაუდოდ, გომერსალი გასწევს.

ინგლისელებისგან განსხვავებით, სრული მზადყოფნაა სამხრეთ აფრიკის ნაკრებში. მწვრთნელის გასახარად, ყველა მოთამაშე ჯანმრთელადაა და, როგორც ის აცხადებს, მისი გუნდი ინგლისელებს უსიამოვნო სიურპრიზს შესთავაზებს. ინგლისელთა დღევანდელი ფორმიდან გამომდინარე, ნაკლებად სავარაუდოა, ისინი აფრიკელებთან დამარცხდნენ, თუმცა... "ყველაფერი სათამაშო დისციპლინაზეა დამოკიდებული. თუ ყველაფერი ისე შევასრულეთ, როგორც დავგეგმავთ, მერწმუნეთ, ინგლისელებს დავამარცხებთ, თუ არადა, დავმარცხდებით და ეს საკუთარ თავს უნდა დავაბრალოთ", - ავსტრალიურ მედიასთან საუბარში აღნიშნა აფრიკელთა კაპიტანმა კორნე კრიხემ.

ერთი სიტყვით, რაგბის მოყვარულებს შაბათს თვალსასეირო სანახაობა ელით, მაგრამ შაბათამდე ჩვენთვის კიდევ ერთი საინტერესო შეხვედრა შედგება. კვირის მატჩში ქართველთა მეტოქე, სამოას ნაკრები, დღეს ურუგვაის შეერკინება და თავის შესაძლებლობებს უჩვენებს ბორჯღალოსნებს. ვინ იცის, ჩვენებურებს ეს როგორ წაადგებათ.

მძლეოსნობა

მაია აზარაშვილის კროსი: გაზრდილი ბიუჯეტი... ფინანსური პრობლემების ფონზე

მაია აზარაშვილის საერთაშორისო კროსი ტრადიციული ხდება. მე-20 საუკუნის მიწურულის ბოლო ქართველი მძლეოსანი ოლიმპიელის, სეულის ოლიმპიადის ბრინჯაოს პრიზიორის, ამჟამად საქართველოს მძლეოსნობის ფედერაციის გენერალური მდივნის მაია აზარაშვილის სახელობის კროსს ბორჯომი 18 ოქტომბერს მეორედ უმასპინძლებს. შარშანდელთან შედარებით, წლეულს ეს ღონისძიება გაცილებით მასშტაბური იქნება როგორც მონაწილეების, ისე პრიზებისა და საპრიზო ფონდის თვალსაზრისით. "24 საათი" გთავაზობთ ინტერვიუს მაია აზარაშვილთან.

მიხეილ აბაიშვილი

- საერთაშორისო კროსს შარშან პირველად ვუმასპინძლეთ. წლეულს ვგეგმავთ, შეჯიბრება გაცილებით დიდი მასშტაბით ჩავატაროთ. თუ 2002 წელს კროსში 9 ქვეყნის 22 მონაწილემ იასპარეზა, ახლა, მონაწილეთა რაოდენობასთან ერთად, გეოგრაფიაც გაიზარდა. რაც მთავარია, შარშანდელთან შედარებით, საქართველო გაცილებით მეტ მძლეოსანს გამოიყვანს.

შარშანდელივით, ცალ-ცალკე გაიმართება ქალთა და მამაკაცთა ასპარეზობები. არის სიახლეც: გაიმართება კროსი მოყვარულთა შორის, რომელშიც ნებისმიერ მსურველს შეუძლია მონაწილეობის მიღება. მოყვარულთა ასპარეზობაშიც ველით უცხოელ სტუმრებს – სამი მოყვარული გერმანიიდან გვესტუმრება, ხოლი ერთი – ჰოლანდიიდან. მოყვარულებში გამარჯვებულები მიიღებენ ფასიან საჩუქრებს და პრიზებს. ძირითად კროსში საპრიზო ფონდი შარშანდელთან შედარებით ორჯერ გაიზარდა. პირველ ადგილზე გასული 1000 დოლარს მიიღებს, მეორე – 500-ს, ხოლო მესამე პრიზიორი 300 დოლარით დაჯილდოვდება.

- ვისი ეგიდით ეწყობა ეს კროსი?

- მძლეოსნობის საერთაშორისო ფედერაციის ეგიდით და შეტანილია საერთაშორისო მძლეოსნურ კალენდარში. რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, კროსს წინ უსწრებს საერთაშორისო სემინარი, რომლის ორგანიზაციაც საქართველოს მძლეოსნობის ფედერაციამ ითავა. მოწვეული გვყავს IAAF-ის (მძლეოსნობის საერთაშორისო ფედერაცია.-რედ.) საშეჯიბრებო კომიტეტის წევრი მიხაილ კოლენკო, რომელიც გაუძღვება ამ სემინარს. მან მონაწილეობა მიიღო IAAF-ის ეგიდით მძლეოსნობაში დღემდე ჩატარებული ყველა მსოფლიო ჩემპიონატის ორგანიზებაში და მდიდარი გამოცდილება დაუგროვდა, რასაც სემინარის მონაწილეებს გაუზიარებს. კოლენკოს ვიდეომასალაც ჩამოაქვს და გვასწავლის, თუ როგორ უნდა ჩავატაროთ დიდი საერთაშორისო ტურნირები.

ვახო ხეცურიანის ფოტო

მაია აზარაშვილი – ტურნირის სიმბოლო.

- ასეთი კროსის ორგანიზება სოლიდურ თანხებს ითხოვს. ვინ გაფინანსებთ?

- შარშან ტურნირის გენერალური სპონსორი იყო "საქართველოს მინისა და მინერალური წყლების კომპანია". წინასწარი შეთანხმებით, ის წლეულსაც გვპირდებოდა დაფინანსებას. სამწუხაროდ, სულ ბოლო მომენტში შევიტყვეთ, რომ იგივე მასშტაბით ველარ დაგვეხმარებოდნენ – დაფინანსება 70 პროცენტით შეგვიმცირეს. კროსის ჩაშლა კი ნამდვილად არ შეიძლებოდა – უკვე ძალიან დიდი თანხაა დახარჯული. ამასაც რომ თავი დავანებოთ, კროსი, როგორც უკვე გითხარით, საერთაშორისო კალენდარშია შეტანილი. მისი ჩაშლა ჩვენი მძლეოსნობის ფედერაციისა და მთლიანად ქვეყნის პრესტიჟზე უარყოფითად იმოქმედებს. ამიტომ დიდი ძალისხმევა დაგვჭირდა, რომ სიტუაციიდან გამოსავალი გვეპოვა. გვერდში დაგვიდგა საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტი, ოლიმპიური და გოგი თოფაძის ფონდები, ჭიდაობის ფედერაციის პრეზიდენტი გოჩა ძასოხოვი, სანატორიუმ "ლიკანის" ხელმძღვანელობა და ბორჯომის გამგეობა.

- როგორია კროსის რეგლამენტი?

- 18 ოქტომბერს, 11 საათზე, სტარტს აიღებს საქართველოს ჩემპიონატი კროსში. 12 საათზე ასპარეზობაში ჩაებმებიან მოყვარულები, სადაც დიდი სიამოვნებით ვეპატიჟებით 18 წელს გადაცილებულ ყველა მსურველს, ვისაც ჯანმრთელობა ხელს უწყობს. ძირითადი გარბენი პროფესიონალთა მონაწილეობით 15 საათზე დაიწყება.

მოტოსპორტი

ფენომენს აქეთ-იქით ექაჩებიან

გიგა გურასაშვილი

მსოფლიო სპორტში არაერთი მაგალითი არსებობს იმისა, როცა ესა თუ ის სპორტსმენი ერთმანეთისგან რადიკალურად განსხვავებულ სპორტის სახეობაში უძლიერესის სახელს დაუფლებია. ასეთი მოვლენები თითზე ჩამოსათვლელია. ამიტომ მათ უნივერსალობაზე ყოველთვის განსაკუთრებული ინტერესით საუბრობენ. ბევრს საუბრობენ "ჰონდას" იტალიელ მოტომრბოლ ვალენტინო როსიზეც, რომელიც სამ სხვადასხვა კლასში დაუფლებია მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულს. იტალიელის უნივერსალობა იმაშიც გამოიხატება, რომ მას ავტორალშიც მოუსინჯავს ძალები და, დებიუტანტის კვალობაზე, არცთუ ურიგო შედეგი უჩვენებია, არადა...

"სიგიჟე იქნება, რალიში რაიმე სერიოზულ შედეგზე ვიფიქრო. უბრალოდ, მინდა, საკუთარი თავი გამოვცადო და გარკვეულ შედეგს მივაღწიო.

მას შემდეგ, რაც მოტოსპორტში კარიერას წერტილი დაესმევა, შესაძლოა, რალიზე ვიფიქრო კიდეც. თუმცა, უნდა ვაღიარო: ეჭვი მეპარება, ისევე კარგად ვმართო რალის მანქანა, როგორც მოტოციკლს ვმართავ", - შარშან, სექტემბერში, ბრიტანეთის რალიმდე აცხადებდა იტალიელი მოტომრბოლი.

შარშანვე, ოქტომბერში, როსიმ სამომავლო გეგმებში სამეფო რბოლებიც შეტანა. მან "ჰონდას" ბოლიდით ტესტირების სურვილი გამოთქვა. იაპონური საჯინიბოს ხელმძღვანელობამ იტალიელს იმედი გადაუწურა: ნაკლებად სავარაუდოა, რომ როსი ფორმულა 1-ში გადაბრგდეს, ყოველ შემთხვევაში, ამ ეტაპზეო.

"იოლი არ არის, ერთი ტიპის ასპარეზობიდან მეორეზე გადაერთო. ამისთვის დრო და გამოცდილებაა საჭირო. მანამდე კი ტესტირებები", - როსის განზრახვას უმალ გამოეხმაურა "ჰონდას" ერთ-ერთი ხელმძღვანელი.

მაგრამ ეს იყო შარშან.

მოტორბოლებში რაგინდარა ტიტულის მფლობელ იტალიელ ვალენტინო როსის "ფერარის" პრეზიდენტმა ლუკა დი მონტეძემოლომ დაადგა თვალი. ბევრი იფიქრა თუ ცოტა, პრეზიდენტმა, ერთგვარი ექსპერიმენტის სახით, სახელოვან თანამემამულეს, 24 წლის მოტომრბოლს თავისთან უხმო, რათა ამ უკანასკნელმა "ფერარის" სარბოლო ბოლიდის პილოტის რანგშიც მოსინჯოს ძალა.

თუ როსის ამბიციებს გავითვალისწინებთ, გამორიცხული არ არის, მან ორთვლიან მოტოციკლს ოთხთვალა ბოლიდი ამჯობინოს, თუმცა, ეს უფრო მომავლის საქმეა. მანამდე კი, "ფერარის" პრეზიდენტის შეთავაზებით, მოტომრბოლი "ფერარის" კოკპიტში უნდა მოკალათდეს და საკუთარი შესაძლებლობები გამოავლინოს, ანუ ერთგვარი ტესტირება, გამოცდა გაიაროს. არც ერთი მხარე არაფერზე არ იქნება პასუხისმგებელი - ტესტირებამ ყოველგვარი ვალდებულებების გარეშე უნდა ჩაიაროს (თუ მოტომრბოლს რაიმე შეემთხვა, "ფერარის" საჯინიბო წინასწარ იხსნის პასუხისმგებლობას და არც როსის უნდა ჰქონდეს რამე საპრეტენზიო.-რედ.).

ვალენტინო როსი მორიგ გამარჯვებას ზეიმობს.

"ყოველთვის ძნელი იყო ორთვალა საშუალებიდან ოთხთვალაზე გადაჯდომა, მით უმეტეს, ძნელია ეს დღეს, - აცხადებს მონტეძემოლო. – ფორმულა 1 ახლა ბევრად სახიფათოა, ვიდრე წარსულში, მაგრამ ვალინტინო ხომ უდიდესი ჩემპიონი და მოტოსპორტის სიმბოლოა".

თუ იტალიელი ფორმულა 1-ში ასპარეზობის სურვილს გამოთქვამს, საინტერესოა, შეძლებს თუ არა ის ინგლისელი ჯონ სარტისის შედეგის გამეორებას. ავტო-მოტო სპორტის სამყაროში სარტისი ერთადერთია, ვინც ფორმულა 1-ში (1964 წელს) "ფერარით" მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული მოიპოვა. მანამდე კი მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულს (შვიდჯერ!) მოტოციკლით რბოლაში დაუფლებია.

არც ვალენტინო როსი უჩივის ტიტულების ნაკლებობას. სამიოდე დღის წინ მესამედ აღმართა ყველაზე პრესტიჟული კლასის MotoGP-ის მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული და სიცოცხლეშივე იქცა მოტოსპორტის ლეგენდად. იტალიელი ფენომენი ზედიზედ მესამე ტიტულს კვირას მალაიზიის გრან-პრიზე დაეუფლა.

როსიმ, რომელიც "ჰონდას" ღირსებას იცავს, მსოფლიოში უძლიერესის სახელი 2001 წელს 500 კუბურ სანტიმეტრ კლასში მოიპოვა. მას მერე ეს პირველობა MotoGP-ად გადანათლეს. აქედან გამომდინარე, ძნელი მისახვედრი არ უნდა იყოს, რომ როსი ერთადერთია, ვინც ახალი ვერსიით მსოფლიო ჩემპიონად იწოდება.

რბოლა კი იმით იყო საინტერესო, რომ იტალიელისთვის პოულიდან აღებული სტარტი არცთუ სახარბიელო გამოდგა. თუმცა, დროთა განმავლობაში მდგომარეობა გაიუმჯობესა და სეზონის მეშვიდე გამარჯვებასთან ერთად ორი ეტაპით ადრე ჩემპიონობაც გაინაღდა.

"პირველს უნდა დამემთავრებინა რბოლა და მე ეს გავაკეთე," –რბოლის შემდეგ თავდაჯერებული აცხადებდა იტალიელი.

სხვათა შორის, როსის დებიუტი მსოფლიო ჩემპიონატზე 1996 წელს მალაიზიაშივე შედგა (მაშინ იტალიელი "აპრილიას" ღირსებას იცავდა.-რედ.) და 125 კუბურ სანტიმეტრ სიმძლავრის მოტოციკლს მართავდა.

ერთი სიტყვით, როსი წლეულსაც უძლიერესი აღმოჩნდა. იტალიელის საჩემპიონო კოლექცია მარტო ამ კლასის უმთავრეს ტიტულებს როდი მოიცავს. 1997 წელს 125, ხოლო 1999 წელს 250 კუბურ სანტიმეტრ კლასში დაეუფლა მსოფლიო ჩემპიონობას.

იტალიელით ამჟამად "იამაჰას" გუნდია დაინტერესებული და მზადაა, როსის წელიწადში 6 მილიონი ფუნტი სტერლინგი გადაუხადოს (პლუს სპონსორებიდან შემოსული თანხა).

ლიმბურგების მინიატურები

XIV საუკუნის ცნობილი ფრანგი მხატვრების, ძმების, **პოლ**, **ჟან** და **ერმან ლიმბურგების** შესახებ ცოტა რამაა ცნობილი. ითვლება, რომ ისინი აღმოსავლეთ საფრანგეთში დაიბადნენ, მაასსა და რაინს შორის. მათი მამა, **არნოლდ ლიმბურგი**, მოქანდაკე იყო, დედა — ასევე ცნობილი მხატვრის, **ჟან მალუელის** და. სწორედ ბიძამ ითავა ობლად დარჩენილი დისწულების მოვლა-პატრონობა.

ძმები ადრევე მოხვდნენ პარიზში. აქ ისინი არა მარტო სამხატვრო ოსტატობას დაეუფლნენ, არამედ იმ დროის მოწინავე ესთეტიკური ტენდენციებიც აითვისეს. 1399 წელს ლიმბურგები პარიზიდან შავი ჭირის ეპიდემიას გამოექცნენ. 1400 წლიდან ისინი ბურგუნდიის ჰერცოგის, **კარლოს გულადის** კარზე ცხოვრობენ. აქ მათ ბიბლიის ხელნაწერის მდიდრულ გაფორმებას უკვეთავენ.

მალე კარლოს გულადი გარდაიცვალა და ლიმბურგებმა ჰერცოგ ჟან ბერიელის კარზე გადაინაცვლეს. 1410 წლიდან ისინი უკვე ჰერცოგის უახლოეს პირებად, თითქმის მეგობრებად ითვლებიან. როგორც შუა საუკუნეების თითქმის ყველა დიდგვაროვანი და გავლენიანი ადამიანი ჰერცოგი ჟანიც ლამაზი და იშვიათი ნივთების მოყვარული იყო. სწორედ მან შეუკვეთა ლიმბურგებს ჟამის ლოცვათა წიგნის მოხატვა. ეს ხელნაწერი ცნობილია "მშვენიერი ჟამნის" სახელით და შუა საუკუნეების მინიატურული ხელოვნების შედევრს წარმოადგენს.

რადგანაც ჟამნი ღვთისმსახურების დღიურ და წლიურ ციკლს ასახავს, ლიმბურგების მიერ მოხატული ხელნაწერი წელიწადის თვეების შესაბამის ნახატებს შეიცავს.

საილუსტრაციოდ ავარჩიეთ აპრილისა და ოქტომბრის გამომსახველი მინიატურები. აპრილი ხასხასა სიმწვანისა და ბუნების განახლების თვეა. ამ დროს ხდებოდა ნიშნობები და ქორწილები. მინიატურის პირველ პლანზე სწორედ ნიშნობის სცენაა მოცემული. საქმრო თავის რჩეულს ბეჭედს სჩუქნის. ახალგაზრდა წყვილის ახლოს ქალი და მამაკაცი დგანან — ეს, როგორც ეტყობა, ქალიშვილის მშობლებია. მარჯვნივ, მდელოზე ორი ოქროსფერთმიანი ქალი ყვავილებს ჰკრეფს. იმ დროს გაუთხოვარი ქალები გაშლილი თმებით გამოდიოდნენ, გათხოვილნი კი — შეკრულით. გაზაფხულის განწყობას შეესაბამება მინიატურაზე გამოსახული ადამიანების მხიარული და ფერადი ტანისამოსი.

ზოგიერთი მკვლევარი ფიქრობს, რომ აქ სრულიად რეალური ნიშნობაა გამოსახული: ცნობილი პოეტი **შარლ ორლეანელი** თხოულობს ჰერცოგ ჟან ბერიელის შვილიშვილს, **ბონას**.

ოქტომბრის მინიატურაზე გამოსახულია საშემოდგომო თესვის სცენა. მაგრამ გაცილებით უფრო საინტერესოა უკანა პლანზე გამოსახული ლუვრის ციხე-დარბაზი. შეიძლება ითქვას, რომ ლიმბურგთა ჟამნი უმნიშვნელოვანესი ისტორიული მოწმობაა, რომლის წყალობით შეიძლება აღვადგინოთ

აპრილი

არქიტექტურულ ნაგებობათა იმდროინდელი სახე. ძალიან კარგად ჩანს საფრანგეთის მეფის, **ფილიპე ავგუსტის** მიერ 1200 წელს აგებული მასიური ცენტრალური კოშკი. დღეს მისგან მხოლოდ საძირკვლის პირველი რიგი დარჩა. ნარჩენების მიხედვით შეიძლება ვიცნოთ ლუვრის კიდევ რამდენიმე კოშკი: აღმოსავლეთის კუთხის ეგრეთ წოდებული თერძის გოდოლი და გრან-შაპელი. ციხე-დარბაზის სახურავები და წვეტიანი გუმბათები მოცისფრო კრამიტითაა გადახურული, საერთო ტონი კი ნათელი და მოთეთროა. შესანიშნავად მოჩანს წვრილი არქიტექტურული დეტალებიც: ქიმერების ქანდაკებები, წყალჩამოსადენი მილები, საკვამურები, პატარა კოშკურები და მოჩუქურთმებული ფლუგერები, რომლებიც ციხე-დარბაზს საზეიმო ელფერს ანიჭებს.

სენის სანაპიროზე, ლუვრის სასახლის გალავანთან პარიზელები დასეირნობენ, ძაღლები დარბიან, ნავსაყუდელთან დაბმულია ნავები, წყალში გადებულ პატარა ხიდებზე ქალები სარეცხს რეცხავენ. ეს ყოველივე სენის კრიალა წყალში ირეკლება. სენის მარცხენა ნაპირზე, რომელიც მაყურებლის მხარესაა განლაგებული და სადაც დღეს პარიზის ქუჩებია, ლიმბურგების დროს სახნავ-სათესი მიწები იყო. აქ, წინა პლანზე, გამოსახულია ლურჯსამოსიანი მთესველი, რომელიც სველ ხნულზე ღრმა ნაკვალევს ტოვებს და სათესლე ხორბალს მიმოაბნევს მიწაზე. მის უკან მარცვლებს ყვავები და კაჭკაჭები კენკავენ.

გასაოცარია, როგორ რეალისტურად და ზუსტად გამოსახეს ლიმბურგებმა მზის შუქის ეფექტები, რომლებიც ასე დამახასიათებელია ადრეული შემოდგომისათვის.

შუა საუკუნეებში, როცა გარშემო სინამდვილეზე უშუალო დაკვირვების მნიშვნელობა ჯერ კიდევ აღმოუჩენელი იყო და ავტორიტეტს მთლიანად ფლობდა ადრე არსებული არქეტიპების მიბაძვა, ადამიანთა ცხოვრებისა და ბუნების მშვენიერების ასეთი გამოხატვა, უეჭველია, უდიდეს ესთეტიკურ მონაპოვარს წარმოადგენს.

ოქტომბერი

ამა სოფელს განშორებულნი

პროტესტანტულმა რეფორმაციამ ევროპის დიდ ნაწილში მონასტრები გააუქმა. პროტესტანტებს მიაჩნდათ, რომ ღვთისმსახურების მაგიერ ეს დაწესებულება უსაქმურებს ამრავლებდა და მუქთამჭამელებს ინახავდა. ეს პროცესი ხშირად ტრაგიკული იყო, რადგანაც მონასტრებიდან გამოსული ადამიანები სრულიად მოუმზადებელნი შედიოდნენ უცხო სოციალურ გარემოში. ბევრი მათგანი შიმშილით კვდებოდა.

რა თქმა უნდა, შუა საუკუნეების მონასტერში იყვნენ მოწესეები, რომლებმაც გულწრფელად უძღვნეს თავიანთი ცხოვრება ღვთის სამსახურს, მაგრამ ასევე ცხადია, რომ მონასტრების შევსება, ძირითადად, სოციალური ფაქტორების ზეგავლენით ხდებოდა. მართლაც, მიუხედავად იმისა, რომ სამონასტრო ცხოვრება ყოველთვის წარმოდგენილი იყო როგორც ამა სოფლის სიამეთა უარყოფა, სინამდვილეში მონასტერი ერთადერთი ადგილი იყო, სადაც სოციალური სტრუქტურა და ორგანიზაცია უსაფრთხოებისა და შედარებითი კეთილდღეობის გარანტიას აძლევდა ადამიანს. იმ დროს არც მდაბიოთ და არც წარჩინებულთ არ ჰქონდათ ხვალინდელი დღის იმედი და მხოლოდ სამონასტრო გალავნის მიღმა, ღვთისმსახურების უცვლელი რიტმის ატმოსფეროში იგრძნობოდა სიმშვიდე.

მით უმეტეს, რომ შუასაუკუნეობრივ დასავლურ მონასტრებში პირადი უნარების სრული გამოვლენისათვის და წარმატების მისაღწევად მნიშვნელობა არ ჰქონდა სოციალურ წარმომავლობას. უღარიბესი მწყემსის შვილიც შეიძლებოდა გამხდარიყო პაპი და ეკლესიაც ვერტიკალური სოციალური მობილობის ერთადერთი შესაძლებლობა იყო.

მონასტერთ შორის კი მეორე ათასწლეულის დასაწყისიდან მთელ ევროპაში გამორჩეული იყო საფრანგეთში მდებარე კლუნის სააბატო, რომელმაც ხანმოკლე დროში წმ. ბენედიქტე ნურსიელის წესზე დამყარებული თავისი ტიპიკონი მთელ დასავლეთ საქრისტიანოში გაავრცელა და ამ ტიპიკონზე აგებული სამონასტრო ქსელით დაფარა მნიშვნელოვანი ტერიტორია.

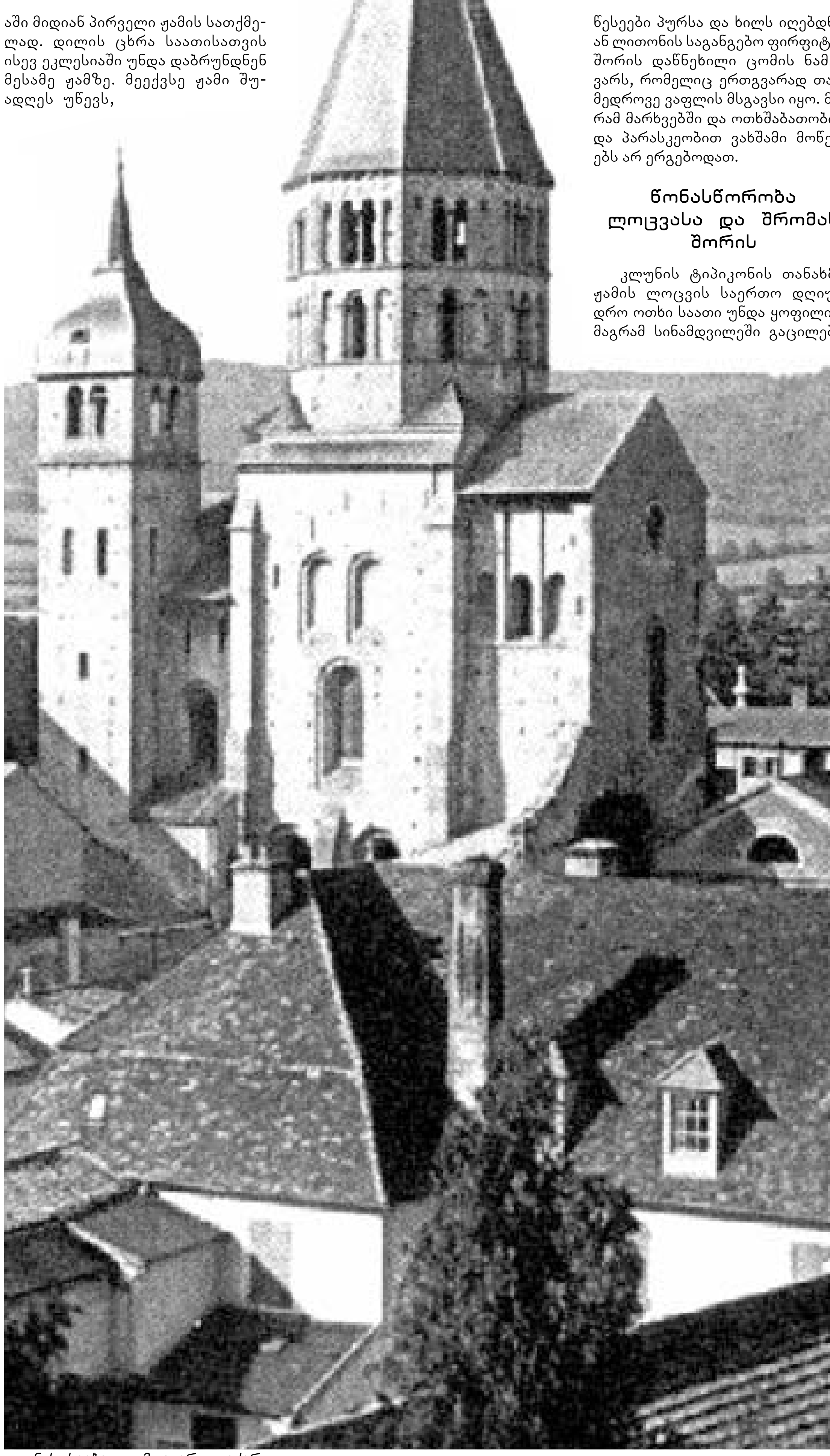

კლუნის სააბატო. მთავარი ტაძარი

კლუნელი მოწესის სადაგი დღე

სამონასტრო ცხოვრების შესახებ ჩვენ ბევრი რამ ვიცით 1043 წელს შედგენილი ტიპიკონიდან, რომელიც იმ დროიდან მრავალჯერ იქნა გადაწერილი და შევსებული. ამ ტიპიკონს, როგორც ვთქვით, დასავლური სამონაზვნო ცხოვრების ფუძემდებელის, წმ. ბენედიქტე ნურსიელის მიერ VI საუკუნეში შედგენილი წესი უდევს საფუძვლად. ამ იტალიელ წმინდანს მართლმადიდებელი ეკლესიაც აღიარებს.

ბენედიქტელთა წესის თანახმად მოწესეები თავიანთ დროს ლოცვასა და შრომაში ატარებდნენ. კლუნის ტრადიციის მიხედვით უპირატესობა პირველს ენიჭებოდა. ეს თვით ბენედიქტეს ანდერძსაც ეთანხმება: “არაფერმა უნდა შეუშალოს ხელი ღვთის მიმართ ლოცვას”. რა თქმა უნდა, აქ პირადი ლოცვა კი არა, მოწესეთა ერთობლივი ლიტურგიული შეკრებები იგულისხმება. გალობა და საღვთო წერილის კითხვა მოწესეთა პირიდან გამოსული თითქმის ერთადერთი ბგერები იყო, რადგან დანარჩენი დროის უმრავლესობას ისინი დუმილში ატარებდნენ.

მოწესეებს საერთო საძინებელში ეძინათ, ეგრეთ წოდებულ დორმიტორიუმში. კლუნის ტიპიკონი ინდივიდუალურ სენაკებს კრძალავდა: მარტოობა ცუდი მრჩეველია. მოწესის ცხოვრება ღამითაც მის თანამოძმეთა თვალწინ უნდა წარმართულიყო, მით უმეტეს, რომ დემონები ხშირად სიბნელეში არჩევდნენ გამოჩენას. ამის გამო დორმიტორიუმში მთელი ღამის განმავლობაში ენთო ერთი სანთელი. გარდა ამისა, მორიგეობით არჩეულ ორ მოწესეს მოძმეთა ზედამხედველობა ჰქონდა დავალებული მთელი ღამის განმავლობაში.

ლეიბები და ბალიშები თივით ან ნამჯით იყო გატენილი. ყოველ მოწესეს მხოლოდ ერთი საბნის უფლება ჰქონდა და უხეში ტილოს პერანგში უნდა დაეძინა. ღამით საწოლიდან ჩამოსვლა აკრძალული იყო.

შუაღამიდან პირველ საათამდე ღამის ლოცვის ზარი ირეკებოდა. მზის ჩასვლისას, მწუხრის შემდეგ დაწოლილი მოწესეები დგებოდნენ და ეკლესიისკენ მიემართებოდნენ. მაგრამ ჯერ საპირფარეშოში შესვლა ევალებოდათ. ეს კი კლუნის მონასტერში მშვენივრად იყო მოწყობილი და 45 ცალკეული სექციისაგან შედგებოდა. ყოველ სექციაში იყო დასაჯდომი ადგილი და მოწესეები გულმოდგინედ იცავდნენ სისუფთავეს.

ღამის ლოცვისას მოწესეები ეკლესიაში თხუთმეტიოდე ფსალმუნს გალობენ, წმ. ამბროსი მედიოლანელის შედგენილ ლოცვანს კითხულობენ და დასაძინებლად ბრუნდებიან. თუმცა კი, მცირე ხნით: როგორც კი აღმოსავლეთს რიჟრაჟი დაეტყობა, უნდა ადგნენ და ცისკრის ლოცვა აღასრულონ. მზის ამოსვლისთანავე საბოლოოდ დგებიან, სრულად იმოსებიან, ქამარზე დანას იკიდებენ და ეკლესიაში მიდიან პირველი ჟამის სათქმელად. დილის ცხრა საათისათვის ისევ ეკლესიაში უნდა დაბრუნდნენ მესამე ჟამზე. მეექვსე ჟამი შუადღეს უწევს, მეცხრე კი ნაშუადღევის სამ საათს.

მაგრამ მანამდე, პირველი ჟამის შემდეგ დგება ყოველდღიური კაპიტულის, ანუ სხდომის დრო. აქ, ხანმოკლე ლოცვის შემდეგ, საჭირბოროტო საკითხებს არჩევენ და განსვენებულ მოძმეებს იხსენებენ. კაპიტულის დროს ყოველ მოწესეს შეუძლია, სიტყვა ითხოვოს და აზრი გამოთქვას. სამშაბათობით კაპიტულზე მოწესეთა საქციელს განიხილავენ.

სინანული და სასჯელი

თუ შეცოდება საკმაოდ მძიმეა, მოწესეს საჯარო სასჯელი ელოდება. იგი კაპიტულზე წელსზემოთ შიშველი უნდა გამოცხადდეს ხელში წკეპლების კონით. აქ აბატის წინაშე უნდა დაიჩოქოს და შენდობა ითხოვოს. ამის შემდეგ წკეპლათა აბატის მიერ დანიშნულ რაოდენობას იღებს, რომელიც ოცდაცხრამეტს არ უნდა სჭარბობდეს, რადგან პავლე მოციქულმა რომაელთაგან ორმოცი წკეპლა მიიღო. რამდენიმე დღით დამნაშავეს შეიძლება აუკრძალონ ზიარება და კურთხევის გარეშე დატოვონ.

განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისთვის მოწესე შეიძლება დილეგშიც ჩააგდონ. დილეგი მიწისქვეშა უფანჯრებო ოთახია, რომლის სტუმარს ზოგჯერ რკინის ჯაჭვით აბამდნენ იატაკზე, ან კისერზე ხუნდებს ადებდნენ.

ტრაპეზობა

პირველად მოწესეები შუადღემდე ცოტახნით ადრე იკრიბებიან სუფრასთან სატრაპეზოში, ანუ რეფეტორიუმში. იქ ფეხზე მდგომნი ელოდებიან აბატის შემოსვლასა და კურთხევას. ამის შემდეგ საგანგებოდ გამოყოფილი მოძმე იწყებს წმინდანთა ცხოვრების კითხვას. პირველი ტრაპეზი მაშინ მთავრდება, როცა აბატი გაჩუმებას უბრძანებს მკითხველს. ჭამის დროს ყველა მდუმარედ უნდა იყოს.

ეს სადილი ორი კერძისგან შედგებოდა: მუხუდო ან ცერცვი და ბოსტნეულის სალათი. კვირაობით ყოველ მოწესეს უმატებენ ხუთ მოხარშულ კვერცხს და ზოგჯერ ყველსაც კი. სამშაბათს, ხუთშაბათს და შაბათს კი თითოეულს მხოლოდ ორი კვერცხი ერგებოდა. კვირაობით სუფრაზე ზოგჯერ თევზი ჩნდებოდა, მაგრამ არასოდეს არ მოჰქონდათ ხორცი, რომლის ჭამა მხოლოდ სნეულთათვის იყო დაშვებული. ღვინის დღიური ნორმა სამასი გრამი იყო: ყოველ ორ მოძმეს ერთი ექვსასგრამიანი თასი ერგებოდა.

მეექვსე ჟამის შემდეგ მოწესეები აუდიტორიუმში იკრიბებოდნენ და იქ ერთმანეთთან საუბარიც შეეძლოთ, ოღონდ ჯგუფ-ჯგუფად უნდა შეკრებილიყვნენ და არა წყვილ-წყვილად.

მწუხრის ლოცვის შემდეგ ვახშმის დრო დგებოდა. ვახშამზე კი მოწესეები პურსა და ხილს ილებდნენ, ან ლითონის საგანგებო ფირფიტებს შორის დაწნეხილი ცომის ნამცხვარს, რომელიც ერთგვარად თანამედროვე ვაფლის მსგავსი იყო. მაგრამ მარხვებში და ოთხშაბათობითა და პარასკეობით ვახშამი მოწესეებს არ ერგებოდათ.

წონასწორობა ლოცვასა და შრომას შორის

კლუნის ტიპიკონის თანახმად ჟამის ლოცვის საერთო დღიური დრო ოთხი საათი უნდა ყოფილიყო, მაგრამ სინამდვილეში გაცილებით მეტ ხანს იკავებდა. განსაკუთრებით ხანგრძლივი იყო ლოცვები დიდმარხვის პერიოდში. ამ დროს ყოველდღე მოწესეები ლიტანიასაც მართავდნენ და გალობით გადადიოდნენ სააბატოს მთავარი ტაძრიდან საავადმყოფოსთან მდებარე ეკლესიაში. გარდა ამისა, დიდმარხვისას მწუხრის ლოცვის წინ გათვალისწინებული იყო საგანგებო ღვთისმსახურება მიცვალებულ ძმათა მოსახსენებლად.

ასე დატვირთული დღე, რა თქმა უნდა, ცოტა საშუალებას ტოვებდა ხელით შრომისთვის. გასაგებია, რომ ყველა მოწესეს რიგ-რიგობით უწევდა სამზარეულოში მორიგეობა, მაგრამ სამონასტრო ცხოვრების წესი სხვა მრავალ აუცილებელ საქმესაც შეიცავდა. ეს აუცილებელი საქმე მოსამზადებელ ეტაპზე მყოფ მოწესეებს ჰქონდათ მიბარებული. ზოგჯერ ეს “მოსამზადებელი ეტაპი” მთელი ცხოვრების განმავლობაში გრძელდებოდა, რადგან ბევრი ერისკაცი ნებაყოფლობით და სამუდამოდ სთავაზობდა მონასტერს თავის სამსახურს, თუმცა მოწესედ აღკვეცის ღირსად არ მიიჩნევდა თავს. ამ ერისკაცებს ხან “წვერიანებს” უწოდებდნენ, რადგან მოწესეთაგან განსხვავებით, წვერს არ იპარსავდნენ, ხანაც “უმეცრებს”, რადგან ლათინური წერა-კითხვა არ იცოდნენ. უნდა ითქვას, რომ წერა-კითხვის ცოდნა მნიშვნელოვანი იყო თვით მოწესის წოდების მისაღებად, რადგან მის გარეშე შეუძლებელი იყო საღვთო საკითხავებში მონაწილეობა.

და მაინც, კლუნელი მოწესეები სრულიად ვერ გაურბოდნენ ფიზიკურ შრომას, რომელიც მათ ტიპიკონშიც იყო გათვალისწინებული. ძირითადად, ეს სასოფლო-სამეურნეო სამუშაო იყო. ფაქტობრივად, მონასტრის ფეოდალურ სანახებში საეკლესიო გლეხები შრომობდნენ, საკუთრივ მოწესეთა მოვალეობა კი სრულიად სიმბოლური იყო.

და მაინც, როდესაც კაპიტულის შემდეგ მინდვრად გასვლა უხდებოდათ, მოწესეები ფსალმუნთა გალობით მიეშურებოდნენ სამუშაოზე, იქ რამდენჯერმე თაყვანს სცემდნენ ღმერთს და სამუშაოს დაწყებისას აახლებდნენ ფსალმუნთა გალობას. როგორც ვხედავთ, ფიზიკური სამუშაოც არ წყვეტდა ლოცვას.

თოხნასა და ბარვაზე გაცილებით უფრო მნიშვნელოვანი იყო სხვა სამუშაო — სულიერი ხასიათისა. საუბარია კალმით შრომაზე, რომელსაც მოწესეები საგანგებო ნათელ ოთახში, სკრიპტორიუმში ეწეოდნენ. აქ განუწყვეტლივ იწერენ სააბატოს ოფიციალურ საბუთებს, ეკლესიის მამათა შრომების ასლებს. აქვე ამკობენ ხელნაწერებს მშვენიერი მინიატურებით. ეს ხელოვნება კლუნის სიამაყედ იქცევა XI საუკუნიდან: სწორედ კლუნელი მოწესე იყო შუა საუკუნეების ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი მინიატურისტი, დურანდო.

საღვთისმეტყველო და ლიტურგიული ტექსტები მოწესეთა ერთადერთ საზრუნავს არ წარმოადგენდა. აქვე იწერდნენ ციცერონის, ბოეციუსისა და სხვა ანტიკური ავტორების ნაწარმოებებსაც. სწორედ კლუნელ მოწესეებს უნდა უმადლოდეს კაცობრიობა მათი ნააზრევის გადარჩენას. სააბატოში გადამწერთა შრომა იმდენად მნიშვნელოვნად ითვლებოდა, რომ ეს მოწესეები ნაწილობრივ განთავისუფლებულნი იყვნენ ღვთისმსახურებიდან.

საზოგადოდ, კლუნიში ძალიან დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდნენ ღვთისმსახურების ესთეტურ მხარეს. საეკლესიო ინვენტარის სილამაზე, სინატიფე და სიმდიდრე მაღალკვალიფიცირებული დაქირავებული პროფესიონალების მიერ იყო უზრუნველყოფილი.

ჰიგიენა

კლუნის მოწესეები დასავლურ ქრისტიანულ ასკეტიკაში პირველნი იყვნენ, ვინც ყურადღება მიაქცია სხეულის სისუფთავეს. IX საუკუნეში ჯერ კიდევ აბატმა ოდონმა ურჩია მოწესეებს, ყოველ შაბათს გაეწმინდათ ფეხსაცმელი. XI საუკუნიდან კი შაბათობით ფეხებსაც იბანდნენ და ფეხის ფრჩხილებს იჭრიდნენ. ვინც მხედველობის ნაკლის ან რევმატიზმის გამო ამას ვერ ახერხებდა, მოძმეების დახმარებით სარგებლობდა.

ყოველდღე სავალდებულო იყო პირის ბანა. მაგრამ ცხელი აბაზანა გაცილებით უფრო იშვიათია : წელიწადში ორჯერ, შობისა და აღდგომის კვირაძალს. ყველა მოწესე ინდივიდუალურად ბანაობდა განსაკუთრებულ ვარცლში.

ტიპიკონი უკრძალავდა მოწესეებს წვერის ტარებას. თუმცა წვერს წელიწადში სულ რაღაც თოთხმეტჯერ იპარსავდნენ. ამ დღეებში მოწესეები ორ რიგად ეწყობოდნენ და ერთმანეთს პარსავდნენ. ეს პროცედურაც ფსალმუნთა განუწყვეტელი გალობის თანხლებით მიმდინარეობდა.

სხეულის ჰიგიენა დაკავშირებულია ტანსაცმლის სისუფთავესთან. კლუნის სააბატოს იმ დროისათვის მშვენიერი სამრეცხაოც ჰქონდა. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ მოწესეები ხმარობდნენ საცვლებს. სარეცხს კი მონასტრის ეზოში თოკზე ჰკიდებდნენ გასაშრობად, ოღონდ მხოლოდ მწუხრის შემდეგ.

ჟესტების ენა

დღის განმავლობაში ლაპარაკი მხოლოდ მცირე ხანს იყო დასაშვები. და მაინც, კომუნიკაციის აუცილებლობა გაცილებით უფრო ხშირად იგრძნობოდა. სწორედ ამიტომ შემუშავდა კლუნის სააბატოში (თითქმის დაარსების დროიდან) ჟესტების ენა. შემდგომ საუკუნეებში ეს ენა იმდენად განვითარდა, რომ მნახველი იფიქრებდა, მოწესეებმა მეტყველების უნარი სრულიად დაკარგესო. XI საუკუნის მემატიანე აღნიშნავს, რომ ჟესტების ენა ნებისმიერი საჭირო აზრის გამოსათქმელად იყო ვარგისი.

ჟესტებით გათვალისწინებული ლექსიკა რამდენიმე ასეულ აუცილებელ სიტყვას მოიცავდა. ეს იყო საკვების, სხვადასხვა იარაღების, ტანსაცმლის, პირადი ნივთების აღმნიშვნელი სიტყვები და კიდევ 22 სხვადასხვა პიროვნების დასახელება. გარდა ამისა, რამდენიმე ძირითადი ზმნა და ოცდაათამდე განყენებული ცნება.

XII საუკუნეში კლუნის სააბატოში სადილს ერთი წარჩინებული ერისკაცი დაესწრო. მასზე ისეთი შთაბეჭდილება მოახდინა მოწესეთა მუნჯურმა საუბარმა, რომ ეგონა, თითქოს თეატრში იმყოფებოდა ან მასხარებით იყო გარშემორტყმული. თავის წერილში ერისკაცი აღნიშნავს, რომ ხმით ლაპარაკი ადამიანისთვის უფრო შესაფერი და ღვთის თვალშიც უფრო გამართლებულია.

მოწესეები ტრაპეზობისას

ავტორები: ნოდარ ლადარია, ლეილა ბეჟარაშვილი

წითლად აალებული აღმოსავლეთი

დღეს ჩინეთი კოსმოსში პირველ ასტრონავტს უშვებს

მელორ სტურუა
საქ. კორ. აშშ.

1970 წელს ჩინეთმა კოსმოსში პირველი თანამგზავრი გაუშვა, "დონგ ფანგ ჰონგი", რომელიც დღემდე უმღერის დედამიწის სფეროს მაოისტურ სერენადას "აალდა აღმოსავლეთი" (ეს 2070 წლამდე გაგრძელდება). ოთხშაბათს, 15 ოქტომბერს, თუ ყველაფერი კარგად ჩაივლის, ჩინეთი პლანეტის ყველაზე პრივილეგირებული კლუბის წევრი გახდება – იმ ქვეყნების კლუბისა, რომლებიც კოსმოსში ასტრონავტებს გზავნიან. სამყარო კიდევ უფრო აალდება, მიწიერ აღმოსავლეთზე რომ აღარაფერი ვთქვათ.

ჩინეთი კოსმოსში არა უბრალოდ ადამიანს, არამედ უწყებას გზავნის. ამ უწყებას ორი ადრესატი ჰყავს: ჩინეთი და "მთელი დანარჩენი მსოფლიო", პირველ რიგში – შეერთებული შტატები. "ნიუ იორკ ტაიმსი" წერს: "ჩინეთი თავის ტექნოლოგიური ძალის დემონსტრირებას ახდენს, და ამით კოსმოსში თავის როლს და შეერთებულ შტატებთან თანასწორობას ამტკიცებს". კარგად მახსოვს, როგორი რეაქცია ჰქონდა საბჭოთა მოსკოვს გაგარინის გაფრენაზე. ჩვენ გვეამაყებოდა, რომ ძია სემს ვაჯობეთ, და ხრუშჩოვის კრემლისთვის გაგარინის **ну, поехали!** კაპიტალიზმთან შედარებით სოციალიზმის უპირატესობის სიმბოლო გახდა. ახლა ჩინეთის დრაკონს ევსება სიამაყით გული. მისმა პროპაგანდამ ბუკს და ნაღარას დასცხო. გაზეთებში უზარმაზარი სათაურები იბეჭდება. ტელევიზიამ 20-სერიიანი დოკუმენტური ფილმის ჩვენება დაიწყო. წიგნის ავტორი ჩინეთის კოსმოსური პროგრამების შესახებ, ბრაიან ჰარვი, ამბობს: "ეს პირველ რიგში მსოფლიო მასშტაბის ბაქიაობაა. საუბარია პრესტიჟზე, მათი პოლიტიკური სისტემის გამართლებაზე". ცხადია, პეკინი ბრიყვი არაა, რომ პოლიტიკური კაპიტალის შეძენის ასეთი შესაძლებლობა გაუშვას ხელიდან. მაგრამ, მეორეს მხრივ, კოსმოსში გაშვებული ადამიანი ფრიად სპეციფიური რამაა.

პროგრამის თანახმად, კოსმოსური ხომალდი 21 საათის განმავლობაში, დედამიწაზე დაშვებამდე, პლანეტას 14-ჯერ შემოუვლის. ამ 14-მა წრემ და 21-მა საათმა მთელი მსოფლიო უნდა შეძრას. ამის შემდეგ ორბიტაზე ჰაბლოვსკის ტიპის ტელესკოპის გაყვანაა დაგეგმილი. ტელესკოპი სამყაროს შეისწავლის, დედამიწა კი – ტელესკოპს. 2008-ში, პეკინის ოლიმპიური თამაშების წელს, ცაში ჩინური კოსმოსური სადგური გაჩნდება, მერე მთვარეზე გავფრინდებით, მერე – მარსზე, და ასე...

ხომალდს გასაშვებად ამზადებენ.

მაგრამ ამჟამად ყურადღების ცენტრში გობის უდაბნოს კოსმოდრომია, სადაც ზეცისკენ მიმართულ რაკეტა CZ-2F-ის თავზე სტარტს კოსმოსური ხომალდი Sherhou V ელოდება. ახლა, როცა ეს სტრიქონები იწერება, ეკიპაჟის რაოდენობა უცნობია – ერთი, ორი, სამი? ისევე, როგორც პირველი ჩინელი გაგარინების სახელებია უცნობი. მიუხედავად ამისა, ისინი გობის უდაბნოს მირაჟი კი არა, რეალურად ხორცშესხმული ადამიანები არიან, რომლებმაც ჩინეთს ორმოცზე მეტი წლის წინათ სსრკ-სა და აშშ-ს მიერ დაარსებული კლუბის კარი უნდა გაუღონ. ეს ხომ დიდი ჩინეთია, რომელმაც მრავალი საუკუნის წინ გამოიგონა დენთი და რაკეტები.

აი, რას ამბობს ლეი იუი, ჩინეთის სოციალურ მეცნიერებათა აკადემიის ისტორიის პროფესორი: "ჩინეთი ოდითგანვე ცდილობდა უცხოური ტექნოლოგიებისა და მეცნიერების დაწევას. სინამდვილეში, Sherhou V-ს გაშვება იმ ხაზის ლოგიკური გაგრძელებაა, რომელსაც მრავალსაუკუნოვანი ფესვები აქვს და რომელმაც ქვეყანა გადაარჩინა". ეს ხაზი სწორხაზოვანი არ ყოფილა. ადამიანის კოსმოსში გაშვების პროგრამა, რომელსაც ჩინეთი გასული საუკუნის 70-იან წლებში საიდუმლოდ ავითარებდა, გაყინული იყო. ის 1992 წელს პრეზიდენტმა იან ძემინმა აამოქმედა. როგორც პეკინში ამბობენ, ეს იმ საფრთხის წნეხის ქვეშ მოხდა, რომ შეერთებული შტატები მეტისმეტად წინ გაიჭრებოდა. პირველი ჩინელი კოსმონავტების გაშვება პრეზიდენტ ჰუ ჯინტაოსა და მისი წინამორბედის თანდასწრებით მოხდება, რომელსაც ასევე სურს დიდების გაზიარება.

საბჭოთა და ამერიკული კოსმოსური ხომალდების გაშვებას ყოველთვის დიდი ეჭვები ახლდათ ხოლმე იმასთან დაკავშირებით, რომ ზეცის იერიში გიგანტურ ხარჯებს მოითხოვს, დედამიწა კი მოუწყობელია. ეს ეჭვები ჯერ არგაფრენილ ჩინურ კოსმოსურ ხომალდსაც ღრღნის. ცისქვეშეთის კოსმოსური პროგრამის წლიური ბიუჯეტი ორ მილიარდ დოლარს შეადგენს. ჩინეთის მეცნიერებათა აკადემიის ფიზიკის პროფესორის, ხე ცუოკჯუს თქმით, "ჩვენ მეცნიერებისთვის ეროვნული პროდუქტის მხოლოდ ერთ პროცენტს ვხარჯავთ. მე მესმის კოსმოსური ხომალდის გაშვების მიზეზები, მაგრამ სამეცნიერო თვალსაზრისით არსებობს სფეროები, რომლებიც უფრო პრიორიტეტულ ყურადღებას მოითხოვს... ჩვენ ენერგიის მძაფრ უკმარისობას განვიცდით; ნავთობის წარმოებაში უფსკრული იზრდება; ჩვენი ტრანსპორტი უიმედოდ მოძველდა, ერთი, ჩვენ რკინიგზას შეხედეთ!" ძალიან ნაცნობი ამბავია. ამასვე ამბობს ხე ადამიანის მთვარეზე გაფრენასთან დაკავშირებითაც: "ჯერ ხალხს უნდა ჩააცვა და დაახურო, მთვარეზე ფიქრი ამის მერე შეიძლება. მაგრამ ახლა ყველაზე მნიშვნელოვანი საერთაშორისო პრესტიჟის საქმეა".

ხალხი კი ჩაცმა-დახურვის გარეშეც ამაყია. ეს საკუთარი, ტკბილი თუ მწარე გამოცდილებითაც მოგვეხსენება. აი, დღესაც გობის უდაბნო ჩინელებით აივსო. მათაც უნდათ იმის დანახვა, როგორ ამაყად ჩამოხედავენ მათი კოსმონავტები "ბურჟუებს"...

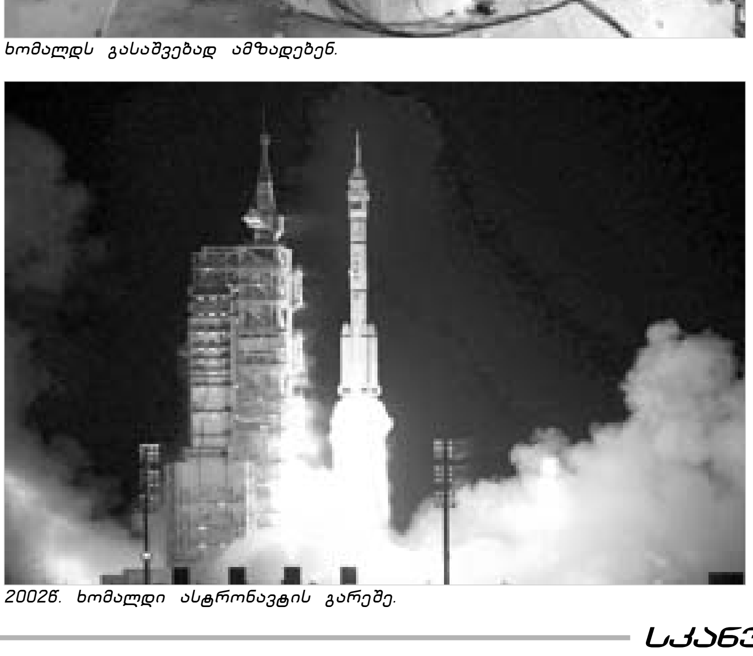
2002წ. ხომალდი ასტრონავტის გარეშე.

კოსმოსური პროგრამის პროპაგანდა.

ანონსი

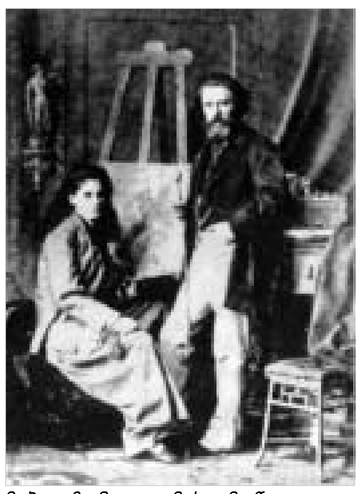
მიჰაი ზიჩი და მისი მოწაფე მარი ეტლინგერი.

დღეს, 15 ოქტომბერს, 6 საათზე "ძველ გალერეაში", ერეკლე მეორეს ქ. N21-ში გაიმართება მიჰაი ზიჩის ჩვენში უცნობი ეროტიკული ნამუშევრების გამოფენა.

შექსპირი ჯარში მიჰყავთ

აშშ-ს თავდაცვის კონგრესის მიერ დამტკიცებულ ბიუჯეტში, რომელიც 368 მილიარდ დოლარს შეადგენს, 1 მილიონი შექსპირის პიესების დადგმებისთვისაა გამოყოფილი. სპექტაკლები სპეციალურად ჯარისკაცებისთვის უნდა დაიდგას, რათა მათ ხანდახან მაინც შეძლონ ომიდან ლიტერატურაზე ყურადღების გადატანა.

თუმცა, თეატრალებს თანხა ეცოტავებათ და იმედი აქვთ, რომ კონგრესისგან უფრო დიდ დაფინანსებას მიიღებენ. პარალელურად, ადგენენ იმ სამხედრო ბაზათა ნუსხას, სადაც მსახიობთა დასები სპექტაკლებს ჩაიტანენ. უკვე ცნობილია, რომ ნიუ იორკული თეატრი "აქილა" მარტში ჯარისკაცებისთვის ითამაშებს "ოტელოს", ალასკას სამხედრო ბაზაზე კი "მაკბეტს" წარადგენენ. პროექტი 15 თვეს გაგრძელდება. შექსპირის მარადიულ თემებს, შეძლებისდაგვარად, 50-ივე შტატის ყველა სამხედრო ბაზაზე გაათამაშებენ.

სკანვორდი

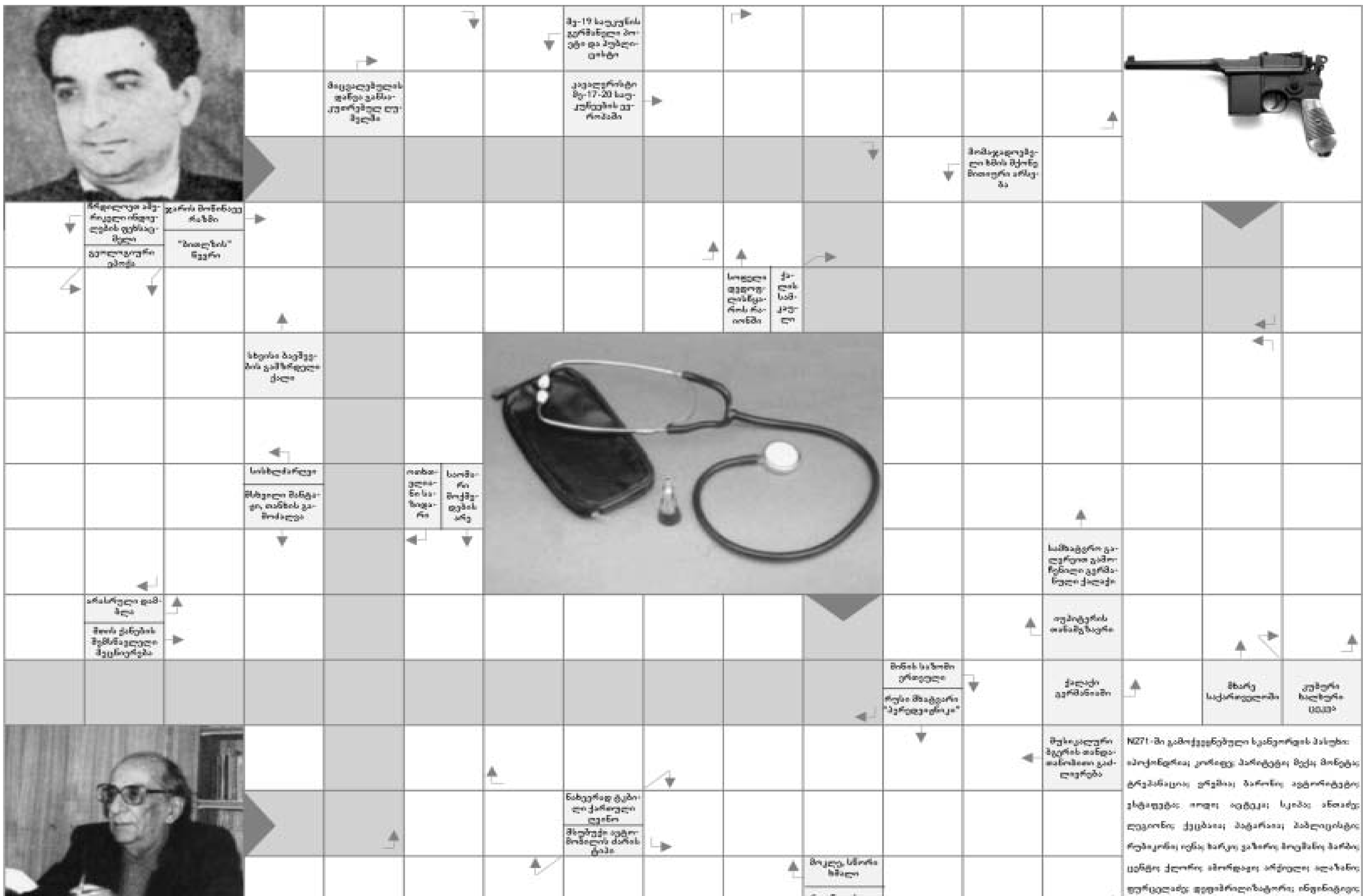

TV პროგრამა
15 ოქტომბერი

რუსთავი - 2

07.00 დილა მშვიდობისა **07.10** სერიალი „პაპაწინა ონავრები" **09.40** სერიალი „ასულ ტეკილა" **10.20** დოკ. ფილმი „გურმანთა მეგზური" **11.00** ღამის შოუ დ.გოგიჩაიშვილთან ერთად **12.00, 15.00** კურიერი **12.15** სერიალი „სასტიკი ანგელოზი" **13.30** მხ. ფილმი **15.20** მხ. ფილმი **17.00** სერიალი „ასულ ტეკილა" **17.30** სერიალი „პაპაწინა ონავრები" **18.00, 21.00, 02.00** კურიერი **18.25** სერიალი „მაშველები" **19.15** დოკ. ფილმი „ჯაზი" **19.45** სერიალი „სასტიკი ანგელოზი" **22.00** სერიალი „სოპრანოს კლანი" **22.50** ღამის კურიერი **00.10** სერიალი „სექსი დიდ ქალაქში" **00.40** მხ. ფილმი „მალხოლანდ დრაივი". მთ. რ-ში: ნაომი ვოდსი, ლარა ჰელინგი.

პირველი არხი

07.30 ალიონი **09.45** მულტსერიალი „წითელქუდას თავგადასავალი" **10.10** მხ. ფილმი „იშვიათი ფრინველები" **11.45** დოკ. სერიალი „ბუნების სამყაროში" **12.00, 15.00, 20.00** მოამბე **12.15** ტელესერიალი „კორდიეების ოჯახი" **13.00** ნაშუადღევს **14.00** მოამბე ინგლ. ენაზე **14.05** ქართული ენის გაკვეთილი **14.30** დოკ. სერიალი „გაცოცხლებული ქვები" **15.15** მხ. ფილმი „ბრიყვების ოჯახი" **16.50** დოკ. სერიალი „მსოფლიოს ქალაქები" **17.10** 50-50 **17.45** მულტსერიალი „კიტუ" **18.00** „ვესტნიკი" **18.25** ტელესერიალი „კორდიეების ოჯახი" **19.15** ენერგია **19.40** ბასტი-ბუბუ **21.00** ტელეთამაში „იმღერე რამე" **21.35** ავიაშოუ **21.45** „მათი შვილები" **22.30** რა ხდება **00.00** მხ. ფილმი „დაუცველი".

პირველი სტერეო

08.00 მუსიკა **09.00** ტოროლა **12.00** ფილმი **14.00** მუსიკა **16.00** ფილმი „დადლი სამართლიანი" მთ. რ-ში ბრენდონ ფრეიზერი, სარა ჯესიკა პარკერი. **18.00, 19.15** ქართული მუსიკა **19.00, 20.00, 21.00, 22.00** ინფორმატორი **19.30, 20.15** ვიდეორადიო **20.50** ათი ლექსი **21.15** პროფთეული **22.35** პაპარაცი **23.00** სოლო **00.00** „ბრავო" „მელვინეთა წესები". მთ.რ-ში მაიკლ კეინი, ტობი მაგუაიერი. **02.00** „ღამურა" „გზააბნეული სულები" მთ. რ-ში ვაინონა რაიდერი, ბენ ჩაპლინი. **03.00** პაუზის გარეშე.

მზე

09.00 „ღამის მზერა" (გან) **10.00** სერიალი „მარია ემილია" **11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00** საინფ. გამოშვება „მზერა" **11.10** დღის კინოდარბაზი **18.30** მულტსერიალი „საოცარი მითები და ლეგენდები" **19.00** სერიალი „მარია ემილია" **20.00** საინფ. გამოშვება „მზერა" **20.45** მხ. ფილმი „ჩემი დიდი ბერძნული ქორწილი" **22.45** საინფ. გამოშვება „ღამის მზერა" **23.45** მხ. ფილმი „საბოლოო ანალიზი".

მეორე არხი

19.00, 22.00 „მოამბე" მეორე არხზე **19.10** მულტფილმი **19.30** მხ. ფილმი „ჰომერი და ედი" **21.00** და არს მუსიკა **21.20** ჩვენი მისამართია **22.10** მხ. ფილმი „ნუ გაალვიძებ მძინარე პოლიციელს".

კავკასია

12.00 მხ. ფილმი „ბორნის პიროვნების საიდუმლო" **15.00** მხ. ფილმი „ვირთხების რბოლა" **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა „დღეს" **17.15** მხ.ფილმი „სტიუარტ ლიტლი" **19.20** სპექტრი **21.00** მხ. ფილმი „ჯ. ფ. კ."

იბერია

08.00 ანონსი **08.05** დიალოგი **10.00** დოკ. ფილმი **11.00** სერიალი „საპაერო პოლიცია" **12.50, 14.50, 19.30, 23.30, 01.05** მუსიკა **13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.45** ახალი ამბები **13.10, 17.30** მულტსერიალი „კაპიტანი სიმიანი და კოსმიური მაიმუნები" **13.30, 18.00** დოკ. ფილმი **15.15** მხ. ფილმი „თეთრი" **18.45** ბუნების ფერები **19.45** გადაცემა - მურადა **20.00** დოკ. ფილმი **21.00** მხ. ფილმი „საპაერო პოლიცია" **22.15, 23.00** დიალოგი **23.45** მხ. ფილმი „წითელი".

მეცხრე არხი

08.00 პროგრამა „დილა" **10.00, 14.30, 17.30, 20.30, 00.00** დღის ამბები **10.15, 20.20** მუსიკა **10.30** სერიალი „მოჯადოება" **11.30** მხ. ფილმი „ასეთია ცხოვრება" **13.15** „ცხელი ცხრიანი" **14.00** მულტსერიალი „უმცროსი დრაკულა" **14.50** „ევროპის სტადიონებზე" **15.10** სერიალი „პატარა აინშტაინები" **15.35** სერიალი „ღამის ექიმები" **16.30** დოკ. სერიალი „უჩვეულო კოლექცია" **17.00** მხ. სერიალი „სამოდელო სკოლა" **17.50** ტელემეტრი **18.00** მულტსერიალი „უმცროსი დრაკულა" **18.30** სერიალი „პატარა აინშტაინები" **19.00** სერიალი „ღამის ექიმები" **20.00** „ევროპის სტადიონებზე" **21.10** სერიალი „მოჯადოება" **22.10** კონცერტი. ფრენკ სინატრა **23.30** კინოგადაცემა „ნუმერატორი" **00.30** მხ. ფილმი „ღმერთების დალუპვა".

იმედი

07.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 ქრონიკა **07.15, 09.10, 13.15, 17.20, 01.00** იმედის მელოდიები **07.45** „იმედის" დილა **09.30** სერიალი „სიყვარული უდაბნოში" **10.30** მერიდიანი **11.05** თამაში „ბოიარის ციხესიმაგრე" **12.10** სერიალი „გამოძიების საიდუმლოებანი" **13.30** სერიალი „უკიდურესი ზღვარი" **14.05** სერიალი „გაიხსენი ყველაფერი" **15.15** მხ. ფილმი „თავისუფალი ვარდნა" **17.00, 18.00, 19.00, 22.00, 00.45** ქრონიკა **17.30** მელომანი **18.05** სერიალი „სიყვარული უდაბნოში" **19.20** სერიალი „გამოძიების საიდუმლოებანი" **20.15** არტ-ბულვარი **20.40** დროებითი ზღვარი **23.15** ფანების კინოკლუბი „სიყვარულის მახე".

აჭარა

08.00, 03.00 საინფორმაციო დაიჯესტი **08.40** დოკუმენტური ფილმი **09.00, 12.00, 16.00** საინფორმაციო გამოშვება „დღეს" **09.20, 12.10, 16.10** საინფორმაციო გამოშვება „ნოვოსტი" **09.30** სათავგადასავლო ფილმი „აგენტი მეტსახელად სპოტი" **11.05** დოკუმენტური ფილმი **12.20** მხატვრული ფილმი „ადამიანები შავებში-1" **14.00, 18.00** საინფორმაციო დაიჯესტი **14.05** მელოდრამა „ამერიკის პრეზიდენტი" **16.20** მულტსერიალი **17.25** „ქართული კინო" **19.00, 22.00, 00.00** საინფორმაციო გამოშვება „დღეს" **19.15, 22.30, 00.20** საინფორმაციო გამოშვება „ნოვოსტი" **19.30** დოკუმენტური ფილმი **20.30** მხატვრული ფილმი „ადამიანები შავებში-2" **23.00** დოკუმენტური ფილმი **00.45** საინფორმაციო გამოშვება უცხო ენებზე **01.00** თრილერი „კერკეტი კაკალი-3" **03.40** ისტორიული ფილმი „ზულუსები" **05.50** მუსიკა.

VII არხი

09.10 მელოდია **09.20** „აჩიკუდა" **09.35** საყოფაცხოვრებო ტექნიკა **10.00** მელოდია **10.30** მობილურები **11.15** ავტოტრეკინგი (განმეორებით) **12.15** ტელესერიალი „გრაფინია დე მონსორო" მე-11ს. **13.05** დისნეი და მისი მეგობრები **13.25** აუდიო-ვიდეო-ტელე **18.20** კომპიუტერული ტექნიკა **18.55** მოკლედ... უცხოეთი **19.00** „აჩიკუდა" **19.20** მოკლედ... სპორტი **19.25** მელოდია - მოკლე შეტყობინებები **20.20** საყოფაცხოვრებო ტექნიკა **20.45** მელოდია **21.00** „ნა-ნა-ნა" - კარაოკე **22.00** მობილურები **22.50** „კინოკლუბი" - „ერთი შანსი ორისათვის". ტრილერი. რეჟ: პატრის ლეკონტი. როლებში: ჟან-პოლ ბელმონდო, ალენ დელონი. **00.25** მელოდია **00.30** ტელესერიალი „ვარსკვლავური კარიბჭე" მე-19 ს. **01.20** აუდიო-ვიდეო-ტელე.

ОРТ

07.00 „Доброе утро!" **09.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00** Новости **09.10, 20.00 Сериал „Земля любви, земля надежды" 10.20 Худ.фильм „Спецназ" 11.30 Худ.фильм „Крестоносцы", 1 с. 12.40** Дисней-клуб: „Чудеса на виражах" **13.20** „Город женщин" **14.10 Детектив „Потерпевшие претензий не имеют" 16.20, 01.50** „Фабрика звезд 3" **16.40** „Ералаш" **17.00 Сериал „Берег мечты" 18.00** „Большая стирка" **19.30** „Смехопанорама" **20.50 Худ.фильм „Убойная сила: Последний причал" 22.00, 00.30** „Время" **22.30 Худ.фильм „Спецназ" 23.40** „Тайны века". „Страсти над вечным покоем" **00.50** „Короли смеха". О.Попов **01.20** „Гении и злодеи" **02.10 Боевик „Роллербол" 04.30 Худ.фильм „Моби Дик".**

РТР

06.00 „Доброе утро, Россия!" **09.45, 21.55 Сериал „Каменская 3" 10.45** „Сам себе режиссер" **11.45, 14.50, 17.30, 00.50** „Вести. Дежурная часть" **12.00, 15.00, 18.00, 21.00** „Вести" **12.30, 15.10, 17.40, 21.30** „Местное время. Вести - Москва" **12.50** Ток-шоу „Короткое замыкание" **13.50 Сериал „Баязет" 15.30** Ток-шоу „Что хочет женщина" **16.30 Сериал „Леди Босс" 18.10 Сериал „Бандитский Петербург" 19.10 Мелодрама „Ундина" 20.00 Сериал „Комиссар Рекс" 21.50** „Спокойной ночи, малыши!" **23.00 Сериал „Баязет" 00.00** „Вести+" **00.20** „Авторитет" **01.05** „Народный артист" **01.20 Худ.фильм „Ниагара" 03.20** „Дорожный патруль" **03.35 Сериал „Ангелы Чарли" 04.30 Сериал „Волны перемен".**

НТВ

09.40 „Сегодня" **09.45 Сериал „Черный ворон" 11.00** „Сегодня утром" **11.25** „Кулинарный поединок: Я.Бранд - Ю.Бордовских" **12.20** Ток-шоу „Страна советов" **13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 02.20** „Сегодня" **13.35 Худ.фильм „Без обратного адреса" 15.35** „По праву" **16.35** Ток-шоу „Принцип домино". „Тайное оружие женщины" **18.30 Сериал „Кодекс чести" 19.35** „Чистосердечное признание" **20.35, 01.10 Сериал „Улицы разбитых фонарей" 21.50 Сериал „Черный ворон" 23.00** „Страна и мир" **23.35** „Красная стрела" **23.50 Сериал „Клиент всегда мертв" 02.45** „Гордон" **03.40** „Ленивая ночь".

გარდამტეხი მომენტი მუსიკაში

ჟურნალ "მოჯოს" მკითხველებმა საეტაპო მომენტად მუსიკაში 1954 წლის ივლისი ჩათვალეს, როდესაც ელვის პრესლიმ "სან რექორდსის" სტუდიაში თავისი სადებიუტო სინგლი That's All Right ჩაწერა. მაშინ პრესლი 19 წლის იყო. ხმის ჩამწერ სტუდიაში კი ის ერთი წლით ადრე გამოჩნდა და დედის დაბადების დღისადმი მიძღვნილი სიმღერის ჩაწერა მოისურვა. ეს კომპოზიცია პროდიუსერებმა არ გადააგდეს, რადგან ელვისის ხმა ძალიან მოეწონათ. მერე კი შემთხვევით გადააწყდნენ უცნობი ბიჭის ფაილს, ის სტუდიაში კიდევ ერთხელ გამოიძახეს და დაიწყო სინჯები. რამდენიმე უშედეგო მცდელობის შემდეგ პრესლიმ მაშინდელი ჰიტი That's All Right-ი შეასრულა, რომელსაც მანამდე ბლუზის მომღერალი არტურ "ბიგ ბოი" კრუდუპი მღეროდა, და უმალ მოხიბლა ყველა. მეტიც, ელვისმა სიმღერას ქანთრის ელემენტები დაუმატა, ბასისტი ბილ ბლექი და გიტარისტი სკოტი მური დაიხმარა და... ასე დაიბადა როკ-ენ-როლი...

ჟურნალ "მოჯოში," პრესლის გამარჯვებასთან დაკავშირებით, სკოტი მურის მოკლე კომენტარიც გამოქვეყნდა. "მაშინ მაინც ძალიან ადრე იყო იმის პროგნოზირება, თუ რა მოხდებოდა შემდეგ, მაგრამ მალე მივხვდით, რომ ხელთ გვქონდა აქამდე სრულიად უცნობი რამ".

რაც შეეხება მხოლოდ მკითხველის გემოვნებით შედგენილ ათეულს, რომელიც ასე შეიძლება დავასათაუროთ – "გარდამტეხი მომენტი მუსიკაში", მასში მეორე ადგილზე ბობ დილანი გავიდა, უფრო ზუსტად 1965 წლის მოვლენა, როდესაც დილანმა აკუსტიკური გიტარა ელექტროგიტარით შეცვალა.

საუკეთესო სამეული დააგვირგვინა ჯგუფმა "ქლეშმა" 1977 წელს გამოშვებული სადებიუტო სინგლით White Riot.

მეოთხე ადგილი "ბითლზს" ერგო 1964 წელს, ამერიკაში, "ედ სალივანის შოუში" მონაწილეობისთვის, რამაც ჯგუფს გლობალური აღიარება მოუტანა.

მეხუთე ადგილზე კი "როლინგ სტოუნზი" გავიდა 1968 წელს გამოშვებული ჯგუფის მე-14 სინგლით Jumpin' Jack Flash-ით.

საუკეთესო ათეულში, ასევე, შევიდა ჯიმი ჰენდრიქსის, ნილ იანგის, ჯონ ლენონისა და "ლედ ზეპელინის" ჩანაწერები. ყველაზე ახალგაზრდა მოვლენა კი ათეულში მე-9 ადგილზე გასული "ნირვანას" 1990 ტურნეა.

მისია: კოსმოსი

კვირის ბოლოს ფლორიდის "დისნეი უორლდში" ახალი, 100 მილიონ დოლარად შეფასებული ატრაქციონი გაიხსნა. ის რაკეტის კოსმოსში გაშვების სიმულაციას ქმნის, იწვევს გულის რევასა და უწონადობის წამიერ შეგრძნებას. სპეციალისტები უკვე ვარაუდობენ, რომ, შესაძლოა, "დისნეის" ეს სიახლე, სახელად "მისია: კოსმოსი," დამოუკიდებლად გახსნილი ყველაზე ძვირადღირებული ატრაქციონიც იყოს.

თუმცა, ფლორიდის გარდა, ატრაქციონებით სავსე ყველა თემატური პარკი, მნახველის მიზიდვის მიზნით, გრანდიოზულ სიახლეებს ნერგავს. "2001 წლის ფინანსური კრიზისის შემდეგ მდგომარეობიდან გამოსვლა ძლივს მოვახერხეთ. თანაც, ახლა დრო შეიცვალა. ჩვენ არა მხოლოდ ერთმანეთის კონკურენტები ვართ, არამედ ზაფხულის ბლოკბასტერებთან, ახალ ვიდეოთამაშებთან მეტოქეობაც გვიწევს", - განმარტავს "დისნეის" ვიცე-პრეზიდენტი ბრედ რიქსი. სწორედ ამიტომ არის, რომ ისინი პარკებში სულ უფრო გრანდიოზულ პროექტებს ახორციელებენ. "მისია: კოსმოსი" ყველასთვის საშიში კონკურენტი იქნება. ის გთავაზობთ კოსმოსში გაფრენის სრულიად რეალურ შეგრძნებას, რასაც ვერც ერთი ვიდეოთამაში და ფილმი ვერ განგაცდევინებთ. ეს ატრაქციონი ხომ, თითქმის, იმავე ტექნოლოგიაზეა დაფუძნებული, რითაც "ნასას" ასტრონავტებს წვრთნიან.

ეს "ნასას" ასტრონავტმა დენ ბერიმაც დაადასტურა, რომელიც ფლორიდაში გამართულ საზეიმო პრეზენტაციას ესწრებოდა. "განცდა, მართლაც, მსგავსი იყო", - განაცხადა მან. ასე რომ, "დისნეი უორლდი" დღეიდან მძაფრი შეგრძნებების მოყვარულებს და კოსმოსზე მეოცნებეებს ელის.

ბრიტანელი მხატვრების ნამუშევრები..... საპირფარეშოში

კინგსტონში (ბრიტანეთის დედაქალაქის სამხრეთ-დასავლეთში) ახალი გალერეა გაიხსნა. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ დედოფალ ვიქტორიას დროინდელი საერთო ტუალეტების სიმპათიურ გალერეად გადაკეთებისთვის 21 ფუნტი და 50 პენსი დაიხარჯა. "სამაგიეროდ, გალერეის მონახულება, საპირფარეშოსაგან განსხვავებით, შესაძლებელია უფასოდ - ზედმეტი ხარჯის გარეშე", - განაცხადა გალერეის დამაარსებელმა, კინგსტონის უნივერსიტეტის ლექტორმა, პოლ სტაფორდმა.

დედის ისტორია

ამ დღეებში პრესის განსაკუთრებული ყურადღება მიიქცია პრინცესა დაიანას დედის ბიოგრაფიულმა წიგნმა, რომელშიც ის ბუკინგემის სასახლეს გარკვეულ ბრალდებებს უყენებს. მაგალითად, ფრენსის შენდ ქიდი იხსენებს, რომ დედას უფლება არ მისცეს, 1997 წლის ავტოკატასტროფაში გარდაცვლილი შვილის გვამს მოჰფერებოდა. მეტიც, მას ისიც აუკრძალეს, რომ გადაფრენილიყო პარიზში და დაიანას ცხედრის ბრიტანეთში გადმოსვენების პროცესში მიეღო მონაწილეობა. ქალბატონი ქიდი აცხადებს, რომ ამ ყველაფერმა მას დაიანას ძმის, ჯონის სიკვდილი გაახსენა, რომელიც დაბადებიდან ძალიან მალევე გარდაიცვალა. "საშინელ ტკივილს ვგრძნობ, როცა ვიხსენებ, რომ საშუალება არ მომეცა, შევხებოდი, მოვეფერებოდი არც დაიანასა და არც ჯონს", - წერს ის.

წიგნში "ფრენსისი: პრინცესა დაიანას დედის ისტორია" ქიდი ავტორებს მაქს რიდინგტონსა და გევან ნადენს იმასაც უყვება, რომ დაიანას გარდაცვალების შემდეგ ოჯახი, თითქოს, უფრო შეიკრა. "მე მაშინ ძალიან ამაყი ვიყავი. ვგრძნობდი დიდ ტკივილს, რომელიც მთელ ჩემს ოჯახს აერთიანებდა. თან სიამაყესაც განვიცდიდი, როგორც დაიანას, ისე ჩემი ქალიშვილებისა და ვაჟის, ჩარლზის მიმართ, რომელმაც თავის დებს საოცრად სათუთი, ძმური სიყვარული უჩვენა"...

პრინცესა დაიანას დედის ისტორია, ალბათ, მალე გახდება პრესის დეტალურად შესწავლის საგანი.

დიორის კოლექცია მარლენ დიტრიხს ეძღვნება

ფრანგული დიზაინის სახლმა "კრისტიან დიორმა" ქალების მზა ტანსაცმლის ახალი კოლექცია წარმოადგინა - "გაზაფხული-ზაფხული 2004 წელი". კოლექცია მოდის სახლის მთავარმა დიზაინერმა ჯონ გალიანომ შექმნა. მომავალი სეზონის საგაზაფხულო-საზაფხულო ნამუშევარის შექმნისას მისი შთაგონების წყარო დიდი მსახიობის მარლენ დიტრიხის სახე იყო. კოლექციის შეფასება ამჟამად პარიზში მიმდინარეობს.

ჯონ გალიანო თამამად და დახვეწილად ქმნის ზედატანებს ელეგანტური თეთრეულის თანხლებით და საბოლოოდ ქალის მსუბუქ ტანსაცმელს ქმნის. გალიანო მოტკეცილ, ხორცისფერ კომბინეზონებსაც გვთავაზობს, რომლებიც არშიებითაა დაფარული და აღმოსავლურ ფერად სვირინგის მოგაგონებთ. კომბინიზონები მსუბუქი, გამჭვირვალე, სხვადასხვა ფორმისა და ფერის აბრეშუმითაა გაფორმებული.

"კრისტიან დიორი" სატინსაც იყენებს. ის ეუფლება ყავისფერ გამას, სპილოს ძვლის ფერსა და რუხს. "კრისტიან დიორი" სატინს საღამოს კაბებისთვისაც გვთავაზობს.

ჯონ გალიანო ძალზედ დიდ ყურადღებას უთმობს აქსესუარებს. მოდელებს, რომლებიც პოდიუმებზე მის პროდუქციას წარმოადგენდნენ, ყველა თითზე ბეჭდები ეკეთათ. გალიანოს ბრჭყვიალა ტანსაცმელი, ბიჟუტერია და მაკიაჟი დამაბრმავებელი იყო დეფილეზე შეკრებილი მოდის წამყვანი სპეციალისტებისა და ელიტური საზოგადოებისთვის.

მთლიანობაში ჩვენება მარლენ დიტრიხის ფილმის "ცისფერი ანგელოზის" სცენებს იმეორებდა.

ცხეული ათეული გუბერნატორს

კალიფორნიის ოფისიდან გაძევებულ გუბერნატორს გრეი დევისს იუმორის გრძნობა თუ ჰქონდა, ამერიკელებმა აქამდე არ იცოდნენ. არადა, CBS-ის გადაცემაში, "გვიანი შოუ დევიდ ლეტერმანთან ერთად", დევისმა მაყურებელი გულიანად აცინა. მან პროგრამის ერთ-ერთი რუბრიკის "ცხელი ათეულის" საშუალებით, კალიფორნიის ახალ გუბერნატორს რჩევები გაუგზავნა, თან, რა თქმა უნდა, შვარცნეგერს, გერმანული აქცენტის, დიდი კუნთების და "ჯეი ლენოს შოუში" გამოსვლის გამოც, დასცინა. აი, როგორია რჩევების ცხელი ათეული არნოლდისთვის:

10. გუბერნატორო, როცა დაიბნევი და გაიაზრებ, რომ სიტუაციას ველარ აკონტროლებ, გადმომირეკე.

9. კულტურისტების სხეულის ზეთი გუბერნატორისთვის განკუთვნილ იტალიური აბრეშუმის დივანს დაალაქავებს - ფრთხილად იყავი.

8. მოუსმინე ყველა ამომრჩეველს, ოღონდ არა - მაიკლ ჯექსონს.

7. უკაცრავად, ხუმრობა №7 არ არის – გაიწვიეს (ისევე - როგორც მე).

6. რეიტინგის ასამაღლებლად ჯეი ლენოს შოუში გამოდი. იქედან რომ გამოგაგდებენ, მერე ლეტერმანს მიმართე.

5. მიბაძე უფროსს – ჯორჯ ბუშს.

4. კალიფორნიის საბიუჯეტო კრიზისს იოლად უშველი, თუ "ტერმინატორ 3"-ში აღებულ ჰონორარს შტატს შესწირავ.

3. თუ საქმე გაუარესდა, იმ წამსვე დაიყვირე: "გვიშველე, სუპერმენო!"

2. როდესაც პოლიტიკურ სიტყვას წარმოთქვამ, არასდროს თქვა, - "სანტა კრუზი", "სანტა ბარბარა" - ერთი და იგივეა".

კალიფორნია წარმოითქმება ასე: "ქელიფორნია!"

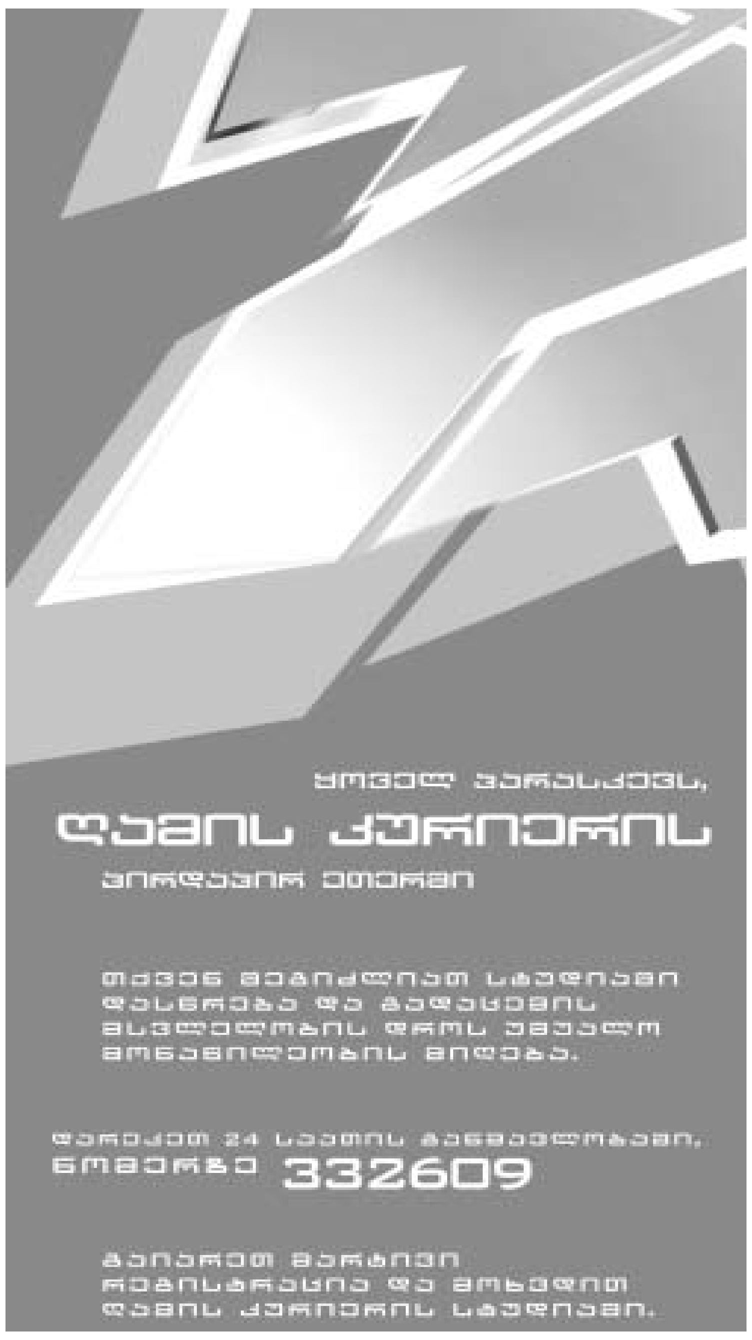

წამალი "სალხინო"
ქართული ფლორის საოცრება

თუ გაწუხებთ პროსტატიტი, ცისტიტი, ქალური და შარდ-სასქესო ორგანოების დაავადებები; როცა შეიმჩნევა შენელებული და გახშირებული შარდვა, შარდვის დროს წვა, შარდსადენი ხვრელის ბაგეთა მიწებება, სუნი ან გამონადენი; აგრეთვე ტკივილი წელის, გავის ძვლის, თირკმელების არეში; შარდის წვეთ-წვეთად გამოყოფა, მოშარდვის სურვილის დაუკმაყოფილებლობა, როცა ვითარდება სექსუალური მოშლილობა და იმპოტენცია,მიიღეთ წამალი "სალხინო" და ეს პრობლემები მოგეხსნებათ.

"სალხინო" აწესრიგებს კუჭ-ნაწლავის მოქმედებას და ხსნის ტკივილებს.

"სალხინო" გამოიყენება ჩირქოვანი და ჩირქმბადი ინფექციების სამკურნალოდ, ნაღვლის ბუშტის (ქოლეცისტიტი), ჰეპატიტის, გასტრიტის, ნეფრიტის, გინგივიტის, სტომატიტის, ბრონქიტის და სხვა პათოლოგიური დაავადებების დროს. "სალხინო" აქრობს პირის ღრუდან უსიამოვნო სუნს. წამალი "სალხინო" კურნავს სარძევე ჯირკვლების დაავადებებს - მასტოპათიას, მასტიტს. თუ გამოიყენებთ მშობიარობის შემდეგ, აიცილებთ მასტიტს და გაიუმჯობესებთ ბავშვის კვებას საკუთარი რძით.

წამალ "სალხინოს" თვისებები აპრობირებულია და მოწონებულია საქართველოს, რუსეთის, აზერბაიჯანისა და სხვა ქვეყნების ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების მიერ, იგი რეგისტრირებულია. მიღებული აქვს სახელმწიფო პატენტები და ლიცენზია.

იკითხეთ და შეიძინეთ აფთიაქებში.

წამლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ეკვივალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.